Bendrinės lietuvių kalbos žodynas

13 dalis: **K (kilnojamas-kogalviai)**

LIETUVIŲ KALBOS INSTITUTAS

VILNIUS, 2022

Redaktorių kolegija:
dr. Danutė Liutkevičienė (vyriausioji redaktorė), dr. Daiva Murmulaitytė, dr. Vilija Sakalauskienė, dr. Aurelija Gritėnienė, dr. Anželika Gaidienė, Daiva Daugirdienė, Laimantas Jonušys

Bendrinės lietuvių kalbos žodynas yra nuolat pildomas, pastebėtos korektūros klaidos taisomos.
Šiame leidinyje pateikiama 13-os dalies (kilnojamas-kogalviai) 2022 m. versija.
Naujausią žodyno versiją rasite internete https://ekalba.lt/bendrines-lietuviu-kalbos-zodynas

ISBN 978-609-411-324-6 (13 dalis)
ISBN 978-609-411-107-5 (bendras)

© Laimutis Bilkis, Violeta Černiutė, Anželika Gaidienė, Aurelija Gritėnienė, Erika Jasionytė-Mikučionienė, Ona Kažukauskaitė, Danutė Liutkevičienė, Daiva Murmulaitytė, Gertrūda Naktinienė, Milda Norkaitienė, Ritutė Petrokienė, Lijana Puzinienė, Vilija Sakalauskienė, Dovilė Svetikienė, Zita Šimėnaitė, Klementina Vosylytė, Jolanta Zabarskaitė

© 2012-2022 Lietuvių kalbos institutas

kilnójamas, kilnójama bdv. (1)
toks, kurį galima kilnoti, kurio vietą galima keisti: *Kilnójama varìnė krósnis.* | įvr.: *Kilnójamasis aparãtas. Kilnójamoji biblioteka. Kilnójamosios pãrodos. Kilnójamasis namẽlis gãli bū̃ti pardúodamas kaĩp papìldomas gyvẽnamasis bū̃stas arbà išnúomojamas atóstogoms.*

kilnójamasis tur̃tas
materialūs daiktai (transporto priemonės, įranga, baldai, gyvuliai ir pan.), kurie gali būti perkeliami iš vienos vietos į kitą nepakeičiant jų paskirties ir iš esmės nesumažinant vertės: *Kilnójamuoju turtù laĩkoma: žẽmės ū̃kio tèchnika, pramonìnės mašìnos, stãklės, mechanìzmai, prí̀etaisai, į̀rankiai, biùro tèchnika ir kìta. Kai kurių rū̃šių kilnójamasis tur̃tas registrúojamas tam tikramè registrė̀.* • plg. nekilnojamasis turtas.

kilnójimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kilnoti 1: *Svařsčių kilnójimas spòrto klubè* (sport.). *Šokė́jų kójų kilnójimas ir̃ žařgstymasis patìko nè visíems žiūrõvams.*
2. → kilnoti 2: *Dėžių̃ [maišų̃] kilnójimas. Automobìlių kilnójimas peř užlíetą kẽlio rúožą.*
3. → kilnoti 4: *Vařtų [užkardų̃] kilnójimas.*
4. → kilnoti 7: *Kunigų̃ kilnójimas ìš vienõs parãpijos į̃ kìtą.* | sngr.: *Kilnójimasis ìš vienõs viẽtos į̃ kìtą.*
5. → kilnoti 8: *Šveñtinių dienų̃ [terminų̃] kilnójimas.*

kilnóti, *kilnója, kilnójo* vksm.
1. (ką) ne kartą kelti (1 r.): *Kilnóti rankàs [balsãvimo kortelès]. Šokė́jai aukštaĩ kilnójo kójas. Budė́tojai võs spė́jo kilnóti telefònų rageliùs. Výras kilnója svařmenis.* | sngr.: *Klaũsantis smagiõs melòdijos, kójos pãčios kilnójosi.*
2. (ką, kuo, kame, ant ko, į ką, iš ko, per ką) ne kartą kelti (2 r.), dėti į aukštesnę arba žemesnę vietą, iš vienos vietos į kitą: *Virtùvėje reikė́davo kilnóti didžiuliùs púodus. Maišùs [statinès] kilnódavome ìš suñkvežimio [añt svarstỹklių, į̃ prí̀ekabas]. Kranù kilnójau blokùs. Lengvíeji automobìliai tralù pradė̀ti kilnóti peř vándeniu užlíetą ãtkarpą.*
3. (ką, iš ko) ne kartą kelti (4 r.), nuolat budinti, žadinti: *Sunkù vaikùs ankstì rytaĩs ìš miẽgo kilnóti.*
4. (ką) ne kartą kelti (6 r.), darinėti (vartus ir pan.): *Vartùs [ùžkardą] kilnóti.*
5. (ką, kuo, per ką, į ką) ne kartą kelti (9 r.), gabenti, plukdyti laivu ar pan. iš vieno kranto į kitą: *Kéltu kilnóti lengvúosius automobiliùs [keleiviùs] į̃ kìtą krañtą. Váltimi kilnóti žmónes peř ùpę.*
6. (ką, kame) ne kartą kelti (10 r.), perrišti iš vienos vietos į kitą (apie gyvulius): *Reikė́davo kárves ganỹkloje kilnóti.*
7. (ką, iš ko, į ką) ne kartą kelti (11 r.), skirti, siųsti (į kitą darbą): *Kilnóti darbúotojus ìš káimo į̃ miẽstą. Vyskupaĩ klebonùs keĩčia, kilnója ìš parãpijos į̃ parãpiją.* | (ką) ne kartą keldinti, kraustyti ir pan. į kitą vietą: *Kontorà nè kařtą bùvo kilnójama.* | sngr. (iš ko, į ką): *Pavařgome dažnaĩ kilnótis ìš vienõs viẽtos į̃ kìtą.*
8. (ką) ne kartą perkelti, nukelti: *Kilnóti sutartiẽs teřminus.*
9. sngr. nuolat kiek pakilti; sin. kilsnoti, kilsčioti: *Màno širdìs daužė̀si, krūtìnė kilnójosi. Mačiaũ, kaĩp profèsoriui kraműtant óbuolį kilnójosi barzdẽlė. Ródė̀si, nèt stógas kilnójasi nuõ vaikų̃ triùkšmo.*
♦ **sparnùs kilnóti** rengtis išvykti: *Víenas vaĩkas dìrba ùžsienyje, taĩ ir̃ kìtas sparnùs kilnója.* **stikliùką kilnóti** nuolat gerti alkoholinius gėrimus; sin. girtauti: *Nesibaĩgs gerúoju, jéi jaunỹstėje įpràsite stikliùką kilnóti. Jaunuõliai vìsą nãktį kilnójo stikliùką, õ paryčiaĩs susipỹko.* **taurẽlę kilnóti** nuolat gerti alkoholinius gėrimus; sin. girtauti: *Naujàsis dirèktorius išvãrė ìš dárbo visùs mėgė́jus kilnóti taurẽlę. Priẽš neláimę výras barė̀ kilnójo taurẽlę.*

kilnótojas, kilnótoja dkt. (1)
sunkiosios atletikos sportininkas; sin. sunkiaatletis: *Varžýbos subū̃rė svõrių [svarmenų̃] kilnótojus.*

kilnùmas dkt. ppr. vns. (2)
1. → kilnus 1: *Prarãdęs kilnùmą žmogùs tam̃pa negailestìngas ir̃ žiaurùs. Pamiršęs jám padarýtas skriaudàs jìs paródė tìkrą kilnùmą. Įspūdìngą prìzą laimė́jusi šeimà nustẽbino sàvo kilnumù – dãlį pinigų̃ skỹrė vařgstančioms šeimóms pareḿti.*
2. → kilnus 2: *Ketìnimų kilnùmas. Jìs bùvo pagarsė́jęs sàvo pamaldumù ir̃ dvãsios kilnumù.*

kilnùs, kilnì bdv. (4)
1. keliantis pagarbą dėl savo nesavanaudiškumo, sugebėjimo atleisti, aukštų moralinių savybių: *Bū́kite taũrūs ir̃ kil̃nūs.* | aukšt.: *Šiojè pártijoje nemataũ nẽ vienõs kilnesnẽs asmenýbės. Šventóji Dvasià rãgina mùs bū́ti kilnesniùs, drą́sina ištařti gẽrą žõdį.*
2. išreiškiantis dorumą, taurumą: *Pasiaukójimas kil̃niai idė́jai. Kilniõs dvãsios žmónės. Ligónių slaũgymas – neleñgvas, bèt kilnùs dárbas. Nóriu skìrti laĩko kil̃niai humanitãrinei veĩklai. Nè visadà kilniùs siekimùs vainikúoja sėkmė̃.* | aukšt.: *Nėrà kilnėsnio pašaukìmo neĩ darýti ùž žmónes taĩ, kõ jiẽ pãtys negãli atlìkti.* | aukšč.: *Biurokratìzmas ùžmuša ir̃ kilniáusias idė́jas. Šìs fùtbolininkas apdovanótas ùž kilniáusią póelgį aikštėjè.* **kilnù** bev.: *Kilnù padė́ti silpnesniám. Visì geraĩ suvókiame, kàs yrà kilnù ir̃ kàs yrà darýti gẽra kitíems nesíekiant ìš tõ pasipelnýti.*
3. didus, iškilmingas: *Kilniõs išvaizdos móteris. Minė́ti kil̃nią universitèto sùkaktį.*
4. KILMINGAS: *Jìs yrà (kìlęs) ìš kilniõs, senõs ir̃ garsiõs giminė̃s.*

kilo-
1. tarptautinė žodžio dalis, reiškianti 1000 kartų už sisteminį didesnį matavimo vienetą (pvz.: *kilogramas, kilometras ir kt.*).
2. tarptautinė žodžio dalis, reiškianti 210 (1024) kartų didesnį informacijos kiekio vienetą (pvz., *kilobaitas, kilobitas*).

kilobáitas dkt. (1)
kompiuterijoje – nesisteminis atminties ir duomenų kiekio matavimo vienetas, lygus 1024 baitams (KB): *Báitus pavẽrsti į̃ kilobáitus [kilobáitais]. Internetù siunčiamì duomenų̃ kiẽkiai yrà didelì, todė̃l programõse ródomas greĩtis dažniáusiai matúojamas kilobáitais.*

kilogrãmas dkt. (2)
svorio (masės) vienetas, lygus 1000 gramų (kg): *Šità žuvìs svẽrs daugiaũ kaĩp [negù, neĩ] kilogrãmą. Nusipirkaũ dù kilogramùs bùlvių.*

kilogrãminis, kilogrãminė bdv. (1)
sveriantis kilogramą: *Kilogrãminė kopū̃sto galvà. Kilogrãminės bùlvės* (labai didelės). *Karõsą ikì kilogrãminio teñka šérti trejùs metùs. Àš sugavaũ võs nè kilogrãminį ūsõrių.*

kiloherčas dkt. (2), **kilohèrcas** (1)
fizikoje – periodinio reiškinio dažnio vienetas, lygus 1000 hercų (kHz): *Ausìnės àtkuria dažniùs nuõ penkių̃ heřcų ikì dvidešimtiẽs kiloheřcų. Kadángi rãdijo bangõs dãžnis yrà labaĩ dìdelis, jìs paprastaĩ matúojamas kiloheřcais. Delfìnai gẽba skleĩsti garsùs, kurių̃ dãžnis viršìja dù šimtùs kiloheřcų.*

kilójimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kiloti 1: *Rañkų kilójimas.*
2. → kiloti 2: *Konteĩnerių kilójimas į̃ suñkvežimius [ìš suñkvežimių].*
3. → kiloti 4: *Vařtų kilójimas.*
4. → kiloti 7: *Specialìstų kilójimas ìš vienõs viẽtos į̃ kìtą.* | sngr.: *Kilójimasis ìš miẽsto į̃ káimą.*
5. → kiloti 8: *Terminų̃ [šveñtinių dienų̃] kilójimas.*

kilokalòrija dkt. (1)
KALORIJA 2: *Kilokalòrijų pérteklius. Sudẽginti kilokalòrijas.*

kilomètras dkt. (2)
atstumo vienetas, lygus 1000 metrų (km): *Kilomètro sąnaudos – sumà, už kurią gãlima nuvažiúoti víeną kilomètrą. Dár reikẽs paėjéti daugiaũ kaĩp [negù] kilomètrą. Spòrtininkė varžovės àplenkė visù kilometrù. Gyvenù penkì kilomètrai nuõ jū́ros. Kàs penkì kilomètrai sustódavome pailséti. Nuklampójome penkìs kilometrùs ikì miestẽlio.*

kilometrãžas dkt. (2)
transporto priemonės nuvažiuotas atstumas kilometrais: *Kilometrãžo dúomenys [mókestis]. Jìs nepasãkė tikrojo automobìlio kilometrãžo. Pirkaũ automobìlį sù mažù kilometražù.*

kilomètrinis, kilomètrinė bdv. (1), **kilometrìnis, kilometrìnė** (2)
1. labai ilgas: *Keliù žygiãvo kilomètrinė karių kolonà. Priẽ parduotùvės nusìtęsė kilomètrinė žmonių eilė̃.*
2. žymintis kilometrus: *Kilomètrinis stulpas.*

kilometriùkas dkt. (2)
dem. kilometras: *Ikì miẽsto mán kilometriùkas pėstutė.*

kilóti, *kilója, kilójo* vksm.
1. (ką) KILNOTI 1: *Võs spė́jome kilóti telefòno rageliùs.* | sngr. ne kartą stotis (sėdėjus ar gulėjus): *Knygàs jì susidė́jo añt stãlo, kàd nereikétų dažnaĩ kilótis ir váikščioti.*
2. (ką, į ką, iš ko, ant ko, nuo ko) KILNOTI 2: *Šãkės púodams kilóti* (etnogr.). *Kilóti dėžès [maišùs, rulonùs] į príekabas ir ìš jų̃. Negeraĩ kilóti gėlės nuõ vienõs palángės añt kitõs.* | neig. (ko, kuo): *Kontéinerių nebereikẽs kilóti rañkomis.*
3. (ką, iš ko) KILNOTI 3: *Vaikùs kilóti ìš miẽgo.*
4. (ką) KILNOTI 4: *Vartùs kilóti.*
5. (ką, kuo, per ką, į ką) KILNOTI 5: *Kõl tìlto nebùvo, kilódavau laiveliù peř ùpę [į kìtą kraňtą] žmónes.*
6. (ką, kame) KILNOTI 6: *Kárves kilóti ganýkloje.*
7. (ką, iš ko, į ką) KILNOTI 7: *Kùnigus kilója ìš parãpijos į̃ parãpiją.*
8. (ką) KILNOTI 8: *Kilóti darbų̃ výkdymo teřminus. Kilóti póilsio ir šveñtines dienàs.*
9. sngr. KILNOTI 9: *Bėgìko krūtìnė kilójosi.*

kilovãtas dkt. (2)
fizikoje – mechaninės galios ir elektros srovės aktyviosios galios vienetas, lygus 1000 vatų (kW): *Penkių šimtų̃ kilovãtų gãlios sáulės elektrìnė. Užduotyjè árklio gãlią reikė́jo paveřsti kilovãtais [į̃ kilovatùs].*

kilovãtvalandė dkt. (1)
elektros energijos vienetas, lygus kilovatui per valandą (kWh): *Milijárdas kilovãtvalandžių. Kokià vidutìnė kilovãtvalandės káina?*

kìlpa dkt. (1)
1. žiedas[2] (2 r.), kuris susidaro iš siūlo, virvės, vielos atkarpos ar pan. sujungus (suglaudus, surišus ar kitaip sutvirtinus) galus: *Vielìnė kìlpa. Kìlpos keleĩviams įsitvérti* (viešojo transporto priemonėje). *Smeigtùko galvùtės vielà sulenktà kìlpa. Kelì smū̃giai – ir dùrų kabliùko kìlpa neatlaĩkė.*
2. virvės, juostos ir pan. atkarpa, sudėta žiedu[2] (2 r.) ir surišta taip, kad patraukus užsiveržia: *Išláisvinti ìš kìlpos. Kaklãraiščio kìlpa veržė̃ kãklą. Jìs bùvo rãstas sodè sù kìlpa añt kãklo* (pasikoręs). *Jám pavỹko išsinérti ìš kìlpos ir pasprùkti. Jaũ sąmonės netẽkusį savìžudį jiẽ ištráukė ìš*

kìlpos (nupjovė virvę su kilpa) *ir ẽmė gaivìnti.* | prk.: *Mùs smáugia milžìniškų skolų kìlpa. Niẽkas nenóri nértis añt kãklo papìldomų išlaidų kìlpos.*
3. savižudybė pasikariant: *Bendraamžių patýčios stùmia pãauglius į kìlpą.*
4. tai, kas pražudo; sin. pražūtis: *Šìs mókestis – kìlpa smulkiájam ir vidutìniam veršlui. Ar ãpskritys nebùs dár vienà kìlpa savivaldýbių savarankiškùmui?*
5. ppr. dgs. pinklės, žabangos: *Spęsti kìlpas. Gáudyti žvėreliùs kìlpomis. Kìlpos, paspęstos kurãpkoms gáudyti.*
6. (nėrinio) akis: *Pynùtės kìlpos. Tinklaĩ sù kvadrãtinėmis kìlpomis.*
7. skylutė, ąsa sagai susegti ir pan.: *Kìlpos añtpečiams tvìrtinti. Vérti diržą į kélnių kìlpas. Kišẽnė užsegamà pàslėpta sagà ir kìlpa.*
8. labai staigus vingis, išlinkimas: *Mìnijos kìlpa. Nẽmuno kìlpų regiòninis párkas. Dvylikapiršt̃ės žarnõs kìlpos deformãcija* (med.). *Ùžupis apjúostas Vilnẽlės kìlpos.*
9. BALNAKILPĖ: *Greĩt įkišaũ kójas į kìlpas, ir parãgintas žìrgas pasilẽido ristelė.*
♦ **kìlpą añt kãklo nérti** žr. nerti[2]. **kìlpą añt kãklo užnérti** žr. užnerti. **mirtiẽs kìlpa** pavojingas gyvybei figūrinis lėktuvo skridimas kilpos forma vertikalioje plokštumoje: *Viršùs susiriñkusios miniõs lėktùvas danguje atlìko mirtiẽs kìlpas.*

kilpãvirvė dkt. (1)
svaidomoji virvė su užtraukiama kilpa gyvuliams ir žvėrims gaudyti; sin. lasas, kilpinė[1]: *Kilpãvirvė gãli būti nuvytà ìš ašutų, avių vìlnos arbà nupintà ìš ódos. Kaubòjus sù kilpãvirve ištráukė ìš šùlinio berniùką.*

kilpẽlė dkt. (2) dem.
1. kilpa 6: *Kilpẽlėmis neriù pagalvėlės.*
2. kilpa 7: *Diržo užsegìmo kilpẽlė.*

kilpìklis dkt. (2)
siuvimo mašinos detalė grandininio dygsnio elementui sudaryti: *Siuvìmo įmonė nusipiřko modeřnų kilpìklį. Negaliù sureguliúoti siuvìmo mašìnos apatìnio kilpìklio. Siũlas automãtiškai įveriamas į kilpikliùs víenu jùdesiu.*

kìlpinė[1] dkt. (1)
1. KILPAVIRVĖ: *Gáudyti sù kìlpine mustángus.*
2. stačiakampės ar kitokios formos spalvotos medžiagos antsiuvas ant karių uniformos apykaklės emblemoms segti: *Kìlpinė ródo kãrio priklausomýbę tam tìkrai ginklúotųjų pajėgų rūšiai. Lietuvõs kariúomenėje kìlpinė nenaudójama. Kìlpinė yrà víenas ìš karių skiriamųjų ženklų.*

kìlpininkas, kìlpininkė dkt. (1)
1. žmogus, kuris medžioja kilpomis, spendžia kilpas: *Kìlpininkai sumedžiójo dvì kiáunes. Kařtais į kìlpininkų kìlpas papúola ir stìrnų.*
2. žmogus, kuris šaudo iš kilpinio: *Kìlpininkai strėlių añtgalius darýdavo ìš tìtnago. XIX ámžiuje kìlpininko laňkas svérdavo apiẽ trìsdešimt kilogrãmų.*

kilpininkãvimas dkt. ppr. vns. (1)
kilpų spendimas, medžiojimas kilpomis: *Gamtósaugininkai kilpininkãvimą vadìna „tyliúoju brakonieriãvimo būdù“ – žvérys žūva bè šūvio. Reikėtų atkreĩpti dẽmesį į paplìtusį nelegãlų kilpininkãvimą.*

kìlpinis[1] dkt. (1)
šaunamasis lankas: *Šūvis ìš kìlpinio.* • plg. arbaletas.

kìlpinis², **kìlpinė²** bdv. (1)
1. pagamintas iš kilpinio audinio: *Kìlpinis rañkšluostis. Kìlpinė pašluõstė [paklõdė]. Kìlpinės kójinės.*
2. kilpos pavidalo: *Smeigtùkas kìlpine galvutė. Žalvarìniai kìlpiniai kabùčiai. Kìlpinis neřvas* (med.).
3. toks, kuriuo suformuojama siūlo kilpa: *Kìlpinis nėrìmas. Apsiūti paklõdę kìlpiniu dygsniù.*
4. surištas kilpa: *Kìlpinis mãzgas.*

kìlpinis audinỹs
medvilninis, lininis ar cheminio pluošto kilpotas audinys rankšluosčiams, chalatams, vonios kilimėliams ir kt.: *Kìlpinio áudinio prausìmosi kempìnė. Kìlpinis audinỹs geraĩ sùgeria drė̃gmę. Ìš aukštõs kokýbės linìnio kìlpinio áudinio siuvamì šiuřkštūs ir švelnūs gaminiaĩ võniai ir sáunai.*

kìlpmazgis dkt. (1)
užsiveržiantis kilpinis mazgas: *Virvùtės galaĩ surištì kìlpmazgiu.*

kilpótas, kilpóta bdv. (1)
kuris su kilpomis: *Kilpótas audinỹs. Kilpóti siūlai.*

kìlpoti, *kìlpoja, kìlpojo* vksm. (kuo)
vingiuoti kilpomis: *Kėlias [takėlis] kìlpoja. Asfáltas kìlpoja kalvų keteromìs. Toję viėtoje Virvyčià įmantriaĩ kìlpoja.*

kìlpsaitis dkt. (1)
1. balno kilpos saitas, raištis: *Natūraliõs ódos kìlpsaičiai. Reĩkia pakeĩsti nusidėvė́jusius kìlpsaičius.*
2. BALNAKILPĖ: *Kišù kójas į̃ kìlpsaičius ir pasilė́idžiu píeva. Gẽras raĩtelis ir bè kìlpsaičių pajója.*

kilpùtė dkt. (2)
dem.
1. kilpa 6: *Nunérti šiñto kilpùčių grandinė̃lę.*
2. kilpa 7: *Kélnės ùžsegamos metalinė sagà peř kilpùtę.*

kìlsčiojimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kilsčioti 1: *Šiám paũkščiui būdìngas uodegõs kìlsčiojimas.*

kìlsčioti, *kìlsčioja, kìlsčiojo* vksm.
1. (ką) nuolat kiek pakelti; sin. kilnoti, kilsnoti: *Kìlsčioti añtakius. Pingvìnai kìlsčiojo báltus kaklùs. Merginà kìlsčiojo akìnukùs ir šeĩmiškai šypsójosi.*
2. nuolat kiek pakilti; sin. kilnotis, kilsnoti: *Mataũ, kaĩp ìma kìlsčioti jõ añtakiai. Žilì výro ūsai vìs kìlsčiojo.*

kilsnóti, *kilsnója, kilsnójo* vksm.
kilnoti, kilsčioti: *Jõs šnérvės kilsnójo.* | (ką, į ką) kilnoti, kilsčioti: *Vaĩkas kilsnója rankàs į̃ viršų. Sargýbinis nervìngai kilsnójo pečiùs.*

kìlst išt.
1. vartojamas trumpam ko pakėlimui, kilstelėjimui pavaizduoti: *Balerinà kìlst ir ìškelia kóją. Kiẽmsargė kìlst gálvą ir kàd surìks. Výras kìlst kepùrę ir atsisvéikina.*
2. vartojamas trumpam pakilimui pavaizduoti: *Kìlst ìš lóvos ir krìto añt pagálvių atgal̃.*

kìlstelėjimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kilstelėti 1: *Galvõs kìlstelėjimu àtmetė uždrìkusius añt akių pláukus.*
2. → kilstelėti 2: *Vandeñs lỹgio kìlstelėjimas.*

kìlstelėti, *kìlsteli (kìlstelėja), kìlstelėjo* vksm.
1. (ką, į ką, nuo ko) kiek pakelti: *Kìlstelėti gálvą [smãkrą, añtakius]. Vaĩkas nedrąsiai kìlstelėjo rankùtę. Jìs kìlstelėjo rankàs į̃ viršų ir vėl nuléido. Paũkštis kìlstelėjo úodegą. Výras kìlstelėjo nuõ stãlo taũrę ir gùrkštelėjo vỹno. Orùs žilagaĩvis senùkas pasisvéikindamas kìlstelėjo skrýbėlę.*
2. (kame) kiek pakilti, paaukštėti lygiu: *Vanduõ ùpėje kìlstelėjo.*
3. kiek pakilti aukščiau horizonto: *Sáulė jaũ kìlstelėjo.*
4. (nuo ko) kiek pasikelti sėdėjus ar gulėjus: *Jì kìlstelėjo nuõ suoliùko.*
5. (ką) kiek pakelti, padidinti: *Seĩmas valstýbės tarnáutojams kìlstelėjo algàs. Sprendìmas sumãžinti gamýbą vėl kìlstelėjo nãftos káinas keliaĩs dóleriais.*

kilsúoti, *kilsúoja, kilsãvo* vksm. (kame)
nuolat pakilti ir nusileisti: *Laĩvas kilsãvo jū́roje. Kilsúoja svarstỹklių lėkštės.*

kìltas dkt. (1)
tradicinis škotų kalniečių (vyrų) drabužis – languotas sijonas iki kelių, dabar dėvimas iškilmingomis progomis ir kaip škotų pulko paradinis drabužis: *Kìltus dė̃vi tìk výrai. Škòtų komándos sirgãliai bùvo pasipuõšę vilnõnio áudinio langúotais klostúotais kìltais. Norė́dami pabrė́žti sàvo tautiškùmą kìltus škòtai dažnaĩ dė́vi ùžsienyje.*

kìlti, *kỹla, kìlo* vksm.
1. (kuo, į ką) lipti, eiti, važiuoti, judėti aukštyn: *Kỹlame láiptais [liftù]. Kìlome į̃ bókštą [į̃ kálną]. Dū́mai kỹla į̃ viršų. Vė̃liava stiébu pamažù kìlo aukštỹn. Kỹlant šlaitù į̃ sodýbą, atsìveria grãžūs tõliai.* | prk.: *Kìlti karjèros láiptais.*
2. palikti žemės paviršių pradedant skristi (apie orlaivius, paukščius ir pan.): *Riaumója kỹlantys lėktùvai. Į̃ kòsmosą kỹla rakėtos. Óro balionaĩ kỹla ir léidžiasi lėtaĩ. Garšiai girgsė́damos kỹla aukštỹn žą̃sys.*
3. (į ką) eiti, tęstis aukštyn: *Kė̃lias [gãtvė] kìlo į̃ kálną. Bókštas kỹla į̃ dañgų [į̃ viršų].*
4. busti ir lipti iš lovos: *Šį̃ryt kìlome ankstì. Stovykláutojai kìlo ìš lóvų ir skubė́jo į̃ prausyklàs.*
5. (nuo ko, iš ko) keltis sėdėjus ar gulėjus; sin. stotis: *Svečiaĩ kỹla nuõ stãlo. Výrai kỹla nuõ súolo. Jìs suñkiai seřga, nekỹla ìš lóvos.*
6. eiti, vykti, keliauti: *Mė̃tas kìlti namõ. Rytój kìlsiu toliaũ.*
7. (į ką, prieš ką, už ką) imti aktyviai veikti, bruzdėti: *Taũtos vìs kỹla ùž sàvo nepriklausomýbę. Vienì kỹla priė̃š kitùs. Visì ė̃mė kìlti priė̃š manè. Žmónės kỹla į̃ kõvą ùž švãrią gamtą. Kỹlant į̃ dìdelį mū̃šį reĩkia ir dideliũ pajėgų.*
8. (ko) prasidėti, rastis: *Kỹla audrà [lietùs, vė́jas]. Kìlo gaĩsras [kãras, bãdas, triùkšmas, lìgos, uždegìmas]. Kỹla juõkas [pỹktis, nėrimas, báimė, pavõjus]. Kỹla nórų [kláusimų, minčių]. Kỹlant įtampai [konfliktams, įtarimams] jaũčiamės nemaloniaĩ. Ligóniams kỹla įvairių komplikãcijų. Ė̃mė kìlti abejõnių [prieštarãvimų, grėsmių]. Ìš menkõs kibirkštiẽs kỹla dìdis gaĩsras* (flk.).
9. (kame) darytis aukštesniam, aukštam, aukštėti lygiu: *Ùpėje [šulinyjè] kỹla vanduõ.*
10. darytis didesniam; sin. didėti: *Šaĺtis kỹla. Káinos [užd̃arbis, nòrmos, infliãcija] kỹla. Kỹla eũro kùrsas. Močiùtei vė̃l kỹla kraujóspūdis. Ligóniui kỹla temperatūrà.*
11. darytis geresniam, geram; sin. augti, tarpti, gerėti: *Kỹla gyvẽnimo lỹgis [kultūrà]. Pamažù kìlo ekonòmika [gamýba]. Kỹlant darbúotojų kvalifikãcijai, didė́ja ir ímonės produktų kokýbė.*
12. pūstis nuo mielių (apie tešlą); sin. rūgti: *Tešlà [dúona] kỹla. Pyrãgas suñkiai kìlo – mažaĩ mielių.* **13.** (iš ko) gauti kilmę, pradžią: *Kilę̃s ìš senõs giminė̃s [ìš bajõrų, ìš valstiė̃čių]. Ìš kuř ė̃sate kìlę̃s? Jì kìlusi ìš Itãlijos.*
14. darytis matomam (apie saulę, mėnulį); sin. tekėti: *Sáulė [mė́nuo] kỹla.*
15. būti statomam: *Kỹla namaĩ [pastataĩ]. Kiemè jaũ kỹla príestatas. Toliaũ nuõ kuròrto ceñtro kỹla naujì daugiabùčiai. Modernùs kvartãlas kìlo kairiõjoje ùpės pùsėje.*
♦ **kaĩp añt mielių kìlti** didėti, augti: *Vadõvo turtai kìlo kaĩp añt mielių. Nekilnójamojo turto káinos kìlo kaĩp añt mielių.* **kìlti karjèros láiptais** siekti paaukštinimo profesinėje veikloje,

tarnyboje: *Sėkmìngai kìlti karjèros láiptais pavỹksta nè visíems. Vaikìnas greĩtai mókėsi ir̃ spar̃čiai kìlo karjèros láiptais.*

kiltìs, *kiltiẽs* dkt. mot. (4)
1. genčių (ppr. giminiškų) susivienijimas: *Báltų kiltiẽs prótėvynė.* | GENTIS 1: *Vakarìnės báltų kil̃tys.*
2. KILMĖ: *Indoeuropiẽtiškos kiltiẽs taũtos. Kupiškénas pagal̃ kil̃tį. Mókslininkas apsiginklãvo roméniškąja kiltiẽs teòrija, per̃ daũg nesirū́pindamas argumeñtų moksliškumù.*

kimiaĩ prv.
kimiu balsu ar vos girdimai; sin. dusliai: *Kimiaĩ lójo šuõ. Kimiaĩ sukrañkia praskrìsdamas júodvarnis. Jìs vìs kimiaĩ susijuõkdavo prõ sukąstus dantìs. Kimiaĩ riaumódama trañkėsi perkū́nija.*

kimìmas dkt. ppr. vns. (2)
1. → kimti 1: *Péršalus prasidéjo bal̃so kimìmas ir̃ kosulỹs. Kimìmą mãžina džiovìntų obuolių̃ núoviras.*
2. → kimti 2: *Dẽl kimìmo lèktorius negaléjo tę̃sti paskaitõs.*

kìminas dkt. (3ᵇ)
durpynų ir pelkių lapuotoji samana (*Sphagnum*): *Ìš kiminų̃ susidãro dùrpės. Kiminų̃ pataluosè spañguoles nórs rieškùčiomis sémk. Kai kuriẽ Euròpos ū́kininkai anksčiaũ kiminaĩs šérdavo kárves.*

kiminãvimas dkt. (1)
→ kiminuoti: *Síenų kiminãvimas šlapiaĩs kiminaĩs.*

kiminýnas dkt. (1)
vieta, kur auga daug kiminų; sin. kiminynė: *Miškè užtikaũ grãžų kiminýną. Kiminýne gãlima ràsti ir̃ spañguolių. Kiminýnuose áuga nykštùkinės pušáitės.*

kiminỹnė dkt. (2)
KIMINYNAS: *Į́monės výrai kasdamì dùrpes išnaikìno kiminỹnę. Spanguoliáutojai bráidžioja põ kiminỹnę.*

kiminìnis, kiminìnė bdv. (2)
1. iš kiminų susidaręs: *Kiminìnės dùrpės.*
2. kuriame auga kiminai: *Kiminìnis pušýnas. Kiminìnė pélkė.*

kiminúotas, kiminúota bdv. (1)
apaugęs kiminais: *Kiminúota pélkė. Vaivórais, gaĩliais, mėlỹnėmis apáugusi kiminúota mìško paklótė.*

kiminúoti, *kiminúoja, kiminãvo* vksm. (ką)
kamšyti kiminais: *Kiminúoti síenas.*

kimonò dkt. vyr. nekait.
1. tradicinis japonų drabužis – ilgas, palaidas, susisiaučiamo chalato pavidalo, ilgomis plačiomis stačiakampėmis rankovėmis, per liemenį juosiamas plačia juosta: *Móteriški kimonò dažniáusiai bũna labaĩ spalvìngi, išmárginti gėlėmìs, drugẽliais. Seniaũ japònai kimonò vilkédavo kasdiẽn, dabar̃ kimonò dẽvimas ypatìngomis prógomis.*
2. į tradicinį japonų apdarą panašus dziudo, katatė, aikido ir kt. iš Rytų kilusių sporto šakų drabužis: *Medvilnìnis karatìstų kimonò. Dalyváujantieji dziudò varžýbose privãlo vilkéti báltą arbà mélyną kimonò.*
3. ilgas, palaidas, ištisinio kirpimo (neįstatytomis rankovėmis), ppr. susisiaučiamas moterų

drabužis: *Màno apkūnì tetà mégsta dėvėti kimonò.* • plg. reglanas.
4. specifinis neįstatomų rankovių kirpimas kartu su viršutine drabužio dalimi: *Kimonò rankóvė iškerpamà kartù sù drabùžio príekine ir nùgaros dalimìs.* • plg. reglanas.

kimšìmas dkt. ppr. vns. (2), **kimšìmasis** sngr. (1)
1. → kimšti 1: *Skudurų̃ kimšìmas į̃ maišùs.*
2. → kimšti 2: *Bùtelių kimšìmas.*
3. sngr. → kimšti 3 (sngr.): *Kriáuklės kimšìmasis.*
4. → kimšti 4: *Žąsiẽs kimšìmas obuoliaĩs.*
5. sngr. → kimšti 5 (sngr.): *Žmonių̃ kimšìmasis į̃ autobùsą.*
6. šnek. → kimšti 6: *Èt, tàs beprõtiškas válgymas, nesaikìngas kimšìmas.*

kimšinỹs dkt. (3ᵇ)
1. kuo kas prikemšama; sin. kamšalas, įdaras: *Vyniótiniui kimšinį ruõškite ìš smùlkiai supjáustytų svogū̃nų. Añt stãlo padétas kalakùtas sù kimšiniu.*
2. kamšatis, kamšalynė, spūstis, grūstis: *Kelyjè pasidãrė dìdelis kimšinỹs.*

kimštas, kimštà bdv. (4)
1. su įdaru; sin. įdarytas, kimštinis: *Kimštàántis [lydekà, žąsìs]. Pietùms válgysime kimštàs bùlves. Saváitgalį gamìnsiu kimštùs grybùs.*
2. KIMŠTINIS 1: *Vãkar šuõ sudrãskė kimštą žaĩslą.*

kimštė prv.
1. → kimšti 1: *Jì kimštė kimšo dáiktus į̃ kuprìnę.* | prk.: *Jų̃ gálvos kimštė prìkimštos žinių̃. Dabartìniai mokiniaĩ kimštė kemša informãciją. Miẽstas kimštė prìkimštas kariúomenės ir tèchnikos.*

2. → kimšti 5 (sngr.): *Aikštẽ bùvo kimštė prisikimšusi žmonių̃. Minià vìs gausė́jo, ir ūmaĩ visà gãtvė bùvo kimštė prisikimšusi protestúotojų.*

kimšti, *kemša, kimšo* vksm.
1. (ką, ko, į ką) dėti, kišti, kad kuo daugiau tilptų; sin. grūsti, brukti: *Kimšti drabužiùs į̃ kuprìnę. Výrai kimšo šiẽną į̃ daržìnę. Seniaũ į̃ čiužìnį kimšdavo šiaudų̃.* | prk.: *Kimšti žiniàs į̃ gálvą.* | sngr. (ką, į ką): *Vaikaĩ skubiaĩ kemšasi į̃ kišenès saldainiùs ir bė́ga į̃ kiẽmą.* | (ką, ko) pildyti ertmę slegiant: *Jìs lėtaĩ kimšo pýpkę tabãko.*
2. (ką, kuo) į ką nors dėti kamštį (1 r.) ar kt.: *Šeimininkė kimšo sùlčių bùtelius plastikìniais kamščiais.* | sngr. (ką, nuo ko, kuo): *Žmónės nuõ triùkšmo kištùkais kimšosi ausìs.*
3. (ką) (už)kišti (angą, skylę ar pan.) susidarant kamščiui (3 r.): *Virtùvės kriáuklę labiáusiai kemša įvairios smùlkios maisto ãtliekos.* | sngr.: *Dė̃l drėgnų̃ javų̃ kemšasi kuliamõsios darbìnės dãlys. Susidãrius ìžui, kemšasi hidroelektrìnės turbìnos.*
4. (ką, kuo) dėti įdaro į maisto gaminio vidų, į specialiai apdorotą gyvulio žarną ar tokio pat pavidalo dirbtinį apvalkalą: *Dešrà [védarus] kimšti. Specialùs vamzdẽlis dešróms kimšti. Dešrà kemšù málta kiaulíena. Obuoliaĩs kimšime žą̃sį. Bandýsiu pievãgrybiais kimšti pomidorùs.*
5. sngr. (į ką, prie ko, pro ką) susispietus į būrį daugeliui kartu judėti kur; sin. grūstis, spraustis, bruktis: *Keleĩviai kemšasi priẽ autobùso [į̃ autobùsą]. Žmónės kimšosi prõ duris.*
6. (ką, ko, nuo ko) šnek. daug, godžiai valgyti, ėsti; sin. kirsti: *Vaikaĩ kemša ir kemša pyrãgą. Išálkę púolėme kimšti kepsnių̃. Rytaĩs kemšù sumuštiniùs. Jiẽ kimšo vìską nuõ stãlo. Ėmiaũ kimšti pìlna bùrna. Tà kárvė tik kemša ir kemša žõlę.*

kimštinaĩ prv.
→ kimšti 5 (sngr.): *Pùblikos bùvo kimštinaĩ prìkimšta. Kimštinaĩ prisikimšusioje sãlėje jìs bróvėsi į̃ sàvo viẽtą.*

kimštìnis, kimštìnė bdv. (2)
1. toks, kurio vidus prikimštas: *Kimštìnis žaĩslas. Kimštìnė pagálvė [bòkso kriáušė]. Peř treniruotès naudójame kimštiniùs ir̃ pri̇̀pučiamus kãmuolius. Vaikýstėje turė́jau keliàs kimštinės lėlės.*
2. kimštas, įdarytas: *Kimštinis pyrãgas sù avíena.*

kimštinùkai dkt. dgs. (2)
patiekalas iš įdarytų daržovių, makaronų ir pan.: *Vištíenos[makarõnų] kimštinùkai.*

kimštùkas dkt. (2)
įrankis prikimšti ką: *Pýpkės kimštùkas. Metalìnis kimštùkas dešróms kim̃šti.*

kimštùvas dkt. (2)
įrenginys kam kimšti: *Šiaudų̃ kimštùvas. Hidráulinis [vakuumìnis] kimštùvas. Dešrų̃ kimštùvų operãtorius.*

kìmtelėjimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kimtelėti: *Išgérus karštõs arbãtos kìmtelėjimas praẽjo. Dė̃l meñko kìmtelėjimo į̃ gýdytoją nesikreipiù.*

kìmtelėti, *kìmteli (kìmtelėja), kìmtelėjo* vksm.
kiek užkimti, prikimti (apie balsą): *Ìš imtùvo pasigir̃sta kìmtelėjęs dìktoriaus balsas.*

kìmti, *kìmsta, kìmo* vksm.
1. (nuo ko) darytis dusliam, kimiam, netekti skambumo: *Balsas kìmsta nuõ rė́kavimo.*
2. netekti balso: *Kalbétojas vìs labiaũ kìmo.*

kimulỹs dkt. vns. (3ᵇ)
užkimimas, balso kimumas: *Ūmùs kimulỹs. Rašýdama láišką jutaũ kìmulį gerklėjė, viršantį ãšaromis.*

kimùmas dkt. ppr. vns. (2)
→ kimus: *Balsõ kimùmas.*

kimùs, kimì bdv. (4)
duslus, užkimęs ar prislopintas, vos girdimas: *Kimùs stóras [prarūkýtas] balsas. Kìmūs šū̃kčiojimai. Výras kimiù baritonù užtráukė daĩną. Ìš jõs lū́pų išsiveržia kimùs švogždesỹs.*

kìnai dkt. dgs. (2)
gausiausia pasaulio tauta, gyvenanti Kinijoje, kalbanti labai besiskiriančiomis, seną rašto tradiciją turinčiomis kinų kalbos tarmėmis: *Kìnai iki šiõl išsáugojo sãvitą civilizãciją. Tradìcinė kìnų medicinà jaũ gyvúoja apiẽ kẽturis tū́kstančius mẽtų.*
♦ **atsitvéręs kìnų síena** žr. atitverti.

kìnas[1] dkt. (2)
1. vns. filmų kūrimo menas ir pramonė; sin. kinematografija: *Vaidýbinis [dokumeñtinis, animãcinis] kìnas. Garsìnis [begarsis] kìnas. Lietùvių kìnas. Nekomerc̃inio kìno festivãlis. Kìno žvaigždė̃. Kìno darbúotojai. Jì – kìno ir̃ teãtro ãktorė.*
2. šnek. KINO TEATRAS: *Eĩnam į̃ kìną. Susitiñkam priẽ kìno? Šimtą mẽtų nebuvaũ kinė. Õ àš į̃ kinùs neváikštau.*
3. šnek. KINO FILMAS 1: *Gál kókį kìną pažiū̃rim?*

kìnas[2], kìnė dkt. (2)
kinų tautos žmogus: *Lietuvõs tènisininkei tẽko rungtyniáuti sù kinė. Kinùs dõmina Lietuvõs medíenos prãmonės gaminiaĩ. Kìnės labaĩ griežtaĩ áuklėja sàvo vaikùs.*

Kinẽ dkt. vns. (4)
1. KENA 1: *Kinẽ – Vìlnios kairỹsis iñtakas.*
2. KENA 2: *Kinẽs geležìnkelio postė traukiniaĩ tìkrinami reñtgenu. Nuõ Rùkainių pasùkome į̃ Kìnę. Pardúodu sklỹpą Kinėjė.*

kinemãtika dkt. vns. (1)
mechanikos mokslo šaka, tirianti kūnų judėjimą nenagrinėdama priežasties ir pasekmės sąryšio: *Kinemãtika tìria taškų (kū̃nų) judéjimo trajektòriją, greĩtį, pãgreitį. Kinemãtikos są̀vokomis ir rezultãtais naudójamasi spréndžiant dinãmikos ùždavinius.*

kinematogrãfas dkt. (2)
1. ist. aparatas judantiems objektams filmuoti ir rodyti ekrane: *Iš pradžių kinematografù bùvo filmúojami kasdiẽnio gyvẽnimo vaizdaĩ.*
2. vns. KINEMATOGRAFIJA: *Lietuvõs kinematogrãfas. Atsirãdus vaĩzdo montãžui ir mobìliai filmãvimo tèchnikai, televìzijos kūriniaĩ tãpo dinamiškesnì, artimesnì kinematogrãfo stilìstikai.*

kinematogrãfija dkt. vns. (1)
kino filmų kūrimo menas ir pramonė; sin. kinas: *Euròpos šalių kinematogrãfija. Kinematogrãfijos darbaĩ [kūriniaĩ]. Kinematogrãfijos institùtas. Festivãlyje keturì fìlmai reprezentuõs prancū̃zų kinematogrãfiją.*

kinematogrãfininkas, kinematogrãfininkė dkt. (1)
kinematografijos specialistas, taip pat kino kritikas, kinotyrinininkas: *Lietuvõs kinematogrãfininkų sąjunga. Apiẽ Vìlniaus senãmiestį kinematogrãfininkai sukū̃rė nè víeną dokumeñtinį fìlmą. Rašýtojo romãnai nuõ sẽno dõmino kinematogrãfininkus.*

kinematogrãfinis, kinematogrãfinė bdv. (1)
1. susijęs su kinematografija: *Kinematogrãfinė veiklà. Šìs fìlmas yrà ypatìngo kinematogrãfinio meistriškùmo pavyzdỹs.*
2. būdingas kinui, toks kaip kino filmuose: *Kinematogrãfinis triùkas [stìlius].*

kinematogrãfiškai prv.
taip, kaip būdinga kinematografijai: *Šiamè spektãklyje daũgelis scènų atródo kinematogrãfiškai. Fotogrãfas sustabdýtas gyvẽnimo akìmirkas pateĩkia kinematogrãfiškai.*

kinematogrãfiškas, kinematogrãfiška bdv. (1)
pasižymintis kinematografijos ypatybėmis: *Kinematogrãfiškas vaĩzdas [spektãklis].*

kinėsė dkt. (2)
KENESA: *Trãkų kinėsė – seniáusia Lietuvojė.*

kineskòpas dkt. (2)
elektroninis vamzdis su ekranu, kuriame sklindančių elektronų pluoštu atkuriamas vaizdas: *Spalvótasis [trispaĩvis] kineskòpas. Gamìnti kineskopùs. Kineskòpai naudójami televìzoriuose, vaĩzdo monitoriuose ir prietaisuose, kuriuosè elèktros signãlas veřčiamas regimúoju vaizdù.*

kineskòpinis, kineskòpinė bdv. (1)
1. turintis kineskopą: *Kineskòpinis televìzorius [ekrãnas].*
2. naudojantis kineskopus: *Kineskòpinė technològija.*

kinètika dkt. vns. (1)
mechanikos dalis, tirianti jėgų veikiamų kūnų pusiausvyrą ir judėjimą: *Fizikìnė kinètika. Kinètika àpima dinãmiką ir stãtiką.*

kinètinis, kinètinė bdv. (1)
1. susijęs su judėjimu erdvėje: *Kinètinė enerģija.*
2. susijęs su ypatybės kitimu bėgant laikui: *Lémpos gesìmo kinètinė kreĩvė.*

kinètinis mėnas
vėlyvojo modernizmo kryptis, susiformavusi XX a. antroje pusėje: *Kinètinio mẽno pradininkù laĩkomas JAV skùlptorius Aleksándras Kòlderis. Kinètinio mẽno kūriniaĩ – taĩ sudėtìngos jùdančios konstrùkcijos. Kinètiniame menè judė́jimo efèktas kùriamas mechãninėmis arbà iliùzinėmis priémonėmis.*

kineziterapeũtas, kineziterapeũtė dkt. (2), **kineziterapèutas, kineziterapèutė** (1)
kineziterapijos specialistas: *Gýdytojas kineziterapeũtas. Lietuvõs kineziterapeũtų draugijà. Į̃ kineziterapeutùs žmónės kreĩpiasi, kaĩ kamúoja fizinis skaũsmas.*

kineziterãpija dkt. vns. (1)
gydymas judėjimu (fiziniais pratimais), taikomas po ligų, traumų sveikstantiems, ppr. ilgai nejudėjusiems ligoniams: *Táikyti kineziterãpiją. Masãžas – vienà iš kineziterãpijos rūšių. Kineziterãpija stìprina nusilpusius raũmenis, taĩso kū́no laikýseną.*

Kìngstaunas dkt. vns. (1)
Sent Vinsento ir Grenadinų sostinė: *Kìngstauno botãnikos sõdas. Kìngstaunas yrà priẽ Karìbų jū́ros.*

Kìngstonas dkt. vns. (1)
Jamaikos sostinė: *Kìngstonas yrà pajū́rio kuròrtas. Kìngstonas nè kañtą nukentė́jo nuõ žẽmės drebė́jimų, uragãnų ir gaisrų̃.*

Kìnija dkt. vns. (1), ofic. **Kìnijos Liáudies Respùblika**
valstybė Vidurio ir Rytų Azijoje: *Kìnijos sóstinė yrà Pekìnas. Kìnija – didžiáusia pasáulio valstýbė pagaĩ gyvéntojų skaĩčių. Į̃ Kìniją lietùviai vỹksta studijúoti, dìrbti, kùrti veršlo.*

kìninis, kìninė bdv. (1)
augantis, gyvenantis ar kilme su Kinija susijęs: *Kìninis arbãtmedis* (bot.). *Kìninė astìlbė* (bot.). *Kìninis baublỹs* (zool.). *Kìninė aũkšlė* (zool.).

kìnis dkt. (2)
1. gyvulio (ppr. kiaulės) guolis; sin. migis: *Įliñdo kiaũlė į̃ sàvo kìnį.*
2. menk. sujauktas, nešvarus patalas, suversta lova: *Tokiamè kìnyje àš nemiegósiu!*

kìniškai prv.
1. → kiniškas 1: *Kìniškai paruoštà kalakutíena.*
2. → kiniškas 3: *Nórit, parašýsiu jū́sų vařdą kìniškai? Gaĩla, bèt nesuprantù, kã̀ mán jaunuõlis bañdo pasakýti kìniškai.*

kìniškas, kìniška bdv. (1)
1. būdingas ar priklausantis kinams, jų kultūrai ar Kinijai: *Kìniška arbãtos gėrìmo ceremònija. Kìniški patiekalaĩ. Kìniški tautìniai drabùžiai.*
2. Kinijoje randamas, auginamas, pagamintas ir pan.: *Kìniškas šiĺkas. Kìniškas pãdažas. Kìniška arbatà. Výras tuřguje prekiáuja kìniškais dž̀insais.*

3. kinų kalbõs, kinų kalba parašytas, sukurtas, skelbiamas, transliuojamas ir pan.: *Kìniškas laĩkraštis. Guliù lóvoje ir̃ mėginù prisimiñti visùs kada nórs girdėtus kìniškus eilėraščius.*
4. susijęs su kinais pagal kilmę, su Kinija (apie kilmę): *Kìniško kraũjo tùrintis daininiñkas žmóną sutìko muzikúodamas. Garsì amerikiẽčių rašýtoja tùri kìniškų šaknų̃.*

kinìvarpa dkt. (1)
nedidelis vabalas, graužiantis medieną; sin. trandis, kirmgrauža, kirvarpa: *Spìnta kinìvarpų suėstà. Apdžiūvusias eglès reikėtų kir̃sti, kõl jų̃ neapnìko kinìvarpos ir̃ nesugadìno medìenos. Preparãtas naikìna ìš põ mẽdžio žievẽs ìšlendančias kinìvarpas.*

kìnka dkt. (1) šnek.
1. BLAUZDA 1: *Kàd griẽbė šuõ ùž kìnkos. Įpỹkęs tévas pagrasìndavo, kàd gáusiu rýkšte per̃ kìnkas.*
2. KOJA 1: *Kìnkas nuõ váikščiojimo skaũda. Šókau ìš lóvos ir̃ plikomìs kìnkomis nùlėkiau priė lángo.*
♦ **kìnkas drẽbinti** žr. drebinti. **kìnkas nukratýti** žr. nukratyti. **kìnkas pakratýti** žr. pakratyti. **kìnkas vìrpinti** žr. virpinti. **kìnkos drẽba** (kam) ima baimė, darosi baugu: *Mán kaskar̃t išeĩnant į̃ scèną kìnkos drẽba. Víeną ãvį keřpant, kitóms kìnkos drẽba* (flk.).

kinkadrebỹs, kinkadrebẽ dkt. (3^a, 3^{4a})
kinkas drebinantis, bailus žmogus: *Jéigu tù tóks kinkadrebỹs, kõ lendì į̃ televìziją? Nuõ mažeñs buvaũ tikrà kinkadrebẽ. Priẽ odontològės kabinèto neramiaĩ trýpčiojo kelì kinkadrebiaĩ. Graudù matýti mìtinge gar̃siai rẽkiančius prisitáikėlius ir̃ kinkãdrebius.*

kinkãvimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kinkuoti 1: *Galvõs kinkãvimas prìtariant kam nórs. Dãžnas kinkãvimas gálva ródo jũsų nuolankùmą.*

kìnkčioti, *kìnkčioja, kìnkčiojo* vksm. (ką, kuo)
daug kartų palenkti, linguoti; sin. linkčioti, kinksėti, kinknoti, kinkuoti: *Pritariamaĩ kìnkčioti gálva. Žirgaĩ kìnkčiojo prusnàs.*

kiñkymai dkt. dgs. (1)
žem. etnogr. PAKINKTAI: *Kiñkymų méistras. Kiemè suskambė́jo kiñkymų skambalaĩ.*

kiñkymas dkt. ppr. vns. (1)
→ kinkyti 1: *Senìeji arklių̃ kiñkymo bũdai neléido panaudóti visõs árklio jėgõs. Tiriamãjame darbè tẽko aprašýti árklio kiñkymą.*

kinkinỹs dkt. (3^b)
vežimas su į jį įkinkytu vienu ar daugiau arklių, šunų ar kitų gyvulių: *Élnių kinkinỹs. Šunų̃ kinkinių̃ varžýbos. Patrauklià prãmoga ir̃ nètgi spòrtu tam̃pa važiãvimas arklių̃ kinkiniaĩs. Kùbos laukuosè tẽko matýti jáučių kinkinių̃.*

kinkýti, *kiñko, kiñkė* vksm.
1. (ką, į ką) pakinktais jungti prie traukiamosios transporto priemonės bei žemės ūkio padargų arba atpalaiduoti iš pakinktų: *Ìlgą laĩką arkliaĩs bùvo jójama, vėliaũ juõs pradė́ta kinkýti į̃ vežimùs. Į̃ žãgrę kinkýdavo jáučių jùngą arbà dù árklius. Jaũ atvažiãvome, kinkýk árklį.*
2. (ką) stengtis įjungti (į darbą), priversti (ką dirbti): *Kinkýk visùs tinkúotojus į̃ dárbą.*

kinknóti, *kinknója, kinknójo* vksm.
1. (ką, kuo, kame) daug kartų palenkti, linguoti; sin. linkčioti, kinksėti, kinkuoti, kinkčioti: *Kinknóti gálvą [gálva]. Píevoje linksmaĩ kinknójo gálva šir̃mis.*
2. (pas ką) eiti linksint; sin. linksėti: *Kinknóti pàs kaimýną.*

kinksė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
šnek. → kinksėti 1: *Galvõs kinksė́jimu réikšti pritarìmą.*

kinksė́ti, *kìnksi, kinksė́jo* vksm. šnek.
1. (ką, kuo) daug kartų palenkti, linguoti; sin. linkčioti, kinkčioti, kinknoti, kinkuoti: *Paauglỹ̃ kìnksi gálva ir̃ mojúoja rañkomis. Arklỹs kinksė́jo gálvą [gálva] gìndamasis nuõ sparvų̃. Jì ė̃jo ir̃ kàs žiñgsnis kinksė́jo.*
2. eiti linksint; sin. kinknoti: *Kuř tù kìnksi kaĩp gañdras varlinė́damas?*

kìnkt išt.
vartojamas galvos linkčiojimo įspūdžiui pavaizduoti: *Arklỹs snáusdamas kìnkt kìnkt (sù) gálva. Mergáitė gálvą tylomìs tìk kìnkt.*

kìnktelė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kinktelėti: *Kìnktelė́jimas gàlva prìtariant kam nórs. Láukiau sùtarto žénklo – galvõs kìnktelė́jimo.*

kìnktelė́ti, *kìnkteli (kìnktelė́ja), kìnktelė́jo* vksm. (ką, kuo)
linktelėti (ppr. galvą): *Jìs kìnktelė́jo gálvą [gálva] pritařdamas ìšvadai. Výras kìnkteli gálva ir̃ pasitráukia į̃ šóną.*

kinkúoti, *kinkúoja, kinkãvo* vksm.
1. (ką, kuo) daug kartų palenkti, linguoti; sin. linkčioti, kinknoti, kinkčioti, kinksėti: *Kinkúoti gálvą [gálva]. Vaĩkas gãli kinkúoti dė̃l nesustiprė́jusių nùgaros ir̃ kãklo raumenų̃.*
2. šnek. sunkiai eiti (ppr. linguojant, linksint): *Viẽškeliu kinkãvo pérsenusi kumẽlė. Kinkúoju kaĩp meškà, võs kójas velkù. Pasiremdamà lazdà senùtė kinkãvo į̃ pãštą.*

kìno fìlmas
1. kino kūrinys, kurio meninę visumą sudaro kino juostoje užfiksuoti vaizdai ir garsai: *Vaidýbinis [dokumeñtinis] kìno fìlmas. Trumpametrãžis [pilnametrãžis] kìno fìlmas. Spalvótas [nespalvótas] kìno fìlmas.*
2. nufilmuota ir fotografiškai apdorota kino juosta, skirta rodyti ekrane: *Kìno fìlmas susìdeda ìš kãdrų ir̃ gar̃so takẽlių, õ pakraščiuosè tùri perforãcijas. Kìno fìlmas filmúojamas kìno arbà skaitmeninė kãmera.*

kìno krònika
dokumentinio kino žanras, atspindintis naujausius įvykius ar reiškinius: *Kìno krònika àpima kìno interviù, kìno žurnalùs ir̃ tèminius kronikiniùs fìlmus.* | šio žanro kino filmai: *Žiūrė́ti archỹvinę kìno krònіką.*

kìno mechãnikas
kino filmų rodymo specialistas: *Lankiaũ kìno mechãnikų kùrsus. Dė̃dė jaũ trìsdešimt mẽtų dìrba kìno mechãniku.*

kìno stùdija
kino filmų kūrimo ir gamybos įmonė: *Vaidýbinių [dokumeñtinių, animãcinių] fìlmų kìno stùdija. Šìs fìlmas sukùrtas Lietuvõs kìno stùdijoje.* | tos įmonės patalpos, pastatas: *Kìno stùdija remontúojama.* | joje dirbantys žmonės: *Kìno stùdija minė́jo žymaũs režisiẽriaus kūrýbinę sùkaktį.*

kìno teãtras
pastatas ar jo dalis su žiūrovų sale ir ekranu kino filmams rodyti: *Buvaũ naujamè kìno teatrè. Kìno teatrè yrà vestibiùlis sù kasomìs, vienà arbà daugiaũ žiūrõvų sãlių, ùž žiūrõvų sãlės galìnės sienos – aparãtinė sù fìlmų ródymo projèkciniu įrenginiu. Žiūrõvai plūsta į̃ naujùs kìno teatrùs.*

kinofikãcija dkt. vns. (1)
kino tinklo plėtimas: *Kompiuterizãcija ir̃ kinofikãcija vìs labiaũ standartizúoja žmonių sąmonę.* | nuolatinis kino seansų rengimas: *Kinofikãcija põ ãtviru dangumì sutráukia daugýbę žiūrõvų.*

kinofikãtorius, kinofikãtorė dkt. (1)
kinofikacijos specialistas ar darbuotojas: *Pókario mẽtais víenas kinofikãtorius aptarnáudavo vìsą Seinų ãpskritį. Moksleĩviai vỹko į̃ rajòno ceñtrą pàs kinofikãtorius.*

kinofikãvimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kinofikuoti: *Kinematogrãfija àpima kìno fìlmų kūrìmą, demonstrãvimą, kìno prãmonę ir̃ kinofikãvimą.*

kinofikúoti, *kinofikúoja, kinofikãvo* vksm. (ką)
plėsti kino tinklą, įrengti kino filmų rodymo aparatūrą ir patalpas: *Tarptautìniai kìno festivãliai pàdeda kinofikúoti ir̃ mažesniùs miesteliùs.*

kinològas, kinològė dkt. (2)
kinologijos specialistas: *Kinològai tìria šunų̃ veislès, kil̃mę, anatòmiją.* | šunų veisėjas ir augintojas; sin. šunininkas: *Kinològų klùbas. Lietuvõs kinològų draugijà. Instrùktoriai ìš JAV mókė lietùvių kinologùs, kaĩp suteĩkti skùbią pagálbą tarnýbiniams šunìms.*

kinològija dkt. vns. (1)
mokslas, tiriantis šunis: *Kinològija nagrinė́ja šunų̃ kil̃mę, jų̃ veislès, anatòmiją ir̃ fiziològiją, augìnimą, šėrìmą, dresãvimą. Kinològija kaĩp mókslas išsivýstė XIX ámžiaus antrojè pùsėje.* | šunų veisimas ir auginimas; sin. šunininkystė: *Jéi turė́čiau pakañkamai lė́šų, norė́čiau užsiim̃ti kinològija.* • plg. felinologija.

kinomãnas, kinomãnė dkt. (2)
šnek. žmogus, kuris labai mėgsta kiną, juo itin domisi: *Išė̃jusi į̃ peñsiją pasidariaũ tikrà kinomanė. Kìno festivãlis pradžiùgins kinomanùs.*

kinomãnija dkt. vns. (1)
šnek. itin didelis domėjimasis kino menu: *Põ tarptautìnio kìno festivãlio daũg kas susir̃go kinomãnija. Manè kinomãnija užvaĺdė põ režisū̃ros stùdijų.*

kinótyra dkt. vns. (1)
menotyros šaka, tirianti kiną: *Kinótyros stùdijos Lietuvõs mùzikos ir̃ teãtro akadèmijoje. Kinótyra nagrinė́ja kìno specìfiką, ìštakas, raidõs dėsningumùs, sąsajas sù kitaĩs menaĩs.* • plg. filmografija.

kinótyrininkas, kinótyrininkė dkt. (1)
kinotyros specialistas, kino meno tyrinėtojas: *Stráipsnyje kinótyrininkė kompetentìngai nagrinė́ja ir̃ kritiškai vértina kìno, televìzijos ir̃ fotogrãfijos mėninės raiškõs procesùs. Kinótyrininkus dõmina kìno filmų struktūrà, tèmos ir̃ raiškõs prìemonių sántykis, kūrė́jų meistriškùmas, siužètų naujùmas.* • plg. kinematografininkas.

kìnrožė dkt. (1)
kultūrinis krūmas, vazoninė gėlė dideliais ryškiais piltuvėlio pavidalo žiedais (ppr. tikroji kinrožė, *Hibiscus rosa-sinensis*): *Kìnrožė – nacionãlinis Havãjų áugalas. Yrà ìšvesta kelì̃ šimtaĩ kìnrožių veĩslių. Vãsarą kẽletą kařtų peř saváitę kìnrožes puřkškite vándeniu.*

Kinšasà dkt. vns. (2)
Kongo Demokratinės Respublikos sostinė: *Kinšãsos universitètas. Kinšasà įsikū̃rusi Kòngo kairiãjame krantè. Kinšãsoje veĩkia dù óro úostai.*

Kintaĩ dkt. dgs. (4)
miestelis Šilutės rajono savivaldybėje: *Ìš Kintų̃ važiúojame į̃ Šilùtę. Važiúosime į̃ Kintùs apžiūrė́ti didžiõsios tùjos. Kintuosè aplañkėme senąsias evangèlikų liuterõnų kãpines.*

kiñtamas, kintamà bdv. (3[b])
kintantis, nepastovus: *Kiñtamos palū́kanų nòrmos. Kiñtamas dárbo ùžmokestis. Kiñtamo žìdinio lę̃šiai. Vandeñs káina susìdeda ìš dviejų̃ dalių̃ – nuolatìnės ir̃ kintamõs.* | įvr.: *Kintamàsis dỹdis* (mat.). *Kintamóji srovė̃ [įtampa]* (fiz.).

kintamùmas dkt. ppr. vns. (2)
→ kintamas: *Gamtõs kintamùmas. Šìs miẽstas žãvi kintamumù. Stabilùmas ignorúojant kintamùmą gãli ribóti výstymąsi.*

kintìškis, kintìškė dkt. (2)
Kintuose ar jų apylinkėse gyvenantis ar iš ten kilęs žmogus: *Kintìškiai įsìrengė vétrungių galèriją. Poètas pàkvietė kintiškiùs į̃ sàvo jubiliė̃jinį kūrýbos vãkarą. Sù kintiškè mókytoja aplañkėmeVydū́no muziė̃jų.*

kìnvarpa dkt. (1)
KINIVARPA: *Kìnvarpos medíenoje išgráužia sudėtìngus takùs. Patarkite, kaĩp išnaikìnti kìnvarpas namuosè. Jéi nórite medíeną apsáugoti nuõ kìnvarpų, išmirkýkite jã impregnánte.*

kinžãlas dkt. (2)
trumpas dviašmenis duriamasis ir kertamasis durklas: *Žvaĩgas išsitráukė kinžãlą ìš makštiẽs. Karỹs užsimójo kir̃sti (sù) kinžalù. Senóvėje kinžalùs gamìndavo ìš tìtnago, gyvū̃nų ragų̃, vėliaũ – ìš vãrio, brònzos, geležiẽs.*

kioksóti, *kiõkso, kioksójo* vksm. šnek.
1. (kame, prie ko, ant ko) būti (stovėti, sėdėti ar gulėti) be darbo, nieko neveikiant; sin. riogsoti, karksoti: *Kõ teñ kioksaĩ? Priẽ nãmo kioksójo šuõ. Senẽlė kiõkso lóvoje [añt lóvos].*
2. (kame, ant ko) kėpsoti, riogsoti: *Mìško pakraštyjè kiõkso dìdelis akmuõ. Kampè kioksójo skrynià. Añt kalvẽlės kiõkso kelì namùkai.*

kiòskas dkt. (2)
nedidelis pastatas, kuriame prekiaujama spaudiniais ar smulkiomis prekėmis: *Prekýbos [ledų̃] kiòskas. Žurnãlą pirkaũ spaudõs kioskè. Kiòskų saviniñkai galẽs pérkelti sàvo kioskùs į̃ kìtą viẽtą.*

kioskẽlis dkt. (2)
dem. kioskas: *Gėlių̃ [daržóvių, ledų̃, tãros supirkìmo] kioskẽlis. Bánko [spaudõs] kioskẽlis. Savivaldýbė gãtvės prekeiviùs pérkėlė į̃ kioskeliùs.*

kiòskininkas, kiòskininkė dkt. (1)
žmogus, kuris prekiauja kioske: *Kẽletą mẽtų dìrbau kiòskininku. Savivaldýbė ruõšiasi ìš tur̃gaus iškéldinti kiòskininkus.*

kipà dkt. (2)
judėjų vyrų galvos apdangalas, turintis religinę reikšmę: *Kipà – mažà, apvalì kepuráitė bè lañko, gerai̇̀ prigluñdanti priẽ galvõs. Judė́jai ortodòksai kipàs dė̀vi nuõlat.*

kiparìsas dkt. (2)
višžalis dekoratyvinis spygliuotas krūmas arba medis piramidine laja, žvyniškais tamsiai žaliais lapais (*Cupressus*): *Lietuvojè laũko sąlygomis kiparìsai iššą̃la. Kiparìsais apželdinami sõdai, párkai, kãpinės. Kiparisùs bū́tina karpýti, nès jiẽ áuga labaĩ spar̃čiai.*

Kìpras dkt. vns. (2), ofic. **Kìpro Respùblika**
valstybė Vakarų Azijoje, Viduržemio jūros Kipro saloje: *Poilsiáuti [gyvénti] Kiprè. Polìtiniu ãtžvilgiu skìriamas Graĩkų Kìpras ir Tuřkų Kìpras. Kiprè daũg nedideliũ įlankų ir kyšuliũ. Kìpro parlameñto pavadìnimas – Kìpro Respùblikos Atstõvų Tarýba.*

kipriẽtis, kipriẽtė dkt. (2)
Kipre gyvenantis ar iš ten kilęs žmogus: *Kipriẽtė svečiùs vaišìno ožkõs píeno sū́riu. Susižavė́jau tamsaũs gỹmio kiprietė. Lietuvõs fùtbolininkai nugalė́jo kipriečiùs.*

kipriẽtiškas, kipriẽtiška bdv. (1)
1. būdingas ar priklausantis kipriečiams, jų kultūrai ar Kiprui: *Kipriẽtiška mùzika. Kipriẽtiškos vestùvės.*
2. Kipre randamas, auginamas, pagamintas ir pan.: *Kipriẽtiškas mármuras. Vaišìnomės kipriẽtišku vynù ir aviẽs píeno sū́riu.*
3. susijęs su kipriečiais pagal kilmę, su Kipru (apie kilmę): *Ãktorius tùri tuřkiško ir kipriẽtiško kraũjo.*

kìpšas dkt. (2)
1. euf. velnias, nelabasis: *Pãsakoje jaunuõliui tẽko susiiñti sù kipšù. Rytè užgiedójęs gaidỹs išbaĩdė visùs kipšùs. Bìjo kaĩp kìpšas švẽsto vandeñs* (flk.).
2. menk. netikėlis, nenaudėlis: *Tàs kìpšas nenóri grąžìnti pasiskõlinto dvìračio. Kìpšas tàs vairúotojas – nesustójo, kaĩ stabdžiaũ! Neprasidė́k sù tuõ kipšù kaimýnu – apgaũs ir lìksi bè pinigų.*
♦ **kìpšas žìno** nėra žinios; sin. nežinia: *Kìpšas žìno, kaĩp čià jíems sèksis. Kìpšas žìno, kuř geriaũ pirkti užúolaidas.*

kìpšiškai prv.
taip, kaip būdinga kipšui; sin. šelmiškai: *Kìpšiškai nusišypsóti. Viršininkas kìpšiškai pamérkė ãkį.*

kìpšiškas, kìpšiška bdv. (1)
būdingas kipšui; sin. šelmiškas: *Kìpšiška šypsenẽlė [ugnẽlė akysè]. Kìpšiškas žvilgsnis. Jiẽ vẽl ẽmė rèngzti kìpšiškus planùs.*

kipšiùkas dkt. (2)
dem. kipšas 1: *Lýg kažkóks kipšiùkas tráukė jã pažiūréti, kàs yrà tamè stálčiuje. Ìš liáudies pãsakų heròjų mán labiáusiai patiñka linksmuõliai kipšiùkai. Méistras mažamè daugiabùčio nãmo rūsyjè dróždavo kipšiukùs.* | prk.: *Jõs akysè šókčioja kipšiùkai.*

kìpu dkt. nekait.
ženklų sistema, vartota Pietų Amerikos indėnų – stora virvė ar pagalys su pririštomis įvairių spalvų virvelėmis; sin. mazgaraštis: *Žìnomi kìpu laiškaĩ, kuriuosè pránešama apiẽ mókesčių rinkìmą, kãro gróbį ir kìta. Kìpu pavyzdžių yrà Niujòrko indė́nų istòrijos muziẽjuje.*

kypúoti, *kypúoja, kypãvo* vksm. šnek.
sunkiai pamažu ką daryti (eiti, dirbti): *Senùtės kypúoja į bažnýčią.*

kýr išt.
vartojamas kiro klykavimo garsui pamėgdžioti: *Kìrai klýkauja jū́roje kýr, kýr, kýr.*

kìras dkt. (2)
baltas vandens paukštis tamsiai ruda galva, pilka nugara, juodais sparnų galais (ppr. rudagalvis kiras, *Larus ridibundus*): *Kìrai miñta smùlkia žuvimì, vabzdžiaĩs. Šaĩžiai klýkauja kìrai. Veñtės ragè ornitològai pradė́jo žiedúoti kirùs.*

kirbė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kirbėti 1: *Sąžinės kirbė́jimas. Širdyjè atsirãdo kirbė́jimas.*
2. → kirbėti 2: *Skruzdėlýno kirbė́jimas.*

kirbė́te prv.
1. → kirbėti 1: *Galvojè kirbė́te kir̃ba kláusimai [miñtys].*
2. → kirbėti 2: *Šienè vabalų̃ kirbė́te kir̃ba.*

kirbė́ti, *kir̃ba, kirbė́jo* vksm. šnek.
1. (kame) neduoti ramybės (ppr. apie mintį, klausimą, abejonę ir pan.): *Kir̃ba núojauta [įtarĩmas]. Galvojè ĩma kirbė́ti mintìs.*
2. (ko, kame) dideliu būriu judėti, krutėti; sin. knibždėti: *Sãlėje kirbė́jo tìkras žmonių̃ skruzdėlýnas. Pernỹkštėje žolėjè kir̃ba gyvà smulkmẽ. Ùpėje žuvų̃ kirbė́te kirbė́jo.*

kir̃binė dkt. (1)
1. suvertų daiktų eilė; sin. virtinė: *Kir̃binė riestaĩnių.*
2. ilga eilė; sin. vora: *Maldiniñkų [vaikų̃] kir̃binė. Anksčiaũ káime vaikaĩ lakstýdavo kir̃binėmis. Mašìnos kir̃binėmis tráukia į̃ ùžmiestį.*

kir̃binimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kirbinti 1: *Uodegõs kir̃binimas.*
2. → kirbinti 2: *Negalìù pakę̃sti pãdų kir̃binimo.*

kir̃binti, *kir̃bina, kir̃bino* vksm. šnek.
1. (ką) judinti, krutinti: *Kám tù tuõs pir̃štùs kir̃bini?*
2. (ką, kam) kutenti, katuliuoti: *Kir̃binau jám padùs, bèt neprižãdinau.* | prk.: *Nėrimas [pavỹdas] vìs dár kir̃bina šir̃dį.* | neig. (ko, kam): *Atstók, nekir̃bink mán pãdų!*
3. beasm. (ką) graužiamai skaudėti; sin. peršėti: *Gérklę kir̃bina.*

kirčiãvimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kirčiuoti 1: *Tartiẽs ir̃ kirčiãvimo taisỹklės. Taisyklìngas kirčiãvimas. Tarptautìnių žõdžių kirčiãvimas.*
2. → kirčiuoti 2: *Egzãmino užduotìs – tèksto kirčiãvimas.*

kirčiúotas, kirčiúota bdv. (1)
turintis kirtį; sin. kirčiuotinis: *Kirčiúotas balsìs [príebalsis, skiemuõ, žõdis, tèkstas]. Kirčiúota raĩdė. Rytų̃ aukštaičiai ìlgina kirčiúotus trumpúosius balsiùs.*

kirčiuõtė dkt. (2)
kirčiavimo tipas, paradigma: *Pìrmajai kirčiuõtei priklaũsantys žõdžiai kirčiúojami pastoviaĩ. Vietóvardžio kirčiuõtė nuródyta skliaũstuose. Daiktãvardis tùri antrõsios ir̃ ketvirtõsios kirčiuõtės variántus.*

kirčiúoti, *kirčiúoja, kirčiãvo* vksm.
1. (ką, kame, pagal ką) tvirčiau tarti žodžio skiemenį: *Išmókti kirčiúoti pirmõsios kirčiuõtės žodžiùs labaĩ pàprasta. Antrõsios kirčiuõtės žõdžių daugìskaitos naudiniñko liñksnis kirčiúojamas kamíene. Trečiõsios kirčiuõtės daugìskaitos naudiniñką kirčiúojame galė. Šìs daiktãvardis kirčiúojamas pagaĩ pìrmąją kirčiuõtę.*
2. (ką, kame) žymėti kirčio ženklą: *Mokiniaĩ lãpuose kirčiãvo priešdėliniùs veiksmãžodžius. Turė́jau lentojè kirčiúoti dalyviùs ir̃ pùsdalyvius.*

kirčiúotinis, kirčiúotinė bdv. (1)
turintis kirtį, sin. kirčiuotas: *Kirčiúotinės príesagos.*

Kirdeĩkiai dkt. dgs. (2)
kaimas Utenos rajono savivaldybėje: *Nuõ Liñkmenų pasùkome į̃ Kirdeikiùs. Dalìs Kirdeĩkių priklaũso Aukštaitìjos nacionãliniam párkui. Kirdeĩkiuose výko tapýbos plenèras.*

Kirdonẽliai dkt. dgs. (2)
kaimas Biržų rajono savivaldybėje: *Keliáuti į̃ Kirdonėliùs. Kirdonẽlių pãkraščiu tẽka Tãtula.*

Kirdónys dkt. dgs. (3)
kaimas Biržų rajono savivaldybėje: *Kirdonių̃–Tãtulos kraštóvaizdžio draustìnis. Kirdonių̃ mìškas. Kirdonysè telkšo kařstinis ežeriùkas.*

kirgìzai dkt. dgs. (2)
tauta, gyvenanti Kirgizijoje, kalbanti viena tiurkų kalbų: *Kirgìzų kalbà. Kirgìzų jùrta. Ikì XIX ámžiaus antrõs pùsės kirgìzai gyvẽno klajõklių bendrúomenėmis.*

kirgìzas, kirgìzė dkt. (2)
kirgizų tautos žmogus: *Sãkoma, kàd tìk põ mirtiẽs kirgìzas nustója klajóti. Lietùvė sù kirgizè turė́jo nè víeną beñdrą treniruõtę. Aplañkėme Tian Šãnio į̃kalnėse gyvẽnančius kirgizùs, domė́jomės jų̃ gyveñimu.*

Kirgìzija dkt. vns. (1), ofic. **Kirgìzijos Respùblika**
valstybė Vidurinėje Azijoje; sin. Kirgizstanas: *Biškèkas – Kirgìzijos sóstinė. Didžióji Kirgìzijos dalìs yrà Tian Šãnio kalnuosè. Kirgìzijoje kãsamas áuksas, išgaunamà naftà, gamtìnės dùjos.*

kirgìziškai prv.
→ kirgiziškas 3: *Kirgìziškai nèkalbu [nesuprantù].*

kirgìziškas, kirgìziška bdv. (1)
1. būdingas ar priklausantis kirgizams, jų kultūrai ar Kirgizijai: *Kirgìziškas tuřgus. Kirgìziškos bálto veltìnio skýbėlės pripažìntos UNESCO kultũros pãveldu.*
2. Kirgizijoje randamas, auginamas, pagamintas ir pan: *Kirgìziškas áuksas. Kirgìziški kilimaĩ. Kirgìziškos prẽkės. Kirgìziškas plòvas gamìnamas ìš riebesnės aviė́nos.*
3. kirgizų kalbõs, kirgizų kalba parašytas, sukurtas, skelbiamas, transliuojamas ir pan.: *Kirgìziškas žurnãlas.*
4. susijęs su kirgizais pagal kilmę, su Kirgizija (apie kilmę): *Spòrtininkas tùri kirgìziško kraũjo. Móteris pãsakojo apiẽ sàvo kirgìziškas šaknìs.*

Kirgizstãnas dkt. vns. (2)
KIRGIZIJA: *Kirgizstãną supùrtė stiprùs žẽmės drebė́jimas. Kirgizstanè veĩsiamos ãvys, galvìjai, arkliaĩ, ózkos, asilaĩ, kupranugãriai.*

kirgizstaniẽtis, kirgizstaniẽtė dkt. (2)
Kirgizstane gyvenantis ar iš ten kilęs žmogus: *Biškekè susipažinaũ sù labaĩ įdomià daĩlininke kirgizstanietė.* • plg. kirgizas.

kiribatiẽtis, kiribatiẽtė dkt. (2)
Kiribatyje gyvenantis ar iš ten kilęs žmogus: *Dažniáusiai kiribatiẽčiai veřčiasi žvejýba ir augalininkystė. Didžióji daugumà kiribatiẽčių išpažį́sta krikščionýbę.*

kiribatiẽtiškas, kiribatiẽtiška bdv. (1)
1. būdingas ar priklausantis kiribatiečiams, jų kultūrai ar Kiribačiui: *Kiribatiẽtiški rituãliniai šõkiai.*

2. Kiribatyje randamas, auginamas, pagamintas ir pan.: *Kiribatiẽtiškas pálmių aliẽjus. Kiribatiẽtiški kòkosai ir jū́ros dumbliai.*

Kiribãtis dkt. vns. (2), ofic. **Kiribãčio Respùblika**
valstybė Ramiojo vandenyno salose, Okeanijoje: *Kiribãtis àpima trìsdešimt trỹs salàs. Atsìverčiau enciklopèdiją ir pasiskaičiaũ apiẽ Kiribãtį. Kiribãtyje gausù jū́rinių paũkščių.*

kirìlica dkt. vns. (1)
KIRILIKA: *Kirìlica tùri kẽturiasdešimt trỹs raidès. Kirìlica yrà apiẽ penkiasdešimtiẽs pasáulio kalbų̃ rãšto pãgrindas.* • plg. glagolika, graždanka.

kirìlika dkt. vns. (1)
vienas iš dviejų senovės slavų raidynų, sukurtas graikų rašto pagrindu: *Kirìlika pavadìnimą gãvo ìš slãvų raštìjos víeno pradiniñkų šveñtojo Kirìlo vařdo. Lietuvoje XVI ámžiuje kirìlika bùvo spáusdinamos pìrmosios knỹgos. Rùsų abėcėlė išsirutuliójo ìš kirìlikos.* • plg. glagolika, graždanka.

kiriùkas dkt. (2)
kirų jauniklis: *Išsirìto [skraĩdo] kiriùkai. Rudagalvių kìrų kolònijose pradė́jo mãsiškai rìstis kiriùkai. Stebė́jome añt muziẽjaus stógo šokinė́jančius kiriukùs.*

Kìrkė dkt. vns. (1)
senovės graikų mitologijoje – burtininkė, pavertusi Odisėją ir jo palydovus kiaulėmis: *Odisė́jas prìvertė Kìrkę atveřsti jõ draugùs į̃ žmónes. Išsikovójęs Kìrkės palankùmą Odisė́jas pàs jã išgyvẽno metùs.*

Kirkilaĩ dkt. dgs. (3ª)
kaimas Biržų rajono savivaldybėje: *Kirkilų̃ apžvalgõs bókštas. Kirkilaĩ išsidė́stę Bìržų regiòninio párko teritòrijoje. Kirkiluosè veĩkia tradìcinių amatų̃ ceñtras.*

kìrkinimas dkt. ppr. vns. (1)
šnek.
1. → kirkinti 1: *Padavė́jų kìrkinimas gãli bū́ti palaikýtas įžeidimù.* | sngr.: *Porẽlių kìrkinimasis.*
2. → kirkinti 2: *Vaikų̃ kìrkinimas.* | sngr.: *Jìs nemė́go mū́sų žaidìmų, kìrkinimosi.*

kìrkinti, *kìrkina, kìrkino* vksm. šnek.
1. (ką) rodyti įkyrų dėmesį, ppr. priešingos lyties asmeniui; sin. kibinti, užkabinėti: *Dù vyrùkai barė kìrkina merginą. Dár paauglỹs, õ jaũ bañdo kìrkinti merginàs. Jìs váikšto põ kavinės, lìnksminasi, kìrkina studentès.* | sngr. (su kuo) kibinti vienam kitą, glamonėtis, glėbesčiuotis: *Jìs kìrkinosi sù mergomìs dár žmónai gývai ẽsant. Jaunìmas dũko, kìrkinosi vìsą nãktį. Párke sė́di porẽlė ir kìrkinasi.*
2. (ką) žaidžiant, išdykaujant erzinti: *Tìk nusisukaĩ – mažóji jaũ kìrkina brólį.* | sngr.: *Vaikaĩ kìrkinasi.*
3. (ką) daryti, kad irztų; sin. erzinti: *Kìrkinti šunìs.* | neig. (ko): *Nekìrkinkite sẽno žmogaũs.*
4. (ką) daryti, kad kirktų (1 r.): *Kìrkinti žąsìs [vištàs].*

kìrkintojas, kìrkintoja dkt. (1)
1. žmogus, kuris kirkina (1 r.); sin. užkabinėtojas, priekabiautojas: *Merginų̃ kìrkintojai. Budė́tojai ìš sãlės išprãšė mergáičių kìrkintojus.*
2. žmogus, kuris kirkina (2 r.): *Vaĩko kìrkintojai.*

kirksė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kirksėti: *Gérvių kirksė́jimas.*

kirkséti, *kir̀ksi, kirksė́jo* vksm.
pamažu kirkti (1 r.): *Kirksė́damos skreñda žą̃sys.*

kirkšnìnis, kirkšnìnė bdv. (2)
1. susijęs su kirkšnimi: *Kirkšnìnis kanãlas. Kirkšnìnė ìšvarža. Kirkšnìnė píeno liáuka.*
2. parazituojantis kirkšnyje: *Kirkšnìnė utėlẽ.*

kirkšnìs, *kirkšniẽs* dkt. mot. (3), **kir̀kšnis,** *kir̀kšnies* (1)
įdubusi vieta tarp šlaunies ir pilvo: *Kirkšniẽs tráuma. Peř treniruõtę pasìtempiau kir̀kšnį.*

kiřkti, *kiřkia, kiřkė* vksm.
1. rėkti, karkti plonu balsu (apie žąsis, vištas): *Pamãčiusi vãnagą vištà kiřkia.*
2. šnek. pamažu, silpnai verkti; sin. verkšlenti: *Vaĩkas kiřkė į̃ kam̃pą įliñdęs.*

kirlìkas dkt. (2)
nedidelis vikriai bėgiojantis pakrančių paukštis pilka nugara, balta papilve ir marga galva bei pagurgliu (ppr. upinis kirlikas, *Charadrius dubius*): *Jū́rinį kirlìką (Charadrius hiaticula) gãlima pamatýti Lietuvõs pajū́ryje. Kirlìkai gyvẽna smėlė́tose ir̃ akmenúotose pakrántėse. Kirlikùs dažnaĩ gãlima išvýsti žvỹro karjèruose.*

kirmėláitė dkt. (1) dem.
1. kirmėlė 1: *Vazonè atsirãdo kirmėláičių. Ìš džiovìnamų grỹbų kr̀ito kirmėláitės. Daũgelis paũkščių maitìna sàvo jaunikliùs kirmėláitėmis.*
2. kirmėlė 2: *Vaĩko ìšmatose raĩtėsi kirmėláitės.*

kirmėlẽ dkt. (3ᵇ)
1. pailgas šliaužiojantis arba plaukiojantis bestuburis gyvūnas: *Kirmėlẽ šliaũžia [ropója, rėpliója]. Žìnoma apiẽ šim̃tą kirmėlių rū́šių. Kiřmėlės paprastaĩ gyvėna vandenyjè arbà diřvoje.*
2. ppr. dgs. žarnyno parazitas: *Vaĩkas tùri kirmėlių. Lérvos žmogaũs organizmè výstosi ikì suáugusių kirmėlių.*
3. šnek. vabzdžio lerva: *Kiřmėlės éda kopūstùs.*
4. euf. gyvatė: *Raistè sáugokis kirmėlių.*

kirmėlė́tas, kirmėlė́ta bdv. (1)
su kirmėlėmis, kirmėlių išgraužtas; sin. kirmėliuotas: *Kirmėlė́ta mėsà. Šiẽmet žìrniai labaĩ kirmėlė́ti. Tìk nemanýk, kàd kàs pir̃ks tókius kirmėlė́tus baravykùs.*

kirmėliáuti, *kirmėliáuja, kirmėliãvo* vksm. (po ką, kame)
rankioti kirmėles, ieškoti kirmėlių; sin. kirminauti: *Varnė́nai kirmėliáuja sodè. Várnos põ arimùs kirmėliáuja.*

kirmėlýnas dkt. (1)
1. vieta, kur yra daug kirmėlių; sin. kirmėlynė: *Põ ãkmeniu užtikaũ kirmėlýną. Čià tìkras kirmėlýnas! Põ skrodìmo paaiškėjo, kàd árklio žarnýne bùvo tìkras kirmėlýnas.*
2. judanti, krutanti daugybė; sin. knibždynas: *Vaikų̃ kirmėlýnas.*

kirmėlỹnė dkt. (2)
KIRMĖLYNAS 1: *Vazòno dugnė tikrà kirmėlỹnė!*

kirmėlìnė ataugà
aklosios žarnos gale esanti nedidelė atauga; sin. apendiksas: *Kirmėlìnės ataugõs uždegìmas vadìnamas apendicitù. Kirmėlìnę ãtaugą ìš visų̃ pùsių deñgia pilvãplėvė.*

kirmėlìnis, kirmėlìnė bdv. (2)
1. kirmėlių sukeliamas (apie ligą): *Sirgti [užsikrėsti] kirmėlinė ligà. Įtãrus kirmėlinės ligàs, pirmiáusia reikétų atlìkti išmatų mikroskòpinius tyrimùs.*
2. kirmėlės pavidalo: *Iš kiaušinėlių põ keliũ dienų išsiriìs kirmėlìnės lérvos.*

kirmėlýtė dkt. (1)
dem.
1. kirmėlė 1: *Jéigu slývose yrà kirmėlýčių, vadìnasi, vaĩsiai ekològiški.*
2. kirmėlė 3: *Varnénai sodè reñka kirmėlýtes.*

kirmėliùkas dkt. (2)
dem. kirmėlė 1: *Mán kirmėliùkas vaĩsiuje šiaĩs laikaĩs – kokýbės garántas.*

kirmėliúotas, kirmėliúota bdv. (1)
KIRMĖLĖTAS: *Kirmėliúotas šuõ.*

kirmẽlius, kirmẽlė dkt. (2)
psn. burtininkas, gyvačių kerėtojas, žavėtojas: *Kirmẽlius užkalbėdavo gyvãtės įkandìmą.*

kirmė́ti, *kirmė́ja, kirmė́jo* vksm.
1. (nuo ko) darytis kirmėlėtam, sin. kirmyti: *Mõrkos kirmė́ja nuõ mõrkinės musẽlės. Šiẽmet grỹbai labaĩ kirmė́ja.*
2. šnek. kirmyti, miegoti: *Ganà táu kirmė́ti, kélkis!*

kiřmgrauža dkt. (1)
1. KINIVARPA: *Kiřmgraužos suė́dė duriìs.*
2. kinivarpų išėsta skylutė: *Kiřmgraužas nùtepiau lakù.*

kiřmgraužos dkt. dgs. (1)
kinivarpų išėdos, milteliai: *Iš sienójų bỹra kiřmgraužos. Pradariaũ skrỹnią – añt dùgno krūvà kiřmgraužų.*

kirmìjimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kirmyti 1: *Riešutų̃ [obuolių̃, grỹbų̃] kirmìjimas. Patařsiu, kaĩp apsáugoti žìrnius nuõ kirmìjimo.*

kiřminas dkt. (3ᵇ)
1. KIRMĖLĖ 1: *Kiřminas ropója. Vìštos kãpstosi daržė̀, kiřminus reñka. Zýlės íeško kirminų̃.*
2. ppr. dgs. KIRMĖLĖ 2: *Vaĩkas kirminaĩs seřga. Kokiẽ pózymiai ródo, kàd vaĩkas tùri kirminų̃?*
3. tai, kas kamuoja, neduoda ramybės: *Pavỹdo kiřminas. Šìrdį kiřminas gráužia. Komándą gráužia nėrimo kiřminas.*
4. komp. programa, daranti pačios savęs kopijas ir plintanti kompiuteryje arba kompiuterių tinkluose: *Pãšto [tiñklo] kiřminas. Kirminaĩ pliñta elektròniniu paštù. Kirminaĩ naudójasi kompiùteryje ẽsančiais duomenimìs.*
♦ **kiřminą numarìnti** žr. numarinti.

kirmináuti, *kirminãuja, kirminãvo* vksm. (po ką, kame)
rankioti kirminus, ieškoti kirminų; sin. kirmėliauti: *Žvìrbliai kirminãuja põ daržùs [daržė̀].*

kirminẽlis dkt. (2)
1. dem. kirminas 1: *Zyliùkai láukia atnešamų̃ kirminẽlių.*
2. dem. kirminas 3: *Jaučiaũ beatgỹjantį pavỹdo kirminẽlį. Skrañdį grémžė alkio kirminẽlis. Širdyjè krebždė́jo abejõnės kirminẽlis.*

kirminiùkas dkt. (2)
dem. kirminas 1: *Vazòno žẽmėse radaũ baltų̃ kirminiùkų.*

kirminùkas dkt. (2)
1. dem. kirminas 1: *Kíek ū̃gtelėję zýlių jaunìkliai pãtys mėgìna susiràsti kókį kirminùką. Vìštos taip pàt lẽsa kirminukùs.*
2. dem. kirminas 3: *Jéigu ir krùsteli kóks nėrimo kirminùkas, taĩ greĩtai vẽl aprìmsta.*

kirmìs, *kirmiẽs* dkt. mot. (4)
1. KIRMĖLĖ 1: *Kir̃mys gráužia morkàs.*
2. ppr. dgs. KIRMĖLĖ 2: *Vaĩkas turė́jo kirmių̃.*

kirmýti, *kirmìja, kirmìjo* vksm.
1. darytis kirmėlėtam; sin. kirmėti: *Riešutaĩ [grỹbai, obuoliaĩ, žìrniai] kirmìja.*
2. šnek. miegoti, kirmėti: *Jìs atsìgulė tìk paryčiaĩs, todẽl ir kirmìjo lìgi pietų̃.*
3. šnek. lindėti, tūnoti: *Jìs ir šventãdieniais kirmìja namiẽ.*

kir̃pčiai dkt. dgs. (2)
ant kaktos pakirpti plaukai: *Asimètriški kir̃pčiai. Nešióti kirpčiùs. Jùms tìktų kir̃pčiai.*

kirpčiùkai dkt. dgs. (2)
dem. kirpčiai: *Iškarpýti kirpčiùkai. Atsiaugìnti kirpčiukùs. Kirpčiukùs reĩkia pridẽrinti prie véido fòrmos.*

kir̃pdinti, *kir̃pdina, kir̃pdino* vksm. (ką)
rūpintis, samdyti, prašyti, kad kas (ppr. kirpėja) kirptų: *Kir̃pdinti pláukus.* | sngr. (ką, pas ką): *Pláukus kir̃pdinuosi pàs patýrusią kirpė́ją. Kuř jū̃sų výras kir̃pdinasi bařzdą?*

kirpė́jas, kirpė́ja dkt. (1)
1. plaukų kirpimo, dažymo ir šukuosenų darymo specialistas, meistras: *Výrų [móterų, vaikų̃] kirpė́jai. Šunų̃ kirpė́jų rengìmo kùrsai. Šiañdien eĩsiu pàs kirpė́ją. Kvalifikãcijos tóbulinimo programà ir vértinimo sistemà skãtins kirpė́jus mókytis.*
2. žmogus, kuris kerpa ką žirklėmis: *Patýręs avių̃ kirpė́jas.*

kirpìkas dkt. (2)
tamsiai rudas vabalas – pušų kenkėjas (*Blastophagus*): *Kirpìkų pažeistì pušų̃ ū̃gliai lū́žta ir kriñta žẽmėn.*

kirpyklà dkt. (2)
įmonė, kurioje plaunami, kerpami, dažomi plaukai, daroma šukuosena, skutama barzda: *Įsteĩgti [įreñgti] kirpỹklą. Eĩti į̃ kirpỹklą. Kàs saváitę lankýtis kirpỹkloje. Móterų [výrų, vaikų̃, šunų̃] kirpyklà. Výrų kirpykloje vienà ìš siū́lomų paslaugų̃ – barzdõs ir ū̃sų modeliãvimas.* | jos patalpos: *Kirpỹkloje gãlite įsigýti įvairių̃ plaukų̃ priežiū̃ros priẽmonių.*

kirpyklẽlė dkt. (2)
nedidelė kirpykla: *Sù vaikaĩs į̃ šią kirpyklẽlę eĩname kàs ménesį. Šiamè miẽsto rajonè atidarýta naują kirpyklẽlė.* | jos patalpos: *Peř karantìną kirpyklẽlėje privãloma dėvė́ti medicìninės káukes.*

kirpìklis dkt. (2)
įrankis kam nors kirpti: *Kãbelio kirpìklis. Nerūdìjančio pliẽno nagų̃ kirpìklis. Nósies kirpikliù lengvaĩ pasíeksite ir pašãlinsite nepageidaujamus plaukeliùs.*

kirpìmas dkt. ppr. vns. (2), **kirpìmasis** sngr. (1)
1. → kirpti 1: *Põpieriaus [mėdžiagos, skardõs] kirpìmas.*
2. → kirpti 2: *Vaikų̃ [šunų̃] kirpìmo salònas. Plaukų̃ kirpìmo mašinė̃lė. Kíek kainúoja plaukų̃ dãžymas sù kirpimù ir stilìngu sušukãvimu? Peř karantìną vìs populiarėsnis tam̃pa plaukų̃ kirpìmasis namuosè.*
3. → kirpti 3: *Páltų kirpìmo méistras.*
4. modelis, pavyzdys, pagal kurį kerpami plaukai: *Trum̃pas [madìngas, stilìngas] kirpìmas.*
5. (drabužio) fasonas, modelis: *Modernaũs [klasikìnio, laĩsvo] kirpìmo švařkas.*
6. vienu kartu nukirptų vilnų kiekis: *Mìlui pakàks dviejų̃ kirpìmų vìlnos.*

kirpinė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kirpinėti: *Plaukų̃ kirpinė́jimas.*

kirpinė́ti, *kirpinė́ja, kirpinė́jo* vksm. (ką)
ne kartą po truputį kirpti: *Kirpinė́ti pláukus [nagùs].*

kirpinỹs dkt. (3ᵇ)
kerpamas ar sukirptas drabužis: *Siuvė́jas paródė originãlų kiřpinį. Siuvìmo cèchuose siuvė́jos gáuna gãtavus kiřpinius.*

kìrpt išt.
vartojamas staigiam įkirpimui pavaizduoti: *Kìrpt, iř avẽlei ausìs įkirptà.*

kirptè prv.
→ kirpti 1: *Javaĩ diřvoje lýgūs, kaĩp kirptè nukirptì. Víenas kirptè keřpa, añtras skustè skùta (vienas kitam nenusileidžia)* (flk.).

kìrptelėti, *kìrpteli (kìrptelėja), kìrptelėjo* vksm., **kiřptelėti,** *kiřpteli (kiřptelėja), kiřptelėjo*
1. (ką, su kuo) kiek įkirpti (ppr. žirklėmis): *Kìrptelėk mėdžiagos kraštẽlį sù žìrklėmis.*
2. (kuo) kiek karpyti, skliaustyti (ausimis): *Arklỹs kìrptelėjo ausimìs, sumosikãvo úodega.*

kiřpti, *keřpa, kiřpo* vksm.
1. (ką) skirti į dalis žirklėmis: *Kiřpti põpierių [áudinį]. Kiřpti tiẽsiai [Įstrižaĩ].*
2. (ką, kuo, su kuo) šalinti ar trumpinti (ppr. žirklėmis): *Pláukus [vìlną] kiřpti. Nagùs žirklùtėmis keřpa. Manè sesuõ keřpa. Seniaũ avìs kiřpdavo sù avìkirpėmis žìrklėmis, õ dabař – sù elektrìnėmis mašinė̃lėmis.* | sngr. (ką, pas ką): *Výras keřpasi ūsùs. Kiřpkis bařzdą, jaũ ilgà. Móku kiřptis iř patì. Kaĩp kiřpsitės? Kerpúosi visadà pàs tą pãtį méistrą.*
3. (ką) raižant dalyti į dalis medžiagą, iš kurios bus kas nors siuvama; sin. sukirpti: *Márškinius [kélnes, suknẽlę, sijõną] kiřpti. Keřpa iř siùva nè tas pàts méistras.*
4. (ką) daigyti, daigstyti, gnybti: *Degtìnė liežùvį keřpa. Šaĺtis keřpa ausìs.*
5. būti aštriam, pagaląstam: *Šìtos žìrklės geraĩ keřpa, õ tõs visái nèkerpa.*

kirptìnis, kirptìnė bdv. (2)
kuris kirptas: *Susiūti kirptiniùs marškinių̃ kraštùs.*

kiřsdinimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kirsdinti 1: *Mėdžių kiřsdinimas málkoms.*
2. → kirsdinti 2: *Vienà iš vidùramžių bausmių̃ – galvõs kiřsdinimas.*

kiřsdinti, *kiřsdina, kiřsdino* vksm.
1. (ką) rūpintis, pasamdyti, kad kas (ppr. kirtėjai) kirstų: *Kiřsdinti mìšką.* | sngr. (ko, iš ko): *Mamà kiřsdinsis málkų ìš sàvo mìško.*

2. (ką, kam) rūpintis, įsakyti, liepti, kad kas (ppr. budelis) kirstų (galvą): *Ekskùrsijoje sužinósite, kuř miestè bùvo kiřsdinti prasikaĺtėliai. Karãlius labaĩ supỹko – kiřsdins tám vařgšui gálvą* (flk.).

kiřslas dkt. (2)
įrankis mūrui kirsti: *Mū́rą sù kirslù keřta.*

Kirsnà dkt. vns. (4)
upė Lazdijų rajono ir Kalvarijos savivaldybių teritorijoje, Šešupės dešinysis intakas: *Plaũkti baidārėmis Kirsnà. Kirsnõs ilgis – dvìdešimt aštuonì kilomètrai. Kirsnojè prisigáudžiau kúojų.*

kìrst išt.
vartojamas staigiam įkirtimui pavaizduoti: *Kìrst įkiřto kirviù kójį.*

kiřstas dkt. (2)
KIRSTUKAS[1] 2: *Kirstùs naudója kálviai karštám metãlui kiřsti.*

kirstè prv.
1. → kirsti[1] 2: *Mãsiškai džiū́vo eglýnai, juõs reikė́jo kirstè kiřsti.* | prk.: *Prãeitį reĩkia kirstè nukiřsti. Jùms nevalià kirstè nukiřsti pažintiẽs sù juõ.*
2. → kirsti[1] 10: *Perkū́no treñksmas sudrẽbino bažnýčią, õ žaĩbo blýksnis kirstè pérkirto skardõs stógą.*
3. → kirsti[1] 16: *Bevéik nebelauktà gerà naujíena kirstè pakiřto kójas.*
4. → kirsti[1] 20: *„Àš nètikiu“ – kirstè nukiřto jìs.*

kiřsti[1], *keřta, kiřto* vksm.
1. (ką, kam) aštriu įrankiu atskirti dalį nuo visumos: *Kopū́stų gálvas keřta. Kiřs vìštai gálvą. Šakàs kertù.*
2. (ką) visą, visus, daugelį nukirsti: *Mìšką [krū́mus, medžiùs] keřta.*
3. (ką, kuo) pjauti (javus): *Rugiùs, kviečiùs kiřsdavo dalgiais iř pjáutuvais. Kombáinas keřta rugiùs.*
4. (į ką, kam, kuo) kuo aštriu sužeisti, užgauti: *Kareĩvis kiřto jám kardù. Gaidỹs kiřto snapù mán į kójį.* | neig. (ko, kam, į ką): *Vařnas vařnui akiẽs [ĩ ãkį] nèkerta* (flk.). | sngr.: *Paũkščiai [várnos, gaidžiaĩ] keřtasi.*
5. (ką) kapoti į dalis, smulkinti: *Kiřsti kélmus.* | (ką) kapojant gaminti: *Kirtaũ málkas.*
6. (ką) kapojant daryti (skylę, tarpą, ertmę): *Ẽketę kiřsti.* | sngr. (ką): *Genỹs úoksą keřtasi.*
7. (kam, ką, į ką) gelti, gilti, kąsti (apie vabzdžius, gyvates): *Gyliaĩ labaĩ kárves [kárvėms] keřta. Úodas táikosi kiřsti táu į nósį. Bìtė kiřto į kãktą.* | (ką) turėti įprotį gelti, gilti, kąsti: *Gyvãtė kiřto. Bìtės [šìršės] keřta. Uodaĩ gývulius keřta.*
8. (ką) ėdant, graužiant gadinti, kapoti: *Kañdys keřta vilnoniùs drabužiùs. Kirminaĩ keřta kopūstùs [mẽdžių žiẽvę, lapùs]. Pẽlės šiáudus [grū́dus] keřta.*
9. (į ką, per ką, išilgai ko, kam, kuo, su kuo) mušti, pliekti, smogti: *Kiřto sù plãštaka į véidą [peř véidą]. Kàd kiřsiu į aũsį! Kiřto rýkšte vaĩkui peř pakìnklius. Nesù tóks žiaurùs, kàd kiřsčiau árkliui išilgaĩ nùgaros.*
10. (į ką) trenkti, smogti (apie žaibą): *Žaĩbas kiřto į mẽdį.*
11. (ką, kuo) imti priešininko figūrą (žaidžiant šachmatais, šaškėmis) arba kortą (kortuojant): *Keřtanti kortà. Kertù dvì šaškės. Juodiéji keřta péstininką. Aukštèsnė kortà keřta žemèsnę. Dabař àš kertù karãliumi. Jéi kortà gerà, taĩ kiřsk.*
12. (ką) skersai ką, per ką eiti, važiuoti: *Skubiaĩ kirtaũ gãtvę. Mašinà kiřto sánkryžą. Keřtant síeną susidãro eĩlės.*
13. (ką) per ką einant, driekiantis, tęsiantis skirti, dalyti: *Miestẽlį keřta geležìnkelis. Mìšką keřta kẽlias. Pãstato vìdų kiřto korìdorius. Kãktą keřta raũkšlės.* | įvr.: *Kertamóji lìnija* (mat.).
14. sngr. (kame) turėti sąlytį; sin. susidurti: *Keřtasi keliaĩ. Lìnijos keřtasi vienamè taškė.*
15. (ko, iš ko) eiti (lažybų); sin. lažintis: *Kertù lažýbų, kàd jìs neateĩs. Keřtame, kàd šiañdien nelìs. Ìš*

kíek [iš kõ] kiršime? | sngr. (iš ko): *Keřtamės ìš pinigų [ìš šiñto eũrų].*
16. (ką) atimti jėgas, silpninti, varginti: *Nešulỹs rankàs keřta. Skaũsmas strė́nas keřta.* | beasm. (ką): *Ilgaĩ nepastóviu – kójas keřta.*
17. (ką) šnek. godžiai valgyti, ėsti; sin. kimšti: *Lãšinius [tòrtą, ledùs] keřta. Keřtate kaĩp saváitę neválgę. Kiršk kiršk, suválgyk vìską. Lãpė žąsį kàd keřta.*
18. (ką) šnek. smarkiai, trankiai groti: *Pòlką kàd keřta! Orkèstras kiřto máršą.*
19. (per ką) šnek. greitai, smarkiai eiti, bėgti, važiuoti: *Kertù namõ. Žiūrė́k, kaĩp smařkiai arkliaĩ peř laũką keřta.*
20. (ką, kam, į ką) piktai, tiesiai, stačiai sakyti: *Vaikìnas nemandagiaĩ jám kiřto atgaĩ. Vìską [teisýbę] jám į akìs keřta.*
21. sngr. (dėl ko) ginčytis, bartis, kapotis: *Kàs kíek, tuõj keřtamės. Nesikiršk dė̃l tokių niẽkų.*
22. sngr. (su kuo) nesutapti, prieštarauti: *Interèsai [reikalaĩ] keřtasi. Migrántų grąžìnimas gãli kiřstis sù tarptautinė tė́ise, bèt alternatỹvų nematýti. Kodė̃l vienmandãtininkų rinkìmas keřtasi sù Konstitùcijos lògika?*
23. būti aštriam: *Šìtas kiřvis geraĩ keřta.*
♦ **į ãkį kiřsti** kietai miegoti: *Paválgęs į ãkį kiřsiu.*

kìrsti[2]**,** *kìrsta, kìrdo* vksm.
BUSTI 1: *Svečiaĩ víenas põ kìto kìrdo. Kìrsta mìško gýviai [žvė́rys, paũkščiai].*

kirstìnė[1] dkt. (2)
mat. tiesė, kuri kerta kreivę mažiausiai dviejuose taškuose: *Apskritìmo kirstìnė. Kirstìnių metòdas.*

kirstỹnės dkt. dgs. (2)
mūšis, kai karys prieš karį kovoja šaltaisiais arba svaidomaisiais ginklais ar visai be ginklų: *Kirstỹnėse raitì kovótojai kóvėsi kalavìjais. Põ kirstỹnių būdavo nemažaĩ žùvusiųjų. Vidùramžių turnỹruose vienà ìš rungčių dažnaĩ bùvo pėsčių ar raitų rìterių kirstỹnės.* | prk.: *Polìtikų kirstỹnės.*

kirstìnis, kirstìnė[2] bdv. (2)
padarytas kertant: *Kirstìniai sužalójimai. Rãstas lavónas sù kirstinė žaizdà pakáušyje.*

kirstùkas[1] dkt. (2)
1. į pelę panašus vabzdžiaėdis gyvūnas ilgu snukučiu (ppr. paprastasis kirstukas, *Sorex araneus*): *Kirstùkai miñta vabzdžiaĩs. Kirstùkų jaunìkliai greĩtai áuga. Rùdosios lãpės éda kirstukùs.*
2. įrankis metalui kirsti plaktuko smūgio jėga: *Pneumãtinis kirstùkas. Kirstukù nulýginamos ãštrios dìrbinio briaũnos. Kirstùkai gamìnami ìš pliẽno.*
3. šaškių žaidimas, kurio žaidėjai duoda priešininkui kuo daugiau nukirsti šaškių: *Kirstùką paprastaĩ žaĩdžia vaikaĩ.*

kirstùkas[2]**, kirstùkė** dkt. (2)
šnek. linkęs bartis žmogus; sin. peštukas: *Beviĩltiška giñčytis sù tuõ kirstukù. Màno vyresniójі sesuõ – tikrà kirstùkė. Reĩkia išskìrti tuõs kirstukùs.*

kirstùvas dkt. (2)
KIRTIKLIS 1: *Betòno kirstùvas. Reĩkia geraĩ išgalą́sti kirstuvùs.*

kìršinimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kiršinti 1: *Šunų̃ kìršinimas.*
2. → kiršinti 2: *Visúomenės [žmonių] kìršinimas. Sąjungininkų [kolektỹvo] kìršinimas. Kìršinimo polìtika.*

kìršinti, *kìršina, kìršino* vksm.
1. (ką) daryti, kad kirštų; sin. erzinti, pykinti: *Šunìs [bitės, šìršes] kìršinti pavojìnga.* | neig. (ko):

Nekìršink šuñs [vapsvų].
2. (ką, prieš ką, su kuo) kelti, kurstyti nesantaiką: *Kìršinti brólį priẽš brólį. Kìršinti tautàs. Jám bùvo malonù kìršinti ir provokúoti polìtikus. Į mažesniúosius močiùtė visái nekreĩpia dėmesio ir savaĩp kìršina vaikùs. Bùvusi žmonà manipuliúoja vaikaĩs, kìršina juõs sù tėvu.*

kìršintojas, kìršintoja dkt. (1)
žmogus, kuris kiršina (2 r.), nesantaikos kurstytojas: *Tautõs kìršintojai. Mùs kìršina – varýkime laũk kìršintojus! Neklausýkime kolektyvo kìršintojų.*

kiršlỹs dkt. (4)
sraunių šaltavandenių upių žuvis maža galva, smailiu snukiu, žalsvai pilka nugara, dideliu spalvingu nugaros peleku (ppr. europinis kiršlys, *Thymallus thymallus*): *Gáudyti kiršliùs. Kiršliaĩ plaũkia neršti į̃ didesnès upès.* | jos mėsa: *Kiršlių mėsà skanì ir aromatìnga.*

kiršliùkas dkt. (2)
dem. kiršlys: *Čià visadà bũna kiršlių ar beñt kiršliùkų. Tąsyk gáudėme nedìdelius kiršliukùs.*

kiršti, *kiršta, kiršo* vksm. (ant ko)
pykti, niršti, širsti: *Kõ kiršti? Tù añt manęs nekiršk.*

kiršùs, kiršì bdv. (4)
greitai imantis kiršti, niršti; sin. niršus: *Kiršì móteris. Jìs bùvo kiršùs ir staigaũs bũdo.*

kirtãvietė dkt. (1)
1. pagal nustatytus reikalavimus iškirstas ir neatsodintas arba savaime dar neatžėlęs miško plotas: *Kirtãviečių vãlymas [žėldinimas]. Kirtãvietėse daũg avietýnų.*
2. kertama uolienų vieta: *Anglių kirtãvietė. Nusiléisti į̃ kirtãvietę.*

kirtéjas, kirtéja dkt. (1)
1. žmogus, kuris kerta medžius; sin. medkirtys, kirtikas: *Mìško [mẽdžių] kirtéjas. Pókši kirtéjo kir̃vis. Inspèktoriai pričiùpo nelegaliùs mìško kirtéjus.*
2. žmogus, kuris kerta, dalgiu pjauna javus: *Rugių kirtéjas.*
3. žmogus, kuris kirviu kapodamas gamina malkas: *Málkų kirtéjas.*

kirtìkas, kirtìkė dkt. (2)
medkirtys, kirtėjas: *Mìško kirtìkai. Bùvo nuspręsta išvaikýti ìš mìško kirtikùs.*

kirtyklà dkt. (2)
vieta, kur kas kertama: *Granìto [akmenų] kirtyklà.*

kirtìklis dkt. (2)
1. įrankis įšalusiai žemei, ledui ir kt. kirsti; sin. kirstuvas, kaplys: *Lẽdo kirtìklis. Kir̃sti ẽketę kirtikliù.*
2. nedidelė pailga žalsvai ruda ar pilkšva gėlavandenė žuvis su tamsių dėmių eilėmis šonuose ir ūseliais (ppr. paprastasis kirtiklis, *Cobitis taenia*): *Kirtìklio nùgaros ir uodegõs pelekaĩ dėméti. Euròpoje kirtìkliai nỹksta. Kirtikliùs éda lydẽkos, ešeriaĩ, vė́gėlės.*
3. prietaisas elektros srovei grandinėje įjungti ir išjungti: *Skiriamì kirtìkliai grandìnėms sujùngti beĩ išjùngti ir kirtìkliai víenai grandìnei prijùngti priẽ kitų dviejų.*
4. odų supjovimo prietaisas: *Kailiadirbiaĩ ódas pjáusto kirtìkliais.*

Kirtìmai dkt. dgs. (2)
Vilniaus miesto dalis: *Kirtìmai įsikū́rę priẽ óro úosto. Kẽlias nuõ Naujiniñkų sùka į̃ Kirtimùs. Kirtìmuose yrà įvairių prãmonės, prekýbos, statýbos, transpòrto bendróvių.*

kirtìmas dkt. ppr. vns. (2), **kirtìmasis** sngr. (1)
1. → kirsti¹ 2: *Apiẽ numãtomus výkdyti miškо kirtimùs reĩkia informúoti visúomenę.*
2. iškirstas miško plotas; sin. skynimas: *Kirtimè daũg aviẽčių.*
3. → kirsti¹ 3: *Rugių kirtìmo mėnuo – rugpjū́tis.*
4. → kirsti¹ 6: *Ekečių kirtìmas.*
5. → kirsti¹ 9: *Kirtìmas botagù [diržù].*
6. → kirsti¹ 10: *Žaĩbo kirtìmas.*
7. → kirsti¹ 11: *Kirtìmas tūzù. Príešininko figū̃ros kirtìmas.*
8. → kirsti¹ 12: *Valstýbės síenos kirtìmas.*
9. sngr. → kirsti¹ 14 (sngr.): *Tiesių̃ kirtìmosi tãškas.*
10. sngr. → kirsti¹ 21 (sngr.): *Kirtìmasis dė̃l smùlkmenų.*

kir̃tis dkt. (2)
1. staigus, stiprus sudavimas; sin. smūgis: *Kir̃tis rimbù. Atreñti kirčiùs. Nè víenu kirčiù mėdis nùkertamas.* | prk.: *Garbìngai atlaikýti likìmo kirčiùs.*
2. kalbot. garsinis skiemens išryškinimas kitų žodžio skiemenų atžvilgiu arba (rečiau) garsinis žodžio išryškinimas frazėje; sin. akcentas: *Žõdžio kir̃tis. Lòginis kir̃tis. Pagrindìnis [šalutìnis] kir̃tis. Kir̃čio vietà žõdyje dažnaĩ yrà nepastovì.* | kirčio ženklas: *Déti [dėlióti] kirčiùs.*
3. kortų paėmimas, numušimas lošiant: *Gáuti [paiñti] kir̃tį.*
4. įkandimas, įgėlimas: *Gyvãtės kir̃tis.*

kirvãkotis dkt. (1)
kirvio kotas: *Rañkų dárbo kirvãkočiai. Kirvãkočius senẽlis dìrbdavo tìk ìš líepos arbà klẽvo.*

kirvãmalkės dkt. dgs. (1)
plonų medžių, tik kirviu pasikirstos malkos: *Ìš mìško prisìvežėme kirvãmalkių. Kirvãmalkes ìš mìško išsivèždavome arkliaĩs.*

kirvãpentė dkt. (1)
kirvio pentis, bukoji pusė: *Kálti kirvãpente pleĩštą.*

kìrvarpa dkt. (1)
KINIVARPA: *Kìrvarpos durìs gráužia. Išnaikìnti kìrvarpas pàdeda medíenos impregnántas.*

kirvėlis dkt. (2)
dem. kirvis 1: *Akmenìnis kirvėlis* (istor.). *Darbavaũsi sù pjū́klu ir̃ kirveliù.*

kir̃vinė dkt. (1)
prie sienos prikalta gembė kirviui įkišti: *Kabìnk kir̃vį į̃ kir̃vinę.*

kir̃vininkas, kir̃vininkė dkt. (1)
žmogus, kuris dirba, kala kirvius: *Kir̃vininko dárbo vietà – kálvė. Paprašýsiu kir̃vininko, kàd padìrbtų kir̃vį platesniaĩs ašmenimìs.*

kir̃vis dkt. (2)
1. įrankis aštriais ašmenimis ir ilgu, ppr. mediniu kotu malkoms ar šiaip kam skaldyti, kapoti, tašyti: *Mėdkirčio kir̃vis. Laivìnis kovõs kir̃vis* (istor.). *Kaĩp kirviù atkir̃to* (šiurkščiai atsakė). *Mū́sų prótėviai naudójo kirviùs šaknìms iškàsti, mėdžiams kir̃sti beĩ medžiõklei. Kàs parašýta, nebùs nė̃ kirviù ištašýta* (flk.). | to įrankio galva: *Varìnis [brònzinis, geležìnis] kir̃vis. Kir̃vis atšìpo. Kir̃vis nusmùko nuõ kóto.*
2. šnek. pernelyg reiklus mokytojas, dėstytojas: *Tàs kir̃vis vė̃l manè sukir̃to peř egzãminą. Labaĩ gríežtą chèmijos mókytoją vadìnome kirviù.*
♦ **atitìko kir̃vis kótą** sakoma apie sutariančius artimus žmones: *Ìš porõs núotraukos áišku, kàd*

atitìko kiřvis kótą. **kaĩp akmuõ sù kirviù** žr. akmuo. **kaĩp kiřvis sù ãkmeniu** sakoma apie nesutariančius: *Jiẽ gyvẽna [keřtasi] kaĩp kiřvis sù ãkmeniu.* **nórs kiřvį kabìnk** žr. kabinti[1].

kirvùkas dkt. (2)
dem. kirvis 1: *Atšìpęs kirvùkas. Galándame peiliùs ir kirvukùs.*

kìs jst. kartojant sakoma šaukiant katę; sin. kac: *Kìs, kìs, kìs, eĩk čià, gáusi pienùko.*

kisieliùkas dkt. (2)
dem. kisielius 1: *Kám kisieliùko sù kūčiùkais?*

kisiẽlius dkt. (2)
1. klampus gėrimas, ppr. verdamas iš šviežių arba džiovintų uogų, vaisių ir krakmolo: *Tetà pavaišìno spanguolių [aviẽčių, vyšnių] kisiẽliumi. Seniaũ kisiẽlių vìrdavo ìš avižìnių mìltų. Avižìnis kisiẽlius válgomas peř Kūčiàs.*
2. šnek. šio gėrimo rūšis: *Prìvirė visókių kisiẽlių. Pagaĩ tirštùmą kisiẽliai skìrstomi į skýstus, vidutìnio tirštùmo ir tirštùs.*
♦ **deviñtas vanduõ nuõ kisiẽliaus** žr. vanduo.

Kisiniaĩ dkt. dgs. (3[b])
kaimas Klaipėdos rajono savivaldybėje: *Nuõ Kisiniũ ikì Klaĩpėdos tìk dẽšimt kilomètrų. Kisiniuosè aplañkėme etnogrãfines kãpines. Tèks nuvažiúoti į Kìsinius.*

kislùmas dkt. ppr. vns. (2)
→ kislus: *Duomenũ kislùmas.*

kislùs, kislì bdv. (4)
greitai kintantis: *Kìslūs pózymiai.*

kìsmas dkt. (4)
procesas, kurio metu vyksta tam tikri pokyčiai: *Visúomenės kìsmas. Humanitãriniuose ir sociãliniuose móksluose sociãlinis kìsmas žỹmi sociãlinės kaitõs ir sociãlinės dinãmikos vỹksmą.*

kìsti, *kiñta, kìto* vksm. (kame)
darytis kitokiam; sin. keistis, kitėti, mainytis: *Óras kiñta. Gamtojè vìskas nuõlat kiñta. Pãžiūros [papročiai] smařkiai kìto. Žmoniũ skaĩčius žẽmėje kiñta.*

kìšas dkt. (2)
kišas pyragas trapios tešlos pagrindu su mėsos, žuvies ar daržovių įdaru, užpiltas kiaušinių ir pieno arba grietinėlės plakiniu: *Kìšas sù vištíena, smìdrais ir pòrais. Kìšą gãlima válgyti ir šìltą, ir šáltą.*

kýščiojimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kyščioti 1: *Liežùvio kýščiojimas.*

kýščioti, *kýščioja, kýščiojo* vksm.
1. (ką, iš ko, pro ką) dažnai, nuolat kaišioti: *Liežùvį ìš burnõs kýščioti. Gálvas prõ lángą kýščioti.*
2. (iš ko, pro ką, kame) dažnai, nuolat išlįsti, pasirodyti ar būti iškištam: *Prõ lángą kýščioja vaikų gálvos. Ìš lìzdo kýščiojo geltóni snapẽliai. Gandrãlizdyje kýščiojo gandriùkų gálvos. Prõ dẽbesis kýščiojo sáulė.*

kišenáitė dkt. (1)
1. dem. kišenė 1: *Medžiótojo striùkė sù daũg kišenáičių. Jìs išsitráukė ìš kišenáitės bloknòtą.*

Vaĩko kišenáitės bùvo pìlnos visókių gelžgaliũ.
2. dem. kišenė 3: *Rankìnės vidujè – užtraukiamà kišenáitė.*

kišẽnė dkt. (2)
1. maišelio formos drabužio dalis smulkiems daiktams susidėti: *Liemẽnės [striùkės, kélnių] kišẽnė. Chalãtas sù víena kišenė. Fotoaparãtą tẽko slẽpti švařko kišẽnėje. Susikìšus rankàs į kišenès, keĩčiasi žmogaũs laikýsena.* | prk.: *Šìldymo sezòno metù viršutìnių aũkštų radiãtoriuose susidãro óro kišẽnės. Põ sniẽgo núošliauža susidãrė óro kišẽnė ir alpinìstas lìko gývas.*
2. išteklius, pajamos: *Gyvénti nè pagal̃ kišẽnę. Mán tikraĩ rũpi tàvo kišẽnė. Brañgs váistai – ploneš̃ kišẽnė.*
3. maišelio formos kuprinės, lagamino, sėdynės ir pan. dalis smulkiems daiktams susidėti: *Vidìnė kuprìnės [rankìnės] kišẽnė. Automobìlio sėdỹnės kišẽnė.*
4. biliardo stalo maišelis, į kurį krenta rutuliai: *Biliárdo stãlas sù šešiomìs kišẽnėmis. Biliárdo stãlas bè kišẽnių.*
♦ **į kišẽnę įkristi** žr. įkristi. **į kišẽnę nedė́k** žr. dėti. **į kišẽnę sulį̃sti** žr. sulįsti. **kaĩp sàvo kišẽnę** labai gerai (žino ar pažįsta ką): *Varšuvą žinaũ kaĩp sàvo kišẽnę.* **kišẽnę grándyti** žr. grandyti. **kiaurà kišẽnė** (kieno) nėra pinigų, (kas) neturi pinigų: *Šveñtės labaĩ skaũdžiai prìmena, kàd kišẽnė kiaurà. Studeñtų kišẽnės dár kiaurèsnės. Renovãcija striñga dẽl gyvéntojų kiaurų kišẽnių.* **kišẽnėje sėdė́ti** žr. sėdėti. **kišẽnėje vė́jai švilpìa** žr. vėjas. **kišẽnę pakratýti** žr. pakratyti. **kišẽnėse [põ kišenès] vė́jas [vė́jai] švilpauja** žr. vėjas. **kišenès iškratýti** žr. iškratyti. **kišenès ištùštinti** žr. ištuštinti. **kišenès tùštinti** žr. tuštinti. **peř kišẽnę sudúoti** žr. suduoti. **storà kišẽnė** (kieno) turi pinigų, sin. pinigingas, turtingas: *Jẽi storà kišẽnė, galì statýtis namùs.* **špỹgą laikýti kišẽnėje** žr. laikyti. **tuščià kišẽnė** (kieno) nėra, trūksta pinigų: *Váistams reĩkia pinigų, õ màno tuščià kišẽnė.* **žõdžio neíeško kišẽnėje** žr. ieškoti.

kišenẽlė dkt. (2)
1. dem. kišenė 1: *Jìs stovéjo nýkščius susigrūdęs į liemẽnės kišenėlès. Padėvėtą drabùžį nusipiřkęs bedařbis rãdo jõ kišenẽlėje suglámžytą šimto dólerių banknòtą. Jéi nórite bũti elegántiškas, švařko kišenẽlėje nešiókite šilkìnę nosináitę.*
2. dem. kišenė 3: *Plastikìnis dẽklas dokumeñtams sù pérmatomomis kišenẽlėmis. Kuprìnė sù daugýbe kišenẽlių. Raňkinėje ràsite dvì kišenėlès telefònams.*

kišenìnis, kišenìnė bdv. (2), **kišẽninis, kišẽninė** (1)
1. nedidelis, kišenėje (1 r.) nešiojamas: *Kišenìnis laĩkrodis. Kišenìnis peiliùkas* (lenktinis).
2. mažo formato (apie spaudinius): *Kišenìnis žodýnas. Kišeniniùs léidinius patogù nešiótis, skaitýti keliõnėje.*
3. priklausomas, negalintis savarankiškai priimti sprendimų: *Kišenìnė pártija. Kišenìnė teisė́sauga [televìzija]. Tùrime kišenìnį prokuròrą, kuris priklaũsomas nuõ polìtinių vė́jų.*

kišenìnis kompiùteris
mažų matmenų kompiuteris, telpantis į švarko kišenę: *Kišenìniai kompiùteriai skirtì daũg keliáujantiems žmonė́ms. Kišenìniai kompiùteriai dár vadìnami asmenìnės informãcijos tvarkìkliais. Kišeniniùs kompiùterius gãlima skìrstyti į dvì kategòrijas: sù klaviatũromis ir bè jų.*

kišenýtė dkt. (1)
1. dem. kišenė 1: *Striùkė sù daũg įvairių kišenýčių.*
2. dem. kišenė 3: *Iš raňkinės kišenýtės iškrìto lúpų dažaĩ.*

kišė́npinigiai dkt. dgs. (1)
vaikui tėvų skiriami smulkūs pinigai nedidelėms išlaidoms: *Gáuti sóčiai kišė́npinigių. Taupýti kišė́npinigius. Dúoti ař nedúoti vaikáms kišė́npinigių? Šimtas eũrų kai kám tėrà menkì kišė́npinigiai.*

kišenvagiáuti, *kišenvagiáuja, kišenvagiãvo* vksm. (kame)
būti kišenvagiu: *Jiẽ kišenvagiáuja gãtvėse, parduotùvėse. Viešàsis transpòrtas – palankì vietà kišenvagiáuti.*

kišénvagis, kišénvagė dkt. (1)
asmuo, kuris vagia iš kišenių, rankinių ir pan.: *Pagáuti kišénvagį. Sáugokitės kišénvagių! Stotyjè polìcija sučiùpo dù kišénvagius.*

kišenvagỹstė dkt. (2)
smulki vagystė iš asmens (kišenės, rankinės ir pan.): *Kišenvagỹstės viešãjame transpòrte. Ùž kišenvagỹstę výras atsidūrė kalėjime. Daugiáusia kišenvagỹsčių padãroma dárbo dienomìs.*

kyšéti, *kỹši, kyšėjo* vksm. (iš ko, iš po ko)
KYSOTI: *Iš kišẽnės kyšėjo nósinė. Iš põ švařko kỹši rankógaliai.*

kišìmas dkt. ppr. vns. (2), **kišìmasis** sngr. (1)
1. → kišti 1: *Rãktų kišìmas į kišenės. Dokumeñtų kišìmas į stálčius.*
2. → kišti 2: *Nósies kišìmas priẽ gėlių. Raňkų kišìmas priẽ ugniẽs.*
3. → kišti 3: *Galvõs kišìmas põ duris. Raňkų kišìmas põ plyšiùs.*
4. → kišti 4: *Besaĩkis pinigų kišìmas vaikáms. Beprõtiškas reklãmos kišìmas į pãšto dėžutės.*
5. sngr. → kišti 5 (sngr.): *Kišìmasis į kitų reĩkalus.*
6. → kišti 7: *Dùrų kišìmas nãkčiai.*

kỹšininkas, kỹšininkė dkt. (1)
kyšių ėmėjas ar davėjas: *Tà kỹšininkė nebevadováuja bendrövei. Kỹšininko bylà pérduota teĩsmui. Ar̃ baudžiamõsios atsakomýbės grįėžtinimas yrà pakaňkamai efektyvùs būdas sudraũsminti kỹšininkus?*

kyšininkáuti, *kyšininkáuja, kyšininkãvo* vksm.
imti ar duoti kyšius: *Kyšininkáujantys veršlininkai. Jìs kyšininkãvo ir̃ piktnaudžiãvo valdžià. Šalyjè kyšininkáuja kàs peňktas žmogùs.*

kyšininkãvimas dkt. ppr. vns. (1)
kyšių ėmimas ar davimas; sin. kyšininkystė: *Káltinti pareigū̃ną kyšininkãvimu. Teisė́jas į̃tariamas kyšininkãvimu. Grįėžtinama baudžiamóji atsakomýbė ùž kyšininkãvimą. Dė̃l kyšininkãvimo sulaikýti kelì pareigū̃nai.*

kyšininkỹstė dkt. ppr. vns. (2)
kyšių ėmimas ar davimas; sin. kyšininkavimas: *Taĩ sù pinigaĩs susìjusios bė̃dos – kyšininkỹstė, korùpcija. Kai kàs pranašãvo kyšininkỹstės išnykìmą. Įtarìmai kyšininkỹstės bylojè pareikšti ir̃ polìtikui.*

Kišiniòvas dkt. vns. (2)
Moldovos sostinė: *Kišiniòvo tarptautìnis óro úostas. Iš Lvòvo keliãvome į̃ Kišiniòvą. Kišiniovė nemažaĩ neoklasicìstinių pastatų̃.*

kỹšis dkt. (2)
teis. dovana, kuria siekiama papirkti: *Dúoti [ĩmti] kyšiùs. Niẽkam nedúodu jokių̃ kỹšių. Ùž kỹšių ėmìmą pareigū̃nui atimtà téisė dìrbti valstýbės tarnýboje. Bevéik penktãdalis šaliẽs gyvéntojų dúoda kyšiùs.*

kyšiùkas dkt. (2)
dem. kyšis: *Dúok kyšiùką ir̃ tą pãčią diẽną galė́si vìską susitvarkýti. Niekuomèt nedúodu kyšiùkų. Šì gýdytoja mielaĩ ìma kyšiukùs. Bė̀ kyšiùko niẽkur nediñgsi* (negalėsi sutvarkyti reikalų).

kiškà dkt. (2) šnek.
1. koja, blauzda, kinka: *Výras ilgomìs kìškomis* (kojomis). *Vandeñs ùpėje – pusiáu kìškų* (blauzdų).
2. viena kelnių pusė; sin. klešnė: *Kélnės trumpomìs kìškomis. Kìškos sùkištos į̃ aulinukùs.*

kìškė dkt. (2)
kiškių patelė; sin. kiškienė: *Kìškės peř metùs atsìveda keliàs jaunìklių vadàs. Kìškės jaunìkliais rū́pinasi ikì mė́nesio. Medžiótojai ìš guõlio išbaĩdė kiškės sù kiškiùkais.*

kiškėlis dkt. (2)
1. dem. kiškis: *Gamtõs mylė́tojai žiẽmą maitìno kiškeliùs.*
2. kiškių jauniklis; sin. kiškiukas, kiškutis: *Kìškė atsìvedė pirmúosius kiškeliùs.*

kiškenà dkt. (3ᵇ)
kiškio kailis: *Baltà ir̃ pilkšvà kiškenà. Kiškenõs kepùrė. Geraĩ išdirbtà kiškenà nesìšeria.*

kìškiabaravykis dkt. (1)
1. AITRUSIS BARAVYKAS: *Kìškiabaravykių kepurė̃lių apačià bũna rõžinės spalvõs. Mèsk laũk tuõs kìškiabaravykius – jiẽ kártūs.*
2. ŠILBARAVYKIS 1: *Výras pařnešė ìš šìlo krepšẽlį kìškiabaravykių. Kìškiabaravykiai válgomi virtì ir̃ keptì, tiñka džiovìnti.*

kiškiakopūstáuti, *kiškiakopūstáuja, kiškiakopūstãvo* (kame) vksm.
rinkti, skinti kiškiakopūsčius: *Maži miškė̀ uogáudavome, kiškiakopūstáudavome.*

kìškiakopūstis dkt. (1)
miškų augalas rūgštaus skonio lapais, panašiais į dobilo (ppr. paprastasis kiškiakopūstis, *Oxalis acetosella*); sin. kiškio kopūstas: *Kìškiakopūsčių sė́klas plãtina skrùzdėlės. Mìškas pasìpuošė baltaĩs kìškiakopūsčių žiedaĩs.*

kiškiáuti, *kiškiáuja, kiškiãvo* vksm.
gaudyti, medžioti kiškius: *Kiškiãvome senóviškai, eidamì grandìne.*

kiškíena dkt. vns. (1)
kiškio mėsa: *Kiškíenos guliašas sù grietìnės pãdažu. Kiškíeną supjáustykite, sudė́kite į̃ dùbenį ir̃ pamarinúokite. Pietùms troškìnsiu kiškíeną.*

kiškíenė dkt. (1)
KIŠKĖ: *Kiškíenė kiškiukùs susirañda pagaĩ pė́dsakus. Kiškíenė jaunìkliais rū́pinasi ikì víeno mė́nesio.*

kìškinis, kìškinė bdv. (1)
1. iš kiškio kailio pasiūtas: *Kìškinė kepùrė [liemẽnė]. Kìškiniai kailiniaĩ.*
2. skirtas, tinkamas kiškiams medžioti: *Kìškiniai šrataĩ.*

kìškio ašarė̃lė
pievų augalas laibomis šakelėmis, apvalių, širdiškų nusvirusių varpučių šluotelėmis (*Briza media*); sin. širdelės: *Kìškio ašarė̃lės tiñka sausóms puõkštėms. Pìevoje vaikaĩ skìna kìškio ašarėlės.*

kìškio kopūstas
KIŠKIAKOPŪSTIS: *Jaũ pražýdo kìškio kopūstai. Vaikỹstėje válgydavome kìškio kopūstùs.*

kìškio lūpa
toks apsigimimas – viršutinės lūpos šonų nesuaugimas su viduriu: *Kìškio lūpos operãcija. Vaĩkas gìmė sù kìškio lūpa. Kìškio lūpa kūdikiui trùkdo žįsti.*

kìškis dkt. (2)
laukinis greitai bėgantis graužikas ilgomis ausimis, panašus į didelį triušį (ppr. pilkasis kiškis, *Lepus europaeus*); sin. zuikis: *Kìškio kailiùkas švelnùs, uodegà trumpà. Kìškis liúoksi peř laukùs. Tìk strýkt kìškis ìš tankumýno. Tãksai pàdeda medžióti kiškiùs. Bailùs kaĩp kìškis.*
♦ **kìškio pyrãgas** žr. pyragas. **kìškį pagáuti** žr. pagauti.

kiškiùkas dkt. (2)
kiškių jauniklis; sin. kiškelis, kiškutis: *Kiškiùkų kaktosè švỹti báltos dẽmės. Nemažaĩ kiškiùkų sùlesa gandraĩ. Údros medžiója kiškiukùs.*

kiškùtis dkt. (2)
1. dem. kiškis: *Pamačiaũ peř laũką liúoksintį kiškùtį. Linksmì pãsakojimai apiẽ kiškùčio ìr meškùčio núotykius.*
2. kiškių jauniklis; sin. kiškiukas, kiškelis: *Kìškė atsìvedė kẽturis kiškučiùs.*
3. maloninis mylimo, brangaus žmogaus pavadinimas (ppr. kreipiantis): *Nepỹk, kiškùti. Kiškùti, ar galì paklóti lóvą?*
4. kiškio pavidalo gaminys, figūrėlė, atvaizdas: *Pliušìnis kiškùtis. Vaĩkiška suknẽlė sù kiškùčiais. Vaikaĩ mégsta šokolãdinius kiškučiùs.*

kišlãkas dkt. (2)
tadžikų ir uzbekų kaimas (1 r.): *Neleñgva gyvénti atokiamè kišlakè. Kišlãką vaĩdo seniũnas. Polìtikai važinéjo põ kišlakùs.*

kyšóti, *kýšo, kyšójo* vksm., **kýšoti,** *kýšo, kýšojo* (kame, pro ką, iš ko, iš po ko)
būti išsikišusiam; sin. kyšėti: *Ùpėje kýšo didžiùlis akmuõ. Rãktas kýšo durysè. Prõ mẽdžių viršū́nes kyšójo bažnýčios frontònas. Ìš lizdo kýšo pẽrinčios patẽlės uodegõs galiùkas. Žìlà senẽlės kasà kýšo ìš põ skarẽlės.*

kìšt išt.
vartojamas trumpam kyštelėjimui, pakišimui pavaizduoti: *Kìšt põpierius minutẽlei, ìr vẽl pasìėmė.*

kýšt išt.
vartojamas didesniam kyštelėjimui pavaizduoti: *Kýšt pir̃štą į tẽšlą. Kýšt rañką į kišẽnę – pinigìnės nebėrà.*

kýštelėjimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kyštelėti 1: *Pir̃što kýštelėjimas priẽ žvãkės liepsnõs. Kójos kýštelėjimas į šáltą vándenį. Galvõs kýštelėjimas prõ lángą.*
2. → kyštelėti 2: *Saldainių kýštelėjimas vaikáms. Pinigų kýštelėjimas talkiniñkams.*

kýštelėti, *kýšteli (kýštelėja), kýštelėjo* vksm.
1. (ką, į ką, pro ką, prie ko) staiga trumpam įkišti, iškišti ar prikišti: *Kýštelėjau rañką į kišẽnę – nebėrà pinigìnės. Jìs kýštelėjo priẽ vė́ido kùmštį. Senùtė kýštelėjo gálvą prõ durìs. Supỹkęs vaĩkas kýštelėjo liežùvį.*
2. (ką, ko, kam) kiek duoti, pakišti: *Jìs kýštelėjo padavė́jai arbãtpinigių. Kýštelės ką nórs ìr manỹs, kàd bū́si sótus.*
♦ **liežùvį kýštelėti** (kam, apie ką) įskųsti ar prasitarti: *Ař táu reikė́jo liežùvį kýštelėti polìcijai apiẽ tą žmõgų?!* **nósį kýštelėti 1.** trumpam apsilankyti, užsukti: *Kàd nórs vienas vaĩkas teñ nósį kýštelėtų!* **2.** (į ką) pažvelgti, žvilgtelėti: *Jìs kýštelėjo nósį į vérdantį púodą.*

kìšti, *kìša, kìšo* vksm.

1. (ką, į ką, už ko) dėti (į tarpą, ertmę, skystį ir pan.): *Kìšti rãktą į̃ spỹną. Kìšk pìnigus ùž añčio. Nudẽgintą rañką kišaũ į̃ vándenį.* | neig. (ko, į ką, tarp ko): *Vaikaĩ, nekìškite nešvarių̃ pir̃štų į̃ bùrną. Bū́k atsargùs, nekìšk pir̃štų tar̃p dùrų.* | sngr. (ką, į ką): *Kìškis nósinę į̃ kišẽnę.*

2. (ką, prie ko) daryti, kad artėtų; sin. artinti: *Kìšti kvẽpalus priẽ nósies. Arkliaĩ kìšo snukiùs priẽ vandeñs.* | neig. (ko, prie ko): *Nekìšk knỹgos priẽ pàt akių̃.*

3. (ką, iš ko, pro ką) daryti, kad kas iš kur lįstų: *Liežùvį ìš burnõs kìšti. Kìšti gálvą prõ lángą.* | prk. (ką): *Žolẽ dáigus kìša* (pradeda augti).

4. (ką, ko, kam) šnek. kitam nepageidaujant ar primygtinai siūlyti, duoti; sin. brukti: *Kìša kaimýnams nereikalìngus dáiktus. Pinigų̃ vaikáms vìs kìša. Jìs įprãtęs kìšti kyšiùs.* | prk.: *Jìs kitíems visadà kìša sàvo núomonę.*

5. sngr. (į ką) kitam nepageidaujant lįsti, dalyvauti, maišytis: *Kìštis nè į̃ sàvo reĩkalus. Kõ kišíesi į̃ svẽtimą kal̃bą [pókalbį]?! Tetà vìs kìšasi į̃ vaikų̃ gyvẽnimą. Àš į̃ polìtiką nesìkišu.*

6. (ką, kuo) šnek. godžiai valgyti: *Išálkęs gabalaĩs kìšo dúoną sù dešrà. Greičiaũ kìšk tą̃ cepelìną ir̃ lẽkiam į̃ susirinkìmą.* | neig. (ko) *Nekìšk dideliaĩs ką́sniais.*

7. (ką, kam) sklęsti (duris): *Ar̃ jū̃s kìšate durìs nãkčiai?*

♦ **kìšti gálvą į̃ smẽlį** vengti sunkumų, atsakomybės, nieko nedaryti: *Ir̃ vẽl mū́sų mèras kìša gálvą į̃ smẽlį.* **kìšti sàvo dvylẽkį** įsiterpti, kištis į kitų kalbą: *Kaĩ mẽs kal̃bamės, jìs nuõlat kìša sàvo dvylẽkį. Neìškentė nekìšusi sàvo dvylẽkio.* **kìšti sàvo grãšį** įsiterpti, kištis į kitų kalbą: *Ar̃ negalì patylė́ti, vìs kišì ir̃ kišì sàvo grãšį!* **kìšti sàvo trìgrašį** įsiterpti, kištis į kitų kalbą: *Vìskas jám rū̃pi, visur̃ kìša sàvo trìgrašį.* **knỹslę kìšti** menk. domėtis ne savo reikalais, kištis į kitų reikalus: *Jìs visur̃ knỹslę kìša – kur̃ reĩkia ir̃ kur̃ nereĩkia.* **kóją kìšti** (kam) trukdyti, kliudyti: *Jìs vìs mán kóją kìša.* **liežùvį kìšti** terptis į kitų kalbą: *Kõ tù kišì liežùvį, kàd válgai, válgyk!* **nagùs kìšti 1.** (prie ko) imti, liesti: *Kõ nagùs kišì priẽ svetimų̃ daiktų̃?! Àš nagų̃ nekišaũ priẽ knỹgų, patì kur nórs pasidė́jai.* **2.** (prie ko) prisidėti ką darant, dirbant: *Vaikaĩ taĩso trãktorių, ir̃ tė́vas priẽ jõ nagùs kìša.* **nósį kìšti 1.** užeiti, lįsti, norint pamatyti ar sužinoti: *Visur̃ jìs nósį kìša, vìską mãto ir̃ vìską žìno.* **2.** (į ką) lįsti į svetimus reikalus: *Nekìšk nósies nè į sàvo reĩkalus.* **pãgalius kìšti (į̃ ratùs)** kenkti: *Pagaliaũ opozìcija lióvėsi kìšti pãgalius į̃ valdžiõs ratùs. Kám eikvójate ener̃giją šmeiždamì kitùs, kišdamì jíems pãgalius?* **per̃ abù galùs kìšti** gausiai ko nors duoti: *Senẽliai anū̃kei pìnigus per̃ abù galùs kìša.*

kištùkas dkt. (2)

1. šakutės ar kitokio pavidalo įtaisas laido gale, kišamas į kištukinį lizdą, kad elektros prietaisas veiktų: *Kompiùterio laĩdo kištùkas. Ištráuk ìš lìzdo kištùką.*

2. KAMŠTUKAS: *Nãktį įsìkišu ausų̃ kištukùs.*

kištùkinis, kištùkinė bdv. (1)

į kurį kišamas kištukas: *Kištùkinė dėžùtė.* | susijęs su kištuku: *Kištùkinis añtgalis. Kištùkinė jungtìs. Kištùkiniai jungìkliai.*

kištùkinis lìzdas

įtaisas su skylutėmis, pritvirtintas prie sienos, į kurį kišamas kištukas norint įjungti elektros prietaisą: *Kištùkinis lìzdas sù apsauginè sklendè. Montúodami kištùkinius lizdùs pagalvókite ir̃ apiẽ vaikų̃ saugùmą.*

kyšulẽlis dkt. (2)

dem. kyšulys (1 r.): *Ausiẽs kaušẽlio kyšulẽlis. Lietuvõs žemė́lapyje ãkys užkliū̃va ùž nedìdelio žẽmės kyšulẽlio pietrytìniame šaliẽs pakraštyjè.*

kyšulỹs dkt. (3ᵇ)

1. atsikišusi ko dalis; sin. iškyšulys: *Uolõs kyšulỹs.*

2. geogr. į vandenyną, jūrą, ežerą, upę išsikišusi sausumos dalis; sin. ragas: *Kuřšių mãrių pakránčių kyšuliaĩ vadìnami ragaĩs. Gerõsios Viltiẽs kyšulyjè dažnaĩ bũna stìprios aũdros.*

kyšuliùkas dkt. (2)
dem. kyšulys 2: *Bùrlaiviu apìplaukėme šį̃ kyšuliùką.* | prk.: *Taĩ, kàs užrašýta ar̃ kitaĩp dokumentúota, tėrà mãžas lẽdkalnio kyšuliùkas šiojè bylojè.*

kyšúoti, *kyšúoja, kyšãvo* vksm. (pro ką)
nuolat pasirodyti ir vėl dingti: *Tévo galvà kyšúoja prõ rugiùs. Prõ sodýbos stógą kyšãvo šùlinio svìrtis.*

kìta kas įv. npbr.
KITKAS: *Ir̃ dár kìta kas jám kẽlia rũpestį. Àš dẽl kìta ko atėjaũ pàs tavè.*

kitadà prv.
1. kitą kartą; sin. kitąkart, kitkart: *Negalésiu ateĩti neĩ tadà, neĩ kitadà.*
2. kadaise, kitados: *Kitadà jìs bùvo màno draũgas. Taĩ bùvo kitadà.*

kìtądien prv.
kitą dieną: *Jéi jìs manè apšaũkdavo, kìtądien ateĩdavo atsiprašýti. Kìtądien išvažiãvome priẽ jū́ros.*

kitadõs prv.
kadaise, kitada: *Kitadõs šiojè viẽtoje bùvo sẽnos kapináitės. Atsìminiau kitadõs jám dúotą pãžadą. Kitadõs čià dvãro bū́ta.*

kitaĩp prv.
1. ne taip, kitu būdu; sin. kitoniškai, skirtingai: *Jìs vienaĩp sãko, kitaĩp dãro. Àš nežinaũ, kaĩp gyvénti kitaĩp. Reĩkia ger̃bti kitaĩp galvójančio núomonę. Kodẽl apliñk tvýro neapýkanta kitaĩp mãnančiam?*
2. ANTRAIP: *Reĩkia ribóti ìšlaidas, kitaĩp aũgs biudžèto deficìtas. Turiù kasdiẽn trenirúotis, kitaĩp varžýbose lìksiu paskutìnis.*
♦ **kitaĩp sãkant** išreiškiant kitais žodžiais: *Jì svajója, kitaĩp sãkant, tùri vìziją kažką̃ pasíekti. Prasmė̃ dìrbti, kitaĩp sãkant, motyvãcija sustiprė́jo.* **kitaĩp tãriant** išreiškiant kitais žodžiais: *Jiẽ ẽmėsi statýbos darbų̃ neturė́dami tám reikalìngų dokumeñtų, kitaĩp tãriant, savavãliškai. Šì prielinksnìnė konstrùkcija pliñta administrãcinėje, taip pàt mókslinėje kalbojè, kitaĩp tãriant, nelaisvų̃jų stìlių tèkstuose.*

kitakal̃bis[1], kitakal̃bė[1] bdv. (2)
1. kalbantis kita kalba, vartojantis kitą kalbą: *Kitakal̃biai gyvéntojai. Kitakal̃bės mãžumos.*
2. pateikiamas, pateiktas kita kalba: *Kitakal̃bė* (lotyniškoji, lenkiškoji) *lietùvių literatūrà [raštijà]. Kitakal̃bė kultūrà [spaudà]. Naudótis kitakalbiù vadovėliù.*
3. kuriame vartojama kita kalba: *Kitakal̃bė aplinkà [mokyklà]. Vaĩkas patẽko į̃ kitakal̃bę šeĩmą.*

kitakal̃bis[2], kitakal̃bė[2] dkt. (2)
žmogus, kalbantis kita kalba, vartojantis kitą kalbą: *Mókyti kitakalbiùs valstýbinės kalbõs. Kitakal̃bių integrãcija į̃ valstýbės gyvẽnimą.*

kitakal̃biškai prv.
kita kalba, kitomis kalbomis: *Lietùviškai šìs tinklãlapis dár neinformatyvùs, bèt skaĩtantiems kitakal̃biškai núorodų pakàks.*

kitakalbiškùmas dkt. ppr. vns. (2)
buvimas kitakalbiu: *Kitakalbiškùmas neléido jám integrúotis į̃ visúomenę. Reĩkia atsižvelgti į̃ daugumõs viẽtos žmonių̃ kitatautiškùmą ir̃ kitakalbiškùmą.*

kìtąkart prv.
1. kitą kartą; sin. kitąsyk, kitkart: *Užeĩsiu kìtąkart. Šį̃ sỹkį spòrtininkas laiméjo brònzą, gál kìtąkart bùs sidãbras. Víeną kařtą jų̃ reikalãvimai vienì, kìtąkart kitì.*
2. kitados, kadaise: *Kuř kìtąkart áugo javaĩ, dabař siūbúoja smìlgos. Kìtąkart gyvẽno vargìnga mergáitė* (flk.).
3. kai kada, retkarčiais, kartais: *Kìtąkart dìngteli mintìs, kàd galbūt bè reĩkalo àš dė̃l tõ jáudinuosi. Žmonių̃ prisiminìmai kìtąkart atródo gerókai spalvingesnì ùž tikróvę.*

kitakìlmis, kitakìlmė dkt. (2)
kitos kilmės žmogus: *Jiẽ bùvo kitakìlmiai. Áutorius sàvo kūrýboje skleĩdė kilniadvãsišką póžiūrį į̃ kitakilmiùs.*

kitamanýbė dkt. (1)
KITAMANYSTĖ: *Tolerúoti kitamanýbę. Šaliẽs valdžià ryžtìngai pérsekioja bet kokiõs kitamanýbės ãpraiškas.* • plg. kitatikystė.

kitamãnis, kitamãnė dkt. (2)
kitaip manantis, kitokią nuomonę turintis žmogus: *Geřbti [pérsekioti] kitamaniùs. Esù kitamãnė, maĩštininkė. Nereikétų susidoróti sù kitamãniais.*

kitamanỹstė dkt. vns. (2)
buvimas kitamaniu; sin. kitamanybė: *Tolerúoti kitamanỹstę. Réikšti sàvo kitamanỹstę.* • plg. kitatikystė.

kìtąmet prv.
kitais metais: *Kìtąmet jám sukàks septýniasdešimt mẽtų. Atlýginimus padìdins nè anksčiaũ kaĩp kìtąmet.*

kìtapus prl. (ko)
1. vartojamas reiškiant buvimo vietą kitoje (ko) pusėje: *Màno nãmas yrà kìtapus Neriẽs. Kìtapus ẽžero žaliãvo miškas.*
2. vartojamas reiškiant slinktį į kitą (ko) pusę: *Pérsikelti kìtapus Nẽmuno. Véjas váltį nùnešė kìtapus ẽžero. Mokyklà pérsikėlė kìtapus plénto, į̃ medìnį pãstatą.*

Kìtas dkt. vns. (2)
Ekvadoro sostinė: *Kìto óro úostas. Į̃ pietùs nuõ Kìto stū̃kso ugnìkalnis. Kitè daũg baròko ir̃ vėlývojo renesánso pastatų̃.*

kìtas, kità įv. npbr. (4)
1. ne tas, dar vienas (tos pačios rūšies): *Rytój čià dìrbs kitì meistraĩ. Ar̃ kitų̃ ãtspalvių pùdros netùrite? Nekàsk duobẽs kitám – pàts įkrìsi* (flk.).
2. tolesnis iš eilės: *Reĩkalus aptařsime kìtą diẽną. Mẽs išlìpsime kitojè stotẽlėje.*
3. likęs, išskirtas iš šių: *Dãlį brāškių vìrsime, kitàs taĩp suválgysime.*
4. antrasis iš dviejų: *Susitìkę víenas [kìtas] kìto nebepažìntume. Jiẽ pàdeda víenas kitám. Ir̃ ką̃ jiẽ víenas kitamè rãdo? Màno kaimýnės vienà kitõs neműgsta. Derýbininkai vienì kitų̃ nesuprãto.* **kìta** bev.: *Víena kaĩba, kìta dãro. Galvódami apiẽ víena, pražiūrime kìta.*
5. pasikeitęs, kitoks: *Grįžusi ìš atóstogų tù tařsi kìtas žmogùs. Põ remònto kambarỹs visái kìtas – daũg šviesèsnis, jaukèsnis.*
♦ **bè kìta ko** be to: *Manẽs, bè kìta ko, teñ nèt nebùvo.* **kìtą gíesmę giedóti** žr. giedoti. **kìtą**

kařtą žr. kartas. **kìtas gãlas** žr. galas. **kìtas pasáulio krãštas** žr. kraštas. **kìtą sỹkį** žr. sykis. **kìta tíek** žr. tiek. **kìta veřtus** žr. versti. **kitomìs akimìs žiūrė́ti** žr. žiūrėti. **prõ víeną aũsį įeĩna, prõ kìtą išeĩna** žr. įeiti. **víenas apiẽ ratùs, kìtas apiẽ batùs** žr. ratas. **víenas kìtas** žr. vienas[3].

kìtąsyk prv.
1. kitą sykį; sin. kitąkart: *Ateĩk kìtąsyk. Kìtąsyk bũsiu protingèsnis. Kuř susitìksime kìtąsyk?*
2. kadaise, kitados: *Kìtąsyk gyvẽno turtìngas karãlius* (flk.). *Kaĩ kìtąsyk jìs reñgėsi iškiřsti giráitę, žmónės pasipríešino. Dabař viskas nè taĩp kaĩp kìtąsyk.*
3. kartais, kitąkart: *Kìtąsyk atvèsdavo jį põ tárdymo žiaũriai sùmuštą. Kaĩ išeĩna rýtą, taĩ grįžta vakariẽnei, õ kìtąsyk dár vėliaũ.*

kitašãlis, kitašãlė dkt. (2)
kitos šalies žmogus; sin. svetimšalis: *Universitetè ánglų kalbą mùms déstė kitašãlė. Vãsarą Neringojè ìlsisi daũg kitašãlių. Kodẽl mũsų mergìnos taĩp daĩrosi į kitašaliùs?*

kitataũtis[1], kitataũtė[1] bdv. (2)
priklausantis kitai tautai, ne savõs tautõs; sin. kitatautiškas: *Kitataũtis daĩlininkas. Kitataũtė kultūrà [aplinkà, mokyklà]. Méilė kitataũčiam ařtimui. Jìs pamìlo kitataũtę mergìną. Teñ výravo kitataũčiai gyvéntojai. Kai kuriõs mótinos yrà nusistãčiusios priẽš kitatautès marčiàs.*

kitataũtis[2], kitataũtė[2] dkt. (2)
kitos tautos žmogus: *Sántuoka sù kitataučiù. Mókyti kitataučiùs lietùvių kalbõs. Šiõs rašýtojos kalbà labaĩ vaizdìnga, kitataũčiui jã neleñgva suprãsti.*

kitataũtiškas, kitataũtiška bdv. (1)
KITATAUTIS[1]: *Mìšrios šeĩmos tampa lietùviškos, õ nè kitataũtiškos. Šnekamõjoje kalbojè kitataũtiški pavadìnimai duodamì įvairíems daiktáms ir reiškiniáms.*

kitatautiškùmas dkt. ppr. vns. (2)
→ kitatautiškas: *Teñ viskas sulýginta, niveliúota, nelìkę jókio kitatautiškùmo. Žmónės sàvo ãpranga, laikýsena originaliaĩ deklarãvo sàvo kitatautiškùmą.*

kitãtikis[1], kitãtikė[1] bdv. (1)
išpažįstantis kitą ar ne vyraujančią šalyje religiją: *Meldžiaũ Diẽvą, kàd jìs suteĩktų galimýbę paliùdyti tiẽsą kitãtikiam valdõvui.*

kitãtikis[2], kitãtikė[2] dkt. (1)
išpažįstantis kitą ar ne vyraujančią šalyje religiją žmogus: *Ař norétum, kàd tàvo dùkros výras bũtų kitãtikis arbà bediẽvis? Tiẽ žmónės yrà į katalikùs pérėję kitãtikiai.* • plg. klaidatikis.

kitatikỹstė dkt. vns. (2)
kitos ar ne vyraujančios šalyje religijos išpažinimas: *Tolerúoti kitatikỹstę. Kitatikỹstė nėrà kliūtìs vedýboms.* • plg. kitamanybė, kitamanystė.

kitė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kitėti: *Pažiūrų [idėjų, nòrmų] kitė́jimas.*

kitė́ti, *kitė́ja, kitė́jo* vksm.
darytis kitokiam; sin. keistis, kisti, mainytis: *Mẽdžių spalvà pradė́jo kitė́ti. Visúotinė traukà astronòminiais laikótarpiais gãli palaipsniuĩ kitė́ti.*

kitìmas dkt. ppr. vns. (2)
→ kisti: *Kalbõs [tarmių] kitìmas. Eneřgijos kitìmo dėsniai. Šiẽ reiškiniaĩ susìję sù Sáulės aktyvùmo kitimù.*

kìtkart prv.
kitą kartą; sin. kitada, kitąkart: *Šiosè viẽtose kìtkart gyvénta sėlių. Kìtkart derlìngi žemdirbių laukaĩ dabař apleistì.*

kìtkas įv. npbr. vns. (1)
ne tai, ne šitai; sin. kita kas: *Kìtkas nerũpi, tìk knỹgos. Esù darbuosè paskeñdęs, kìtkam laĩko neliẽka. Atléiskite, àš kalbù apiẽ kìtką. Ganà žaĩsti kompiùteriu, užsiim̃k kuo nórs kìtkuo.*
♦ **tařp kìtko 1.** per daug nesigilinant, nesureikšminant, prabėgomis: *Pasiteiráuti [pasakýti, kláusti, užsimiñti] tařp kìtko. Mùs paminė́jo tìk tařp kìtko.* **2.** netyčia, atsitiktinai: *Jìs lýg tařp kìtko uždė́jo rañką mán añt petiẽs.*

kìtkur prv.
kur kitur: *Negirdė́jau, kàd kìtkur taĩp būtų. Bandýsiu bãtų dár kìtkur ieškóti.*

kitóks, kitókia įv. npbr. (1)
ne toks, turintis kitų ypatybių; sin. skirtingas, kitoniškas: *Kiekvíeno kitóks skõnis. Išrašýsiu kitókių váistų, jéi šiẽ nepadẽs. Neskaitaũ méilės romãnų, mégstu kitókias knygàs. Nelabaĩ užtèks víen nóro būti kitókiam.*
♦ **ìš kitókio mólio nulipdýtas** žr. nulipdyti.

kitóniškai prv.
kitaip, kitu būdu, skirtingai: *Kalbéti kitóniškai. Àš vìską darýsiu kitóniškai. Kàd ir nežmóniškai, bèt kitóniškai.*

kitóniškas, kitóniška bdv. (1)
ne toks kaip kiti ar kito; sin. kitoks, skirtingas: *Pakantùmas kitóniškai núomonei. Miẽsto vaĩko mąstýsena kitóniška negù kaimiẽčio. Visì sténgiasi būti originãlūs, kitóniški.* | aukšt.: *Kitoniškėsnė mintìs.* | aukšč.: *Taĩ kitoniškiáusias, bèt nè pàts geriáusias pãstatas Vìlniuje.* **kitóniška** bev.: *Taĩ, kàs kitóniška, kẽlia nórą patìrti.*

kitoniškùmas dkt. ppr. vns. (2)
→ kitoniškas: *Pabrė́žti sàvo kitoniškùmą. Pagarbiaĩ priimti kitoniškùmą. Džiaũgtis kìto kitoniškumù.*

kìtukart prv.
KITĄKART: *Ař dár tèks kìtukart čià atvažiúoti? Kìtukart nebúsiu kvaĩlas, paimsiu visùs pìnigus iš kařto.*

kituomèt prv.
1. kitą kartą: *Šìs tradìcinis renginỹs vỹkdavo skirtìngu laikù: pórą kařtų bùvo peř Kalėdàs, kituomèt – véliau.* | kitados: *Tamè miestẽlyje kituomèt bùvo našláičių prieglauda.*
2. kitu metu: *Peř adveñtą ir gavė́nią vedýbos bùvo draũdžiamos, õ kituomèt nebùvo jóms laĩko.*

kituř prv.
kitoje vietoje, ne čia: *Dabař mẽs gyvenãme kituř. Čià tas pàts kaĩp ir visuř kituř. Niẽkur kituř tokių prẽkių negáusite. Šiamè rajonè kaĩp niẽkur kituř yrà išlìkę daũg víenkiemių.* | į kitą vietą, iš kitos vietos: *Añksčiau jìs čià kunigãvo, bèt jį́ pérkėlė kažkuř kituř. Jis atvỹko ìš kituř.*
♦ **vienuř kituř** kai kur: *Poèto eilė́raščiuose vienuř kituř pasitáiko senóvės mìtų įvaizdžių.*

kìtusyk prv.
1. KITĄSYK 1: *Kìtusyk tíek slỹvų nebeválgysiu. Kìtusyk mìške dìrbdamas vẽl susìžeidžiau.*
2. KITĄSYK 2: *Kìtusyk bùvo trỹs bróliai, dù gùdrūs, víenas kvãilas* (flk.).

kiugždė́ti, *kiùgžda, kiugždė́jo* vksm.
ŠIUGŽDĖTI: *Kàs teñ põ šiaudaĩs kiùgžda?*

kiūksóti, *kiū̃kso, kiūksójo* vksm. šnek.
1. (kame, prie ko) susitraukus sėdėti, stovėti, lindėti; sin. kiurksoti, kiūtoti, tūnoti: *Kažkàs kampè kiū̃kso. Kõ kiūksaĩ lóvoje? Senùkas vìsą diẽną kiū̃kso priẽ krósnies.*
2. (kame) stūksoti, riogsoti: *Kiemè kiū̃kso sẽnas automobìlis.*

kiùkt išt.
1. kartojant vartojamas kūkčiojimo, nevalingo oro gaudymo kvėpuojant pojūčiui pavaizduoti: *Kažkàs kiùkt kiùkt kū́kčiojo ùž síenos.*
2. vartojamas smulkaus gyvūno šuolio įspūdžiui pavaizduoti: *Kãtinas kiùkt peř tvõrą. Kiùkt kiùkt triùšiai šokinė́ja.*

kiū́kt išt.
vartojamas smulkaus gyvūno stipraus šuolio įspūdžiui pavaizduoti; sin. strykt, kiūst: *Varlẽ išgą̃sdinta kiū́kt į̃ tveñkinį. Avìs tìk kiū́kt peř griõvį.*

kiùrdyti, *kiùrdo, kiùrdė* vksm. (ką)
daryti, kad kiurtų; sin. kiurinti: *Kiùrdyti kójines [batùs]. Rãktai kiùrdo kišenès.* | prk.: *Kàs kiùrdo biudžètą?*

kiùrinti, *kiùrina, kiùrino* vksm. (ką)
daryti, kad kiurtų; sin. kiurdyti: *Vaikaĩ kiùrina kójines, močiùtė nespė́ja adýti.*

kiùris dkt. vns. (2)
radioaktyvusis cheminis elementas – sidabro baltumo lėtai skylantis dirbtinis metalas, gautas iš plutonio (Cm): *Kiùris – tamsojè švỹtintis metãlas. Labaĩ mažì kiùrio kiẽkiai rastì Žẽmės plùtoje.*

kiurksójimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kiurksoti: *Kiurksójimas priẽ televìzoriaus.*

kiurksóti, *kiuř̃kso, kiurksójo* vksm. (kame, ant ko, prie ko)
susitraukus sėdėti, stovėti, tupėti, būti; sin. kiūksoti, kiūtoti: *Žvejỹs vìsą diẽną kiurksójo añt lẽdo. Bū́davo, kiurksaĩ kiurksaĩ stotẽlėje, kõl suláuki autobùso. Vakaraĩs jì kiuř̃kso priẽ televìzoriaus. Ař ketinì vìsą gyvẽnimą kiurksóti šiamè ùžkampyje?*

kiùrti, *kiū̃ra, kiùro* vksm.
1. (nuo ko) darytis kiauresniam, kiauram: *Kójinės [pirštinės] kiū̃ra. Kiū̃rantys pastatų̃ stogaĩ. Bãtai kiū̃ra nuõ váikščiojimo. Vañzdžiai pradė́jo kiùrti.* | prk.: *Kiū̃rantis biudžètas.*
2. (nuo ko) gesti (apie dantis): *Dañtys kiū̃ra nuõ saldumýnų.*

kiùs išt.
1. ppr. kartojant vartojamas jojant kilsčiojimo įspūdžiui pavaizduoti: *Kiùs kiùs kiusnója raĩtelis keliù. Kiùs kiùs kiùs į̃ Šakiùs pyragė̃lių pir̃kti* (flk.).
2. ppr. kartojant drebėjimo, šokčiojimo nuo šalčio įspūdžiui pavaizduoti: *Sušãlęs kiùs kiùs vìsas drẽba.*

kiusnóti, *kiusnója, kiusnójo* vksm. šnek.
ristele bėgti ar joti: *Šuõ kiusnójo šalià šeimininko. Keliù pamažù kiusnója arkliaĩ.*

kiū́st išt.
vartojamas smulkaus gyvūno stipraus šuolio įspūdžiui pavaizduoti; sin. kiūkt: *Zuĩkis ìš krū́mo kiū́st. Katė̃ tìk kiū́st ìš pasúolės.*

kiū́t išt.
vartojamas lėto, sunkaus judėjimo įspūdžiui pavaizduoti: *Kiū́t kiū́t senùkas võs kiū̃tina. Põ kẽlio operãcijos kiū́t kiū́t põ sanatòrijos kiẽmą.*

kiūtinė́ti, *kiūtinė́ja, kiūtinė́jo* vksm. (apie ką, po ką) šnek.
pamažu (ppr. įvairiomis kryptimis) kiūtinti: *Senùkas kiūtinė́ja apiẽ namùs. Kaimýnė vìs kiūtinė́ja põ káimą. Kiūtinė́ju põ kiẽmą.*

kiū̃tinimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kiūtinti: *Kiū̃tinimas keliù namõ.*

kiū̃tinti, *kiū̃tina, kiū̃tino* vksm. (kuo, į ką, iš ko, pro ką, per ką, ko link)
pamažu eiti; sin. dūlinti: *Kiū̃tinti į̃ dárbą [ìš parduotùvės]. Kiū̃tina kója ùž kójos namõ. Kiū̃tinome keliù tylė́dami. Senùkas kiū̃tina prõ šãlį. Kiū̃tinome peř mìšką namų̃ liñk.*

kiū́tojimas dkt. ppr. vns. (1), **kiūtójimas** (1)
→ kiūtoti: *Vaĩko kiū́tojimas kampùtyje.*

kiū́toti, *kiū́to (kiū́toja), kiū́tojo* vksm., **kiūtóti,** *kiū́to (kiūtója), kiūtójo* (kame, prie ko, už ko)
susitraukusiam kur būti; sin. kiurksoti, tūnoti: *Jìs kiū́tojo lóvoje susisùpęs į̃ plėdą. Vakaraĩs kiū́tau namuosè priẽ televìzoriaus. Vagìs kiū́tojo ùž kam̃po ir láukė móters.* | prk.: *Čià kiū́to mažà kepyklė̃lė.*

kiuvètė dkt. (2)
1. lėkšta stačiakampė stiklinė, metalinė, keraminė ar plastikinė vonelė fotografijos medžiagoms ryškinti, fiksuoti ir plauti, spaustuvėje – klišėms ėsdinti: *Fotolaboratòrijoje dù bakẽliai júostoms rỹškinti, kelì stiklaĩniai chemikãlams ir trỹs kiuvètės.*
2. indelis skysčiams ar dujoms tirti: *Dùjų kiuvètė. Termostãtinės kiuvètės laikìklis. Óro slė̃gis kiuvètėje skaičiúojamas pagaĩ fòrmulę. Dviejosè kiuvètėse matúojamas slė̃gių skìrtumas.*

kiùžas, kiužà bdv. (4)
šnek. sukiužęs, įdužęs, įtrūkęs, įlinkęs ir pan.; sin. kiužis: *Kiùžas kiaušìnis. Kiùžas dvìratis [kompiùteris]. Kiužà puodýnė.*

kiùžena dkt. (1)
1. kas sukiužęs, apiręs: *Važinė́ju naujù automobiliù, tačiaũ manè nuõlat leñkia visókios kiùženos. Neprotìnga léisti pìnigus betìkslei kiùženų* (senų namų) *renovãcijai.*
2. bendr. kas lepus, greitai suserga (apie gyvą būtybę); sin. kiužis: *Išẽjęs į̃ peñsiją dė̃dė viřto vìsiška kiùžena.*

kiužìmas dkt. ppr. vns. (2)
1. → kiužti 1: *Margùčių kiužìmas.*
2. → kiužti 2: *Senų̃ balda̧ [stogų̃, pastatų̃] kiužìmas.*

kiùžis[1]**, kiùžė**[1] bdv. (2)
KIUŽAS: *Kiùžis kiaušìnis. Vìrvutė suráišiotas kiùžis žadintùvas.*

kiùžis², **kiùžė²** dkt. (2)
1. vyr. sukiužęs kiaušinis: *Tų̃ kiùžių nedažýsime. Išvìrk kiužiùs, bùs mišraĩnei.*
2. šnek. kas sukiužęs, apiręs (apie transporto priemonę, baldus ir pan.); sin. kiužena: *Kám dár tą̃ kiùžį fòtelį valaĩ, seniaĩ laĩkas išmèsti. Tiẽ autobùsai vìsiški kiùžiai.*
3. šnek. kas lepus, greitai suserga (apie gyvą būtybę); sin. kiužena: *Vìsiškas kiùžis esù, amžinaĩ sergù. Tetà vìsiška kiùžė, nėrà dienõs, kàd jái kõ neskaudétų.*

kiùžti, *kiũžta, kiùžo* vksm. šnek.
1. skilti, dužti (apie kiaušinį, indą ir pan.): *Kiaušìniai greĩtai kiũžta. Pavãsarį ežerè ledaĩ kiũžta.*
2. irti, griūti, dėvėtis, byrėti į dalis ir pan.: *Kiũžta ir senì balkònai. Automobìlis jaũ kiũžta. Restaurãtorius neramìna kiũžtančios dvãro krósnys.*
3. darytis paliegusiam, silpnam; sin. menkėti, silpnėti: *Põ operãcijos tė́vas pradė́jo kiùžti. Ligónis kasdiẽn vìs labiaũ kiũžta.*

kivìks išt.
kartojant vartojamas kregždės balsui pamėgdžioti: *Krẽgždės skraĩdo kivìks, kivìks. Priẽš lietų krẽgždės pãžeme kivìks, kivìks.*

kivýkščioti, *kivýkščioja, kivýkščiojo* vksm.
rėkauti, klykauti (apie kai kuriuos paukščius): *Kivýkščioja parlẽkusios pémpės. Įkyriaĩ kivýkščiojo apliñkui lekiójantys rudagaĩviai kìrai.*

Kivỹliai dkt. dgs. (2)
kaimas Akmenės rajono savivaldybėje: *Kivỹliai įsikū́rę pasíenyje sù Lãtvija. Nuõ Klýkolių pasùkome į̃ Kivyliùs. Kivỹliuose stóvi pamiñklas kunigáikščiui Kęstùčiui.*

kivirčas dkt. (2)
barnis, nesutikimas, ginčas: *Kivirčas dė̃l žẽmės lopinė̃lio. Nesivélti [nesiléisti įtraukiamám] į̃ kivirčùs. Užbaĩgti [įžiẽbti, nuslopìnti] kivirčą. Nenoréčiau, kàd įsiliepsnótų [kilтų, plýkstelėtų] kivirčas. Brė́stantį kivirčą sù kaimýnais pavỹko nuléisti juokaĩs. Iš kuř tařp jū́sų kivirčai? Pavõjaus akìvaizdoje pamiršome visùs kivirčùs.*

kivirčijimasis dkt. sngr. ppr. vns. (1)
→ `kivirčytis`: *Jū́sų nuolatìnis kivirčijimasis visíems įgrìso. Kíek mū́sų visúomenėje yrà pỹkčio, nesántaikos, kivirčijimosi tařp brólių ir seserų̃.*

kivirčytis, *kivirčijasi, kivirčijosi* vksm. sngr. (su kuo, dėl ko)
piktai, užgauliai kalbėtis nesutinkant ar nesutariant; sin. bartis, ginčytis, peštis: *Jì dažnaĩ kivirčijasi sù bróliu dė̃l tėvų̃ turto. Vaikaĩ kivirčijasi tarpùsavyje dė̃l žaislų̃. Sù juõ neveřta kivirčytis.*

kivirčnùs, kivirčnì bdv. (4)
mėgstantis, linkęs kivirčytis: *Vargù ař kàs norė́tų gáuti kivirčnią žmóną [kivirčnų výrą]. Kaĩ tìk atvažiúojame į̃ káimą, visadà susipykstù sù kivirčniù dė̀dė.*

kìvis dkt. (2)
kininės aktinidijos rutuliškas vaisius plona šeriuota rusva odele, žalios arba geltonos spalvos minkštimu ir juodomis sėklomis: *Tòrtas sù kìviais ir banãnais. Àš mė́gstu kiviùs, nès juosè daũg vitamìno C ir kãlio. Daugiaúsia kìvių augìnama Kìnijoje, Naujõjoje Zelándijoje, Itãlijoje, Jungtìnėse Amèrikos Valstìjose.* • plg. aktinidija.

Kyzýlas dkt. vns. (1)
Tuvos sostinė: *Kyzýlo óro úostas. Kyzýlas – miẽstas Rùsijos pietuosè. Kyzýle veĩkia kẽturios áukštosios mokỹklos.*

klãbinti, *klãbina, klãbino* vksm.
1. (ką, į ką) palengva belsti; sin. klebenti, klebinti, klibinti: *Véjas klãbina langinès. Kažkàs klãbina į́ lángą.*
2. (ką, dėl ko) šnek. ne kartą prašyti, raginti; sin. klebinti, klibinti: *Reikẽs klãbinti méistrus, kàd greičiaũ remontúotų láiptinę. Bùvo daũg rašýta ir klãbinta dė̃l mokỹklų pértvarkos, bèt rezultãtai menkì.*
♦ **durìs klãbinti** (kieno) dažnai lankytis, kreiptis su reikalu: *Nuõ pàt pradžių jìs ė̃mėsi klãbinti valdžiõs į́staigų durìs.*

klaidà dkt. (4)
1. neteisingas veiksmas, elgesys: *Šiurkštì gynýbos klaidà* (sport). *Dìrbti bè klaidų. Čià bùvo màno pirmóji klaidà. Peř klaĩdą móterį palaikiaũ výru. Padariaũ dìdelę klaĩdą pasiriñkdamas šį́ automobìlį. Géda nesimókyti ìš sàvo klaidų.*
2. nukrypimas nuo taisyklės, tam tikros srities taisyklės pažeidimas: *Rašýbos [skyrýbos, kirčiãvimo, korektũros] klaidà. Ištaisýti skaičiãvimo klaidàs. Vaĩkas skaĩto [rãšo] bè klaidų.*

klaidãtikis, klaidãtikė dkt. (1)
žmogus, išpažįstantis klaidingu laikomą tikėjimą; sin. eretikas: *Klaidãtikių kùriamos naũjos bažnýčios. Jézus bendrãvo ir sù fariziė̃jais, ir sù klaidãtike ìš Samãrijos.* • plg. kitatikis.

klaidatikỹstė dkt. ppr. vns. (2)
religinė srovė, skelbianti oficialiajai Bažnyčiai prieštaraujančias pažiūras; sin. erezija: *Pragaištìnga klaidatikỹstė. Skleĩsti klaidatikỹstę. Išsivadúoti ìš klaidatikỹstės.*

klaidẽlė dkt. (2)
1. dem. klaida 1: *Apmaudì [smùlki, menkà, mažiáusia] klaidẽlė. Kai kuriẽ smeřkia sàvo sutuoktinius ùž menkiáusias klaidelès. Rungtỹnių teisė́jas padãrė keliàs klaidelès.*
2. dem. klaida 2: *Stráipsnyje įsivė́lė vienà klaidẽlė. Ištaisýti gramãtines klaidelès.*

klaidìnamai prv.
taip, kad lengva suklysti, apsirikti: *Klaidìnamai panãšūs pavadìnimai [vardaĩ, prẽkių ženklaĩ].*

klaidỹnė dkt. (2)
klaidi vieta: *Ràsti kẽlią ìš klaidỹnės. Kuř tù jį́ ràsi nãktį gūdžiojė̀ miškо klaidỹnėje?*

klaidinė́ti, *klaidinė́ja, klaidinė́jo* vksm. (kuo, kame, po ką)
klaidžioti, klydinėti: *Klaidinė́ti miškė̀ [põ mìšką]. Jìs ilgaĩ klaidinė́jo nuošaliomìs gatvėlėmis, kõl atsidū̃rė autobùsų stotyjė̀.*

klaidìngai prv.
1. → klaidingas 1: *Klaidìngai interpretúojamas kláusimas. Klaidìngai nustatýta diagnòzė. Jìs manè klaidìngai suprãto.* | aukšt.: *Nėrà baisèsnio mẽlo, kaĩp klaidìngai suprastà ir dár klaidingiaũ áiškinama tiesà.* | aukšč.: *Taĩ esą mažiáusiai suprastà ir klaidingiáusiai áiškinama Bìblijos vietà.*
2. → klaidingas 2: *Klaidìngai parašýtas[ištartas] žõdis. Klaidìngai suskaičiúoti rinkė́jų balsaĩ.*

klaidìngas, klaidìnga bdv. (1)
1. neatitinkantis tiesos ar fakto; sin. neteisingas: *Klaidìngas gýdytojo pózіūris. Iškélti klaidìngą hipotèzę. Susidariaũ klaidìngą núomonę apiẽ tą žmõgų. Mán sùteikė klaidìngą informãciją. Nereikėtų darýti klaidìngų išvadų. Neretaĩ mẽs prìimame klaidìngus sprendimus.* | aukšt.: *Taĩ bùvo dár klaidingèsnis sprendimas. Išgirdome dár klaidingèsnę prielaidą.* | aukšč.: *Klaidingiáusias įsitikinimas. Toliaũ pateĩksime klaidingiáusias prognozès.* | prk.: *Ė̃iti [pasùkti] klaidingu gyvẽnimo keliù.* **klaidìnga** bev.: *Taĩp manýti bū̃tų klaidìnga.* | aukšč.: *Klaidingiáusia tókį skaũsmą slopìnti*

tabletė. Klaidingiáusia – kritikúoti vaikùs ir̃ slopìnti jų entuziãzmą.
2. su klaida ar klaidomis (2 r.): *Klaidìngas tarìmas. Klaidìnga rašýba [skyrýba, sãkinio struktūrà].*

klaidingùmas dkt. ppr. vns. (2)
→ klaidingas 1: *Paneĩgti iškeltõs hipotèzės klaidingùmą. Esù įsitìkinęs jūsų sprendìmo klaidingumù.*

klaidìnimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klaidinti 2: *Žmonių̃ [visúomenės, gyvéntojų] klaidìnimas. Baũdos ùž vartótojų klaidìnimą.*

klaidìnti, *klaidìna, klaidìno* vksm.
1. (ką) daryti, kad paklystų: *Ar̃ tù týčia mùs klaidinì tojè gìrioje? Mẽs íeškom tãko kalnuosè, õ mùs kažkàs klaidìna* (poez.).
2. (ką) daryti, kad klystų: *Žiniãsklaidoje pateiktà informãcija klaidìno visúomenę. Straipsnio añtraštė klaidìno skaitýtojus. Peř akìs melúodamas tìk žmónes klaidinì.*

klaidìntojas, klaidìntoja dkt. (1)
kas ką klaidina: *Žmonių̃ klaidìntojai. Tùrime sáugotis klaidìntojų. Nekreĩpkime dẽmesio į̃ gą̃sdintojus ir̃ klaidìntojus.*

klaidùmas dkt. ppr. vns. (2)
→ klaidus 1: *Koridorių klaidùmas. Šiẽ miškaĩ garsė́jo klaidumù.* | prk.: *Šìtoks įstãtymų klaidùmas yrà puikì dirvà valstýbės įstaigų biurokrãtams.*

klaidū̃nas, klaidū̃nė dkt. (2)
kas klaidžioja; sin. paklydėlis: *Põ kãro daũg klaidū̃nų põ káimus váikščiojo. Víeną pãvakarę į̃ atõkią sodýbą užsùko klaidū̃nas ieškódamas nakvýnės.* | prk.: *Klaidū̃nė žvaigždė̃.*

klaidùs, klaidì bdv. (4)
1. toks, kuriame lengva paklysti, klaidinantis: *Klaidùs mìškas [miẽstas]. Klaĩdžios gãtvės. Išeĩti ìš klaidaũs labirìnto. Ilgaĩ váikščiojome põ klaidžiùs teãtro ùžkulisius.* | aukšt.: *Trečiãdienio rýtą põ avãrijos senãmiestis tãpo klaidèsnis – automobìlis nùvertė informãcinį žénklą. Norė́dami pamatýti barsùkų ùrvus, ẽjome klaidesniù keliù.* | aukšč.: *Taĩ ilgiáusia ir̃ klaidžiáusia pasáulyje katakòmba. Esù išváikščiojusi daũg miškų̃, žinaũ klaidžiáusius keliukùs.* | prk.: *Klaĩdūs įstãtymų labirìntai.*
klaidù bev.: *Čià ùžmiestis, labaĩ klaidù, taksì tikraĩ nesuràs, kuř atvažiúoti.*
2. su klaidomis, klaidingas: *Klaĩdūs atsãkymai [samprotãvimai].*

klaĩdžiai prv.
taip, kad lengva paklysti: *Klaĩdžiai sustatýti kẽlio ženklaĩ. Tikiúosi, kàd jìs žìno, kuř tojì teisìnga kryptìs, nès žemė́lapis sudarýtas klaĩdžiai.* | aukšt.: *Kuõ gilỹn į̃ mìšką, tuõ tamsiaũ ir̃ klaidžiaũ. Šį̃kart keliõnė ikì tarpẽklio trùko gerókai ilgiaũ ir̃ klaidžiaũ neĩ įprastaĩ.*

kláidžiojimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klaidžioti 1: *Ìlgas kláidžiojimas póžemiuose visùs išvárgino. Põ kelių̃ dienų̃ kláidžiojimo suprãtome, kàd grį̃žome į̃ tą pãčią viẽtą, ìš kuř išẽjome.*
2. → klaidžioti 2: *Kláidžiojimas põ vìsą pasáulį.*

kláidžioti, *kláidžioja, kláidžiojo* vksm.
1. (kuo, kame, po ką) ieškoti kelio; sin. klajoti, klaidinėti, klydinėti: *Miškè [põ mìšką] kláidžioti. Ilgaĩ kláidžiojau siauromìs senãmiesčio gatvẽlėmis, kõl pagaliaũ radaũ muziẽjų. Turìstai džiùnglėse kláidžiojo dvì paràs.*
2. (po ką) keliauti, vaikščioti ar važinėti šen ir ten, iš vienos vietos į̃ kitą (ppr. neturint aiškaus tikslo); sin. klaikinėti, klajoti: *Kláidžioti põ pasáulį. Devýnis mė́nesius kláidžiojau põ Austrãliją.* |

prk.: *Jõ ãkys kláidžiojo põ mìnią. Gìdas vìsą kẽlią pãsakojo apiẽ pìlį, õ màno miñtys kláidžiojo visái kituř.*

3. (kame) nuolat klysti, nerasti tiesos: *Kláidžioti sąvokų įvairóvėje. Kláidžioju tamsýbėje, nežinaũ, kõ imtis, ką darýti.*

klaĩkas dkt. (4)

1. didelė baimė, didelis išgąstis: *Manè àpėmė šiurpùs klaĩkas. Pasigirdo klaĩką kẽliantis vilkų staugìmas. Klaĩko àpimtas vaĩkas vìsas drebėjo.*

2. šnek. labai blogas, prastas daiktas, dalykas; sin. klaikybė, klaikuma, klaikumas: *Tiẽ koncerřtai yrà kažkóks klaĩkas, pataikãvimas pigiáusiam skõniui. Šiõs leidỹklos knỹgos – tìkras klaĩkas, ir kàs tókias gãli pirřkti.*

klaĩkiai prv.

1. taip, kad darosi labai nejauku; sin. šiurpiai: *Kažkàs klaĩkiai suvaitójo [nusìjuokė]. Mìško tankmėjè kažkàs klaĩkiai sùcypė. Žýbčiojančios dèmonų ãkys klaĩkiai, šmékliškai várstė manè ìš visų pùsių.* | aukšt.: *Tūnójome tamsojè ir kàs minùtę jaũtėmės vìs klaikiaũ. Mótina raudójo, šaũkė vìs garsiaũ ir klaikiaũ.*

2. šnek. labai blogai, prastai; sin. baisiai: *Šókti [atródyti] klaĩkiai. Jaučiaũsi klaĩkiai – krẽtė drebulỹs, pỹkino, svaĩgo galvà.* | aukšt.: *Tiẽ spuogaĩ papudrúoti atródys dár klaikiaũ. Klaikiaũ apsireñgti negalė́jai?* | aukšč.: *Klaikiáusiai jaučiaũsi pìrmas trìs dienàs põ operãcijos.*

3. šnek. labai smarkiai; sin. baisiai, žiauriai: *Klaĩkiai káršta. Klaĩkiai mãžas atlýginimas. Klaĩkiai jautrùs žmogùs. Klaĩkiai lìjo ir pũtė žvarbiáusias vė́jas. Taĩ bùvo klaĩkiai apléistas medìnis nãmas. Klaĩkiai bìlda traukinỹs. Jũs klaĩkiai klýstate.* | aukšt.: *Fùtbolo sirgãliai vìs klaikiaũ rẽkė.* | aukšč.: *Klaikiáusiai tìngiu jùdintis namõ. Àš ją buvaũ klaikiáusiai įsimylė́jęs.*

klaikýbė dkt. (1)

1. klaikus, bauginantis dalykas: *Totalitãrinės sántvarkos klaikýbės. Kãras yrà siaubìnga klaikýbė, žmonìjos rýkštė.*

2. šnek. labai blogas, prastas daiktas, dalykas; sin. klaikas, klaikuma, klaikumas: *Šĩ ausìs rė́žianti mùzika – tikrà klaikýbė. Tàs fĩlmas – klaikýbių klaikýbė.*

klaikìmas dkt. ppr. vns. (2)

1. → klaikti 1: *Mótinos klaikìmas kasdiẽn mãtant kãro baisumùs.*

2. → klaikti 2: *Ìma klaikìmas nuõ darbų̃ gausõs.*

klaikỹnė dkt. (2)

klaiki vieta: *Tokià klaikỹnė galė́tų įkvė̃pti siaũbo fĩlmų kūrė́jus. Jám patìko lankýtis miẽsto lavóninėje ir kitosè klaikỹnėse.*

klaikinė́ti, *klaikinė́ja, klaikinė́jo* vksm. (kuo, iš ko, į ką, po ką) šnek.

vaikštinėti neturint jokio tikslo; sin. klaidžioti, klajoti: *Klaikinė́ti põ párką. Netẽkęs dárbo jìs kurĩ laĩką klaikinė́jo miẽsto gãtvėmis. Àpimtas neviltiẽs klaikinė́jau ìš víeno kam̃po į̃ kìtą.*

klaĩkti, *klaĩksta, klaĩko* vksm.

1. (nuo ko) eiti iš proto; sin. kvaišti: *Žmónės klaĩksta nuõ didelių̃ sukrėtìmų [išgyvẽnimų].*

2. (nuo ko, iš ko) darytis apimtam klaiko, siaubo; sin. baisėtis: *Klaikstù víen apiẽ taĩ pagalvójęs. Klaĩkome nuõ audrõs [ìš išgąsčio]. Žiūriù laĩdą apiẽ kãrą, žmonių̃ kančiàs ir klaikstù.*

klaikumà dkt. vns. (3ᵇ)

1. tai, kas kelia baimę, išgąstį; sin. klaikumas: *Kãro skerdỹnėse besidrãskančio pasáulio klaikumà. Ją àpėmė klaikumà. Ką darýti, kaĩ apliñk tokià klaikumà? Jìs pajùto neapsãkomą klaĩkumą.*

2. šnek. labai blogas, prastas daiktas, dalykas; sin. klaikas, klaikumas: *Reñginio vedė́jos makiãžas ir šukúosena – tikrà klaikumà. Čià nè bãtai, õ klaikumà – sušlãpo ir suplýšo.*

klaikùmas dkt. ppr. vns. (2)
1. → klaikus 1: *Padėtiẽs klaikùmas. Manè àpėmė kažkóks nesuvókiamas klaikùmas. Tókio klaikùmo padarų dár nebuvaũ mãčiusi.*
2. šnek. → klaikus 2: *Nà bèt ir koncẽrto [reñginio] klaikùmas.*

klaikùs, klaikì bdv. (4)
1. keliantis šiurpulį, bauginantis, labai nejaukus; sin. šiurpus, baisus: *Klaikùs sãpnas [vaĩzdas]. Jã àpėmė klaikì báimė. Nuõ tõ klaikaũs balsо šiáušėsi añt galvõs plaukaĩ. Jìs žiūrė́jo klaikiomìs akimìs. Patalpà bùvo apšviestà klaikià mė́lyna šviesà.* | aukšt.: *Apúoko balsas stiprèsnis, klaikèsnis už pelédos.* | aukšč.: *Taĩ baisiaũ ùž pãtį klaikiáusią siaũbo filmą.* **klaikù** bev.: *Mán pasidãrė klaikù.* | aukšt.: *Svetimamė miestè pamèsti piniginę sù dokumeñtais – klaikiaũ negãli būti. Pàmenu, niẽko nebúdavo klaikiaũ, kaĩ grįžus į̃ mokỹklą mókytoja liẽpdavo rašýti rãšinį, kaĩp praléidome vãsarą.*
2. šnek. labai blogas, prastas: *Klaikùs skõnis [vertìmas]. Darbè klaikì atmosferà. Klaikì daininiñkės aprangà nuõlat šokirúodavo gerbė́jus.* | aukšt.: *Klaikesnės ròko grùpės dár nesù mãtęs. Sunkù būtų ràsti klaikèsnį vertìmą neĩ šìs.* | aukšč.: *Žmogùs prisitáiko priẽ klaikiáusių są́lygų, apsipranta sù viškuo. Kóks jìs madõs gurù, jéigu kùria klaikiáusius skařmalus?!* **klaikù** bev.: *Klaikù klausýtis tokių̃ dainų̃.* | aukšč.: *Klaikiáusia, kàd tokių̃ sociãlinių būstų šalyjè yrà tū́kstančiai. Klaikiáusia, kàd šiõs dìėtos turė́jau laikýtis visùs metùs.*
3. šnek. labai smarkus, didelis, stiprus: *Klaikùs pavỹdas. Klaikì apãtija. Kóks klaikùs šalčìs! Jã àpėmė klaikì neviltìs.* | aukšč.: *Kaĩ bũna labaĩ šálta, àš įklimpstù į̃ klaikiáusią deprèsiją. Kařtais šìs ganà solidùs rašýtojas páisto klaikiáusias nesą́mones.*

Klaĩpėda dkt. vns. (1)
trečias pagal dydį miestas Lietuvos vakaruose, apskrities centras, įsikūręs prie Baltijos jūros ir Kuršių marių: *Klaĩpėdos jū́rų úostas [muzikìnis teãtras]. Klaĩpėda – svarbiáusias Vakarų̃ Lietuvõs prãmonės ceñtras. Klaĩpėdos pilìs bùvo pastatýta XIII ámžiuje. Važiúojame į̃ Klaĩpėdą aplankýti Jū́rų muziė̃jaus ir delfinãriumo.*

klaipėdiẽtis, klaipėdiẽtė dkt. (2)
Klaipėdoje gyvenantis ar iš ten kilęs žmogus; sin. klaipėdiškis: *Nemažaĩ klaipėdiẽčių dìrba laivýbos bendrovėse. Mẽtų klaipėdietė uostãmiesčio žmónės išriñko gařsią mėnininkę. Renginỹs sudõmino ir klaipėdiečiùs, ir miẽsto svečiùs.*

klaipėdìškiai dkt. dgs. (2)
vakarinių lietuvių grupė, buvusio Klaipėdos krašto gyventojai: *Klaipėdìškių drobùlės [patiekalaĩ]. Klaipėdìškių šnektà išlaĩkiusi nemažaĩ senų̃ kalbõs ypatýbių.* • plg. lietuvininkai.

klaipėdìškis, klaipėdìškė dkt. (2)
1. Klaipėdoje ar jos apylinkėse gyvenantis ar iš ten kilęs žmogus; sin. klaipėdietis: *Jì savè laĩko klaipėdiškė. Rungtỹnėse sėkmė̃ lydė́jo klaipėdiškiùs.*
2. klaipėdiškių etninės grupės žmogus: *Klaipėdìškiai – taĩ nè klaipėdiẽčiai, õ Klaĩpėdos krãšto gyvéntojai, taĩp ẽmę vadintis tū́kstantis devynì šimtaĩ devynióliktais mẽtais krãštą atskýrus nuõ Vokietìjos. Daugumà klaipėdìškių turė́jo lietùviškas pãvardes ir namuosè dažnaĩ bendráudavo lietùviškai. Daũg klaipėdìškių peř kãrą bùvo išvežta į̃ Vokietìją.* • plg. lietuvininkas.

klaĩpymas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klaipyti 1: *Kójų klaĩpymas.*
2. → klaipyti 2: *Bãtų klaipymas.*
3. sngr. → klaipyti 3 (sngr.): *Karkãso klaĩpymasis. Manè labiáusiai neramìna rą̃stinio namẽlio*

síenų klaĩpymasis.
4. → klaipyti 4: *Pardúodu júostinį gãterį sù júostų klaĩpymo automãtinėmis stãklėmis.*

klaipýti, *klaĩpo, klaĩpė* vksm.
1. (ką) į šoną versti, kraipyti (kojas): *Eĩna [šóka] kójas klaipýdamas.* | beasm. (ką): *Peř grúodą eĩnant labaĩ kójas klaĩpo.* | sngr.: *Negaliù nešióti šių basùčių – eĩnant kójos klaĩposi, jaũ buvaũ pasitẽmpusi čiùrną.* | sngr.: kreivai nuaugti (apie kojas); sin. išklypti: *Augant klaĩposi vaĩko kójos.*
2. (ką) dėvint kleipti, daryti nuklypusį: *Klaipýti batùs [šlepetès].* | sngr. (į ką): *Bãtai į̃ šónus klaĩposi.*

3. sngr. pamažu keisti formą, darytis kreivam, kreivesniam, netiesiam, nelygiam: *Klaĩposi griñdys [stãktos, rémai]. Klaĩposi kẽbulas. Važinė́jant duobė́tais keliaĩs prakiùrdavo pãdangos, klaipýdavosi dvìračių rãtai.*
4. (ką) daryti pjovimui (ppr. pjūklu) taką: *Klaipýti pjū́klą.*

klajójimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klajoti 1: *Klajójimas põ pasáulį. Žìnomą kūrė́ją išsẽkino dvìdešimt mẽtų klajójimas põ svẽtimas šalìs.*
2. → klajoti 2: *Klajójimas põ gūdžiáusią tañkmę.*
3. → klajoti 3: *Beduìnų klajójimo teritòrijos. Bùvo įdomù sužinóti apiẽ gyvéntojų tradìcinį gyvẽnimo bū̃dą – klajójimą põ savanàs sù gyvulių̃ bandomìs.*

klajõkliai dkt. dgs. (2)
tautos, gentys ir pan., kurios nuolat keičia gyvenamąją vietą ir verčiasi klajokline gyvulininkyste, medžiokle ir kt.: *Klajõklių tautà. Klajõkliai keliáuja pãskui bandàs ìš vienų̃ ganỹklų į̃ kitàs. Kai kuriõs valstýbės síekia klajokliùs paveřsti sėsliaĩs. Nėrà pàprasta klajokliùs išmókyti žemdirbỹstės.*

klajõklinis, klajõklinė bdv. (1)
būdingas klajoklių gentims: *Klajõklinė gyvulininkỹstė. Klajõklinės gyvulių̃ augìntojų bendrúomenės. Vėliaũ nuõ klajõklinio gyvẽnimo bū̃do péreita priẽ sėslaũs.*

klajõklis, klajõklė dkt. (2)
1. kas klajoja; sin. klajotojas, klajūnas: *Víenas vaĩkas tìkras klajõklis, kìtas – namìsėda. Tapaũ kajokliù svetimamè kraštè.* | prk.: *Žvaigždẽ klajõklė.*
2. vienoje vietoje negyvenančios piemenų, medžiotojų ir pan. genties, giminės, grupės atstovas: *Núotraukoje mãtote klajõklį priẽ sàvo gyvẽnamojo bū́sto. Klajõklė dañgstėsi káilių ir ódų apdangalaĩs.*

klajõklis neřvas
iš galvos smegenų einantis porinis nervas, veikiantis daugelį kūno organų: *Klajõklio neřvo dìrginimas. Klajõklis neřvas – ilgiáusias galvìnis neřvas. Klajõklį neřvą sudãro skáidulos.*

klajoklỹstė dkt. vns. (2)
kai kurių tautų ir genčių ypatinga ūkio sistema ir gyvensena, kurių pagrindinis bruožas – gyvenamosios vietos kaitaliojimas: *Pérėjimas nuõ klajoklỹstės priẽ žemdirbỹstės. Klajoklỹstė būdìnga kai kurióms Ãzijos ètninėms grùpėms, Ãfrikos tautóms, Austrãlijos aborigènams.*

klajõkliškai prv.
taip kaip klajokliai: *Porà daugýbę mẽtų gyvẽno klajõkliškai – keřperyje. Išmókau gyvénti klajõkliškai ir visuř jaũstis kaip namiẽ. Klajõkliškai gyvẽnančio žmogaũs instìnktai atsìgręžė priẽš pãtį žmõgų.*

klajõkliškas, klajõkliška bdv. (1)
būdingas klajokliui ar klajokliams: *Klajõkliškas artìsto gyvẽnimas. Klajõkliškas gyvẽnimo bũdas. Klajõkliška prigimtìs.*

klajokliškùmas dkt. ppr. vns. (2)
buvimas klajokliu, klajokliškas gyvenimo būdas: *Ar̃ gãlima laikýti klajokliškùmą tautõs brúožu? Vienà ìš klajokliškùmo pasekmių – tautìnio identitèto ribų nykìmas.*

klajõnė dkt. (2)
klajojimas, klaidžiojimas: *Klajõnė põ dỹkumą. Léistis ĩ klajonès. Jì gyvẽnimą praléido klajõnėse. Põ ilgų klajõnių výras grį̃žo namõ. Mũsų šeĩmai bùvo lémta tremtìs ir̃ nesibaĩgiančios klajõnės. Klajõnės miš̃ko takaĩs padẽs atgáuti síelos ramýbę. Taĩ intrigúojantis romãnas apiẽ kãtino klajonès.* | prk.: *Šì pártija neišvéngė ideològinių ir̃ polìtinių klajõnių.*

klajóti, *klajója, klajójo* vksm.
1. (po ką, kuo) keliauti, vaikščioti ar važinėti šen ir ten, iš vienos vietos į kitą (ppr. neturint aiškaus tikslo); sin. klaidžioti: *Seniaũ mégdavau klajóti põ miẽstą. Ar̃ klajódamas põ ùžsienius nepamiršì gimtõsios kalbõs? Ilgaĩ klajójome siauromìs senãmiesčio gatvẽlėmis.*
2. (kame, po ką) ieškoti kelio; sin. klaidžioti, klydinėti, klaidinėti: *Girioje klajóti. Výrai trìs paràs klajójo põ džiùngles.*
3. (su kuo, po ką) gyventi klajoklių tautoms būdingą gyvenimą: *Priẽ Šiáurės lėdjūrio klajója neñcai sù sàvo élniais. Beduìnai sù kupranugãrių kaĩmenėmis klajója põ beribiùs Ãfrikos smėlýnus.*

klajótojas, klajótoja dkt. (1)
1. kas klajoja; sin. klajoklis, klajūnas: *Víenišas klajótojas. Rašýtojas keliáutojus skìrsto ĩ dù tipùs – turistùs ir̃ klajótojus.*
2. KLAJOKLIS 2: *Čiùkčiai nėrà klajótojai, taĩ sėslì tautà. Klajótojams būdìngos primityvių fòrmų príedangos nuõ vė́jo, bũstai mėdžiuose, laĩkinos lũšnos ìš šakų̃, žievių̃ ir̃ lãpų.*

klajū̃nas, klajū̃nė dkt. (2)
kas klajoja; sin. klajoklis, klajotojas: *Jìs bùvo visų̃ laikų̃ didžiáusias klajū̃nas. Taĩ knygà apiẽ ekstremaliùs žygiùs ir̃ klajūnùs.* | prk.: *Mėnùlis klajū̃nas. Mintìs klajū̃nė.*

klajū̃niškas, klajū̃niška bdv. (1)
būdingas klajūnams: *Klajū̃niškas gyvẽnimas [gyvẽnimo bũdas]. Klajū̃niška patirtìs [vienãtvė].*

klajūniškùmas dkt. ppr. vns. (2)
→ klajūniškas: *Klajūniškùmas tam̃pa lemtimì vìs didesniám skaĩčiui žmonių̃. Visì šiẽ kūriniaĩ gìmė ìš egzisteñcinio nẽrimo, klajūniškùmo ir̃ buvìmo mirtiẽs akìvaizdoje apmą̃stymų.*

klaksóti, *klàkso, klaksójo* vksm., **klaksóti,** *klãkso, klaksójo*
1. (kame, ant ko) gulėti išsitiesus, nejudant; sin. tįsoti: *Jìs klaksójo žolėjè kaĩp negývas. Añt įkaĩtusio smẽlio klaksójo kelì poilsiáutojai. Senùkas jaũ keliñtą ménesį klàkso lóvoje.*
2. (ant ko) TELKŠOTI: *Añt líeto betòno grindų̃ klaksójo balùtė. Šalià nušáuto výro klaksójo kraũjo klãnas.*

klàkt išt.
vartojamas prigludimo, prisilietimo prie ko nors, padėjimo ir pan. įspūdžiui pavaizduoti: *Klàkt magnetùkas priẽ šaldytùvo. Klàkt ir̃ sė́di vaĩkas añt žẽmės. Výras klàkt añt stãlo bùtelį.*

klampà dkt. vns. (4)
fiz. kiekybinis medžiagos klampumo parametras: *Paviršinė [magnètinė, dinãminė] klampà.* • plg. klampumas.

klam̃piai prv.
1. taip, kad įklimpstama, patenkama į klampią padėtį ar pan.: *Bẽbrų medžiõklė vỹko klam̃piai.* | prk.: *Diskutãvome klam̃piai ir nevaisìngai. Krẽpšininkai añtrą kė́linį pradė́jo labaĩ klam̃piai, dažnaĩ klýdo, nepatáikė trìtaškių.*
2. → klampus 2: *Indè klam̃piai teliūskãvo dažaĩ.*
3. suveltai, painiai, neaiškiai: *Jìs kalbė́jo tỹliai ir klam̃piai, sunkù bùvo supràsti, kã nóri pasakýti.*

klampỹn prv.
vis klampiau (1 r.): *Kuõ tolỹn brendì į pélkę, tuõ klampỹn.*

klampýnas dkt. (1)
klampynė, klampumynas: *Klampýnu brìdome ikì spanguolýno. Apliñkui klampýnai ir pelkýnai. Girdė́jau senẽlį nè sỹkį pãsakojant apiẽ neìšbrendamus klampýnus ir pélkes.* | prk.: *Rũpesčių klampýnai.*

klampỹnė dkt. (2)
klampi vieta; sin. klampynas, klampumynas: *Neišbrendamà klampỹnė. Šlãpio sniẽgo klampỹnė. Klampóti peř klampỹnę [põ klampỹnę]. Išbrìsti ìš klampỹnės. Klampỹnėse klýkavo gérvės.* | prk.: *Grim̃zti į skolũ klampỹnę. Skę̃sti mẽlo klampỹnėje.*

klampìnimas[1] dkt. ppr. vns.
1. → klampinti[1] 1: *Dvìračio klampìninimas purvýne.*
2. → klampinti[1] 2: *Núomininkų klampìnimas į̃ skolàs.*

klam̃pinimas[2] dkt. ppr. vns. (1)
→ klampinti[2]: *Spanguoliáutojų klam̃pinimas peř pélkę.*

klampìnti[1], *klampìna, klampìno* vksm.
1. (ką, į ką, kame) daryti, leisti, kad lįstų gilyn, klimptų, grimztų: *Tokiaĩs keliaĩs važinė́damas klampinì automobilį purvè [į̃ pur̃vą].* | neig. (ko, į ką, kame): *Neklampìnk mašìnos į̃ sniẽgą [pusnyjè].*
2. (ką, į ką) daryti, leisti, kad patektų į keblią padėtį: *Bánkai klampìna žmónes į̃ var̃gą [į̃ skolàs]. Spar̃čiai kỹlančios grūdų káinos klampìna kepė́jus į̃ núostolius.*

klam̃pinti[2], *klam̃pina, klam̃pino* vksm. (į ką, per ką, po ką, kuo)
sunkiai eiti, bristi per klampią vietą; sin. klampoti, klemšioti: *Kadáise klam̃pindavome põ penkìs kilometrùs į̃ mokỹklą peř pusnìs. Klam̃pinu molýnu ikì plỹtinės. Klam̃pinome põ pélkę ieškódami retų augalų. Výrai vė̃l leñda į̃ bruzgýnus, klam̃pina peř pur̃vą.*

klam̃pis dkt. vns. (2)
KLAMPUMAS: *Dažų̃ klam̃pis. Klam̃pio pókytis. Mãžo klam̃pio deř̃vos.*

klampójimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klampoti 1: *Klampójimas giliù sniegù [peř gìlų sniẽgą]. Įšalas paleñgvina klampójimą peř kìminus, bèt vis víen kója dažnaĩ smuñka giliaũ neĩ norė́tųsi.*

klampómatis dkt. (1)
prietaisas skysčių ir dujų klampai matuoti: *Rotãcinis [kapiliãrinis, šilumìnis] klampómatis. Klampómačio angà. Dažų̃ klam̃pai matúoti naudójamas klampómatis, sudarýtas ìš iñdo sù vamzdeliù, prõ kurį̃ išteka tam tìkras skỹsčio kiẽkis.*

klampóti, *klampója, klampójo* vksm.
1. (ką, per ką, į ką, po ką, kuo) sunkiai eiti, bristi per klampią vietą; sin. klampinti, klemšioti: *Klampójome peř pusnìs [peř pélkę]. Klampóti põ purvýną. Klampóti šùnkeliais. Kàs rýtą klampójome*

į́ dárbą peř puřvą ir dárganą. Brìsk dabař, klampók tókį kẽlią!
2. (ką) braidžiojant, braidant minti, trempti: *Arkliaĩ píevą [ganỹklą] klampója.*

klampumà dkt. (3ᵇ)
KLAMPYNĖ: *Dedù kójąir bijaũ prasmègti klampumojè.*

klampùmas dkt. ppr. vns. (2)
išorinės jėgos veikiamos medžiagos priešinimasis tekėjimui; sin. klampis: *Skỹsčių klampùmas. Matúoti dažų̃ klampùmą. Padidė́jęs kraũjo klampùmas. Žiẽmą reĩkia naudóti mažèsnio klampùmo tẽpalus.* • plg. klampa.

klampumýnas dkt. (1)
klampynė, klampynas: *Pélkių klampumýnai.* | prk.: *Buitiẽs klampumýnai.*

klampumỹnė dkt. (2)
KLAMPYNĖ: *Upẽlis prasìdeda aukštãpelkės klampumỹnėje.*

klam̃pupis dkt. (1)
klampi, pelkėta upė, klampus upelis: *Tojè viẽtoje ìš klampỹnės ìšteka pélkės upẽlis – klam̃pupis.*

klampùs, klampì bdv. (4)
1. toks, į kurį (į)klimpstama: *Klampùs kẽlias [sniẽgas, smẽlis, ẽžero dùgnas]. Klampì dirvà [píeva, pélkė]. Klampì lavà. Liū́nas – klampì pélkės dalìs. Lenktỹnininkams tẽko įveĩkti klampiùs smėlýnus.* | aukšč.: *Aukštãpelkei užšãlus lengvaĩ pasíekėme nèt klampiáusias vietàs.* **klampù** bev.: *Laukè klampù, puřvas.* | aukšt.: *Slẽnyje, kuř atsruvẽna upẽlis, bùvo dár klampiaũ.*
2. sunkiai tekantis, tąsus (apie skystas medžiagas): *Klam̃pūs klijaĩ. Degùtas, alyvà – klam̃pūs skỹsčiai. Šìs medùs yrà klampùs.* | aukšt.: *Kuõ klampesnì tepalaĩ, tuõ efektyviaũ apsáugo varìklį nuõ trintiẽs.* | aukšt.: *Pòmpa pumpúoja nèt klampiáusius skysčiùs.*
3. klampinantis, painus, suveltas, neaiškus: *Klampùs reĩkalas [dalỹkas]. Primèsti varžõvams klam̃pų žaidìmą. Klampùs ir vargìngas aklų̃ reformų̃ ir suirùčių kẽlias. Tokiaĩs ãtvejais bendrãvimas tam̃pa miglótas, klampùs, nuobodùs.* | aukšt.: *Biurokrãtinis liū́nas dãrosi vìs klampėsnis.*

klãnas[1] dkt. (4)
1. negili lietaus prilyta duobė ant kelio, kieme; sin. bala: *Añt tãko žliūgsójo vandeñs klãnas. Vìsą nãktį lìjo, dabař kiemè telkšo didžiáusi klanaĩ. Vaikaĩ braĩdo põ vandeñs klanùs.*
2. išsiliejusio ar palieto skysčio kiekis: *Añt grindų̃ telkšo kraũjo klãnas.* | prk.: *Skę̃sti ãšarų klanè.*

klãnas[2] dkt. (2, 4)
1. iš bendro protėvio kilusių šeimų grupė: *Į̃ kelt̃ų festivaliùs reñkasi žymių̃ klãnų palikuõniai. XXI ámžiuje Euròpoje klãnais vadìnamos tìk škòtų bendrúomenės, kurių̃ nariaĩ tùri tas pačiàs pãvardes ir gyvẽna tam tikrojè teritòrijoje.*
2. ppr. menk. bendrų interesų, išvien veikianti žmonių grupė: *Mèdikų [veřslininkų, téisininkų] klãnas. Priklausýti klãnui. Kovà sù korumpúotais nusikalstamais klãnais. Rãdijo laidojè kalbė́ta apiẽ teisė́jų klanùs.*

klanẽlis[1] dkt. (2)
1. dem. klanas[1] 1: *Vienuř kituř telkšójo vandeñs klanẽliai.*
2. dem. klanas[1] 2: *Kraũjo klanẽlis añt asfálto. Kavõs klanẽlis añt stãlo.*

klanẽlis[2] dkt. (2)
dem. klanas[2] 2: *Dabař mùs vaĩdo klanaĩ ir klanẽliai.*

Klañgiai dkt. dgs. (2)
kaimas Jurbarko rajono savivaldybėje: *Klañgiuose gìmė vertė́ja Eugènija Stravìnskienė. Nuõ Klañgių ikì Veliuonõs – trỹs kilomètrai. Aplañkę Raudõnės ir Panemùnės pilìs, užsùkome į Klangiùs.*

klãnininkas, klãninin̂kė dkt. ppr. dgs. (1)
klanui[2] (2 r.) priklausantis žmogus: *Kařtais atródo, kàd teismaĩ gìna tìk klãnininkus. Polìtikas yrà principìngas, todė̃l daũgelio klãninin̂kų nemė́gstamas.*

klãninis, klãninė bdv. (1), **klanìnis, klanìnė** (2)
1. susijęs su klanais[2] (2 r.): *Klãninė valdžiõs struktūrà.*
2. klanų[2] (2 r.) vadovaujamas, vykdomas: *Klãninė ekonòmika. Ùžsienio kredìtų klãninis skìrstymas.*

klaniùkas[1] dkt. (2)
dem. klanas[1] 1: *Põ lietaũs dìrvose ir pìevose telkšójo klaniùkai.*

klaniùkas[2] dkt. (2)
dem. klanas[2] 2: *Kuř sùkasi didelì pinigaĩ, teñ klanaĩ klaniùkai.*

klapsė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klapsėti 1: *Bãtų [kaliošų] klapsė́jimas.*
2. → klapsėti 2: *Árklio kanópų klapsė́jimas.*
3. → klapsėti 3: *Kambaryjè girdė́jau tìk kompiùterio klavìšų klapsė́jimą. Prisìmenu priẽ áudinio paliñkusią tẽtą ir siuvamõsios mašìnos klapsė́jimą.*

klapsė́ti, *klàpsi, klapsė́jo* vksm.
1. (prie ko) smukčiojant, klibant, atšokus išduoti garsą; sin. klepsėti: *Kaliõšai [klùmpės] klàpsi. Árkliui pasagà ẽmė klapsė́ti. Kìrvis priẽ kóto klàpsi.*
2. (kuo, per ką) judėti skleidžiant kaukšėjimo, taukšėjimo garsą: *Arklỹs klapsė́jo keliù. Kažkàs peř áikštę klàpsi.*
3. (nuo ko, iš ko) susidūrus dviem kietiems paviršiams skleisti garsą su aidesiu; sin. barškėti, tarškėti: *Nuõ šalčio [ìš šalčio] dañtys klapsė́jo. Ùž sienos klàpsi rãšomoji mašinė̃lė.* | (kuo) tokį pat garsą skleisti kokiu instrumentu, daiktu ir pan.: sin. tauškinti, barškinti: *Klavìšais klapsė́ti. Apúokas sukiója gálvą į visàs pusès, vařto didžiulès geltónas akìs ir klàpsi snapù.*
♦ **nèt aũsys klàpsi** žr. ausis.

klàpt išt.
1. vartojamas suklapsėjimo, sutauškėjimo įspūdžiui pavaizduoti ir garsui pamėgdžioti: *Klàpt dùrys ir užsidãrė. Skrỹnios dañgtis tìk klàpt. Spą̀stai klàpt ir prispáudė pẽlę.*
2. vartojamas staigaus veiksmo įspūdžiui pavaizduoti: *Vaĩkas tìk klàpt ir užmérkė akìs. Šuõ klàpt ir prarìjo dẽšrą.*

klarnètas dkt. (2)
medinis pučiamasis liežuvėlinis muzikos instrumentas snapo pavidalo pūstuku ir taurės pavidalo žiotimis: *Sūnùs pùčia klarnètą. Jìs mókėsi gróti saksofonù ir klarnetù. Klarnetùs kařtais darýdavo liáudies muzikántai, meistraĩ.*

klarnètininkas, klarnètininkė dkt. (1)
muzikantas, pučiantis klarnetą: *Klarnètininkų kvartètas. Daininiñkė bùvo įgìjusi klarnètininkės specialýbę. Tėvaĩ norė́jo, kàd sūnùs tàptų klarnètininku.*

klãsčius, klãstė dkt. (2)
kas klastingas; sin. klastūnas, klastuolis, klastininkas: *Nepasitikėk juõ, àš jaũ nè kartą įsitikinau, kóks jìs klãsčius. Čià ir yrà tõ klãsčiaus sėkmės priežastìs.*

klãsė dkt. (2)
1. bendrų požymių turinčių daiktų, objektų ar reiškinių grupė (vienas stambiausių skirstymo vienetų): *Žinduõlių [roplių, varliãgyvių] klãsė. Dviskiẽčių klãsė. Dešimčių [víenetų] klãsė. Lòginė klãsė. Skìrstyti žodžiùs [fonemàs] į klasès.*
2. visuomenės grupė, skiriama pagal visuomeninio turto dalies įgijimo būdus ir jos dydžius: *Valdančioji klãsė. Vidurìnė klãsė. Klãsių kovà. Priklausýti darbiniñkų klãsei.*
3. vertės, kokybės kategorija: *Automobìlio [laĩvo] klãsė. Pirmõs [antrõs, trečiõs] klãsės keleĩvinis vagònas. Pateĩkti pirmõs [antrõs, trečiõs] klãsės vairúotojo pažymė́jimą. Skrỹdis veršlo klasė. Aukščiáusios klãsės šáldymo įrenginiaĩ.*
4. bendrojo lavinimo mokyklos metinė pakopa: *Krìkšto sūnùs baĩgė pìrmą klãsę. Màno duktẽ yrà penktõs klãsės mokinė̃. Mokiniaĩ keliamì į aukštesnès klasės.* | vienodo amžiaus bendrojo lavinimo mokyklos mokinių grupė, einanti tą pačią mokymo programą: *Klãsės áuklėtojas [vadõvas]. Vãkar mūsų klãsė bùvo teatrė. Sù klasè važiãvome į ekskùrsiją.*
5. mokyklos ar kitos mokymo įstaigos kambarys, kuriame mokosi mokiniai: *Kompiùterių klãsė. Remontúoti [dažýti] klasės. Klãsėje yrà dvìdešimt kėdžių. Mokiniaĩ suẽjo į klãsę.*
6. kai kurių specialiųjų mokyklų (konservatorijos, menų mokyklos ir pan.) dėstomasis dalykas: *Fortepijõno [smuĩko, klarnèto] klãsė. Dukrà lañko balèto [lituanìstinę] klãsę.*

klasicìstas, klasicìstė dkt. (1)
klasicizmo atstovas: *Žymùs poètas [architèktas] klasicìstas. Põ puošnaũs, monumentalaũs baròko klasicìstai síekė paprastùmo, aiškùmo, natūralùmo. Naujõs rezideñcijos statýbai didìkas pasìkvietė architektùs klasicistùs.*

klasicìstinis, klasicìstinė bdv. (1)
klasicizmo stiliaus: *Klasicìstiniai rū́mai [vařtai]. Klasicìstinė kū́rinio fòrma. Aplañkėme kẽletą medìnių klasicìstinių bažnýčių.*

klasicìstiškai prv.
taip, kaip būdinga klasicizmo stiliui: *Klasicìstiškai didìngi kãtedros fasãdai. Pùsapskritės langų árkos, panãšios nìšos ir lýgūs karnìzai atródo klasicìstiškai.*

klasicìzmas dkt. vns. (2)
XVII a.–XIX a. pirmos pusės meno stilius, kuriam būdinga antikos meno principų laikymasis: *Ankstyvàsis [vėlyvàsis] klasicìzmas. Klasicìzmo architektūrà [dailė̃, mùzika]. Klasicizmo brúožai literatū̃roje. Domė́tis klasicizmù. Klasicìzmas pradė́jo formúotis Itãlijoje XVI ámžiaus pabaigojè, bèt kaĩp vientisà mẽninė sistemà susiformãvo XVII ámžiuje.*

klasifikãcija dkt. (1)
1. daiktų, reiškinių, sąvokų, procesų skirstymas į susijusias klases pagal bendrus požymius: *Mókslinė klasifikãcija. Daiktãvardžio linksniãvimo tìpų klasifikãcija. Pajamų̃ ir išlaidų klasifikãcija. Tarptautìnė dirvóžemių klasifikãcija. Spòrto šakų̃ klasifikãcija.*
2. sportininkų arba komandų skirstymas pagal jų dalyvavimo svarbiausiose tarptautinėse varžybose rezultatus: *Kompiuterìnė pasáulio tènisininkų klasifikãcijos eilė̃ tìkslinama kàs dvì saváites. Geriáusių Euròpos klùbų klasifikãcijoje Lietuvõs móterų krepšìnio kománda liẽka trečià.*

klasifikãcinis, klasifikãcinė bdv. (1)
1. susijęs su klasifikacija (1 r.): *Sunkių̃ nelaimìngų atsitikìmų klasifikãciniai pózymiai. Veterinãrinių váistų klasifikãcinis sąrašas. Klasifikãcinė bendrovė.*

2. nustatantis klasifikaciją, susijęs su klasifikacija (2 r.): *Šãškių federãcijos klasifikãcinė komìsija. Klasifikãcinės varžýbos. Ketviřtąją viětą užémęs spòrtininkas klasifikãcinių taškų negaũs.*

klasifikãtorius dkt. (1)
tam tikros klasifikacijos pavadinimų ir grupavimo pagal tam tikrus požymius kodų susistemintas sąrašas: *Ekonòminės veiklõs rūšių klasifikãtorius. Prodùktų, gaminių ir paslaugų klasifikãtorius. Lietuvõs profesijų klasifikãtorius. Naudójimosi valstýbinių kadãstrų, klasifikãtorių ir regìstrų duomenimìs tvarkà. Pareñgti [įdíegti] klasifikãtorių.*

klasifikãvimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klasifikuoti: *Informãcijos [pavyzdžių] klasifikãvimas. Pavojìngų chèminių mẽdžiagų klasifikãvimo ir žénklinimo tvarkà. Apgyvéndinimo paslaugų klasifikãvimą atliẽka Valstýbinė vartótojų tẽisių apsaugõs tarnýba.*

klasifikúoti, *klasifikúoja, klasifikãvo* vksm. (ką, pagal ką, į ką) skirstyti į grupes pagal bendrus požymius: *Lýginamoji kalbótyra tìria ir klasifikúoja pasáulio kalbàs. Informãcija dažniáusiai klasifikúojama pagal̃ šaltiniùs ir apdorójimo būdùs. Kiekvienà šalìs apgyvéndinimo įstaigas klasifikúoja pagal̃ sàvo įstãtymus ir standártus. Ligõs prótrūkio ãtvejai gãli būti klasifikúojami į̃ pirminiùs ir antriniùs.*

klãsika dkt. vns. (1)
reikšmingi, pavyzdiniai, tobuliausi mokslo ir įvairių meno rūšių kūriniai, įkūnijantys tam tikro laikotarpio stiliaus idealus: *Taĩ kìno [džiãzo, tapýbos] klãsika. Skaitýti lietùvių literatūros klãsiką. Profèsorius tùri sukaũpęs filosòfijos klãsikos kolèkciją.*

klãsikas, klãsikė dkt. (1)
1. pripažintas, pavyzdinis menininkas, mokslininkas: *Filosòfijos klãsikai. Kristijõnas Doneláitis – lietùvių grõžinės literatūros klãsikas. Antãnas Gudáitis – lietùvių tapýbos klãsikas. Mikalõjus Konstantìnas Čiurliónis vadìnamas lietùvių mùzikos klãsiku.*
2. klasikinės filologijos specialistas: *Būsimíeji klãsikai studijúoja nè tìk lotỹnų ir graĩkų kalbàs. Daũgelis klãsikų veřčia antikìnę literatūrą. Klãsikai gãli dìrbti įvairiosè švietìmo, kultūros ir kitosè įstaigose.*

klasikìnė filològija
mokslas, tiriantis graikų ir lotynų kalbas bei jų raštiją: *Klasikìnės filològijos kãtedra. Klasikìnės filològijos specialìstas. Vertéjas baĩgė klasikìnės filològijos stùdijas.*

klasikìnis, klasikìnė bdv. (2)
1. susijęs su senovės graikų ir romėnų civilizacija: *Klasikìnė gimnãzija. Studijúoti klasikinės kalbàs* (senovės graikų, lotynų). *Klasikìnėse imtỹnėse draũdžiama griẽbti varžõvą žemiaũ juosmeñs, kìšti jám kóją.*
2. priklausantis klasikai, sukurtas klasikų: *Klausýtis klasikìnės mùzikos. Skaitýti klasikìnę literatūrą. Dométis vókiečių klasikinė filosòfija.*
3. būdingas, charakteringas, tipiškas: *Klasikìnis biurokratiškùmo pavyzdỹs. Klasikìnė vokãlinė tèchnika.*
4. tradicinis, nepaveiktas mados naujovių: *Klasikìnė suknẽlė. Klasikìnis esprèsas – stiprì aromatìnga kava. Klasikìniam aprangõs stìliui būdìngas fòrmų vientisùmas, lìnijų aiškùmas, baltõs ir juodõs spalvõs dẽrinimas, oficialùmas ir griežtùmas.*
5. fiz. pagrįstas Izaoko Niutono mechanikos dėsniais: *Klasikìnė mechãnika [dinãmika, stãtika].*

klãsinis, klãsinė bdv. (1)
susijęs su tam tikra visuomenės klase, jai būdingas: *Klãsinė visúomenė. Klãsiniai interèsai. Stráipsnis apiẽ relìginius, klãsinius ir rãsinius skìrtumus.* • ant. beklasis.

klasiõkas, klasiõkė dkt. (2)
šnek. toje pačioje klasėje besimokantis: *Teatrè sutikaũ klasiõką, kuriõ buvaũ nemãčiusi dẽšimt mẽtų. Dukrà namų̃ dárbus ruõšia kartù sù klasiokè. Į̃ gimtãdienį pasìkviečiau visùs klasiokùs.*

klãsiškai prv. šnek.
puikiai, šauniai: *Klãsiškai įrengtas biùras. Jì klãsiškai iliustrúoja vaĩkiškas knygelès. Mãma, šiañdien tù atródai klãsiškai!* | aukšt.: *Atmìnkite: kuõ platèsnė lóva, tuõ klasiškiaũ jì atródo.*

klãsiškas, klãsiška bdv. (1)
šnek. puikus, šaunus, įdomus: *Klãsiškas fìlmas. Klãsiška knygà. Klãsiška panẽlė. Šìs dizáineris kùria klãsiškus interjerùs.* | aukšt.: *Kuõ audinỹs bùs įdomèsnis, tuõ ir interjèras bùs gyvèsnis ir klasiškèsnis.* **klãsiška** bev.: *Taĩ bùvo klãsiška.*

klàst išt.
vartojamas staigaus atsisėdimo įspūdžiui pavaizduoti; sin. klest: *Klàst ir atsisẽdo kaĩp sãvas ùž stãlo. Viešnià tìk į̃žengė į̃ kaĩmbarį ir klàst añt sòfos. Grį̃žo namõ, klàst į̃ kréslą ir nepàjuda.*

klastà dkt. vns. (4)
apgaulė, pinklės, pikta valia: *Griẽbtis klastõs. Atskleĩsti [įtarti, įžveĩgti] kienõ klãstą. Susidùrti sù klastà. Jìs kalbẽjo bè klastõs ir bè pỹkčio. Sàvo tiksláms pasíekti prekeĩviai pasìtelkė klãstą. Sù klastà netolì eĩsi* (flk.).

klàstelėti, *klàstelėja, klàstelėjo* vksm. (ant ko, į ką, iš ko)
KLESTELĖTI: *Vedėja, netẽkusi žãdo, klàstelėjo añt kėdẽs. Nepažį́stamasis klàstelėjo į̃ grẽtimą kréslą. Ìš núotabos klàstelėjau añt sòfos.*

klãsteris dkt. (1)
ekon. tarpusavyje susijusių pramonės ir verslo įmonių, prekių ir paslaugų tiekėjų, mokslo ir kt. institucijų geografinė koncentracija: *Balt̃dų prãmonės klãsteris. Lietuvõs prãmonės klãsterių plėtrà. Víeno klãsterio nariaĩ nè tìk glaũdžiai bendradarbiáuja, bèt ir konkurúoja.*

klasterizãcija dkt. vns. (1)
ekon. klasterių kūrimas(is): *Klasterizãcijos procèsas [svarbà]. Įmonių klasterizãcija.*

klastýbė dkt. (1)
klastingas poelgis: *Nesitikė́jau ìš tavę̃s tokiõs klastýbės. Nètikiu, kàd jìs vìską pasíekė tìk peř niekšýbes ir klastýbes.*

klastìngai prv.
taip kaip klastūnas, taip, kaip būdinga klastūnams: *Klastìngai išgáuti pãslaptį. Klastìngai išdúoti draũgą. Klastìngai užpùlti [užgróbti] kìtą valstýbę. Brólis pasìelgė klastingai.* | aukšt.: *Jìs pasìelgė dár klastingiaũ: išviliójo visùs grybáuti, paklaidìno ir palìko girioje. Kur kàs klastingiaũ ligà pasiréiškia vyrèsnio ámžiaus žmonéms.* | aukšč.: *Núotraukoje klastingiáusiai šỹpsosi tetà.*

klastìngas, klastìnga bdv. (1)
1. toks, kuris slepia klastą, piktus sumanymus; sin. vylingas, suktas, apgaulingas: *Klastìngi príešai [niẽkšai]. Tù esì klastìngas žmogùs.* | aukšt.: *Žmogùs klastingèsnis ùž gyvūnùs. Bróliai bùvo víenas ùž kìtą suktesnì ir klastingesnì.* | aukšč.: *Pasàk astrològės, taĩ pãtys klastingiáusi zodiãko ženklaĩ.*
2. toks, kuriame slypi klasta: *Klastìngas kláusimas. Klastìnga užduotìs. Klastìngi žõdžiai [planaĩ,*

kẽslai]. Jõ vẽidą ìškreipė klastìnga šỹpsena. Tàs žmogùs mažomìs klastìngomis akimìs jái kẽlė siaũbą. | aukšt.: *Jõ sumãnymas bùvo kur kàs klastingèsnis ir šlykštèsnis. Papúolėme į̃ platèsnio ir dár klastingèsnio scenãrijaus spąstus.* | aukščz.: *Propagánda gãli bũti výkdoma klastingiáusiais bũdais. Profèsorius peř egzãminą mégdavo uždúoti pačiùs klastingiáusius kláusimus.*

3. toks, kuris pasireiškia slapta, be jokių akivaizdžių požymių (apie ligą): *Jį̃ pakir̃to klastìngas vėžỹs. Klastìngos lìgos pasiglemžia vìs jaunesniùs žmónes.* | aukšt.: *Nėrà klastingesnės̃ ligõs ùž plaũčių véžį. Glaukomà – daũg klastingèsnė ligà neĩ kataraktà.* | aukščz.: *Kasmẽt vìs daugiaũ žmonių̃ pavỹksta išgélbėti nuõ klastingiáusios šiõ ámžiaus ligõs – véžio. Víenos ìš klastingiáusių yrà širdiẽs ir kraujãgyslių lìgos, nès jõs výstosi lėtaĩ, õ užklumpa staigà.*

4. kupinas netikėtų pavojų: *Klastìngas pósūkis. Klastìnga sánkryža. Jõ gyvýbę pasìglemžė klastìngos ẽžero bañgos. Sténgėmės apleñkti klastìngus akìvarus.*

klastingùmas dkt. ppr. vns. (2)

1. → klastingas 1: *Susidùrti sù žmonių̃ klastingumù. Greĩt pérpratau tàvo klastingùmą. Príešas pasižymė́jo klastingumù, gudrumù ir apsukrumù.*

2. → klastingas 2: *Kláusimo [užduotiẽs] klastingùmas.*

3. → klastingas 3: *Ligõs klastingùmas.*

klastiniñkas, klastiniñkė dkt. (2)

kas klastingas; sin. klasčius, klastuolis, klastūnas: *Klastiniñkai apgaudinė́ja žmónes. Papùlti į̃ klastiniñkų pìnkles.*

klastójimas dkt. ppr. vns. (1)

→ klastoti: *Bausmė̃ ùž dokumeñtų klastójimą. Pérgalę rinkìmuose aptémdė káltinimai dė̃l rezultãtų klastójimo. Grupuõtė užsìėmė nè tìk reketãvimu, bèt ir pinigų̃ klastójimu beĩ narkòtikų prekýba.*

klastõtė dkt. (2)

padirbtas dokumentas, paveikslas, meno dirbinys, garso įrašas ir pan.; sin. padirbinys, falsifikatas: *Progrãminės įrangos klastõtė. Pir̃kti klastõtę. Demaskúoti [atskleĩsti] klastotès. Pajamų̃ klastõčių metòdai. Muziẽjuje sáugomas pavéikslas – klastõtė. Šìs pãrašas – klastõtė. Neáišku, kàs ir kuř gamìno plokštẽlių klastotès.*

klastóti, *klastója, klastójo* vksm. (ką)

daryti ką netikrą norint apgauti; sin. falsifikuoti: *Klastóti dokumentùs [pãrašus]. Reĩkia stebė́ti, kàd nebũtų klastójami rinkìmų rezultãtai. Dažnaĩ klastójami vairúotojų pažymė́jimai ir automobìlių tèchniniai pasaĩ.*

klastótojas, klastótoja dkt. (1)

žmogus, kuris ką klastoja; sin. falsifikuotojas: *Lotèrijos bilietų̃ klastótojai. Paskl̀ido žinià apiẽ demaskúotus eũrų klastótojus.* | prk.: *Istòrijos klastótojai.*

klastū̃nas, klastū̃nė dkt. (2)

kas klastingas; sin. klasčius, klastuolis, klastininkas: *Pasibaisė́tinas klastū̃nas. Klastū̃nų klastū̃nas. Pãsaka apiẽ lãpę klastū̃nę. Verčiaũ tù neprasidė́k sù tuõ klastūnù. Taĩ klastū̃nų dárbas. Výro galvojè žmonà jaũ bùvo viř tusi istèrike ir klastūnė.* | prk.: *Klastū̃nė mirtìs. Jõs ãkys – siaubìngos klastūnės.*

klastuõlis, klastuõlė dkt. (2)

kas klastingas; sin. klasčius, klastūnas, klastininkas: *Pãsaka apiẽ teisuõlį ir klastuõlį. Výk šaliñ klastuoliùs.*

klastùs, klastì bdv. (4)

KLASTINGAS 1: *Mùs púolė klãstūs príešai.*

klaũptas dkt. (2)
suolas bažnyčioje, skirtas melstis sėdint ar klūpant: *Klaũpto apačioje kíek nuožulniaĩ pritvìrtinta lentà atsiklaũpti. Ganà patogiaĩ įsitaisiaũ paskutìniame klauptè. Priẽš šventès klauptùs papuõšia vainikẽliais.*

klaũpti, *klaũpia, klaũpė* vksm. (ant ko, prie ko, prieš ką)
keisti savo kūno padėtį taip, kad keliai remtųsi į žemę: *Klaũpk añt žẽmės. Jì klaũpė priẽ altõriaus. Àš priẽš jį̃ neklaũpsiu.* | sngr. (ant ko, prie ko, prieš ką): *Klaũpkis añt kẽlių. Klaũpėsi priẽ altõriaus [priẽš Diẽvą]. Jauníeji klaũpiasi priẽš tėvùs, dėkója jíems ir prãšo paláiminti.*

klausà dkt. ppr. vns. (4)
1. girdėjimo pojūtis: *Praràsti [atgáuti] klaũsą. Klausõs sutrikìmai [negalià]. Ausìs – klausõs òrganas. Daũgelio gyvũnų klausà yrà labaĩ gerà. Operãcija padė́jo vaĩkui atgáuti klaũsą.*
2. gebėjimas skirti muzikos garsų aukštumą: *Dainúoti [gróti] ìš klausõs* (be gaidų). *Dukrà tùri puĩkią klaũsą, õ sūnùs netùri klausõs. Absoliučióji klausà réiškia, kàd asmuõ gẽba nustatýti tìkslų garsо aũkštį ìš klausõs, nelýgindamas jõ sù kitaĩs garsaĩs.*

klausė́jas, klausė́ja dkt. (1)
1. žmogus, kuris ko klausia, teiraujasi, kreipiasi informacijos; sin. klausinėtojas: *Įkỹrūs [geranõriški] klausė́jai. Į̃ rãdiją dažnaĩ skam̃bina klausė́jai. Klausė́ja prãšo išsamaũs atsãkymo. Klausė́jo paprãšėme patikslinti kláusimą. Žõdis suteĩkiamas paskutìniam klausė́jui.*
2. asmuo, kuris atlieka apklausą, pateikdamas tam tikrus klausimus: *Klausė́jai atlìko gyvéntojų užimtùmo statìstinį tyrìmą. Specialìstai klausė́jai aprū́pinami reikalìnga metòdine mẽdžiaga. Laiškè rãšoma, kàd ankètą gãlima užpìldyti ir internetù, õ jéi negãlite, į̃ namùs ateĩs klausė́ja, kurì visùs atsãkymus užrašỹs.*

klausiamàsis, *kláusiamąjį,* **klausiamóji,** *kláusiamąją* bdv. įvr. (kilnoj. kirč.)
kuriuo klausiama: *Klausiamíeji įvardžiai. Kláusiamosios dalelýtės. Šìs sakinỹs netùri klausiamõsios intonãcijos. Šiẽ žõdžiai bùvo pasakýti klausiamą̃ja intonãcija.*

klausiamàsis sakinỹs
sakinys, kuriuo kalbėtojas kreipiasi į adresatą, norėdamas sužinoti ką nors nauja ar pasitikrinti turimas žinias: *Ryškiáusias klausiamų̃jų sakinių̃ skiriamàsis pó̇žymis yrà ypatìnga klausiamóji intonãcija. Retòriniai klausiamíeji sakiniaĩ nereikalìngi atsãkymo. Pamokojè mókysimės sudarýti tiesióginius ir klausiamúosius sãkinius.* • plg. tiesioginis sakinys, šaukiamasis sakinys.

klausyklà dkt. (2)
katalikų bažnyčioje įrengta trisienė kabina išpažinčiai atlikti ir klausyti – dažniausiai medinė, su pasoste kunigui atsisėsti ir su pynučių arba grotelių langeliais šoninėse sienelėse: *Priẽ klausỹklos rikiãvosi eilùtė tìkinčiųjų. Nemataũ klausỹkloje kùnigo. Klebõnas sė́dasi į̃ klausỹklą ir klaũso išpažinčių̃, õ tìkintieji jám sàvo núodėmes išpažį́sta klūpódami priẽ šóninio langẽlio.*

klausìklis dkt. (2)
klausymo(si) prietaisas ar jo dalis: *Vaĩsiaus širdiẽs tònų klausìklis. Klausìklis prìima atsakìklio signãlą.*

kláusimas[1] dkt. (1)
1. kreipimasis, į kurį norima gauti atsakymą: *Leñgvas [pàprastas, áiškus, naivùs] kláusimas. Kélti [dúoti] kláusimą. Atsakýti į̃ kláusimus žodžiù [raštù]. Prãšom pateĩkti kláusimą. Kàs turė́tų kláusimų? Ar kláusimų bùs? Turiù kláusimą pranešė́jui. Jám kìlo daũg kláusimų. Tù mán ùždavei suñkų kláusimą.*
2. svarbus, aktualus, spręstinas reikalas, dalykas, problema, diskusijų objektas: *Šìs kláusimas dár*

svařstomas [nagrinė́jamas, áiškinamas, spréndžiamas]. Palìkti kláusimą neišspręstą [ãtvirą]. Pranešìmas svařstomu kláusimu. Susirašinė́jimas švietìmo kláusimais. Tùri bū́ti išspręstas kláusimas dė̃l tuřto grąžìnimo. Taĩ tėrà laĩko kláusimas (anksčiau ar vėliau bus išspręsta).
3. tai, kas kelia abejonių, neaiškumų: *Dė̃l jū́sų dalyvãvimo konkùrse nekỹla jokių kláusimų. Kỹla kláusimas, ar jì yrà sąžìninga. Manè kankìna kláusimas, ar taĩ tiesà.*
4. ppr. dgs. mokslinių tyrinėjimų objektas: *Pranešìmas tė́isinio švietìmo kláusimais. Šìs mókslininkas daũg rãšė bendrõsios kalbótyros kláusimais.*
5. pokalbio, rašinio tema: *Màno pašnekõvas šokinė́jo nuõ víeno kláusimo priė̃ kìto. Mókytoja nuramìno, kàd šiuõ kláusimu nereĩkia daũg rašýti – užtèks keliũ pastráipų.*

klausìmas[2] dkt. ppr. vns. (2)
→ klausti 1: *Peř ìlgą klausìmą teišgãvo žõdį. Ilgaĩ žiūrė́jo svẽčiui į̃ akìs, lýg norė́damas įsitìkinti jõ klausìmo nuoširdumù.*

klaũsymas dkt. (1)
1. ppr. vns. → klausyti 1: *Džiãzo [klasikìnės mùzikos] klaũsymas. Dėmesìngas klaũsymas.* | sngr.: *Rãdijo žinių klaũsymasis. Klaũsymosi įrenginỹs.*
2. ppr. vns. → klausyti 2: *Tė́vų [mókytojų, suáugusiųjų] klaũsymas. Màno pareigà yrà mókymasis ir tė́vų klaũsymas.*
3. ppr. vns. → klausyti 3: *Fakultatyvaũs kùrso [istòrijos paskaitų] klaũsymas.*
4. dgs. polit. oficialus valstybės ar šalių grupės vidaus ir užsienio politikos klausimų svarstymas (dalyvaujant ekspertams ir pan.): *Dalyváuti klaũsymuose. Uždarì [vieši] klaũsymai. Įstãtymo projèkto klaũsymai Seimė. Seimė bùvo surengtì parlameñtiniai klaũsymai dė̃l žmogaũs tė́isių pažeidìmų. Daugumà Euròpos Parlameñto komitètų reñgia reguliariùs klaũsymus, kadángi juosè gãlima sužinóti ekspeřtų núomonę ir aptařti pagrindiniùs kláusimus.*

klausimė̃lis dkt. (2)
1. šnek. dem. klausimas[1] 1: *Provokãcinis klausimė̃lis. Į̃ paprasčiáusią klausimė̃lį nesugebė́jai atsakýti. Àš norė́čiau uždúoti víeną [mãžą] klausimė̃lį. Jám pérdavė raštẽlį sù klausimėliù.*
2. šnek. dem. klausimas[1] 2: *Prašaũ šį̃ klausimė̃lį įtráukti į̃ darbótvarkę. Naujų nebesvarstýkime, baĩkime šiañdien tuõs lìkusius dù smùlkius klausimė̃liùs.*

klausimýnas dkt. (1)
iš anksto apgalvotų klausimų sąrašas tam tikriems duomenims kaupti: *Kontròlinis klausimýnas. Asmenýbės klausimýnas. Kaĩp tiñkamai sudarýti klausimýnus?* | pats lapas, lankstinukas ar knygelė, kuriame yra klausimų sąrašas: *Prãšome užpìldyti klausimýną.*

klausimùkas dkt. (2)
šnek. dem. klausimas[1] 1: *Turiù klausimùką reñginio vedė́jui. Viktorìnoje bùs ir sunkesnių klausimùkų. Laidõs pabaigojè atsakýsime į̃ visùs jū́sų klausimukùs.*

klausinė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klausinėti 1: *Įkyrùs [netãktiškas] klausinė́jimas. Pradiñgus alpinìstams prasidė́jo pãieškos ir klausinė́jimai. Mótina véngė dukteřs klausinė́jimų apiẽ tė́vą.*
2. → klausinėti 2: *Mokinių [studeñtų] klausinė́jimas. Klausinė́jimas besimókantiesiems àtveria bendrãvimo galimýbę: samprotáuti, dalýtis žiniomìs ar núomone.*

klausinė́ti, *klausinė́ja, klausinė́jo* vksm.
1. (ko, ką, apie ką) dažnai klausti, teikti daug klausimų (domintis, norint ką sužinoti, išsiaiškinti), sin. teirautis: *Žurnalìstas ilgaĩ klausinė́jo minìstrą. Keliáutojai klausinė́jo kẽlio. Jì manę̃s [manè] klausinė́jo apiẽ tavè. Vaikỹstėje manę̃s dažnaĩ klausinė́davo, kuõ bū́siu užáugęs.*
2. (ką) ne kartą klausti, tikrinant mokinių, studentų ir kitų besimokančių asmenų žinias:

Mókytojas klausinė́ja mókinius, dė́stytojas – studentùs. Rytój matemãtikos mókytoja klausinė̃s, ar̃ išmókome fòrmules.

klausinė́tojas, klausinė́toja dkt. (1)
žmogus, kuris klausinėja; sin. klausė̀jas: *Įkyrì [atkaklì] klausinė́toja. Tàs màno vaĩkas – ámžinas klausinė́tojas. Renginyjè bùvo ir̃ tylių̃ klausýtojų, ir̃ aktyvių̃ klausinė́tojų.*

klausinỹs dkt. (3ᵇ)
1. klausomas dalykas: *Taĩ yrà nesénstantis klausinỹs šiõ mùzikos stìliaus mėgė́jams.*
2. paklausimas, pasiteiravimas: *Klaũsinio aptarìmas.*

klausýti, *klaũso, klaũsė* vksm.
1. (ko) naudotis klausa, stengtis išgirsti: *Jìs klaũsė jū́ros ošìmo [paũkščių čiulbė̃sio]. Sūnùs klaũso mùzikos. Àš klausaũ jū́sų. Vìsì vaikaĩ klausýdavo senẽlės pãsakų.* | sngr. (ko, per ką): *Rytaĩs klausaũsi žinių̃ peř rãdiją. Jì tylė́dama klaũsėsi diskùsijos. Poèzijos vakarė klaũsėmės gražiáusių eilė́raščių apiẽ mė́ilę.*
2. (ko) vykdyti kieno paliepimą, įsakymą, norą, būti klusniam, paklusti kam: *Turė́tumei klausýti protìngo žmogaũs patarìmų. Dukrà nè visadà klausýdavo mótinos. Nedarnių̃ šeimų̃ vaikaĩ dãrosi iřzlūs, neklaũso tė́vų̃, atsikalbinė́ja.* | prk.: *Kójos nebeklaũso. Põ insùlto manę̃s neklaũso rañkos, bèt gyvénti gãlima. Kaĩp týčia plaukaĩ neklaũso ir̃ stója piestù į̃ visàs šalìs.*
3. (ko, kame) dalyvauti paskaitose, pamokose: *Universitetè klausiaũ lietùvių kalbõs istòrijos kùrso. Kiekvíeną saváitę klausýdavome profèsorės paskaitų̃.*

klausýtojas, klausýtoja dkt. (1)
1. žmogus, kuris klauso radijo laidų, muzikos ir pan.: *Poèzijos [klasikìnės mùzikos] klausýtojai. Atidùs rãdijo klausýtojas. Kviẽsti klausýtojus į̃ koncertùs. Klausýtojus pakerė́jo [sužavė́jo] dainininkės balsas. Šìs renginỹs suláukia daũg klausýtojų.*
2. žmogus, kuris klauso paskaitų, lanko kursus ir pan.: *Kùrsų [seminãro] klausýtojai. Pãskaitos laisvíesiems klausýtojams.*

klausomiáusias, klausomiáusia bdv. įvr. (past. kirč.)
labiausiai, dažniausiai klausomas (klausyti 1 r.): *Paskélbta, kóks Lietuvõs atlikė́jas yrà klausomiáusias internetè. Taĩ klausomiáusia màno mažiùko dainẽlė pastarúoju metù. Apklausõs duomenimìs, Lietuvõs rãdijas išlìeka klausomiáusias.* • plg. žiūrimiausias.

klausomiáusias laĩkas
radijo programų transliacijos laikas ryte, kai tikimasi sutraukti daugiausia žiūrovų: *Klausomiáusias laĩkas rãdijuje 7.00 val. – 9.00 val. rýto. Televìzijos žiūrimiáusias laĩkas yrà vakarè, õ rãdijo klausomiáusias laĩkas – rytè. Naujà laidà bùs transliúojama klausomiáusiu laikù.* • plg. žiūrimiausias laikas.

klausomùmas dkt. ppr. vns. (2)
tam tikra radijo laidų, muzikos ir pan. charakteristika, pagrįsta jų klausytojų skaičiumi: *Rãdijo stočių̃ klausomùmo tyrìmas. Išáugo laidõs klausomùmas. Populiariáusios rãdijo stõtys nustatýtos rẽmiantis jų̃ klausomumù.* • plg. žiūrimumas.

klausõs aparãtas
prietaisas, padedantis girdėti tiems, kas turi nedidelių ar net stiprių klausos sutrikimų: *Analògìnis [skaitmenìnis] klausõs aparãtas. Jì prastaĩ girdi, todė̃l nešiója klausõs aparãtą. Klausõs aparãtą sudãro trỹs pagrindìnės dãlys: mikrofònas, stiprintùvas ir̃ garsiãkalbis.*

klausõvas, klausõvė dkt. (2)
žmogus, kuris ko nors klausosi, sin. klausytojas: *Atidùs mùzikos klausõvas. Jìs ràsdavo pašnekõvų*

ir̃ klausõvų sàvo intelektualíems póstringavimams. Ir̃ skaitõvą, ir̃ klausovùs rašýtojo apsãkymai taĩp sužavė́davo, kàd visì pamiršdavo lẽkiantį laĩką.

kláusti, *kláusia, kláusė* vksm.

1. (ko, ką, apie ką) kreiptis su klausimu, pateikti, kelti klausimą, sin. teirautis: *Kláusk tė́vą [mótiną, kitų̃] patarìmo. Kõ tù kláusei? Kàs kláusia, sužìno. Kláusiau jõ núomonės [patarìmo]. Kláusiau ir̃ jį̃, bèt neatsãkė. Kláusiu, kuř buvaĩ? Kláusė, kíek mán mẽtų. Ir̃ apiẽ tavè kláusė. Nežinaũ, kienõ kláusti. Jéi žinóčiau, nereikétų kláusti.*

2. (ką, kame, iš ko) tikrinti mokinių, studentų ir kitų besimokančių asmenų žinias: *Nujaũčia, kàd jã mókytojas gãli kláusti. Ar̃ kláusė šiañdien tavè mokýkloje? Manè ìš matemãtikos kláusė.* | neig. (ko): *Mókytojas šiañdien nẽ víeno nekláusė.*

klaustrofòbija dkt. vns. (1)

liguista uždarų erdvių, ankštų patalpų baimė: *Klaustrofòbijos prí̃epuolis. Patìrti klaustrofòbiją. Kenčiù nuõ klaustrofòbijos. Klaustrofòbija dažniáusiai pasireĩškia apiẽ trisdešimtúosius gyvẽnimo metùs.*

klaustrofòbiškas, klaustrofòbiška bdv. (1)

1. žadinantis klaustrofobiją: *Klaustrofòbiška láiptinė. Klaustrofòbiška atmosferà. Kambariaĩ, kuriuosè langaĩ įstatýti peř aukštaĩ, atródo klaustrofòbiški ir̃ uždarì.*

2. bijantis įsileisti, uždaras: *Trùpės repertuãras klaustrofòbiškas lietùviškai temãtikai. Šiõ romãno problemãtika klaustrofòbiška – áutorius nagrinė́ja tìk Lietuvõs káimo bėdàs.*

klaustùkas dkt. (2)

1. skyrybos ženklas klausimui pažymėti (?): *Rašýti [dė́ti] klaustùką. Baĩgti sãkinį klaustukù. Knỹgos leidė́jams võs nè kàs trečiamè sakinyjè tẽko dė́ti šauktukùs ar̃ klaustukùs.*

2. šnek. kláusimas, neaiškumas: *Derỹbos dár nèbaigtos – yrà lìkę šiokių̃ tokių̃ klaustùkų. Pasižymė́k visùs klaustukùs, paskuĩ išsiáiškinsime. Į̃ turnỹrą važiavaũ turė́damas kelìs klaustukùs.*

Klausùčiai dkt. dgs. (2)

1. kaimas Jurbarko rajono savivaldybėje: *Klausùčių ùžtvanka. Klausùčiai įsikū́rė bùvusio dvãro teritòrijoje. Klausučiùs ìš trijų̃ pùsių sùpa sõdas.*

2. kaimas Vilkaviškio rajono savivaldybėje: *Klausùčių tvenkinỹs. Klausùčiuose Atgimìmo párke įrengtos póilsio zònos, spòrto aikštýnai, pasiváikščiojimo takaĩ.*

klausùmas dkt. ppr. vns. (2)

→ klausus 1: *Sumažė́jęs klausùmas.*

klausùs, klausì bdv. (4)

1. gerai girdintis; sin. klusus: *Klaũsios aũsys.*

2. klusnus, paklusnus: *Klaũsūs vaikaĩ. Mergáitės bùvo klaũsios ir̃ nedrą̃sios.*

kláuzulė dkt. (1)

1. teis. atskiras punktas ar speciali pastaba rašytiniame teisės šaltinyje arba specialus skirsnis, straipsnis, punktas ar sąlyga teisinio dokumento pabaigoje; sin. išlyga: *Solidarùmo kláuzulė. Kláuzulė dažniáusiai naudójama sutarčių̃ téisėje. Kláuzulėje patìkslinamas sutartiẽs teřminas.*

2. poezijos eilutės baigmuo nuo paskutinio kirčiuoto garso: *Kláuzulių panašùmas [sutapìmas]. Nuõ dviejų̃ ar̃ kelių̃ kláuzulių garsìnio panašùmo arbà sutapìmo láipsnio priklaũso rìmo kokýbė.*

klavesìnas dkt. (2)

senovinis klavišinis-styginis muzikos instrumentas, kurio stygas skambinant užgauna prie mechanizmo svirtelės pritaisyta erelio, sakalo arba juodvarnio plunksna: *Skaműbinti [akompanúoti] klavesinù. Klavesìnas panašùs į̃ nedìdelį fortepijõną. Klavesìno gařsas skaidrùs,*

aštrókas, skambesio stiprùmas bevéik nepriklaũso nuõ klavìšo paspaudìmo jėgõs. Mãnoma, kàd víenas pirmųjų Lietuvojè klavesinùs meistrãvo Kristijõnas Doneláitis. • plg. fortepijonas, pianinas.

klavesìninininkas, klavesìninininkė dkt. (1)
muzikantas, skambinantis klavesinu: *Tarptautìnis klavesìninininkų konkùrsas. Jì yrà vargõninininkė, pianìstė ir klavesìninininkė. Renginỹs į uostãmiestį sukviẽs garsiùs šaliẽs ir ùžsienio klavesìninininkus.*

klaviatūrà dkt. (2)
klavišų arba mygtukų sistema – įvairių aparatų ir mechanizmų dalis arba atskiras, su jais suderintai veikiantis įtaisas: *Kompiùterio [telefõno, rãšomosios mašinẽlės, skaičiuotùvo, kasõs aparãto] klaviatūrà. Belaĩdė klaviatūrà. Klaviatū̃ros tvarkỹklė* (komp.). | paeiliui išdėstyti klavišinio muzikos instrumento klavišai arba mygtukai: *Fortepijõno [pianìno, klavesìno] klaviatūrà.*

klaviatūrẽlė dkt. (2)
dem. klaviatūra: *Skaĩčių klaviatūrẽlė.*

klavikòrdas dkt. (1)
senovinis klavišinis muzikos instrumentas, išduodantis grasą užgavus ištemptas stygas metaline plokštele: *Skaṁbinti klavikòrdu. Klavikòrdas – víenas fortepijõno prototìpų. Lietuvojè klavikòrdai bùvo naudójami nuõ XVI ámžiaus kunigáikščių rū̃muose.* • plg. fortepijonas, pianinas.

klavỹras dkt. (2)
daugiabalsio instrumentinio arba vokalinio instrumentinio muzikos kūrinio natos fortepijonui arba balsui ir fortepijonui: *Muzikántės lagaminė ir drabùžiai, ir daiktaĩ, ir knỹgos, ir klavỹrai. Kompozìtorius paródė pastabų pirašinétus klavyrùs.* • plg. nata.

klavìšas dkt. (2)
pirštais spaudžiamas įvairių aparatų, mechanizmų ir kt. klaviatūros mygtukas: *Didžiųjų raĩdžių klavìšas. Kaĩp víenu kompiùterio klavišù suriñkti trìs žénklus? Pagal fùnkcijas kompiùterio klaviatū̃ros klavišùs gãlima suskìrstyti į keliàs grupès. Priẽ šiõs mašinẽlės klavìšų liẽtėsi poèto pirštai.* | fortepijono, pianino, akordeono ar kurio nors kito muzikos instrumento klaviatūros mygtukas, kurį paspaudus išgaunamas garsas: *Baltì ir juodì fortepijõno klavìšai. Prieinù priẽ pianìno ir paspáudžiu dù klavišùs.*

klavišẽlis dkt. (2)
dem. klavišas: *Paspáuskite trynìmo klavišẽlį.*

klavìšiniai dkt. dgs. (1)
šnek. KLAVIŠINIAI MUZIKOS INSTRUMENTAI: *Mókau gróti fortepijonù ir kitaĩs klavìšiniais. Grùpėje gróju klavìšiniais nuõ pàt jõs įkūrìmo.*

klavìšiniai mùzikos instrumeñtai
muzikos instrumentai, kurių garsas išgaunamas paspaudus klavišą: *Dẽklai [stõvai, mikrofõnai, stiprintùvai] klavìšiniams mùzikos instrumeñtams. Klavìšinių mùzikos instrumeñtų akòrdų knygà. Gróti klavìšiniais mùzikos instrumeñtais.*

klavìšininkas, klavìšininkė dkt. (1)
muzikantas, grojantis klavišiniais muzikos instrumentais: *Gitarìstas koncertãvo kartù sù klavìšininku. Laiméjusi konkùrsą tapaũ grùpės klavìšininke. Šiañdien vỹksta pérklausos bū̃gnininkams ir klavìšininkams.*

klavìšinis, klavìšinė bdv. (1)
turintis klavišus: *Klavìšinis siuntìmo ir priėmìmo įtaisas. Klavìšiniai jungìkliai. Kombáinai sù klavìšiniais kratìkliais.*

klavišiùkas dkt. (2)
dem. klavišas: *Raĩdžių klavišiùkai.*

klè išt.
kartojant vartojamas daugelio skambių balsų sukelto triukšmo garsui pamėgdžioti: *Klè klè klè kiemè klegéjo vaikaĩ. Senamè ąžuolè klè klè klè gandraĩ.*

klebė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klebėti: *Dantų klebéjimas. Výrių [rankenẽlių] klebéjimas. Vaĩro klebéjimas dár neréiškia, kàd priẽš jùs prãstas paspirtùkas.*

klebekščiúoti, *klebekščiúoja, klebekščiãvo* vksm.
1. (per ką, kuo) klibikščiuoti, klibinkščiuoti: *Peř gãtvę [gatvè] klebekščiúoja senùtė. Výras nusibraũkia žìlą srúogą ir klebekščiúoja tolỹn.*
2. klebėti, klibėti: *Spintẽlės durẽlės klebekščiúoja. Rũbinėje kai kuriõs kabỹklos klebekščiúoja.*

klebèkšt išt.
vartojamas suklebėjimo garsui ir įspūdžiui pavaizduoti: *Dùrys klebèkšt ir atsidãrė. Klebèkšt raňkena, ir vařtai atsivérė.*

klebẽnimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klebenti 1: *Vařtų [dùrų raňkenos] klebẽnimas.*

klebénti, *klebẽna, klebẽno* vksm.
1. (ką) judinant bildenti, bildinti; sin. klabinti, klebinti: *Kažkàs klebẽna dùrų raňkeną. Véjas klebẽna langinès. Susiriňkę į pãmaldas žmónės klebẽno užrakìntas bažnýčios durìs.*
2. (ką) raginti, skatinti: *Gyvéntojai klebẽna valdininkùs pastatýti tìltą peř ùpę. Reikẽs klebénti seniũną, kàd žiẽmą bũtų dažniaũ vãlomos miestẽlio gãtvės. Vìsą pùsmetį klebẽnome nãmo pìrmininką, kàd bũtų užlýgintos kiẽmo duõbės.*
♦ **durìs klebénti** (kieno) dažnai lankytis, kreiptis su reikalu: *Veřslininkai senókai klebẽna valdžiõs įstaigų durìs. Jìs vìs klebẽna seniūnìjos durìs, tìkisi, kàd bùs išasfaltúotas keliùkas.*

klebẽtas dkt. (2)
1. etnogr. įrankis virvėms, pančiams vyti: *Dabař klebẽtą tìk muziẽjuje galì pamatýti. Výrai vakaraĩs sù klebetù výdavo páncius.*
2. šnek. išklebęs, iškleręs daiktas: *Sù šìtuo klebetù jaũ tikraĩ nebepaveřpsiu. Mašinà jaũ vìsiškas klebẽtas, bijaũ kuř toliaũ ir pajudéti.*
3. KLEKETAS 1: *Káimo kapèloje tárškinau klebẽtą. Klebẽtai naudójami ir medžiõklėje kaĩp varõvų garsìnis įrankis.*

klebetãvimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klebetuoti: *Dantų protėzų [spynõs] klebetãvimas. Kirvãkočio klebetãvimas víeną diẽną baĩgsis neláime.*

klebė́ti, *klẽba, klebéjo* vksm.
KLIBĖTI 1: *Dùkrai píeniniai dantùkai klẽba. Dùrų raňkena visái klẽba. Priveřžk varžtùs, mataĩ, kàd klẽba. Jaunì šóka – žẽmė drẽba, senì šóka – daňtys klẽba* (flk.). | prk.: *Nè víenas skandãlas, tàd jaũ klẽba tõ minìstro kėdẽ. Jũ šeimà klẽba nè víen dẽl výro kaltẽs. Porõs sántykiai pradéjo klebéti iškařt põ vedýbų.*

klebetúoti, *klebetúoja, klebetãvo* vksm.
klebėti, klibėti: *Stãlo [súolo, kėdẽs] kója klebetúoja. Jaũ árklio pãsagos klebetúoja.*

klẽbinti, *klẽbina, klẽbino* vksm.
1. (ką) daryti, kad klebėtų; sin. klibinti, judinti: *Vaikìnas pasistãto dvìratį ir ìma klẽbinti dùrų raňkeną. Vė́jas ū́žauja, klẽbina langinės.*
2. (ką, dėl ko) šnek. ne kartą prašyti, raginti; sin. klabinti, klibinti: *Manè klẽbina važiúoti į̃ miesteliùs paskaitų skaitýti. Kíek dár turė́siu klẽbinti kaimýnus, kàd susiriňktų ìš pãtvorio pãdangas? Dė̃l neišvežtų šiùkšlių vė̃l tèks klẽbinti atliekų tvarkymo įmonę.*
♦ **durìs klẽbinti** (kieno) dažnai lankytis, kreiptis su reikalu: *Fìrmos žmónės vė̃l klẽbina bùvusių užsakõvų durìs. Reikė́jo nè kařtą klẽbinti įstaigų durìs, rašýti nè víeną rãštą. Klieňtai vìs rečiaũ klẽbina šiõ bánko durìs.*

klebõnas, klebõnė dkt. ppr. vns. (2)
kunigas, valdantis parapiją: *Seniū̃nas sù klebonù àptarė parãpijos reĩkalus. Výskupas rãgina klebonùs skleĩsti informãciją apiẽ prekýbos žmonė́mis grė̃smę. Prašýsime klebõno, kàd palydė́tų tėvẽlį į̃ paskutìnę keliõnę. Klebõnių gãlima sutìkti evangèlikų reformãtų bažnýčiose.*

klebonáuti, *klebonáuja, klebonãvo* vksm. (kame)
eiti klebono pareigas, būti klebonu: *Jìs klebonáuja jaũ dvýlika mẽtų. Klebonáudamas Pùšalote Antãnas Juškà užrašinė́jo liáudies dainàs. Kristijõnas Doneláitis klebonãvo Tolmìnkiemio bažnýčioje.*

klebonãvimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klebonauti: *Peř kẽletą jõ klebonãvimo mẽtų bažnýčioje bùvo padarýtas kapitãlinis remòntas. Mókslinę veĩklą šviesuõlis dẽrino sù klebonãvimu. Prelãto tìtulas suteĩkiamas ùž įvairiùs núopelnus, atsidãvusią veĩklą Bažnýčiai: gaũsų išpažinčių klaũsymą, aktỹvią veĩklą parãpijoje, ilgamẽtį kunigãvimą ař klebonãvimą.*

klebonẽlis dkt. (2)
dem. klebonas: *Klebonẽlio šeimininkė́. Klebonẽli, padariaũ núodėmę. Móteris lẽkė pàs klebonẽlį užsakýti mišių.*

klebonijà dkt. (2)
šalia bažnyčios esantis klebono ar parapijos kunigo gyvenamasis namas: *Parãpijos klebonijà. Užeĩti į̃ klebonìją. Klebonìjoje yrà parãpijos rãštinė, kuriojè dažniáusiai sáugomas parãpijos archỹvas, krìkšto, sántuokų, gimìmo ìr mirtiẽs mètrikų knỹgos.*

klebõniškai prv.
taip, kaip būdinga klebonams: *Klebõniškai riňtas baĩsas. Klebõniškai orùs.*

klebõniškas, klebõniška bdv. (1)
būdingas klebonams: *Klebõniškas žvilgsnis [pamókslas]. Mùms tẽko išklausýti tõ põno klebõnišką pamókslą.* **klebõniška** bev.: *Jõ balsè bùvo kažkàs riňta, klebõniška.*

Klebõniškis dkt. vns. (2)
Kauno miesto dalis: *Klebõniškio mìškas [kãpinės]. Klebõniškis įsikū́ręs kairiãjame Neriẽs krantè. Klebõniškyje atnaũjinti dvìračių takaĩ.*

klèbtelėti, *klèbti (klèbtelėja), klèbtelėjo* vksm.
1. kiek suklebėti: *Klèbtelėjo dùrų skleňdė [langìnė].*
2. (ką) kiek paklebenti, paklebinti, pajudinti: *Klèbtelėk dùrų raňkeną. Móteris vãlė stãlą, kaĩ kažkàs tỹliai klèbtelėjo durìs.*

klèbti, *klemba, klẽbo* vksm.
KLIBTI: *Rãtai [lóva, vařtai] pràdeda klèbti.*

klẽdaras dkt. (3ᵇ) šnek.
kas išklerẽs, išklibẽs (apie transporto priemonę, radijo, televizijos aparatą ir pan.): *Kókiu čià klẽdaru atvažiavaĩ! Àš tókį klẽdarą vairúoju, kàd géda nèt meistráms ródyti. Ař dár tàs klẽdaras* (televizorius) *ródo?* • plg. kiužena.

kledariùkas dkt. (2)
šnek. dem. kledaras: *Važinéti kledariukù. Džiaugiúosi, kàd beñt tókį kledariùką pavỹko nusipiřkti.*

kledarúoti, *kledarúoja, kledarãvo* vksm. šnek.
klibėti, klebėti: *Vařžtas kledarúoja. Rémai supùvę, lángas kledarúoja, võs laĩkosi.*

klegẽjimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klegėti 1: *Liñksmas vaikų klegẽjimas pritìlo. Muziẽjininkai pãsakoja, kàd añtrąją Velýkų diẽną tróbos ištuštédavusios, õ kiemaĩ prisipìldydavo liñksmo klegẽjimo.*
2. → klegėti 2: *Klausýtis paũkščių klegẽjimo. Nuostabiamè gamtõs kampẽlyje paũkščių klegẽjimą šĩ kařtą keĩtė jaunìmo juõkas.*
3. → klegėti 4: *Upẽlio [šaltìnio] klegẽjimas.*

klegẽnimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klegenti 1: *Svečių̃ [vaikų̃] klegẽnimas. Šveñtė prasidẽjo váišėmis ir laimìngų vaikų̃ klegẽnimu.*
2. → klegenti 2: *Skardùs gandrų̃ klegẽnimas. Pakeliuĩ į̃ namùs vìs girdžiù garnių̃ klegẽnimą. Jéi išgiřsite žąsų̃ klegẽnimą, užveřskite gálvą į̃ dañgų ir pasigrožékite į̃ pietùs tráukiančiais jų̃ būriais.*

klegénti, *klegẽna, klegẽno* vksm.
1. (kame) linksmai, gyvai, garsiai kalbėti, juoktis; sin. klegėti, klekenti: *Vaikaĩ klegẽna kiemè. Stovỹkloje saváitę klegẽno jaunìmas.*
2. (kame, ant ko) kalenti, gagenti, kleketuoti, tauškenti (apie gandrą, žąsį, garnį ir kai kuriuos kitus paukščius): *Gandrãlizdyje gañdras [gandriùkai] klegẽna. Ežerè klegẽno laukìnės žą̃sys. Añt elèktros stulpo klegẽno gandraĩ.*
3. negarsiai tarškėti; sin. bildėti: *Važiúojant keliù rãtai klegẽna.*

klegesỹs dkt. (3ᵇ)
1. garsus juokas, kalbėjimas, čiauškesys: *Áidi džiaugsmìngas vaikų̃ klegesỹs. Namuosè netìlo klegesỹs. Jų̃ namaĩ bùvo pilnì klẽgesio. Jìs mėgìno pérrėkti triukšmìngai besiskìrstančių svečių̃ klẽgesį. Vienãtvę jì pàtiria nèt bendraamžių klegesyjè. Vãkaro prietemoje, nutìlus gãtvės klẽgesiui, varpaĩ skañba melodìngai ir iškilmìngai.*
2. paukščių klegėjimo garsas: *Nuõ pãupio sklìdo paũkščių klegesỹs. Ežerè pìlna žąsų̃ klẽgesio. Pavãsaris džiùgina grįžtančių paũkščių klẽgesiu.*

klegẽtas dkt. (2)
KLEKETAS 1: *Klegẽto gařsas trumpas. Klegetùs dãro ìš úosio, klẽvo, líepos, ẽglės, pušiẽs medíenos.*

klegéti, *klẽga, klegéjo* vksm.
1. (kame) linksmai, gyvai, garsiai kalbėti, juoktis; sin. klekėti, kleketuoti: *Klẽganti minià. Klẽgantys turìstai [svečiaĩ]. Girdžiù, kaĩp ùž lángo klẽga vaikaĩ. Gãtvėse klẽga studeñtai. Žmónės klegédami ėjo ìš tuřgaus.*
2. (kame) krykti, gagėti (apie gandrus, žąsis, antis ir kai kuriuos kitus paukščius): *Klẽgantys paũkščiai. Gandrãlizdyje klẽga gandrų̃ porẽlė. Netolíese klegéjo žąsų̃ pulkẽlis. Nevéžio próperšoje*

klegéjo pulkas ánčių.
3. bildėti, tarškėti: *Važiúojant rãtai labaĩ klẽga. Žiūrėjau į laũko keliukù klẽgantį vežìmą.*
4. čiurlenti, sroventi (apie tekantį vandenį): *Klẽgantys upeliũkščiai. Pakalnėje klẽga upẽlis. Kalnaĩ teñ dainãvo, upẽliai klegéjo kuř àš mažutẽlis laksčiaũ.*
5. (ant ko) su garsu virti; sin. kunkuliuoti: *Añt krósnies klegéjo púodas sù kopūstienė. Bùlvės jaũ klẽga, tuõj sésim válgyti. Púode klegéjo aviẽčių uogiẽnė.*

klegetúoti, *klegetúoja, klegetãvo* vksm.
1. garsiai juoktis ar kalbėti: *Móterys klegetãvo. Autobusè klegetãvo bū̃rỹs vaikų̃.*
2. važiuoti tarškant, barškant: *Vežìmai klegetãvo.*

klẽginti, *klẽgina, klẽgino* vksm.
1. (ką) daryti, kad klegėtų (1 r.); sin. linksminti, juokinti: *Vaikìnai merginàs klẽgina.*
2. (ką) daryti, kad klegėtų (2 r.): *Žąsìs [vištàs] klẽginti.*
3. (ką) daryti, kad klegėtų (3 r.); sin. tarškinti: *Móteris peř naktìs klẽgina siùvamąją mašìną.*
4. (iš ko) garsiai šaudyti; sin. pyškinti: *Kareĩviai klẽgino ìš automãtų.*

klegùs, klegì bdv. (4)
mėgstantis kalbėti, klegėti: *Klẽgios móterys. Klẽgūs vaikaĩ.*

kleidéjas, kleidéja dkt. (1)
žmogus, kuris kleidžia; sin. kleidikas, eikvotojas, švaistūnas: *Svẽtimo turto kleidéjai.*

kleidìkas, kleidìkė dkt. (2)
žmogus, kuris kleidžia; sin. kleidėjas, eikvotojas, švaistūnas: *Puotáuja, pinigaĩs švaĩstosi – tikrì kleidìkai.*

kleidìmas dkt. ppr. vns. (2)
→ `kleisti`: *Pinigų̃ kleidìmas prìveda prie skuřdo.*

kleĩpti, *kleĩpia, kleĩpė* vksm.
1. (ką) daryti, kad klyptų (2 r.), kreivai dėvėtųsi (apie avalynę); sin. klypinti: *Mamà vìs bárdavo, kàd kleipiù batùs. Vaĩkas kreivaĩ stãto kojýtes, batukùs kleĩpia.* | sngr.: *Užkulniai kleĩpiasi, reĩkia taisýti.*
2. (per ką, į ką, kuo) šnek. greitai eiti, bėgti; sin. kurti, dumti, skuosti: *Kuř kleipì taĩp greĩtai peř gãtvę? Kleipiù takù namõ. Jìs kleĩpia į̃ miestẽlį.*

kleiptùkas dkt. (2)
psn. įrankis pjūklo dantims klaipyti, takui daryti: *Kleiptùkas šiek tíek prìmena replès arbà žìrkles. Senẽlis kleiptukù paleñkdavo pjū̃klo dantìs. Kleiptùkai dažniáusiai bū̃na metalìniai.*

kleĩsteris dkt. (1)
klampūs klijai iš krakmolo ar miltų: *Kukurū̃zų krakmõlo kleĩsteris. Skaičiaũ, kàd gamìnant papìrusą bùvo naudójamas kviečių krakmõlo kleĩsteris. Kleĩsteris naudójamas restaurúojant dailẽs kū̃rinius, dokumentùs, knygàs.*

kléisti, *kléidžia, kléidė* vksm. (ką, kam)
be reikalo leisti; sin. eikvoti, švaistyti: *Kléidžia pìnigus niẽkams. Tėvų̃ turtą kléidė, kõl bùvo. Sūnùs kléidžia visùs išloštus pìnigus.*

kleĩvas, kleivà bdv. (4)
kreivakojis, šleivas: *Kleĩvas bérnas, õ taĩp nóri šókti. Kleĩvas arklỹs kójas kẽlia nè tiẽsiai į̃ príekį, bèt pùslankiais į̃ vìdų.*

kleivỹs, kleivỹ dkt. (4)
menk. kreivakojis, šleivakojis, klišis, šleivys: *Gegužìnėje šókau sù tókiu kleiviù. Nevadìnk manęs kleivè!*

kleivójimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kleivoti: *Mažýlio kleivójimas põ kiẽmą.*

kleivóti, *kleivója, kleivójo* vksm. (kuo, po ką, į ką, pas ką) šnek.
kleivomis kojomis eiti; sin. šleivoti: *Dukrẽlė põ kaĩmbarį kleivója. Tetà kàs sekmãdienį kleivója į̃ bažnýčią. Senùtė viẽškeliu kleivójo pàs kaimýnus.*

kleizójimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kleizoti 1: *Pirmųjų raĩdžių kleizójimas.*
2. → kleizoti 2: *Vařganas kleizójimas į̃ tuřgų.*
3. → kleizoti 3: *Grindų̃ kleizójimas tẽpalu.*

kleizóti, kleizója, kleizójo vksm. šnek.
1. (ką) kreivai, negražiai, nedailiai ką daryti (arti, rašyti ir pan.): *Mũsų vaĩkas jaũ kleizója kai kuriàs raidès. Varýk tiẽsiai vãgą, nekleizók!*
2. (su kuo, į ką) sunkiai, vargingai eiti: *Senùtė sù lazdelè kleizója į̃ parduotùvę.*
3. (ką, su kuo) terlioti, terlinti: *Vaĩkas kleizója sù košè stãlą.*

klejójimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klejoti 1: *Karščiúojančios ligónės klejójimas. Nãktį prasidẽjo sùžeistojo klejójimas.*
2. ppr. dgs. → klejoti 2: *Taĩ tėrà paauglẽs klejójimai. Negalėjau suprąsti tẽvo klejójimų.*

klejõnė dkt. (2)
klejojimas, kliedėjimas: *Taĩ tìk šizofrèniko klejõnė. Sunkù ir̃ komentúoti tókias klejonès. Atsibódo klausýtis jõ klejõnių apiẽ įsigytàs ãkcijas.*

klejóti, *klejója, klejójo* vksm.
1. (nuo ko) netekus sąmonės ar sergant psichikos liga kalbėti beprasmius žodžius; sin. svaičioti, kliedėti: *Nuõ aukštõs temperatū̃ros ligónis klejójo ir̃ blãškėsi. Põ operãcijos jaunuõlis klejójo keliàs paràs. Vienas sūnùs sir̃go nè taĩp suñkiai, õ kìtas – labaĩ klejójo.*
2. (ką, apie ką) kalbėti nesąmones, niekus; sin. kliedėti, svaičioti: *Jìs páiniojosi, klejójo keisčiáusius dalykùs. Jì ir̃ vẽl klejója, kaĩp nebaĩgusi mókslų susiràs gẽrą dárbą. Põ keleriũ̃ neláisvės mẽtų kaliniaĩ ẽmė klejóti apiẽ pabėgìmą.*

klekčiójimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klekčioti: *Atsiklijãvusio pãdo klekčiójimas.*

klekčióti, klečiója, klekčiójo vksm. šnek.
1. klepsėti, klepčioti: *Eĩnant atšókęs pãdas klekčiója.*
2. žagčioti, žagsėti: *Kū̃dikis klekčiója.*

klekẽnimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klekenti 1: *Kiemė aidėjo vaikų̃ klekẽnimas. Pìlnos gãtvės jaunuõlių klekẽnimo.*
2. → klekenti 2: *Gandrų̃ klekẽnimas.*

klekénti, *klekẽna, klekẽno* vksm.
1. linksmai, gyvai, garsiai kalbėti, juoktis; sin. klegenti, klegėti: *Mergáitės tìk juõkiasi, klekẽna.*
2. (kame, ant ko) kalenti, kleketuoti, gagenti, klegenti (ppr. apie gandrą ir kai kuriuos kitus paukščius): *Gandrãlizdyje gañdras klekẽna. Añt vandéntiekio bókšto klekẽno gandraĩ. Paũkščiai*

čiùlba, čirẽna, čérška, cýpsi, pýpsi, gíeda, suõkia, kařkia, kárksi, klỹkia, kalẽna, klekẽna.
3. tarškinti su kleketu: *Káimo kapẽloje tẽko ir̃ smuikúoti, ir̃ klekénti, ir̃ bū̃gną mùšti.*

klekẽtas dkt. (2)
1. etnogr. lietuvių liaudies muzikos instrumentas – lentelė su rankenėle, kurios viršutinėje dalyje įtaisytas medinis plaktukas; sin. klegetas, klebetas: *Kleketù pliáuškinama folklòro ansámbliuose. Panašių̃ į̃ klekẽtą mùzikos instrumeñtų tùri daũgelis tautų̃. Kaziùko mùgėje nusipirkaũ dù kleketùs. Piemenų̃ mùzikos instrumeñtai: klekẽtas, lamzdẽliai, birbỹnės, jáučio rãgas, skudùčiai.*
2. etnogr. ppr. medinis varpelis, rišamas gyvuliams po kaklu; sin. barškalas, barškutis: *Kárvėms rìšdavo kleketùs, kàd miškè nepasiklýstų. Klekẽtų reikė́davo ir̃ avìms.*

kleketãvimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kleketuoti 1: *Gandrų̃ kleketãvimas ąžuolo viršū́nėje. Pasiìlgau šiõ paũkščio kleketãvimo.*
2. → kleketuoti 2: *Jaunìmo kleketãvimas šventõriuje érzino davatkàs. Nuõ vaikų̃ kleketãvimo ẽmė skaudéti gálvą.*

klekė́ti, *klẽka, klekė́jo* vksm.
1. KLEGĖTI 1: *Visì juõkiasi, klẽka sustóję.*
2. (iš ko) šnek. KLIUKĖTI 2: *Vanduõ klẽka pìlant ìš bùtelio.*
3. (kame) šnek. kunkuliuojant virti; sin. kunkuliuoti: *Sriubà púode klẽka, pamaišýk. Kõšė jaũ klẽka, greĩtai galė́sim pusryčiáuti.*
4. (kame, ant ko) KLEKETUOTI 1: *Lizdè [añt stógo] gañdras klẽka. Raistè gérvės klẽka.*

kleketúoti, *kleketúoja, kleketãvo* vksm.
1. (kame, ant ko, kuo) kalenti, kleketuoti, gagenti, klegenti (ppr. apie gandrą ir kai kuriuos kitus paukščius): *Lizdè [añt daržinė̃s stógo] snapaĩs kleketúoja gandrų̃ šeimýna. Klẽvo viršū́nėje kleketãvo kažkokiẽ paũkščiai.*
2. (kame) šnek. linksmai, gyvai, garsiai kalbėti, juoktis; sin. klegėti: *Vaikaĩ kiemè kleketúoja. Baĩkit kleketúoti, eimè pietáuti.*

klẽkinti, *klẽkina, klẽkino* vksm.
1. (kame, ant ko) kleketuoti, klekenti, kalenti: *Gañdras lizdè [añt stógo] gařsiai klẽkina.*
2. (iš ko) šnek. smarkiai, garsiai šaudyti; sin. tratinti: *Ìš kulkósvaidžio klẽkinti.*
3. (ką) šnek. su garsu gerti ar pilti; sin. kliukinti: *Klẽkinti gìrą [ãlų]. Ištróškęs vándenį kàd klẽkina.*

kleksė́ti, *klèksi, kleksė́jo* vksm.
1. (kuo) tarškėti, barškėti, tratėti: *Keliù kleksė́jo vežìmai.*
2. (kuo, ant ko) kalenti, kleketuoti, klegenti (ppr. apie gandrą): *Gañdras klèksi snapù. Añt vandéntiekio bókšto klèksi gandraĩ.*

kleksóti, *klẽkso, kleksójo* vksm. (kame, ant ko)
KLAKSOTI 1: *Výras jaũ keliñtą mė́nesį lóvoje klẽkso. Mū̃šio laukè kleksójo ìrstantys kū́nai.*

klèkt išt.
vartojamas nedidelio daikto minkšto nukritimo ar smūgio į ką nors minkštą įspūdžiui pavaizduoti: *Klèkt añt pagálvės ir̃ atsisė́do. Kepùrė klèkt nuõ lentýnos. Klèkt šlepetès nuõ láiptų.*

klèktelėjimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klektelėti: *Výro klèktelėjimas añt sòfos nubaĩdė snáudusią kãtę.*

klèktelėti, *klèkteli (klèktelėja), klèktelėjo* vksm. (iš ko, ant ko, į ką)
staigiai atsisėsti; sin. klastelėti, klestelėti: *Jìs klèktelėjo añt kė́dės [ĩ fòtelį]. Merginà ìš ìšgąsčio klèktelėjo añt grindų̃.*

klẽmalis dkt. (1)
darželių gėlė plaukuotu stiebu, dideliais lapais ir kvapių violetiškai rausvų žiedų kekėmis (ppr. sirinis klemalis, *Asclepias syriaca*): *Lietuvojè dažniáusiai augìnamas sìrinis klẽmalis. Klẽmaliai paplìtę Šiáurės ir Pietų Amèrikoje. Klẽmalius dáuginame sė́klomis. Žiẽmą klẽmalius uždeñkite eglìšakėmis.*

klementìnas dkt. (2)
mandarino ir apelsino hibridas – nedidelis, apvalus, ryškiai oranžinis sultingas vaisius: *Klementìno skiltẽlė. Virtùvėje pasklìdo gaivùs klementìnų aromãtas. Klementìnai netùri sėklýčių ir yrà saldesnì už mandarinùs. Klementinùs importúojame ìš Ispãnijos.* • plg. apelsinas, mandarinas.

klemšióti, *klemšiója, klemšiójo* vksm. (į ką, per ką, po ką) šnek.
sunkiai eiti, bristi; sin. klampoti, klampinti: *Klemšióti peř purvýną [peř pusnìs] į dárbą. Pùsę dienõs klemšiójome põ pė́lkę. Kañtriai klemšiójau peř puřvą ikì akmenimìs grį̃sto plénto.*

klẽpė dkt. (2)
1. batelis atviru užkulniu: *Stóras klẽpės pãdas. Klẽpės deñgia tìk príekinę pėdõs dãlį.*
2. dgs. tokių batelių pora: *Avė́ti klepès [klẽpėmis]. Mãnoma, kàd klẽpės Euròpoje ìmtos avė́ti XIV ámžiaus pabaigojè.*

Klepõčiai dkt. dgs. (2)
1. kaimas Alytaus rajono savivaldybėje: *Peř Añtrąjį pasaulìnį kãrą Klepõčiuose sudẽginta daugiaũ neĩ dvìdešimt sodýbų. Klepõčiuose pastatýti koplỹtsulpiai žùvusiesiems atmiñti. Užsùkome į Klepočiùs apžiūrė́ti atminìmo kryžių.*
2. kaimas Trakų rajono savivaldybėje: *Nuõ Klepõčių ikì Rũdiškių tìk aštuonì kilomètrai. Peř Klepočiùs bùvo nùtiestas geležìnkelis.*

klepsė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klepsėti: *Klùmpių klepsė́jimas. Atsiklijãvusio kulnõ klepsė́jimas.*

klepsė́ti, *klèpsi, klepsė́jo* vksm.
KLAPSĖTI 1: *Pasagà klèpsi, greĩtai nukrìs. Atšókęs pãdas įkyriaĩ klepsė́jo. Dideli bãtai klèpsi.*

kleptomãnas, kleptomãnė dkt. (2)
žmogus, sergantis kleptomanija: *Gýdyti kleptomanùs. Kleptomãnas vãgia nesąmoningai, neturė́damas tìkslo pasisãvinti svẽtimą dáiktą. Kleptomãnai vogtùs dáiktus vėliaũ išmeta, kařtais grąžìna. Kai kurìems kleptomãnams kuõ didèsnė rizika, tuõ didèsnė ir pagùnda.*

kleptomãnija dkt. vns. (1)
liguistas polinkis vogti svetimus daiktus, ppr. nesiekiant jokio tikslo ar naudos: *Pólinkis į kleptomãniją. Sirgti kleptomãnija. Kleptomãnija būdìnga psìchikos ligóniams. Vagỹstė bùvo įvýkdyta dė̃l kleptomãnijos.*

kleptomãniškai prv.
taip, kaip būdinga kleptomanams: *Võgti [elgtis, mąstýti] kleptomãniškai. Jį kleptomãniškai tráukė smùlkūs daikčiùkai.*

klerikãlas, klerikãlė dkt. (2)
klerikalizmo šalininkas: *Klerikãlai sténgiasi žmogaũs asmenìnį sántykį sù Dievù paveřsti visúomenės, atskirõs tautõs ar pasáulio sántykiu sù Dievù. Nesidúok įtráukiamas į šią klerikãlų pìnkles. Klerikãlai síekia religiją skleĩsti įvairiomìs príemonėmis.*

klerikãlinis, klerikãlinė bdv. (1)
remiantis klerikalizmą: *Klerikãlinė fašìstinė pártija. Klerikãlinės pakraipõs áutorius [kritikas]. Klerikãliniai interèsai. Jaunuõlis bùvo klerikãlinių pažiūrų.*

klerikãliškai prv.
→ klerikališkas: *Klerikãliškai nusiteĩkę homofòbai [valdžià]. Klerikãliškai išáuklėti jaunuõliai.*

klerikãliškas, klerikãliška bdv. (1)
remiantis klerikalizmą: *Klerikãliškos pãžiūros. Taĩ bùvo ìtin kataliìkiška, gál nèt perdẽm klerikãliška šalìs.* | įvr.: *Klerikãliškasis krikščiónių demokrãtų pártijos spařnas.* **klerikãliška** bev.: *Viešaĩ réikšti sàvo ištikimýbę Bažnýčiai jíems atródė klerikãliška.*

klerikalìzmas dkt. vns. (2)
1. polit. politinė kryptis, siekianti stiprinti Bažnyčios ir dvasininkų vaidmenį visuomeniniame, politiniame ir kultūriniame gyvenime: *Klerikalìzmo šaliniñkai [priešininkai]. Euròpoje klerikalìzmas labiáusiai réiškėsi vidurìniais ámžiais. Reĩkia tikétis, jóg sántykiai tařp Bažnýčios ir valstýbės klóstysis abìpusės pagarbõs pagrindaĩs, kàd nebùs nùkrypta į klerikalìzmą.*
2. šią kryptį atitinkančios pažiūros: *Mán nepatìko jõ klerikalìzmas. Smerkiù fanãtišką áutoriaus klerikalìzmą.*

klerikalùs, klerikalì bdv. (4)
pasižymintis klerikalizmu: *Klerikãlios pãžiūros. Šìs laĩkraštis gẽras, tìk pernelýg klerikalùs.*

klẽrinti, *klẽrina, klẽrino* vksm.
1. (ką) daryti ar leisti, kad klertų, klibtų: *Klẽrinti kompiùterio klaviatū̃rą. Klẽrinti baldùs. Kám klẽrini kẽdę, ař nóri, kàd sulū̃žtų?*
2. (ką) daryti, kad pakriktų, kistų įprastinė būklė; sin. krikdyti, gadinti: *Konflìktai ir strèsai klẽrina nervùs.* | neig. (ko): *Neklẽrink mán neřvų.*

kleřkalas dkt. (3ᵇ) šnek.
1. iškleręs automobilis, motociklas ar kita transporto priemonė: *Ir vẽl kaimýnas ìš garãžo išsivãrė sàvo kleřkalą. Jaũ neapsimóka tõ kleřkalo remontúoti, Važinė́ja visókiais klerkalaĩs, užtàt tíek avãrijų.* • plg. kledaras.
2. radijo, televizijos aparatas ir pan.: *Išjùnk tą kleřkalą!*

kleřkas, kleřkė dkt. (2), **klèrkas, klèrkė** (1)
1. kai kuriose užsienio šalyse – tarnautojas, dirbantis prekybos, pramonės įmonės, notaro arba advokato kontoroje: *Dìrbti klerkù kontòroje.*
2. menk. tarnautojas, paprastai užimantis ne itin aukštas pareigas: *Eilìnis ministèrijos kleřkas. Savivaldýbės kleřkė. Dabař kiekvíenas kleřkas gãli sukliudýti priimti sprendimùs. Kíek dár tę̃sis nuolatìnis mū̃sų laňkstymasis priẽš klerkùs? Įmonių vadõvai piktinosi, kàd savivaldýbės kleřkai jíems nurodinė́ja, ką̃ reĩkia darýti.*

klerkìmas dkt. ppr. vns. (2)
→ klerkti: *Výrų balsùs ùžgožė trãktoriaus kerkìmas. Kaĩ varìklis apšỹla, automobìlio krerkìmas diñgsta. Rytaĩs prõ lángą girdžiù pravažiúojančių autobùsų klerkìmą.*

klérkinti, *klérkina, klérkino* vksm. šnek.
1. (ką, kuo) daryti, kad klerktų, burgztų; sin. plerpinti: *Kám klérkini tą trãktorių? Skaudamà kója netrùkdė jám gyvénti toliaũ, vidùrnaktį klérkinti káimo gãtvėmis motocìklą.*
2. (ką, kuo, su kuo) išgaunant į klerkimą panašų garsą groti muzikos instrumentu (ppr. nemokšiškai, prastai): *Klérkinti armòniką.* | taip grojant atlikti muzikos kūrinį: *Vakaraĩs jìs klérkindavo akordeonù [sù armònika] válsus.*

kleřkiškai prv., **klèrkiškai**
taip, kaip būdinga klerkams: *Klèrkiškai nuolankùs.*

klérkt išt.
vartojamas prasto grojimo garsui pamėgdžioti ir įspūdžiui pavaizduoti: *Vaĩkas klérkt klérkt grója klarnetù. Armònika kelĩs sykiùs klérkt klérkt.*

kleřkti, *kleřkia, kleřkė* vksm. šnek.
skleisti pratisą erzinantį garsą (ppr. apie sugedusį ar seną automobilį, mechanizmą); sin. burgzti, plerpti: *Duslintùvas [motòras] kleřkia. Kleřkiantys varìkliai. Pìlnas miẽstas kleřkiančių dýzelių.*

klérti, *klẽra, klẽro* vksm. šnek.
klibti, gverti, kliurti: *Netaĩsomi daiktaĩ klẽra. Dvìratis baĩgia klérti. Dùrys vìs labiaũ klẽro. Nuõ dãžno várstymo vỹriai greičiaũ klẽra.*

klèst išt.
vartojamas staigaus atsisėdimo įspūdžiui pavaizduoti; sin. klast: *Úošvis tìk klèst ir šalià atsisédo. Žmonà tìk klèst mán añt kẽlių. Mergiõtė kaĩp añt ãdatų, sédi sédi, pašóka, ir vẽl klèst.*

klestė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klestėti 1: *Valstýbės ekonòminis klestė́jimas. Kultūros klestė́jimas. Lietuvõs klestė́jimo laikaĩ. Kadà bùs sukurtà polìtinė sistemà, garantúojanti piliẽčių saugùmą ir krãšto klestė́jimą?*
2. → klestėti 2: *Augmenìjos [miškų, krūmų] klestė́jimas.*

klèstelėjimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klestelėti: *Klèstelėjimas į fòtelį. Klèstelėjimas añt griõvio krãšto ìš núovargio.*

klèstelėti, *klèsteli (klèstelėja), klèstelėjo* vksm. (ant ko, į ką, iš ko)
staigiai atsisėsti; sin. klastelėti, klektelėti: *Klèstelėjau añt kėdės [į kréslą] ìš nustebìmo. Vaikìnas suglùmęs klèstelėjo šalià. Susvaĩgo galvà ir klèstelėjau añt lóvos.*

klestė́te prv.
1. → klestėti 1: *Kyšininkãvimas [kontrabánda, veršlas] klestė́te klẽsti. Šì šalìs kadáise klestė́te klestė́jo.*
2. → klestėti 2: *Sõdas žydė́te žýdi, klestė́te klẽsti. Vijõklis vyniójasi apiẽ tvorẽlę ir tiesióg klestė́te klẽsti.*

klestė́ti, *klẽsti, klestė́jo* vksm.
1. būti puikios būklės, stiprėti, plėtotis, tobulėti: *Klẽstinti valstýbė [ekonòmika, prekýba]. Klẽstintys miẽstai. Nuõ sẽno Lietuvojè klestė́jo žemdirbỹstė. Šìs veršlas [ūkis] klestė́te klẽsti.*
2. gerai, vešliai augti; sin. tarpti, vešėti: *Sõdai sužaliuõs ir klestẽs. Miškо próskynoje klestė́jo papařčiai. Pàs kaimýnę kambarìnės gẽlės tiesióg klẽsti.*

klẽsti, *klẽsčia (klẽčia), klẽstė (klẽtė)* vksm.
1. (ką) augant skleisti į šalis, plėsti: *Kaštõnas [klẽvas] klẽsčia šakàs. Burõkai klẽsčia lapùs ir nustelbia pìktžoles.* | sngr. (kame): *Vijõkliai visuř klẽsčiasi.*
2. (ką, kuo) siausti, gaubti: *Mótina klẽstė vaĩką drobulė.* | sngr. (ką, kuo): *Klẽskis pečiùs skarà [šãliku].*
3. (ką) driekiantis dengti, aptraukti; sin. gaubti, siausti: *Sodýbas klẽsčia rūkas. Kalnų viršū́nes klẽstė miglà.*

klẽšnė dkt. (2)
viena kelnių pusė; sin. kiška: *Pasiraitók [atraitók] klešnès. Kélnių klẽšnė tùri bũti dviejų dalių. Šuõ kimba į̃ klešnès.*

klešnýtė dkt. (2)
dem. klešnė: *Vaĩko klešnýčių galaĩ sutraukti̇̀ gumelė.*

klėtẽlė dkt. (2)
etnogr. maža klėtis: *Mokiniaĩ aplañkė Antãno Baranáusko klėtẽlę Anykščiuosè. Priẽ poèto klėtẽlės vỹko kūrýbos vãkaras. Klėtẽlėje įrengtà etnogrãfinė ekspozi̇̀cija.*

klė́tis, *klė́ties* dkt. mot. (1)
etnogr. medinis ūkinis pastatas ar jo dalis grūdams, drabužiams ir kt. laikyti, kartais ir miegoti: *Klė́tis bū́davo stãtoma bė̀ pamatų̃ arbà añt kampuosè padė́tų̃ akmenų̃, ąžuoli̇̀nių tri̇̀nkų. Klė́ties stógo galaĩ papuošti̇̀ žirgẽliais. Klė́tyje kvẽpia grūdaĩs ir iššukúotais linaĩs. Peř Sekminės vainikais apipi̇̀ndavo klė́čių duri̇̀s.*

klẽvas dkt. (4)
medis rutuliška laja, smulkiais, gelsvai žalsvais žiedais ir plačiais karpytais lapais (ppr. paprastasis klevas, *Acer platanoides*): *Klẽvo sulà. Klevų̃ alė́ja. Klevų̃ medíena naudójama statýboje, baldams, dekoratyviniams dirbiniáms, mùzikos instrumeñtams gaminti. Susė́dome põ klevù ir tráukėme dzū̃kiškas dainàs. Kiẽmas klevaĩs apsodi̇̀ntas.*

klevẽlis dkt. (2)
nedidelis ar jaunas klevas, klevų sodinukas: *Klevẽlis prigi̇̀jo ir gražiaĩ áugo. Añt žùvusio partizãno kãpo sesuõ pasodi̇̀no klevẽlį. Lietùvių liáudies dainosè bernẽlis dažnaĩ lýginamas sù ąžuolė̀liù, klevelių̀. Kitojè ẽžero pùsėje sodi̇̀nsime klevelių̀s.*

Klevė́nai dkt. dgs. (1)
kaimas Anykščių rajono savivaldybėje: *Apžiūrė́jome kultū̃ros pamiñklą – Klevė́nų ãkmenį sù apskritimù ir krỹžiumi. Nuõ Skiemónių pasùkome į̃ Klevė́nus. Klevė́nuose gi̇̀mė literatūrològas Rãpolas Šaltẽnis.*

klevýnas dkt. (1)
klevų miškas: *Numatýta atsodi̇̀nti beržýnus ir klevýnus. Klevýne priáugę nemažaĩ lazdýnų. Váikščiojome põ klevýną ieškódami píengrybių.*

klevi̇̀nis, klevi̇̀nė bdv. (2)
pagamintas iš klevo medienos: *Klevi̇̀nis parkètas [šáukštas]. Klevi̇̀nė parkètlentė. Pardúodu klevinių̀s būgnùs.*

klevùkas dkt. (2)
jaunas klevas: *Výrai stoviniúoja klevùkų pavė́syje. Miẽsto aikštẽ apsodi̇̀nta klevùkais. Nužvelgiù ki̇̀tapus gãtvės priẽš mė́nesį susodi̇̀ntus klevukùs.*

kliáuda dkt. (1)
trūkumas, yda, kliautis: *Neturė́ti jokių̃ kliáudų. Nepataĩsoma kliáuda. Kituosè neieškók kliáudų. Nūnaĩ mū́sų taĩp greĩtai pàmirštos soviẽtmečio kliáudos.*

kliaudi̇̀ngas, kliaudi̇̀nga bdv. (1)
turintis kliaudų, sin. ydingas: *Kliaudi̇̀nga kalbà. Kliaudi̇̀ngi žmónės [gyvuliaĩ].*

kliaugė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kliaugėti 1: *Paũkščių kliaugė́jimas.*

kliaugė́ti, *kliáuga, kliaugė́jo* vksm. tarm.
1. (kame) čiulbėti, čiauškėti: *Paũkščiai kliáuga. Krū́muose kliaugė́jo strazdaĩ [žvirbliai].*
2. (kame) krykštauti, klegėti: *Kiemè vaikaĩ kliáuga.*

kliaukìmas dkt. ppr. vns. (2)
1. → kliaukti 1: *Tóks lietaũs kliaukìmas, negaléjome išeĩti nèt į̃ kiẽmą.*
2. → kliaukti 3: *Vandeñs [alaũs] kliaukìmas.*

kliauktė̀ prv.
→ kliaukti 2: *Vanduõ peř kiẽmą kliauktė̀ kliaũkia. Ìš krūtìnės sužeistájam ẽmė kliauktė̀ kliaũkti kraũjas.*

kliaũkti, *kliaũkia, kliaũkė* vksm. šnek.
1. smarkiai lyti; sin. kliokti, pliaupti, žliaugti: *Vìsą diẽną lietùs kliaũkia.* | beasm.: *Kliaũkė vìsą diẽną ir̃ nãktį.*
2. (kuo, per ką, nuo ko, iš ko) smarkiai tekėti, bėgti, lietis; sin. kliokti, pliaupti, žliaugti: *Vanduõ gãtvėmis kliauktė̀ kliaũkė. Peř kiẽmą kliaũkia vanduõ. Peř kiáurą stógą kliaũkė vanduõ, pùvo palė́pė. Nuõ stógo kliaũkė lietaũs upẽliai. Ìš trū́kusio vaĩzdžio fontanù kliaũkė vanduõ.*
3. (ką) daug, godžiai gerti; sin. kliokti, pliaupti: *Vándenį kliaukiù vìsą diẽną. Talkiniñkai ãlų [gìrą] kliaũkia.*
4. (ką, kuo, ant ko) smarkiai lieti, pilti; sin. kliokti: *Kuř kliaukì tàs pãmazgas?! Kàd kliaũkė vìsą kìbirą añt galvõs! Kliaũkia añt sodinùkų vándenį kibiraĩs.*

kliáutininkas, kliáutininkė dkt. (1)
priekabus, mėgstantis vaidytis žmogus: *Jéi tóji kliáutininkė vẽl bùs prilìpusi priẽ lángo, taĩ jokių̃ lentų̃ tù čià neiškráusi. Dẽl kelių̃ užsispýrėlių kliáutininkų žmónės tãpo jiems priklaũsančio, bèt neregistrúoto tuřto į̃kaitais.*

kliáutis[1]**,** *kliáuties* dkt. mot. (1)
1. priežastis prikibti; sin. priekabė: *Atėjaĩ kliáučių ieškóti ař teisýbės? Jìs ràsdavo visókių kliáučių ìš manę̃s pasityčioti. Kàs nóri mùštis, ràs ir̃ kliáutį* (flk.).
2. kliūtis, kliuvinys: *Įveĩkti kliáutis. Kovóti sù visókiomis kliáutimis. Taĩ vienà didžiáusių kliáučių mókslo reformai.*
3. kliauda, yda: *Žìrgas bè jokių̃ kliáučių. Jìs tìk ieškójo oponeñto mąstýsenos kliáučių. Giñčuose apiẽ mókslo réikšmę išryškė́ja vìsos mū́sų intelèkto kliáutys.*

kliáutis[2]**,** *kliáunasi (kliáujasi), klióvėsi* vksm. sngr. (kuo)
būti tikram, įsitikinusiam, neabejoti kuo; sin. pasitikėti: *Gãlite kliáutis màno žodžiù [sàvo intuìcija]. Kliáunuosi tìk sàvo patirtimì [specialìstais]. Tavimì nebesikliáunu. Sàvo sveikatà nebesikliáunu.*

klibčióti, *klibčiója, klibčiójo* vksm.
truputį šlubuoti; sin. šlubčioti: *Eĩdamas klibčióju. Pastebė́jau, kàd jū́sų šuõ klibčiója.*

klibė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klibėti 1: *Paspirtùko vaĩro klibė́jimas. Plokščià konstrùkcija sumãžina pjū́klo klibė́jmą. Pirmė́ji ligõs simptòmai – kraujãvimas ìš burnõs ir̃ dantų̃ klibė́jimas.*

klibénti, *klibẽna, klibẽno* vksm. (kuo, į ką)
eiti šlubuojant; sin. klibėti, klibikščiuoti: *Senùkas klibẽna į̃ parduotùvę. Siaurà senãmiesčio gatvelė jì kàs rýtą klibéndavo į̃ kepyklẽlę.*

klibė́ti, *klìba, klibė́jo* vksm.
1. netvirtai laikantis krutėti, judėti; sin. klebėti, klebetuoti: *Stãlo kójos klìba. Klìbantys dañtys. Rankenẽlių varžtai jaũ klìba. Pradė́jo klibė́ti màno dvìračio rãtas. Šiõ tìlto põliai jaũ seniaĩ klìba.* | prk.: *Jaũ seniaĩ sklañdo gandaĩ apiẽ klìbančią ãktorės sántuoką. Põ nesėkmių maratòno ẽmė klibė́ti komándos trènerio kėdė́.*
2. (per ką, į ką, kuo, pas ką, link ko) šnek. sunkiai, pamažu (ppr. šlubčiojant) eiti; sin. klibenti, klibinkščiuoti: *Gál jaũ klibė́kim namõ? Peř tą kálną klibė́jome į̃ bažnýčią. Tetà siaurù mìško keliukù klibė́jo pàs žõlininkę. Žvýro takeliù pamažù klibė́jome liñk kapų̃.*
3. šnek. šiaip taip gyvuoti, laikytis; sin. krutėti: *Dár klibù põ trupùtį. Kaĩp tėvùkas klìba? Ař tàvo krìkšto mamà dár klìba?*

klibikščiúoti, *klibikščiúoja, klibikščiãvo* vksm. (su kuo, kuo, per ką) šnek.
eiti šlubuojant, šlubčiojant; sin. klibikštuoti, klibinduoti, klibinkštuoti: *Klibikščiúoju sù ramentù. Kàs teñ klibikščiúoja keliù [peř sõdą]?*

klibìkšt išt.
kartojant vartojamas šlubo ėjimo įspūdžiui pavaizduoti: *Šlùbis kaĩ eĩna, taĩ klibìkšt, klibìkšt. Pasiramstýdama sienom ir balˆdais móteris klibìkšt, klibìkšt põ virtùvę. Àš víena kója klibìkšt kibìkšt priẽ dùrų.*

klibikštúoti, *klibikštúoja, klibikštãvo* vksm. (su kuo, kuo) šnek.
KLIBIKŠČIUOTI: *Põ operãcijos dvì saváites klibikštavaũ sù ramentù. Tókiu slidžiù keliù taĩ vãlandą klibikštúoju ikì bažnýčios.*

klibìmas dkt. ppr. vns. (2)
→ klibti: *Rãtų [vežìmo, balˆdų] klibìmas.*

klibindúoti, *klibindúoja, klibindãvo,* **klìbinduoti,** *klìbinduoja, klìbindavo* vksm. (po ką) šnek.
KLIBIKŠČIUOTI: *Užlipaũ basà kója añt stìklo, taĩ dabař klibindúoju. Priẽš saváitę visái nesikẽliau ìš lóvos, õ dabař jaũ klibindúoju põ kamˆbarį.*

klìbinimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klibinti 1: *Dùrų raňkenos klìbinimas. Dantiẽs klìbinimas.* | prk.: *Komìsijos pìrmininko klìbinimas ìš pòsto. Valˆdantieji minìstro kėdẽs klìbinimą pratęs rùdenį.*

klibinkščiãvimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klibinkščiuoti: *Sužeistų̃ karių̃ klibinkščiãvimas ikì medicìnos pùnkto.*

klibinkščiúoti, *klibinkščiúoja, klibinkščiãvo* vksm. (su kuo, kuo) šnek.
KLIBIKŠČIUOTI: *Keliù klibinkščiúoja senùkas. Kuř tù klibinkščiúosi sù rameñtais?*

klibinkštúoti, *klibinkštúoja, klibinkštãvo* vksm. (su kuo, kuo) šnek.
KLIBIKŠČIUOTI: *Žvýrkeliu klibinkštúoja sẽnas arklỹs. Senẽlė klibinkštúoja sù lazdà.*

klìbinti, *klìbina, klìbino* vksm.
1. (ką) daryti, kad klibėtų (1 r.), judinti; sin. klebinti: *Klìbinti dañtį [vìnį, bãslį]. Žmogùs dár smarkiaũ klìbina dùrų raňkeną – užrakìnta. Jìs klìbina šampãno bùtelio kamštį.* | prk.: *Klìbinti valstybingùmo pãmatus. Sklỹpų istòrijos klìbina apskritiẽs viršininko kẽdę. Sistèminės klaĩdos klìbina bendrìnės kalbõs nòrmas.*

2. (ką, kuo) šnek. ne kartą prašyti, raginti; sin. klabinti, klebinti: *Jį̃ reĩkia nuõlat klìbinti, nès vìs užmiršta pãžadus. Jaũ kurìs laĩkas architèktė rãštais klìbina vaĩdžią. Rajòno gyvéntojai senókai klìbina viẽtos vaĩdžią įreñgti gyvulių̃ turgãvietę.*

klìbis, klìbė dkt. (2)
1. menk. kas šlubas, raišas; sin. šlubis: *Tà klìbė dažnaĩ aplañko mùs. Nevadìnk šlùbo žmogaũs klibiù [klibè]! Kuriái meĩgai àš tóks klìbis bũsiu reikalìngas?*
2. šnek. išklibęs daiktas: *Kuř nukišaĩ tą̃ klìbį* (peilį)? *Tàs klibès* (kėdes) *mèsim laũk.*

klibsė́ti, *klìbsi, klibsė́jo* vksm. šnek.
1. (kuo) truputį šlubuoti; sin. šlubčioti: *Jìs dẽšine kója klìbsi. Põ avãrijos mókytoja pùsę mẽtų klibsė́jo.*
2. (per ką, į ką) eiti šlubčiojant: *Kàs teñ klìbsi peř kiẽmą? Gãvusi peñsiją senùtė klibsė́davo į̃ váistinę.*

klìbt išt.
vartojamas klibėjimo įspūdžiui pavaizduoti: *Klìbt klìbt dantìs. Pabañdžius atsilõšti, kėdẽs kója tìk klìbt.*

klìbti, *kliñba, klìbo* vksm. (iš ko)
pradėti klibėti: *Peĩlis ìš kóto kliñba. Galvìjų dañtys kliñba. Sẽnos kópėčios jaũ kliñba.*

klibùs, klibì bdv. (4)
klibantis, išklibęs: *Klibùs staliùkas [súolas, liẽptas]. Klìbūs turẽklai.*

klydìmas dkt. ppr. vns. (2)
→ klysti 2: *Mėginù supràsti jũsų klydìmo príežastį. Poètas gýnė téisę klýsti ir pãtį klydìmą.*

klydinė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klydinėti 1: *Klydinė́jimas tamsojè [sutemosè, gìrioje]. Põ ìlgo klydinė́jimo siauromìs senãmiesčio gatvẽlėmis galvà pasidãrė lýg vatõs prikimštà.*
2. → klydinėti 2: *Klydinė́jimas ìš vienõs salės į̃ kìtą.* | prk.: *Minčių̃ klydinė́jimas.*

klydinė́ti, *klydinė́ja, klydinė́jo* vksm.
1. (kame, po ką, tarp ko) vaikščioti nerandant kelio; sin. klaidžioti, klaidinėti: *Ilgaĩ klydinė́jome miškè [põ mìšką, tarp aukštų̃ žolių̃]. Kíek esù klydinė́jęs Euròpos ir Amèrikos dìdmiesčiuose! Klydinė́jau rūkė, kõl pagaliaũ išėjaũ į̃ žvỹrkelį.*
2. (po ką) vaikščioti šen ir ten (ppr. neturint aiškaus tikslo); sin. klajoti: *Klydinė́jome põ muziẽjaus salès. Ansktývą vãsaros rýtą smagù klydinė́ti põ senãmiestį ir jaũsti buñdantį miẽstą.* | prk. (kame, kuo, į ką): *Jõ galvojè klydinė́jo nerìšlios miñtys. Ãkys klydinė́ja sìenomis [į̃ šalìs]. Sugavaũ jõ klydinė́jantį žvilgsnį.*

klíedalas dkt. (3ª)
nesąmonės, kliedas, kliedesys: *Vìsiškas klíedalas skìrti valdiniñkui prèmiją ùž ištaškýtus tū̃kstančius. Taĩ tìk turtìngos poniùtės kliedalaĩ, jùk jì nesuvókia, kuõ gyvẽna pàprastas žmogùs. Àš neskaitýsiu tų̃ kliedalų̃!*

klíedas dkt. (1)
nesąmonės, kliedesys, kliedalas: *Taĩ tìk výro išlẽpintos meilùžės klíedas. Kàs peř klíedai! Kókius klíedus čià pãsakoji?!*

kliedė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kliedėti 1: *Ligónio kliedė́jimas. Sunkù bùvo klausýtis mìrštančiojo [sùžeistojo] kliedė́jimų.*

2. ppr. dgs. → kliedėti 2. *Àš nežinaũ, ìš kuř atsirañda tokiẽ kliedė́jimai. Tikraĩ nesiklausýsiu jõ kliedė́jimų apiẽ investãvimą. Tàvo kliedė́jimai apiẽ ateiviùs jaũ niẽkam nebeįdõmūs.*

kliedesỹs dkt. (3ᵇ)
1. kliedėjimas, klejojimas: *Kliẽdesio kamúojamas ligónis. Psichòzės kliedesių apimtíems ligóniams atródė, kàd juõs kažkàs sẽka. Dalìs pacieñtų patýrė kliẽdesį ir haliucinãcijas.*
2. ppr. dgs. nesąmonės, niekai: *Seniaĩ begirdė́jau tókius kliẽdesius. Jìs ìš kařto pavadìno kliedesiaĩs seseřs svajonės tàpti kìno žvaigždė. Seniaĩ nebètikime jūsų kliedesiaĩs.*

kliedė́ti, *klíedi, kliedė́jo* vksm.
1. (nuo ko) netekus sąmonės ar sergant psichikos liga kalbėti beprasmius žodžius; sin. svaičioti, klejoti: *Vìsą savaitę karščiavaũ, naktimis kliedė́jau. Jì pradė́jo kliedė́ti nuõ karščio. Ligóniui smařkiai sutrenktà galvà, jìs klíedi jaũ añtrą pãrą.*
2. (ką, apie ką) menk. kalbėti nesąmones, niekus; sin. svaičioti, klejoti: *Nežìno, ką̃ klíedi. Baĩk kliedė́ti apiẽ vilàs ir̃ jachtàs – nè tàvo nósiai tokiẽ dalỹkai. Kókius čià niekùs kliedì?! Teisiamàsis kliedė́jo apiẽ rãšomą knỹgą.*

kliegesỹs dkt. (3ᵇ)
kliegsmas, šauksmas: *Tuřguje kìlo baisùs kliegesỹs. Peř pértrauką ausìs įskaũsta nuõ vaikų̃ kliẽgesio.* | paukščių klegėjimo garsas: *Klausýtis paũkščių kliẽgesio.*

kliẽgsmas dkt. (4)
kliegesys, šauksmas: *Žmonių̃ kliẽgsmas.* | paukščių klegėjimo garsas: *Paũkščių kliẽgsmas.*

klieñtas, klieñtė dkt. (2)
aptarnaujamas fizinis ar juridinis asmuo (organizacija, pirkėjas, lankytojas, užsakytojas, abonentas ar kt. paslaugos prašytojas): *Muĩtinės [keliõnių agentū̃ros] klieñtai. Klieñtų aptarnãvimo ceñtras. Laikýtis taisỹklės – klieñtas visadà teisùs. Sù klientè sudãrėme užsãkymo sùtartį. Parduotùvė informãvo klientùs apiẽ núolaidas ir̃ ãkcijas.*

klientūrà dkt. vns. (2)
klientų visuma: *Plẽsti [praràsti] klientū̃rą. Dabař kavìnė pilnà tìk priešpiẽt, kaĩ reñkasi nuolatìnė klientūrà – bohemà, žurnalìstai. Viẽšbutis síekia pritráukti daugiaũ klientū̃ros. Šìs advokãtas tùri nuolatìnę klientū̃rą.*

klientū̃rinis, klientū̃rinė bdv. (1)
susijęs su klientūra: *Klientū̃rinė sistemà. Klientū̃riniai ryšiaĩ [sántykiai].*

kliẽrikas dkt. (1)
kunigų seminarijos studentas: *Ãtviras výskupo láiškas jauníesiems kunigáms ir̃ kliẽrikams. Kaũno kunigų̃ seminãrijoje mókosi daũg kliẽrikų. Kliẽrikus, kaĩp ir̃ visùs studentùs, kankìna sèsijos, kùrsiniai ir̃ diplòminiai darbaĩ.* • plg. seminaristas.

klierikẽlis dkt. (2)
dem. klierikas: *Romanè merginà pamìlsta nedrąsų klierikẽlį. Jõs širdyjè, šalià susidomė́jimo tuõ jaunučiù klierikė̃liù, bùvo ir̃ kíek pãniekos. Poèzija trauktè tráukė ùždaro bū̃do klierikė̃liùs.*

klijaĩ dkt. dgs. (4)
gamtinė arba sintetinė lipni medžiaga daiktams ar jų dalims jungti, tvirtinti: *Põpieriaus [tapėtų, gumõs, mẽdžio] klijaĩ. Sandãrinimas klijaĩs. Klijų̃ pieštùkas. Patèpti põpieriaus lapùs klijaĩs. Nežinaũ, kokiaĩs klijaĩs geriáusia klijúoti plytelès. Bendróvė ìš gyvulių̃ káulų gamìna klijùs.*

klijãjuostė dkt. (1)
ppr. skaidri klijuojamoji juostelė įplyšusiems lapams, teksto atkarpoms suklijuoti, banderolėms užklijuoti ir pan.: *Siaurà [platì] klijãjuostė. Klijãjuostė sù laikikliù. Išplėštus knỹgos lapùs suklijavaũ klijãjuoste.*

klijãvimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klijuoti 1: *Skelbìmų [afišų, suplýšusių bãtų] klijãvimas.*
2. → klijuoti 2: *Tapètų [plytẽlių] klijãvimas.*

klijìngas, klijìnga bdv. (1)
1. turintis klijų, lipnus: *Klijìnga silikãtinė mãsė. Klijìngos mėdžiagos, skìrtos vidaũs remòntui.*
2. pasižymintis glitumu, tirštumu: *Klijìngas kruõpų núoviras. Skaĩdrios, klijìngos ìšskyros. Pãdažas kažkóks klijìngas, nežinaũ, ar tìks priẽ kepsnių. Klijìnga siurbà, išvirtà iš rỹžių arbà linų sėmenų. Grỹbo sùltys báltos, klijìngos, lìpnios.*

klijingùmas dkt. ppr. vns. (2)
1. → klijingas 1: *Pasižyméti klijingumù. Mìšinio [mãsės] klijingùmas. Klijaĩ dár neprarãdo klijingùmo. Pìršlais patìkrinkite užteptų klijų klijingùmą.*
2. → klijingas 2: *Sìrupo klijingùmą dìdina želatinà.*

klijìnis, klijìnė bdv. (2)
turintis klijų: *Klijìniai dažaĩ. Klijìniai spąstai graužìkams ir vabzdžiáms. Klijìnis glaĩstas. Klijìnės mėdžiagos.*

klijų pieštùkas
pieštuko pavidalo klijai; sin. pieštukiniai klijai: *Akumuliatorìnis karštų klijų pieštùkas. Klijų pieštùko šerdìs užpìldyta klijaĩs. Patèpk lãpą klijų pieštukù. Klijų pieštukùs išrãdo vókiečiai.*

klijùkai dkt. dgs. (2)
iš ryžių, avižinių kruopų, linų sėmenų ir pan. verdamas glitus nuoviras: *Vìrti kũdikiui klijukùs. Linų sėmenų klijùkas – pirmóji pagálba žarnýnui. Klijùkui vìrti reikalìngas kruõpas pãrą mirkaũ vandenyjè.*

klijuõtė dkt. (2)
1. audinys nelaidžiu paviršiumi virtuvinėms staltiesėms, vonios užuolaidoms ir pan.: *Blizgì klijuõtė. Gýdytojai higienìstai nepàtaria virtùvės sìenų klijúoti klijuotè. Maitìnimo kėdùtę aptráukiau naujà klijuotè.* | staltiesė iš tokio audinio: *Virtùvės stãlui nusipirkaũ naũją klijuõtę. Užtiẽsk stãlą klijuotè.*
2. standintas audinys, dedamas po pamušalu, kad palaikytų tinkamą formą: *Výriško švarko klijuõtė. Pãmušalas ir klijuõtė nebūtinaĩ tùri bũti áudinio spalvõs. Standùmui padìdinti klijuõtė impregnúojama polimèrais.*
3. KLIJUOTINĖ FANERA: *Klijuõtė atsparì drẽgmei. Klijuõtė gãli atlaikýti trumpalaikės didesnės ãpkrovas.*

klijúoti, *klijúoja, klijãvo* vksm.
1. (ką, ant ko, į ką, su kuo) jungti, tvirtinti, prilipdyti klijais: *Klijúoti pãšto žénklą añt vóko. Klijúoti skelbìmą añt sìenos. Klijúoti etiketès añt pakuõčių. Vaikỹstėje ãktorių núotraukas klijúodavau į albumùs. Adveñto vainìko ẽglių šakelès klijúoju sù karštaĩs klijaĩs.* | neig. (ko, prie ko, ant ko): *Priẽ rėmẽlio nèt neklijúok kilpùtės, vis tíek neišlaikỹs. Neklijúok plėistro añt žaizdõs.*
2. (ką, kuo) padengti aplipdant: *Klijúoti sìenas tapètais. Pàts klijúoju plytelès, pàts tapetúoju.*
♦ **klijúoti etikètę** (kam) šabloniškai vertinti ką: *Jám klijúoja emigránto etikètę. Mán klijúojama keistuõlės etikètė. Gál jìs tavè ir įskaũdino, tačiaũ nereĩkia klijúoti etikèčių visìems.*

klijúotinė fanerà
daugiasluoksnė klijuota mediena, kurios visi sluoksniai suklijuoti taip, kad kiekvieno lukšto pluošto kryptis būtų statmena gretimo lukšto pluošto krypčiai: *Klijúotinės fanèros lãkštas. Pjáustyti klijúotinę fanèrą. Klijúotinė fanerà pakañkamai atsparì temperatū̃ros pókyčiams ir̃ drė̃gmei.*

klijúotinis, klijúotinė bdv. (1)
gaminamas, daromas, tvarkomas klijuojant: *Klijúotinė medíena. Klijúotinis pãdo tvìrtinimas. Klijúotinė ãvalynė [dangà].*

klijúotojas, klijúotoja dkt. (1)
žmogus, kuris ką klijuoja: *Skelbìmų klijúotojai. Patýręs plytẽlių [apmušalų̃, porolòno] klijúotojas. Mū̃sų į́monėje yrà patýrusių klìnkerio klijúotojų.*

klikà dkt. (2)
savanaudiškais tikslais susivienijusių žmonių grupė: *Vaĩldančioji klikà. Klìkų kovà. Klìkos nariaĩ. Tuõ laikótarpiu šalyjè bùvo dvì klìkos. Klikàs gãlima skìrstyti į̃ finánsines, valdžiõs ir̃ kitàs.*

klýkauti, *klýkauja, klýkavo* vksm.
1. (kame, virš ko) protarpiais smarkiai suklykti (apie kai kuriuos paukščius): *Klýkaujančios žuvė́dros [gérvės, kúosos]. Laukuosè klýkauja pémpės. Miškè klýkavo súopis. Viršų vandeñs klýkavo kìrai.*
2. (kame) šnek. rėkauti, šūkauti, spygauti: *Kiemè linksmaĩ klýkavo vaikaĩ. Kõ klýkaujat?*

klýkavimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klykauti 1: *Paũkščių klýkavimas. Klausýtis žuvė́drų klýkavimo.*
2. → klykauti 2: *Vaikų̃ klýkavimas. Sklìdo garsì mùzika, júokas, klýkavimai. Nuõ ežero pùsės sklìdo mergìnų klýkavimai.*

klýkčiojimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klykčioti 1: *Žuvė́drų klýkčiojimas.*
2. → klykčioti 2: *Bùvo girdė́ti vaikų̃ klýkčiojimas.*

klýkčioti, *klýkčioja, klýkčiojo* vksm.
1. (kame) tarpais rėkti, krykti (apie kai kuriuos paukščius); sin. klyksėti: *Píevose klýkčioja pémpės. Padángėse klýkčiojo gérvių pulkaĩ.*
2. (kame, iš ko) tarpais klykti, šaukti: *Klýkčiodamas ìš siaũbo, jìs pasilė́ido bė́gti. Gretimamè kambaryjè kažkàs klýkčiojo.*

klýkdyti, *klýkdo, klýkdė* vksm. (ką)
daryti ar leisti, kad klyktų (1 r.); sin. klykinti, rėkdyti, rėkinti: *Didíeji mažiùką klýkdo. Ar̃ baĩgsi klýkdyti kũdikį? | neig. (ko): Neklýkdykite vaĩko, dúokite greičiaũ jám píeno.*

klykesỹs dkt. (3ᵇ)
1. klyksmas, riksmas: *Jì išgirdo, kàd šuñs baĩsą nùstelbė laukìnis vaĩko klykesỹs.*
2. paukščio riksmas; sin. klyksmas, kryksmas: *Gérvių [žuvė́drų, pémpių] klykesỹs. Paũkščių klỹkesio aidaĩ.*

klykìmas dkt. ppr. vns. (2)
1. → klykti 1: *Girdžiù vaĩko klykìmą. Kũdikių pilvo diegliaĩ pasirė́iškia staigà atsirañdančiu dirglumù, kū̃no įsitempimù, nenumaĩldomu klykimù.*
2. → klykti 2: *Volungė̃s klykìmas pranašáuja líetų.*

klýkinimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klykinti: *Vaĩko klýkinimas peř naktìs.*

klýkinti, *klýkina, klýkino* vksm. (ką)
daryti ar leisti, kad klyktų (1 r.); sin. klikdyti: *Kaimýnė vìs klýkina sàvo vaikẽlį – taĩp ilgaĩ neprieĩna, nenuramìna.* | sngr.: *Vaikaĩ klýkinasi. Susivèš čià vaikùs – klýkinsis, cýpinsis peř naktìs.*

Klýkoliai dkt. dgs. (1)
kaimas Akmenės rajono savivaldybėje: *Klýkoliai įsikū́rę priẽ pàt síenos sù Lãtvija. Nuõ Sugiñčių pasùkome į̃ Klýkolius. Klýkoliuose veĩkia káimo buitiẽs muziẽjus.*

klyksė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klyksėti: *Gérvių [žąsų̃] klyksė́jimas. Erẽlio rẽksnio baĩsas prìmena melodìngą prãtisą klyksė́jimą.*

klyksė́ti, *klýksi, klyksė́jo* vksm. (kame)
KLYKČIOTI 2: *Pélkėje klýksi gérvės. Kàs gẽnio vaikùs žinótų, kàd pãtys neklyksė́tų* (flk.).

klỹksmas dkt. (4)
1. labai garsus rėksmas, šauksmas; sin. klykesys: *Džiaũgsmo klyksmaĩ. Išgirdaũ šìrdį vẽriantį klỹksmą „Gélbėkite!“. Išgiřdę butè klyksmùs kaimýnai ìškvietė polìciją.* | prk.: *Naujáusias [paskutìnis] madõs klỹksmas* (naujausia mada).
2. paukščio riksmas; sin. klykimas, kryksmas: *Žuvė́drų [gérvių] klỹksmas. Šaĩžūs kregždžių̃ klyksmaĩ.*

klýktelėjimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klyktelėti 1: *Išgirdaũ vaĩko klýktelėjimą.*
2. → klyktelėti 2: *Išgą̃sdinto paũkščio klýktelėjimas. Žąsiẽs klýktelėjimas išgą̃sdina móterį, jì šū́kteli iř prisiglaũdžia priẽ výro.*

klýktelėti, *klýkteli (klýktelėja), klýktelėjo* vksm.
1. (iš ko) trumpai suklykti; sin. krykštelėti: *Klýktelėjusi ìš džiaũgsmo pakìbo tė́vui añt kãklo. Tókį vaĩzdą šventỹkloje išvýdusi pasauliẽtė nèt klýktelėjo ìš netikėtùmo.*
2. (kame) trumpai suklykti, sukrykšti (apie kai kuriuos paukščius): *Paežerėjè klýktelėjo kažkóks paũkštis. Ẽglėje klýkteli juodóji meletà.*

klỹkti, *klỹkia, klỹkė* vksm.
1. (iš ko) plonu balsu garsiai rėkti, šaukti, verkti; sin. spiegti: *Istèriškai klỹkti. Vaĩkas klỹkė vìsą nãktį. Móteris prãšėsi pagálbos, ìš skaũsmo klỹkė nesavù balsù.*
2. (virš ko) rėkti tęsiamu skardžiu balsu (apie kai kuriuos paukščius); sin. krykti: *Viřš mū́sų galvų̃ klỹkė gérvės. Žuvė́dros skraidýdamos klỹkė. Pémpė klỹkia: gývi, gývi!*

klykuõlė dkt. (2)
nardančioji antis juodomis ir baltomis plunksnomis, juodu snapu, oranžinėmis kojomis, skrisdama sukelianti zvimbiamą garsą (*Bucephala clangula*): *Klykuõlės kãklas, nùgaros príekinė dalìs, kū́no šónai, krūtìnė iř pilvas yrà baltì. Dažnaĩ klykuõlės apsigyvẽna didesniuosè úoksuose. Vaikaĩ klykuolès šė́rė batonù.*

klìmaksas dkt. vns. (1)
žmogaus pereinamojo amžiaus laikotarpis nuo lytinio brandumo pabaigos (lytinių liaukų veiklos baigimosi) iki senatvės pradžios: *Klìmaksui būdìngi įvaĩrūs psichològiniai sutrikìmai: nervingùmas, verksmingùmas, greĩtas susijáudinimas, sutrìkęs miẽgas. Normalùs klìmaksas praeĩna*

bè jokių ligùistų póžymių. Kařtais klìmakso metù bũna įvairių negalãvimų. Výrų klìmakso simptòmai nè tokiẽ rỹškūs kaĩp móterų. • plg. menopauzė.

klimaksìnis, klimaksìnė bdv. (2)
KLIMAKTERINIS: *Klimaksìnis laikótarpis.*

klimaktèrinis, klimaktèrinė bdv. (1)
susijęs su klimaksu: *Klimaktèrinis ámžius. Móters klimaktèrinis periòdas vadìnamas menopáuze.*

klìmatas dkt. vns. (1)
vyraujančios oro sąlygos tam tikroje vietoje: *Žemýninis [jū́rinis, tròpinis, subtròpinis] klìmatas. Atšiaurùs [švelnùs] klimatas. Klìmato atšìlimas. Klìmato júostos [zònos]. Žmogaũs veiklõs póveikis klìmatui. Žẽmės klìmatą lẽmia daũg veiksnių. Klìmato pasikeitìmą lẽmia ledų tirpìmas.* | prk.: *Polìtinis klìmatas. Psichològinis organizãcijos klìmatas.*

klimatìnis, klimatìnė bdv. (2)
1. susijęs su klimatu: *Klimatìnis bañdymas. Bendríeji klimatìniai žemė́lapiai sudãromi pagal̃ víeną ař kelìs klìmato rodikliùs.*
2. priklausantis nuo klimato: *Klimatìnės są́lygos.*

klimatogrãfija dkt. vns. (1)
klimatologijos šaka, tirianti ir aprašanti Žemės rutulio įvairių rajonų, vietovių klimatą: *Víenas ìš klimatogrãfijos uždavinių – rẽmiantis klìmato procèsų anãlize nustatýti klìmato są́lygų panašumùs beĩ skìrtumus įvairiuosè žemýnuose ir̃ vandenýnuose. Klimatogrãfijos dúomenys táikomi klìmato žemė́lapiams sudarýti.* • plg. klimatologija.

klimatològas, klimatològė dkt. (2)
klimatologijos specialistas: *Klimatològų prognòzės. Pókalbis sù klimatologè apiẽ artė́jančio saváitgalio órus. Neįprastà vaivórykštės fòrma nustẽbino nèt klimatologùs.* • plg. klimatografija.

klimatològija dkt. vns. (1)
mokslas, tiriantis Žemės klimatą, jį lemiančius veiksnius, klimato tipus ir kaitą: *Vìlniaus universitèto Gamtõs mókslų fakultèto Hidrològijos ir̃ klimatològijos kãtedra. Studijúoju klimatològiją. Klimatològija susìjusi sù astrofìzika, chèmija, ekològija, geològija, hidrològija ir̃ kitaĩs mókslais. Klìmatologija išširutuliójo ìš geogrãfijos ir̃ meteorològijos mókslų.*

klimpìmas dkt. ppr. vns. (2)
1. → klimpti 1: *Klimpìmas į̃ akìvarą [pélkę].*
2. → klimpti 2: *Klimpìmas į̃ skolàs [deprèsiją].*

klimpinė́ti, *klimpinė́ja, klimpinė́jo* (į ką, iki ko)
ne kartą po truputį klimpti: *Kójos klimpinė́jo į̃ pùrų sniẽgą. Ikì kẽlių klimpinė́jome į̃ pur̃vą.*

klìmptelėti, *klìmpteli (klìmptelėja), klìmptelėjo,* **klim̃ptelėti,** *klim̃ptelėja (klim̃pteli), klim̃ptelėjo* vksm. (į ką, kame)
kiek įklimpti: *Klìmptelėti sniegè [į̃ sniẽgą]. Automobìlis klìmptelėjo į̃ pur̃vą.*

klim̃pti, *klim̃psta, klim̃po* vksm.
1. (į ką, kame, iki ko) grimzti, smegti klampioje vietoje: *Kójos klim̃psta į̃ smė̃lį [smė̃lyje]. Peř sniẽgą eĩdamas klimpstì. Klimpstù ikì kẽlių į̃ dum̃blą. Raistè klim̃pome į̃ sãmanas. Automobiliai klim̃psta į̃ pusnìs [pusnysè].* | beasm. (kame): *Tiek prilìjo, kàd nèt diř voje klim̃psta.*
2. (į ką, kame) patekti į keblią padėtį, atsidurti keblioje padėtyje: *Klimpstù į̃ skolàs [į̃ skuř dą]. Į́monė klim̃psta skolosè. Tù vìs labiaũ klimpstì į̃ mẽlą [nežìnią].*

klỹnas dkt. (2)
1. kelnių praskiepas: *Vaikìnas nuraũdo – jõ klỹnas bùvo prasisẽgęs. Výrai skubiaĩ užsisãgsto klynùs.*
2. kelnių ar kelnaičių dalis ties tarpkoju: *Kélnių klỹnas nudrìbęs võs nè sulìg kẽliais. Išdìlęs kélnių klỹnas. Išplýšo spòrtinių kélnių klỹnas. Vaĩkas atsikélė šlapiù klynù.*
3. šnek. drabužiu pridengtas tarpkojis: *Vaikìnas demonstratyviaĩ pasikãsė klỹną. Kaĩp spìrsiu táu į klỹną!*

klìngtelėjimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klingtelėti: *Pasigirdo dùrų klìngtelėjimas.*

klìngtelėti, *klìngteli (klìngtelėja), klìngtelėjo* vksm. (kame)
skimbtelėti, skambtelėti: *Klìngtelėjo síeninis laĩkrodis. Virtùvėje klìngtelėjo mikrobangų krosnẽlė.*

klinicìstas, klinicìstė dkt. (2)
gydytojas praktikas, dirbantis klinikoje: *Kardiològijos skỹriui vadovãvo darbštì, talentìnga klinicìstė. Sù klinicistù tãrėmės dėl būsimõs operãcijos. Dėl vaĩko aleřgijos kreĩpėmės į klinicistùs. Labaĩ svarbùs komándinis klinicìstų, patològų ir genètikų dárbas.*

klìnika dkt. (1)
1. medicinos įstaiga, kurioje ne tik gydomi ligoniai, bet ir keliama gydytojų kvalifikacija, dirbamas mokslinis bei pedagoginis darbas: *Stomatològijos [universitètinė] klìnika. Vìlniaus universitèto ligóninės Sántaros klìnikos. Gýdytis klìnikoje. Klìnikose dìrba geriáusi specialìstai, sukauptà moderniáusia aparatūrà.* | jos patalpos: *Pradėtas klìnikos remòntas. Klìnikoje vỹksta rekonstrùkcijos darbaĩ.*
2. kokios nors ligos simptomų visuma, iš kurių sprendžiama apie ligos diagnozę ir eigą: *Insùltas – ūmìnis kraujótakos sutrikìmas, kuriõ klìnika priklaũso nuõ daũgelio veiksnių. Kuõ mažèsnis vaĩkas, tuõ grìpo klìnika sudėtingèsnė. Ieškau informãcijos apiẽ žvynẽlinės klìniką ir gýdymą.*

klinikẽlė dkt. (2)
šnek. dem. klinika 1: *Veterinãrijos klinikẽlė. Privatì mažà jaukì klinikẽlė.*

klinikìnė mirtìs
mirtis, kurią medikai konstatuoja išnykus organizmo gyvybinėms funkcijoms: *Žmõgų ištìko klinikìnė mirtìs. Klinikìnės mirtiẽs póžymiai. Ištikus klinikìnei miřčiai, neteñkama sąmonės, sustója širdìs, diñgsta pùlsas, nutrūksta kvėpãvimas.*

klinikìnis, klinikìnė bdv. (2)
1. priklausantis klinikai: *Klinikìnė ligóninė.*
2. atliekamas klinikoje: *Klinikìniai bañdymai. Atlìkti váistinių preparãtų klinikiniùs tyrimùs.*
3. susijęs su klinika (2 r.): *Klinikìniai simptòmai [póžymiai]. Klinikìnės bùklės sunkùmo nustãtymas.*

klìniškai prv.
atlikus klinikinius tyrimus: *Klìniškai ištirtì maĩsto papildaĩ. Šiõs kompãnijos šampūnų veiksmingùmas yrà klìniškai įródytas pačiosè prestižiškiáusiose Euròpos ódos klìnikose.*

klinkerìnis, klinkerìnė bdv. (2)
turintis sudėtyje klinkerio: *Klinkerìnė plytà. Klinkerìnis cemeñtas – klìnkerio ir gìpso malinỹs, netùrintis jokių aktyvių minerãlinių priẽdų.*

klìnkeris dkt. vns. (1)
labai kietas, atsparus šalčiams, rūgštims keramikos gaminys, vartojamas gatvėms, grindims kloti,

pastatų apdailai ir kt.: *Klìnkerio plýtos [čérpės]. Klìnkeris gamìnamas ìš mólio ir̃ kitų mẽdžiagų mìšinio. Klìnkeriu griñdžiamos gãtvės, šalìgatviai, apdáilinami láiptai, pastatų fasãdai.*

klintìngas, klintìnga bdv. (1)
toks, kuriame gausu klinčių: *Klintìngas dirvóžemis. Klintìnga žẽmė [vietóvė]. Klintìngi dolomìtai.*

klintìnis, klintìnė bdv. (2), **kliñtinis, kliñtinė** (1)
turintis klinčių: *Klintìnis meř gelis. Klintìnis tùfas. Klintìnė uolíena.*

klintìs, *klintiẽs* dkt. mot. (4)
nuosėdinė balta arba šviesiai pilka uoliena, ppr. naudojama cementui, statybinėms kalkėms gaminti: *Dolomìtinė klintìs. Klintiẽs telkinỹs. Kliñtys daugiáusia susidãro jū́rose, rečiaũ ežeruosè arbà sausumojè. Akmẽnės kraštè slū̃gso didelì klinčių klõdai. Netolì Naujõsios Akmẽnės cemeñto gamìntojai kãsa klintìs.*

kliñtmilčiai dgs. dkt. (1)
susmulkintos klintys rūgštiems dirvožemiams kalkinti: *Kliñtmilčiais ir̃ dolomìtmilčiais kálkinami rū́gštūs dirvóžemiai. Klintìs daugiaúsia naudójama statýbinių kálkių ir̃ kliñtmilčių gamýbai.*

kliñtmolis dkt. (1)
klintis su molio priemaiša; sin. mergelis: *Kliñtmolio ir̃ smiltaĩnio gruñtas puĩkiai tiñka vỹnuogėms augìnti. Tir̃pdamas sniẽgas suñkiasi peř klintìs ir̃ kliñtmolį. Sicìlijoje mùs sužavė́jo vė́jo suformúotos báltos kliñtmolio kõpos.*

klióka dkt. bendr. (1)
tarm. ištižęs, neapsukrus žmogus: *Víenas vařgas sù tà [tuõ] klióka. Ir̃ kaĩp mán išjùdinti šìtą klióką?*

kliokìmas dkt. ppr. vns. (2)
1. → kliokti 1: *Atsigùlę klaũsėmės lietaũs kliokìmo. Jį́ érzino vìskas: lãpų šlamė́jimas, ežiùko šiurẽnimas, vabalų̃ krebždė́jimas, lietaũs kliokìmas.*
2. → kliokti 2: *Visì pajùto stingdantį šaltį ir̃ baĩsų vandenìngos ùpės kliokìmą. Ū́kininkas nãktį pabùdo nuõ vandeñs kliokìmo.*

kliókt išt.
kartojant vartojamas vėmimo potyriui išreikšti; sin. gokt: *Kliókt kliókt ėmiaũ vémti. Vidùrnaktį tìk kliókt kliókt ir̃ apsivė́miau.*

kliõkti, *kliõkia, kliõkė* vksm. šnek.
1. KLIAUKTI 1: *Lietùs kliõkė vìsą nãktį.* | beasm.: *Kliõkė vìsą míelą naktẽlę. Jéigu ir̃ toliaũ taĩp kliõks, bùs greĩt apsémtas vìsas kiẽmas.*
2. (per ką, kuo, nuo ko, iš ko) KLIAUKTI 2: *Peř kiẽmą vanduõ kliõkia. Vanduõ gãtvėmis kliõkia. Upẽlis nuõ kálno klioktè kliõkia. Ìš klozèto ẽmė kliõkti vanduõ.*
3. (ką) KLIAUKTI 3: *Kliokiù vándenį – troškìna.* | neig. (ko): *Nekliõk tõ vandeñs tíek. Kíek tù galì kliõkti tõ limonãdo?*
4. (ką, kuo, ant ko) KLIAUKTI 4: *Kliõkia añt daržų̃ vándenį kibiraĩs.*

kliòšas dkt. (2)
tam tikras sijono ar kito drabužio (kelnių ir pan.) kirpimo būdas itin išplatinant apatinę dalį: *Kliòšo kélnės. Kélnių siaũrinimas peř siū̃lės apačiojè nórint panaikìnti kliòšą. Platė́jantys sukně̃lės raukiniaĩ sùkuria gražiaĩ kriñtantį kliòšą.*

kliòšinis, kliòšinė bdv. (1)
su kliošu: *Kliòšinis sijõnas. Kliòšinės kélnės. Šį́ sezòną rauktùs sijonùs keĩčia kliòšiniai.*

kliovìmasis dkt. sngr. ppr. vns. (1)
→ kliautis²: *Ãklas kliovìmasis autoritètais. Kliovìmasis Dievù [savimì]. Áutorė kritikúoja kliovìmąsi víen racionaliù mąstymu.*

klìpas dkt. (2)
trumpas, ppr. turintis siužetą vaizdo ar (ir) garso kūrinėlis, iliustruojantis dainą, reklamuojantis prekes, paslaugas ir pan.: *Transliúoti klipùs. Vaĩzdo [gařso] klìpas. Kiekvíenas festivãlio dalỹvis pristatýtas sãvitu klipù. Naujamè atlikė́jos vaĩzdo klipè nufilmúotas jõs gimtàsis miẽstas.*

klìpata dkt. bendr. (1)
menk. kas labai sumenkęs, nusilpęs, sunkiai bepajuda: *Lãgeryje peř keliàs saváites virtaũ vìsišku klìpata. Guliù tikrų klìpatų palãtoje. Už nùgarų palìkome netiñkamus rikiuõtei klìpatas.*

klipatẽlė dkt. bendr. (2)
dem. klipata: *Šiamè káime šešiólika võs pàkrutančių senùkų, õ anamè – dẽšimt klipatẽlių. Žvelgdamas į sulýsusius pabėgėlius iš kařto prisìminiau rašýtojo romanè vaizdúojamus klipatėlės.*

klipẽlis dkt. (2)
šnek. dem. klipas: *Neblõgas vaĩzdo klipẽlis. Pérskaitęs jūsų komentãrą prisìminiau víeną klipẽlį internetè.*

klypìmas dkt. ppr. vns. (2)
→ klypti 1: *Kójų klypìmas į šónus eĩnant akmenúotu keliù.*

klypinė́ti, *klypinė́ja, klypinė́jo* vksm. (į ką, dėl ko)
ne kartą po truputį klypti: *Dẽl plačių bãtų kójos klypinė́jo į šónus.*

klỹpinti, *klỹpina, klỹpino* vksm.
1. (ką) daryti, kad klyptų (2 r.), kreivai dėvėtųsi (apie avalynę); sin. kleipti: *Tàs šlùbis labaĩ batùs klỹpina.* | sngr.: *Peř dideĩ bãtai, todẽl ir pãkulnės klỹpinasi.*
2. (į ką, per ką, kuo) šnek. klypuojant, virtuojant eiti: *Kuř jìs klỹpina? Senùtė klỹpina į parduotùvę. Kaimýnas kàs rýtą keliukù [peř párką] klỹpindavo ikì pãšto.*

klipytúoti, *klipytúoja, klipytãvo* vksm. (į ką, kuo, per ką, prie ko, iki ko) šnek.
eiti krypuojant, svyruojant ar šlubčiojant; sin. klypuoti, klibikščiuoti: *Aptrupė́jusiais šalìgatviais klipytúoju į dárbą. Ántys peř pievą klipytúoja priẽ tveñkinio. Klipytúoti iki pàt tuřgaus mán jaũ peř tolì.*

klipiùkas dkt. (2)
šnek. dem. klipas: *Gražùs klipiùkas. Internetè paskélbėme klipiùką apiẽ mokỹklos jubiliẽjų.*

klýptelėti, *klýptelėja, klýptelėjo* vksm. (į ką)
kiek paklypti, pakrypti; sin. kryptelėti: *Kója klýptelėjo į šãlį.*

klỹpti, *klỹpsta, klỹpo* vksm.
1. (į ką) einant krypti į šoną; sin. klaipytis: *Slidù – kójos į šalìs klỹpsta.*
2. dėvint darytis kreivam, išskleiptam: *Bãto ùžkulnis klỹpsta. Šiẽ bãtai labaĩ klỹpsta.*
3. virsti, svirti į šalį; sin. šlyti: *Tvárto síena pradė́jo klỹpti. Pastebė́jau, kàd jaũ klỹpsta ir sodẽlio tvorà.*
4. gverti, klerti, klibti: *Vežìmas [dùrys] klỹpsta. Igaĩniui medìnė būdẽlė ẽmė klỹpti, õ nemalõnūs kvapaĩ vìs stiprė́jo.*

klipùkas dkt. (2)
šnek. dem. klipas: *Puikùs klipùkas. Kviẽčiame pasižiūrė́ti klipùką apiẽ sėkmìngai įgyvéndintą projèktą.*

klypúoti, *klypúoja, klypãvo* vksm. (kuo, paskui ką, iki ko)
krypuoti, virtuoti: *Einù klypúodamas pãskui jį̃. Parduotùvėje žuviẽs negavaũ, tèks klypúoti ikì kiòsko. Výras neatródė sùžeistas – gatvė klypãvo ganà greĩtai.*

klýsti, *klýsta, klýdo* vksm.
1. daryti klaidą: *Mokiniaĩ klýsta rašýdami žõdį „bą̃la“. Dažnaĩ klýstama vartójant daugiareikšmiùs prìelinksnius.*
2. būti neteisiam; sin. apsirikti: *Klýsti, jéi taĩp manaĩ. Šiañdien pirmãdienis. – Nè, tù klýsti, šiañdien antrãdienis. Jũs klýstate, tõ tikraĩ negalė́jo bū́ti.*
3. netikru keliu eiti, išsukti iš tikrojo kelio: *Neradaũ kẽlio ir vìs labiaũ klýdau. Põrą kařtų ẽsame bañdę põ apýlinkes važinė́tis dvìračiais ir abù kartùs klýdome ìš kẽlio. Knygà tàps íeškančių, kláusiančių, abejójančių ař klýstančių žmoniũ pataréju.*

klýstkelis dkt. (1)
klaidingas, netikras kelias: *Nusùkti į̃ klỹstkelį. Tàs naũjas kẽlias gãli bū́ti ir klýstkelis.* | prk.: *Mą̃stymo [mintiẽs] klýstkeliai. Kláidžioti jõ poètinio pasáulio klýstkeliais.*
♦ **klýstkeliais nueĩti** žr. nueiti.

klýstžvakė dkt. (1)
ŽALTVYKSLĖ: *Šĩtos klýstžvakės ir paklaidìna žmõgų. Rašýtojo romanè daũg mìtinių būtýbių: laũmių, klýstžvakių, kaũkų.*

klišaĩ prv.
taip, kaip būdinga klišam žmogui; sin. šleivai: *Klišaĩ váikščioti. Kárvė klišaĩ stãto kójas.* | prk.: *Mèsti į̃ krẽpšį klišaĩ.*

klìšas, klišà bdv. (4)
1. kreivas (apie kojį); sin. šleivas: *Klìšos kójos. Vaĩkui bãtai áiškiai peř didelì, smukčiója nuõ klišų̃ kojẽlių.*
2. turintis kreivas kojas; sin. šleivas: *Klìšas vaĩkas. Vìsos mū́sų kárvės bùvo staműbios, žalmařgės, klìšos. Įsiùtęs výras trỹpė klišomìs kójomis ką tìk išpláutą koridorių.*
3. būdingas kreivas kojas turinčiam žmogui: *Klišà eĩsena.*
4. prastas, netikęs ir pan.: *Klìšas stìlius [įstãtymas]. Klìšos miñtys leñda į̃ gálvą.*

klìšė[1] dkt. (2)
1. metalinė, medinė, linoleumo ar kitos medžiagos iškiliaspaudės forma, kurioje išgraviruota arba išėsdinta iliustracija ar tekstas: *Mẽdžio raižinių̃ [cìnko, plãstiko] klìšės. Ráižyti klìšę [klišės]. Vãrio klìšės ráižomos arbà ésdinamos.*
2. banali, nuvalkiota, visiems žinoma mintis: *Kalbė́ti [reműtis] klìšėmis. Taĩ tìk skaműbūs, kasdiẽnio gyvẽnimo klišė viřtę žõdžiai. Klìšėmis vadìnami paviẽniai, nuõlat pasikartójantys banãlūs žõdžiai, dažniáusiai epitètai, arbà kelių̃ žõdžių sámplaikos, frãzės sù nusistovė́jusiomis fòrmulėmis. Romanè realìstiškos detãlės slẽpia tam tikràs pãsakojimo klišės.*

klišénti, *klišėna, klišẽno* vksm. (per ką, į ką, kuo, iki ko)
eiti klišomis kojomis; sin. klišinti, klišuoti: *Kuř tù dabař klišenì? Ir vẽl tévas į̃ leñtpjūvę klišẽna. Takučiù [peř pievą, ikì váistinės] klišẽna močiùtė.*

Klišiaĩ dkt. dgs. (4)
istorinis Kaliningrado srityje esančio Kutuzovo kaimo pavadinimas: *XVII ámžiuje įkurtà Klišių evangèlikų liuterõnų parãpija. Klišiaĩ pavadìnti Kutùzovu põ Añtrojo pasaulìnio kãro.*

klišinéti, *klišinéja, klišinéjo* vksm. (apie ką, po ką, iš ko, į ką) šnek.
pamažu (ppr. įvairiomis kryptimis) vaikštinėti klišomis kojomis: *Senùkas klišinéja apiẽ namùs [põ tróbą]. Tėvas klišinéja ìš kam̃po į̃ kam̃pą viẽtos neràsdamas.*

klìšinis, klìšinė bdv. (1)
virtęs kliše, banalus, nuvalkiotas: *Klìšinis mąstymas [supratìmas]. Klìšinė kalbà. Klìšiniai įvaizdžiai. Senõsios raštìjos klìšinis stìlius negãli bũti neĩgiamai vértinamas, nès jìs yrà sąlygotas pãsakojimo kanònų.*

klìšinti, *klìšina, klìšino* vksm.
1. (ką) daryti, kad klištų (2 r.): *Sãko, kàd vaikštỹnė vaĩko kojýtes klìšina.*
2. (per ką, į ką, kuo, iki ko) šnek. eiti klišomis kojomis; sin. klišuoti, klišenti: *Vaĩkas klìšina peř sniẽgą [keliukù] į̃ mokỹklą. Tèks vẽl klìšinti ikì katilìnės.*
3. (ką) einant klišai statyti (kojas): *Vaĩkas pradéjo klìšinti kójas, kreĩpti į̃ vìdų.*

klìšis, klìšė[2] dkt. (2)
šnek. kas klišomis, kreivomis kojomis; sin. šleivys: *Mán tẽko šókti sù klišiù. Nevadìnk manę̃s klìše!*

klišiùkas, klišiùkė dkt. (2) šnek.
dem. klišius: *Manìškis sūnùs ir̃gi klišiùkas.*

klìšius, klìšė[3] dkt. (2)
šnek. kas klišomis, kreivomis kojomis; sin. šleivys: *Jéi žmõgų tiẽsiai šviẽsiai pavadìntumei klìšiumi, jìs, áišku, nebũtų laimìngas. Jì nuõ mažų̃ dienų̃ tokià klìšė.*

klišogrãfas dkt. (2)
elektroninis metalinių ar plastikinių plokštelių graviravimo automatas klišėms gaminti: *Cìnko klìšės gravirúojamos klišografù. Išvỹkęs į̃ Amèriką dẽdė dìrbo spaustùvėje priẽ klišogrãfo.*

klìšti, *klỹšta, klìšo* vksm.
1. darytis klišam (apie žmogų ar gyvulį): *Į̃ senãtvę ėmiaũ klìšti. Arklỹs põ kiekvíeno darbýmečio vìs labiaũ klìšo.*
2. darytis klišam, šleivam (apie kojas): *Tàvo kójos klỹšta.*

klišùmas dkt. ppr. vns. (2)
1. → klišas 1: *Dẽl kójų klišùmo kaimýną vadìndavo klìšiumi.*
2. → klišas 2: *Ar̃ ir̃ tù manaĩ, kàd výrą klišùmas puõšia?*

klišúoti, *klišúoja, klišãvo* vksm. (kuo, į ką, iki ko, po ką)
eiti klišomis kojomis; sin. klišenti, klišinti: *Senùtė klišúoja į̃ daržą [ikì kaimýnės]. Põ kiẽmą klišúoja šuõ.*

klìtoris dkt. (1)
nedidelė labai jautri moters išorinių lytinių organų dalis; sin. varputė: *Klìtorį tùri vìsos žinduõlių patẽlės. Klìtoryje daũg neřvinių galũnių. Lytìnio susijáudinimo metù į̃ klìtorį prìteka daũg artèrinio kraũjo.*

kliù išt.
kartojant vartojamas skysčio tekėjimo su pauzėmis dėl kliūties garsui pamėgdžioti ir įspūdžiui

pavaizduoti; sin. kliuku: *Kliù kliù kliù pripýlė vandeñs ìš bùtelio. Kliù kliù kliù ìš statìnės tekė́jo alùs. Jì pàima mãžą buteliùką, kliù kliù kliù sùkliuksi į̃ stiklináitę trauktìnė.*

kliùdymas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kliudyti 1: *Čiuožė́ja ùž trãsos žymėklių kliùdymus turė́jo pasitráukti ìš varžýbų.*
2. → kliudyti 2: *Kliùdymas pasinaudóti rinkìmų tė́ise. Ùž kliùdymą teĩsmo añtstoliui gãli bũti baũdžiama administrãcine baudà. Nepáisydami kliùdymų dìrbome toliaũ.*
3. → kliudyti 3: *Táikinio kliùdymas.*

kliudýti, *kliùdo, kliùdė* vksm.
1. (ką, kuo) būti taip arti ko, kad neliktų tarpo iki ko, liesti: *Slýstelėjęs automobìlis bùferiu kliùdė apsaugìnę tvorẽlę. Taksìstas kliùdė dvìratininką. Kastùvas kliùdė ãkmenį.* | neig. (ko, kuo): *Mãžojo broliùko nẽ pirštù nekliudýk!*
2. (ką, kam) būti kliūtimi; sin. trukdyti: *Tù mán kliudaĩ dìrbti, pasitráuk. Šiẽ ãsmenys kliùdė atlìkti procèsinius veiksmùs* (teis.). *Laimė́ti jíems kliùdo neobjektyvùs teisė́jãvimas. Kàs kliùdo šeimõs láimei? Pažiūrų skìrtumai nekliùdė kalbė́tis, suprà̃sti kìtą.*
3. (ką, kam, į ką, kuo) sviedžiant, šaunant, lekiant pataikyti: *Kliùdė jį̃ [jám] ãkmeniu. Atsitiktìnė kulkà kliùdė jám pẽtį [į̃ pẽtį]. Strėlẽ kliùdė táikinį.* | neig. (ko): *Kulkos zvimbė prõ ausìs, bèt mũsų nekliùdė.*
4. kalbant ar rašant paminėti: *Knỹgoje áutorius kliùdo ir̃ emigrãcijos kláusimus. Stráipsnyje bùvo kliudýti ir̃ veršlo výstymo kláusimai.* | neig. (ko): *Šitõs tèmos geriaũ nekliudýkime.*

kliudýtojas, kliudýtoja dkt. (1)
kas kliudo (2 r.); sin. trukdytojas: *Výras teĩsiasi sù kliudýtojais įsigýti parduotùvę. Lietùs ir̃ vė́jas – didžiáusi sklandaũs dárbo kliudýtojai.*

kliùgis dkt. (2)
KLIUKIS: *Pakratýk kiaušìnį, ar̃ tìk nebùs kliùgis. Kiaušìniai švieži, nėrà nẽ víeno kliùgio. Ìš tų̃ kliùgių niẽkas neišsiris.*

kliukė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kliukėti 3: *Vérdančio vandeñs [avižìnės kõšės] kliukė́jimas.*

kliukénti, *kliukẽna, kliukẽno* vksm. šnek.
1. (iš ko, į ką) su garsu tekėti, bėgti: *Sùltys kliukẽna ìš bùtelio. Ìš gertùvės į̃ puodẽlį kliukẽno vanduõ.*
2. (ką, iš ko) gausiai gerti (ppr. su garsu); sin. kliukinti: *Vaĩkas kliukẽna píeną ìš buteliùko. Sẽnis kliukẽna ãlų, nèt peř bařzdą vařva.*

kliukė́ti, *kliùka, kliukė́jo* vksm.
1. judinamam išduoti garsą; sin. kliuksėti, kliunksėti: *Kiaušìnis kliùka.*
2. (iš ko, į ką) šnek. su garsu tekėti; sin. kliuksėti: *Ìš statìnės į̃ ąsõtį kliùka alùs. Kliukė́jo ìš bùtelio pilamà sulà. Į̃ stiklinės kliukšė́jo vanduõ.*
3. šnek. su garsu virti; sin. kunkuliuoti: *Bùlvės [kõšė] kliùka. Púode kliukė́jo bulviẽnė sù miltìniais kukùliais.*

kliùkinimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kliukinti 3: *Tóks alaũs kliùkinimas táu prastaĩ baĩgsis.*

kliùkinti, *kliùkina, kliùkino* vksm.
1. (ką) daryti, kad kliukėtų, kliuksėtų, mėginti, ar kliuka: *Kám kiaušiniùs kliùkini?* | neig. (ko): *Nekliùkink kiaušìnio.*
2. (ką, į ką, iš ko) šnek. su garsu pilti: *Ìš ąsõčio šeimininkas kliùkino ãlų į̃ stiklinės. Prisìmenu*

drãstišką ãkciją, kaĩ į kanalizãcijos grotelės demonstratyviaĩ bùvo kliùkinamas penkių žvaigždùčių konjãkas.
3. (ką, iš ko) šnek. gausiai gerti (ppr. su garsu); sin. kliunkinti, maukti, pliaupti: *Vaĩkas kliùkina apelsìnų sùltis. Jìs ãlų ìš bùtelio kliùkina.*

kliùkis dkt. (2)
kliukantis kiaušinis; sin. kliugis, kliunkis: *Dùžo kliùkis, visà trobà prasmìrdo. Išmèsk tuõs kliukiùs! Dẽšimt kiaušìnių põ vištà padéjau, taĩ trìs kliukiùs radaũ.*

kliuksė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kliuksėti 1: *Tiẽ garsaĩ prìminė pùspilnės alaũs statìnės kliuksė́jimą. Skaũdamoje ausyjè pacieñtas kařtais gìrdi sàvo balso áidą, jaũčia skỹsčio kliuksė́jimą ař kaip nórs kitaĩp apibũdinamus garsùs.*
2. → kliuksėti 2: *Kàs rýtą išgìrsdavo basų pėdų šlepsė́jimą į̃ virtùvę, píeno kliuksė́jimą ìš molìnio ąsõčio į̃ aliumìninį puodẽlį.*
3. → kliuksėti 3: *Vandeñs kliuksė́jimas põ kójomis. Ùž nùgaros girdė́jau duñblo kliuksė́jimą põ sunkiaĩs gumìniais bãtais.*

kliuksė́ti, *kliùksi, kliuksė́jo* vksm.
1. (kame) plakantis išduoti garsą (apie skysčius); sin. teliūskuotis, plaktis: *Bùtelyje kliuksė́jo kažkóks skỹstis. Prigė́riau vandeñs, dabař pilvas kliùksi bė́gant. Chirùrgo pirštinėse kliuksė́jo prãkaitas, šlapì apatìniai lìpo priẽ kū̃no.*
2. (iš ko, į ką) su garsu tekėti; sin. kliukėti: *Alùs kliùksi ìš statìnės. Vanduõ kliuksė́jo į̃ taũrę. Į̃ stiklinės kliuksė́jo raudónas gė́ralas.*
3. (po kuo) žliugsėti, šliuksėti: *Vanduõ kliùksi põ kójomis. Põ išklótomis kreivomìs lentomìs kliuksė́jo pliuržė́.*

kliùkt išt.
1. vartojamas geriamo ar tekančio skysčio kliuktelėjimo įspūdžiui pavaizduoti ir garsui pamėgdžioti; sin. kliunkt: *Kliùkt ir išgė́rė taurẽlę. Výras storõm lū́pom apžiója bùtelio gùrklį – kliùkt, kliùkt, kliùkt. Benzìnas ìš kanìstrų tìk kliùkt kliùkt kliùkt.*
2. vartojamas nedidelio daikto įkritimo į skystį ar atsimušimo į ką kietą įspūdžiui pavaizduoti ir garsui pamėgdžioti; sin. kliukt: *Pinigìnė kliùkt į̃ vándenį. Kliùkt kliùkt kiaušiniùs į̃ keptùvę.*
3. kartojant nusakomas kliuksėjimas: *Bė́gant pilvas kliùkt kliùkt kliùksi. Buteliùkas vaĩko kišẽnėje eĩnant tìk kliùkt, kliùkt.*

kliū́kt išt.
vartojamas intensyvesniam geriamo ar pilamo skysčio tekėjimo įspūdžiui pavaizduoti ir garsui pamėgdžioti: *Àš kliū́kt ir išgė́riau vìsą bùtelį alaũs. Vanduõ tìk kliū́kt prõ dubeñs kraštùs. Įpỹkusi bóba tìk kliū́kt vándenį añt výro.*

kliùktelėjimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kliuktelėti: *Netikėtai kliùktelėjimo garsas péraugo į̃ gurgė́jimą.*

kliùktelėti, *kliùkteli (kliùktelėja), kliùktelėjo* vksm. (ko, kam, į ką)
kiek įpilti; sin. pilstelėti, šliukštelėti: *Ir mán kliùktelėk vandeñs. Ař galì kliùktelėti píeno į̃ kãvą? Móteris griẽbė ìš bufẽto dvì stiklináites ir kliùktelėjo į̃ jàs trauktìnės.*

kliùku išt.
kartojant vartojamas skysčio tekėjimo su pauzėmis dėl kliūties garsui pamėgdžioti ir įspūdžiui pavaizduoti; sin. kliu: *Paẽmęs bùtelį kliùku kliùku vỹną į̃ taurès. Kliùku kliùku kliùku gérsim põ stikliùką ìš tõ mãžo buteliùko* (flk.).

kliùnkinimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kliunkinti[1] 1: *Tóks alaũs kliùnkinimas nesveĩka.*
2. → kliunkinti[1] 2: *Kliùnkinimas pianinù.*

kliùnkinti[1], *kliùnkina, kliùnkino* vksm. šnek.
1. (ką, iš ko) gausiai gerti (ppr. su garsu); sin. kliukinti, maukti, pliaupti: *Kókį gérimą kliùnkini vãsarą? Kliùnkinu ir kliùnkinu minerãlinį vándenį. Vaikìnas ìš bùtelio kliùnkina ãlų.*
2. (kuo, ką) prastai, nemokšiškai skambinti, groti (ppr. klavišiniu muzikos instrumentu): *Kažkàs kliùnkino fortepijonù [išsidẽrinusį pianìną].* | (ką) taip grojant atlikti muzikos kūrinį ar pan.: *Kliùnkinti gamàs [pratimùs]. Mergáitė kliùnkino pianinù įgrìsusius válsus.*

kliuñkinti[2], *kliuñkina, kliuñkino* vksm. (kuo, per ką, iki ko, į ką) šnek.
pamažu eiti; sin. vilktis: *Kliuñkinu namõ [ikì kiòsko]. Kliuñkinome peř pélkę. Sẽnis keliù kliuñkino lėtaĩ, pasiramsčiúodamas lazdà, vìs apsidairýdamas, ař niẽkas jõ nèseka. Kliuñkinsiu ikì ẽžero pasižiūréti, ař žvejaĩ kã̀ sugãvo.*

kliùnkis dkt. (1), **kliuñkis** (2)
kliukantis kiaušinis, sin. kliukis: *Lizdè bùvo mãžas pūkúotas paukštùkas, õ gretà jõ baltãvo kliùnkis. Vìštos lìzdas didžiáusias, bèt visì kiaušìniai kliùnkiai.*

kliunksė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kliunksėti: *Pìlamo vandeñs kliunksė́jimas. Ausyjè jaučiù skỹsčio kliunksė́jimą.*

kliunksė́ti, *kliùnksi, kliunksė́jo* vksm. (kame)
KLIUKSĖTI 1: *Bùtelyje kliùnksi minerãlinis vanduõ. Teřmose kliunksė́jo arbatà [kavà]. Kuprìnėje švelʼniai kliùnksi limonãdo bùtelis.*

kliùnkt išt.
1. vartojamas geriamo ar tekančio skysčio kliuktelėjimo įspūdžiui pavaizduoti ir garsui pamėgdžioti; sin. kliunkt: *Vanduõ tẽka ìš bùtelio tìk kliùnkt, kliùnkt. Kliùnkt, kliùnkt vanduõ peř voniõs kraštùs.*
2. vartojamas nedidelio daikto įkritimo į skystį įspūdžiui pavaizduoti ir garsui pamėgdžioti; sin. kliukt: *Kliùnkt kìbiras į̃ ẽketę. Įsikìbęs turẽklų, vaĩkas svíedė žaĩslą į̃ vándenį – tàs kliùnkt. Kliùnkt rãktas į̃ ùpę.*

kliùnktelėti, *kliùnkteli (kliùnktelėja), kliùnktelėjo* vksm. (į ką)
su garsu įkristi, įšokti (į vandenį); sin. pliumptelėti: *Dìdelė žuvìs kliùnktelėjo į̃ vándenį. Varlẽ kliùnktėjo į̃ kū̃drą. Raktẽliai kliùnktelėjo į̃ bãlą. Meškerýkotis ūžteli, kabliùkas kliùnkteli, õ plū̃dė sùpasi viršuñ vandeñs lygýbės.*

kliuřkalas dkt. (3[b]) šnek.
prastas, nepasisekęs, dažniausiai skystas valgis: *Tìkras kliuřkalas, õ nè pyrãgas. Svečiaĩ želẽs láukia, õ tù jíems tã̀ nesustìngusį kliuřkalą nèši? Kóks čià kliuřkalas, kàs jį̃ válgys?*

kliurkìmas dkt. ppr. vns. (2) šnek.
1. → kliurkti 1: *Dyzelìnio variklio kliurkìmas. Mán tàs rãdijo kliurkìmas ausìs ìšūžė.*
2. → kliurkti 2: *Nósies kliurkìmas.*
3. → kliurkti 3: *Várgina pilvo kliurkìmas, viduriãvimas.*

kliùrkinti, *kliùrkina, kliùrkino* vksm. šnek. (ką, kuo)
išgaunant į kliurkimą panašų garsą (ppr. prastai) skambinti, griežti, groti; sin. liurlinti: *Sūnùs armòniką kliùrkina. Šiek tíek móku kliùrkinti pianinù. Kokià čià mùzika, tìk kliùrkina dūdàs.* | (ką, kuo) taip skambinant atlikti muzikos kūrinį ar pan.: *Jìs ẽmė armònika kliùrkinti pàprastą melòdiją*

[válsą].
♦ **pil̃vas máršą [máršus] kliùrkina** norisi valgyti: *Põ žỹgio turi̇̀stų pilvaĩ máršus kliùrkino. Mán pil̃vas máršą kliùrkina, õ tù siū́lai eĩti pasiváikščioti! Kadà pietáusime, jaũ seniaĩ pil̃vas máršus kliùrkina.*

kliurksė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kliurksėti: *Šlapiũ bãtų kliurksė́jimas.*

kliurksė́ti, *kliùrksi, kliurksė́jo* vksm. šnek. (po kuo)
tarpais su garsu trykšti, trykščioti (vandeniui); sin. žliugsėti, čiurkšėti, čiurškėti: *Bãtai šlapi̇̀, vanduõ kliùrksi eĩnant. Põ kareĩvių kójomis kliurksė́jo pažliùgęs sniẽgas [puřvas].*

kliùrkt išt.
vartojamas skysčio (dažniausiai kartu su oru) ištekėjimo įspūdžiui pavaizduoti ir garsui pamėgdžioti: *Snarglỹs kliùrkt išbė́go. Taĩp supỹkino nuõ smárvės, ti̇̀k kliùrkt ir apsivémiau. Dantũ pastà ti̇̀k kliùrkt ì̇š tūtẽlės.*

kliuřkti, *kliuřkia, kliuřkė* vksm. šnek.
1. (kame) skleisti nemalonų, nedarnų garsą; sin. burgzti, plerpti: *Seni̇̀ vargõnai kliuřkia. Rãdijas [traktoriùkas] kliuřkė. Kampè, kařtkartėmis vi̇̀s pasipùrtydamas, periòdiškai kliuřkė šaldytùvas.*
2. (ką, prie ko) menk. garsiai šnypšti nosį: *Nemandagù priẽ visų̃ kliuřkti nósį. Nekliuřk taĩp baĩsiai!*
3. gurgti (apie pilvą); sin. gurgėti, gurguliuoti: *Pil̃vas kažkõ kliuřkia. Tùščias pil̃vas vi̇̀s garsiaũ kliuřkė.*
4. (ką, iš ko) menk. garsiai srėbti; sin. šliurpti, šlerpti: *Kliuřkia sriùbą ì̇š vi̇̀so púodo. Kliurki̇̀ kaĩp veršìs pùtrą.*
5. (ką, kas, kame, ant ko) menk. nerimtai, niekus kalbėti; sin. pliurpti, pliaukšti: *Kliuřk nekliuřkęs, vis tíek tavę̃s niẽkas neklaũso. Kliuřkia niekùs, tařsi kám bū́tų į̇domù. Kiemè [añt suoliùko] kliuřkė kaimýnės.*

kliùrti, *kliū̃ra, kliùro* vksm. šnek.
KLERTI: *Seni̇̀ automobi̇̀liai greĩtai kliū̃ra. Sù kuõ kùlsi, jéi kombáinas ẽmė kliùrti?*

kliùst išt.
vartojamas išpylimo, išliejimo įspūdžiui pavaizduoti ir garsui pamėgdžioti; sin. šliukšt: *Kliùst kavà añt knỹgos. Kažkàs kliùst vandeñs mán añt nùgaros. Išsigandaũ, píenas ti̇̀k kliùst añt žẽmės.*

kliū́st išt.
vartojamas smarkaus išpylimo, išliejimo įspūdžiui pavaizduoti ir garsui pamėgdžioti; sin. šliūkšt: *Kliū́st vi̇̀są ki̇̀birą vandeñs į̃ duõbę. Įsiùtusi mótina ti̇̀k kliū́st ąsõtį alaũs į̃ pãtvorį. Kliū́st vi̇̀są púodą káršto vandeñs į̃ võnią.*

kliùstelėti, *kliùsteli (kliùstelėja), kliùstelėjo* vksm.
1. (ko, kam, į ką, ant ko) pilstelėti, šliukštelėti: *Jì̇s kliùstelėjo vỹno į̃ taũrę. Kliùstelėk mán vandeñs añt rañkų. Žurnalìstas paslaugiaĩ pastū́mė jám kė̃dę, kliùstelėjo ì̇š grafìno į̃ stiklą vandeñs.*
2. (kam, į ką, iš ko, ant ko) kiek plūstelėti, siūbtelėti: *Kraũjas kliùstelėjo į̃ gálvą. Vaĩkui ì̇š nósies kliùstelėjo kraũjas. Nužudýtojo kraũjas kliùstelėjo añt mármuro grindų̃.*

kliū́stelėti, *kliū́steli (kliū́stelėja), kliū́stelėjo* vksm.
1. (ką, ko, kam, į ką, ant ko) šliūkštelėti, pliūptelėti: *Kažkàs kliū́stelėjo vandeñs jám añt galvõs. Jì̇ kliū́stelėjo pãmuiles į̃ pãtvorį. Virė́jas kliū́stelėjo į̃ keptùvę aliẽjaus.*
2. (kam, į ką, iš ko, per ką) pliūptelėti, plūstelėti, siūbtelėti: *Kraũjas jám kliū́stelėjo ì̇š burnõs. Jì̇ pajùto kliū́stelint kraũją į̃ véidą. Vanduõ kliū́stelėjo į̃ laukùs. Medžiótojas peiliù patáikė šérnei į̃ gérklę ir káršto kraũjo čiurkšlė̃ kliū́stelėjo peř rankàs.*

kliūtėlė dkt. (2)
1. dem. kliūtis 1: *Kíek atsirañda kliūčių kliūtẽlių nórint iñtis núosavo veršlo!*
2. dem. kliūtis 2: *Žìrgas užkliùvo ùž aštúoniasdešimties centimètrų áukščio kliūtẽlės.*

kliūti, *kliūva, kliùvo* vksm.
1. (už ko) kabintis, liesti ką taip, kad stabdytų, trukdytų toliau judėti: *Kójos kliūva ùž sleñksčio [už akmenų]. Drabùžiai [kepùrės] kliùvo ùž šakų.*
2. (kam) būti kliūtimi; sin. kliudyti, trukdyti: *Šiañdien táu vìskas kliūva. Kuõ [kõ] táu kliūva tiẽ vaikaĩ? Tráukis, kliūvì visíems. Nekliūva mán tiẽ daiktaĩ. Tuõ metù negalėjau tàpti kapitonù, nès valdžiai kliùvo màno praeitìs, senẽlių sociãlinė kilmẽ, gimináičiai ùžsienyje.* | prk.: *Kõ táu kliūva màno ãpdaras?*
3. (į ką) pataikyti, kliudyti: *Akmenùkas kliùvo į pàt ãkį.*
4. (kam) tekti kieno daliai; sin. atitekti: *Laimėtojui kliùs prìzas [dovanà]. Ūkis kliūdavo vyriáusiam vaĩkui. Šìs dárbas, matýt, kliùs táu. Seĩmo nãriui spaudõs konfereñcijoje kliùvo nemažaĩ kláusimų.* | neig. (ko): *Kitíems niẽko nekliùvo.*
5. (kam, ko) gauti barti, mušti: *Kliùvo ir mán pylõs.* | beasm. (kam, nuo ko): *Kliùs táu nuõ tė́vo.*
6. (ko, kam) nepavykti išvengti: *Mùms kliùvo nemažaĩ lietaũs. Daugiaũ sniẽgo kliùvo pietìnei ir rytìnei Líetuvai.*
♦ **į káilį kliūti** būti mušamam, lupamam: *Ir mán geraĩ nuõ jõ į káilį kliùvo. Ói, kliùs táu į káilį nuõ tė́vo!* **kuř kliùvo, kuř nekliùvo** bet kaip, atmestinai, prastai (ką padarė): *Tóks teñ ir akė́jimas – kuř kliùvo, kuř nekliùvo. Pasė́jo javùs kuř kliùvo, kuř nekliùvo, užtàt retaĩ ir sudýgo. Taĩp ir vãlė grindìs – kuř kliùvo, kuř nekliùvo.* **liežùvis kliūva** žr. liežuvis.

kliūtinis, kliūtinė bdv. (1), **kliūtìnis, kliūtìnė** (2)
su kliūtimis: *Kliūtinės lenktỹnės [rungtỹnės].*

kliūtinis bėgìmas
klasikinė lengvaatlečių rungtis – trijų kilometrų bėgimas stadiono ratu, kuriame reikia įveikti penkias lygiais tarpais įrengtas kliūtis ir duobę su vandeniu: *Pìrmosios kliūtinio bėgìmo varžýbos bùvo sùrengtos Ánglijoje. Į olìmpinių žaidỹnių programą kliūtinis bėgìmas įtrauktas XX ámžiaus pradžiojè. Lietuvõs atstõvė patẽko į kliūtinio bėgìmo finãlą.* • plg. barjerinis bėgimas.

kliūtinis jojìmas
jojimas per kliūtis, išdėstytas aikštėje tam tikra eilės tvarka; sin. konkūras: *Į kliūtinio jojìmo varžýbų finãlą pateñka geriáusi raĩteliai. Kliūtinio jojìmo rungtyjè visì raĩteliai startúoja vienu metù. Mókslininkai įródė, kàd kliūtiniame jojimè laimėtojais dažniáusiai tampa dìdelę šìrdį tùrintys žirgaĩ.*

kliūtis, *kliūties* dkt. mot. (1), **kliūtìs,** *kliūtiẽs* (4)
1. tai, kas trukdo pažangai, sumanymams, ketinimams, planams: sin. kliuvinys, kliautis: *Biurokrãtinės kliūtys smulkiám ir vidutìniam veršlui. Neįgalùmas – ne kliūtis. Visúomenės nesaugùmas ir silpnà teisėtvarka – rimtos kliūtys, trùkdančios plėtóti piliẽtinę visúomenę. Minìstras pìrmininkas paréiškė nemãtąs kliūčių sąvartýno statýbai. Skirtingos tradìcijos tikraĩ nè kliūtis sukùrti tvìrtą šeĩmą.*
2. užtvara ar kitas kliuvinys, kurį turi įveikti sportininkas: *Kliūčių rúožas. Šokìmas peř kliūtis. Įveĩkti kliūtis. Leñgvos treniruõčių kliūtys. Bėgìmas sù specialiomìs kliūtimis.*
3. kas kliudo, kliudantis daiktas; sin. kliuvinys: *Ežerè tiñklas užsikabìno ùž kliūčių. Skaitaũ patarimùs, kaĩp suklijúoti plytelės apliñk įvairiàs kliūtis.*

kliuvìmas dkt. ppr. vns. (2)
→ kliūti 1: *Kliuvìmas ùž daiktų eĩnant. Šiẽ frazeologìzmai nusãko virtìmą ar kliuvìmą ùž ko nórs.*

kliuvinė́jimas dkt. (1)

1. → kliuvinėti 1: *Kliuvinė́jimas ùž bal̃dų. Būdingiáusi ligõs póžymiai yrà nestabilùmas, dažnì kliuvinė́jimai ir̃ virtìmai.*

2. → kliuvinėti 2: *Ar̃ tiẽ kliuvinė́jimai nè biurokrãtijos sukeliamì?*

kliuvinė́ti, *kliuvinė́ja, kliuvinė́jo* vksm.

1. (už ko) ne kartą po truputį kliūti, kabintis: *Vaikaĩ bė́go kliuvinė́dami vienì ùž kitų̃. Kójos kliuvinė́jo ùž vìsiškai nusidėvė́jusio linolèumo. Kójos slidinė́jo ir̃ kliuvinė́jo ùž kupstų̃ ir̃ akmenų̃.*

2. patirti nesklandumų, trukdžių: *Reikalaĩ kliuvinė́ja. Nustebaũ, kaĩp vaĩkas kliuvinė́ja skaitýdamas. Báiminosi, kàd kalbė́damas ìš galvõs, neskaitýdamas tèksto, nepradė́tų kliuvinė́ti.*

kliuvinỹs dkt. (3ᵇ)

kas kliūva, kliūvantis daiktas; sin. kliūtis, kliautis: *Dė̃l dùgno kliuvinių̃ dažnaĩ plýšta tinklaĩ. Salà yrà ùpės kelyjè atsirãdęs kliuvinỹs. Ùpė šį̃ kliùvinį àpteka ìš abiejų̃ pùsių.* | prk.: *Pažangõs kliuvinỹs. Vaĩkas, nesùgebantis prisitáikyti, tam̃pa kliùviniu mokỹkloje ir̃ kitur̃.*

klìvija dkt. (1)

į amarilę panaši kambarinė svogūninė gėlė pailgais lapais, žydinti oranžiniais žiedais ant aukšto žiedynkočio (ppr. raudonoji klivija, *Clivia miniata*): *Klìvijos paplìtusios Pietų̃ Ãfrikoje. Klìvijos dažnaĩ žýdi kelìs kartùs per̃ metùs. Žýdinčias klìvijas láistykite gausiaũ.*

Klìvlandas dkt. vns. (1)

miestas Jungtinėse Amerikos Valstijose, Ohajyje: *Klìvlando šeštadienìnė lituanìstinė mokyklà. Lėktùvas nusiléido Klìvlande. Atvỹkęs į̃ Klìvlandą profèsorius dìrbo mókslinių tyrìmų centrè.*

Klìvlendas dkt. vns. (1)

KLIVLANDAS: *Klìvlendo elektrònikos institùtas. Klìvlende daũg párkų. Klìvlende gyvẽno Lietuvõs prezideñtas Antañas Smetonà.*

klizmà dkt. (2)

1. skysčio įleidimas į tiesiąją žarną, ppr. norint išvalyti vidurius: *Vãlomoji [gýdomoji, maitìnamoji, diagnòstinė] klizmà. Kaĩ užkietė́ja viduriaĩ, artė́ja gim̃dymas ar̃ operãcija, reĩkia darýti vãlomąją klìzmą. Maitìnamoji klizmà dãroma, kaĩ ligóniui sunkù prarýti maĩstą arbà kaĩ į̃ organìzmą reĩkia suléisti daũg skỹsčio.*

2. prietaisas skysčiui į tiesiąją žarną įleisti (guminė kriaušė ir kt.): *Klizmà sù añtgaliu. Šiàs klizmàs nusipirkaũ váistinėje.*

klizmùtė dkt. (2)

1. dem. klizma 1: *Dažnaĩ klizmùčių negãlima darýti, nès sutriñka žarnų̃ veiklà.*

2. dem. klizma 2: *Į̃ ligóninę vèšiuosi ir̃ klizmùtę, bùs reikalìnga priẽš gim̃dymą.*

kloakà dkt. (2)

1. kai kurių žuvų, varliagyvių, roplių, paukščių ir primityviausių žinduolių paplatėjusi užpakalinės žarnos dalis, į kurią atsiveria šlapimo ir lyties organų takai: *Liekamóji kloakà* (anat.). *Kloãkos maišẽlis* (anat.). *Kloakàs tùri rykliaĩ, rãjos, ančiasnãpiai, echìdnos.*

2. senovės pasaulyje – požeminis kanalas nešvarumams nubėgti: *Didžióji Ròmos kloakà. Senóvėje kloãkų bū́ta Babilonè, Jerùzalėje. Per̃ ãtviras kanalizãcijos angàs gãtvėse ãtmatos sutekė́davo į̃ kloakàs.*

kloãkinis, kloãkinė bdv. (1)

turintis kloaką (1 r.): *Ančiasnãpis – Austrãlijos kloãkinis žinduõlis. Kloãkiniai gyvū̃nai dẽda kiaušiniùs, õ jaunikliùs maitìna pí́enu.*

klõdas dkt. (2)
vienos medžiagos sluoksnis: *Naftìngi klõdai. Žẽmių [mõlio] klõdas. Metãno išgavìmas ìš anglių klõdo.* | prk.: *Prasiskveřbti į̃ sąmonės klodùs. Lietuvà gãli didžiúotis neišsemiamaĩs folklòro klõdais.*

klodúoti, *klodúoja, klodãvo* vksm. (ką, su kuo)
dėti klodais: *Móterys laukuosè klodãvo pėdus. Juodõs spalvõs vìlną klodúoju sù rõžine.*

klojà dkt. (4)
etnogr. linų klojimo laikas: *Ankstyvà [vėlyvà] klojà. Klojõs pradžià. Rudeñs pradžià – pàts tikràsis laĩkas klõjai.*

klojė́jas, klojė́ja dkt. (1)
žmogus, kuris kloja plyteles, vamzdžius ir pan.: *Griñdinio klojė́jas. Plytẽlių [trinkẽlių] klojė́jai. Siū́lome dárbą laũko vamzdýnų klojė́jams.*

klojė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
sngr. → klojėti 2 (sngr.): *Nurautų linų klojė́jimasis. Linų stiebẽlių klojė́jimasis priklaũso nuõ daũgelio veiksnių – óro sąlygų, linų veĩslės, pasė́lio tankùmo, stiebẽlių stõrio.*

klojė́ti, *klõji (klojė́ja), klojė́jo* vksm.
1. (kuo) būti užsiklojusiam: *Šiltà añtklode klojė́ti. Svirnè gulė́jau, šilkaĩs klojė́jau* (flk.).
2. sngr. paklotam džiūti, stovėti (ppr. apie linus): *Linaĩ tebesiklojė́ja. Ankstesniaĩs brandõs tařpsniais nurautì linaĩ klojė́jasi ilgiaũ negù nurautì vėliaũ. Nupjáutos dìlgėlės džiovìnamos añt ražíenos, paskuĩ jõs klojė́jasi. Kanãpės klojė́jasi apiẽ trìs saváites.*
3. (ką, ant ko) laikyti paklotus (linus): *Linùs klojė́ja añt dìrvos. Linùs klojė́davo apiẽ mė́nesį.*
4. (ant ko, po kuo) būti nusidriekusiam, driektis: *Šlãpios mìglos klojė́jo añt pievų. Añt šalìgatvių klojė́jo šešė̃liai. Põ kójomis klojė́jo sãmanos.*

klojìkas, klojìkė dkt. (2)
KLOJĖJAS: *Gál galì rekomendúoti trinkẽlių klojìką? Nè taĩp pàprasta ràsti gerùs plytẽlių klojikùs.*

klojyklà dkt. (2)
vieta linams kloti: *Ìš klojỹklų linų šiaudẽliai gabẽnami į̃ džiovyklàs.*

klojìmas dkt. ppr. vns. (2), **klojìmasis** sngr. (1)
1. medinis ūkinis pastatas javams laikyti ir kulti; sin. kluonas: *Gẽra miegóti klojimè añt šiẽno. Pardúodu žẽmės sklỹpą sù klojimù. Klojìmuose kráudavo javùs, ten pàt ir kùldavo. Viẽtinis jaunìmas spektakliùs reñgdavo ū́kininkų klojìmuose. Javaĩ nuimtì ir suvežtì į̃ klojimùs.*
2. → kloti 1: *Brãškių tarpùeilių klojìmas šiaudaĩs. Linų klojìmas – víenas ìš jų apdorójimo procèsų.*
3. → kloti 2: *Vamzdžių [kãbelio, parkèto] klojìmas. Trinkẽlių klojìmą turė́tumėte patikė́ti profesionãlams. Bū́tina, kàd išvynióta dangà priẽš klojìmą patalpojè pragulė́tų pãrą.*
4. → kloti 6: *Kasdiẽnis lóvos klojìmas.* | sngr.: *Lóvos klojìmasis – svarbùs įprotis, kuriuõ pràdedame diẽną.*
5. → kloti 7: *Ligónių klojìmas žiẽmą (sù) patalaĩs.* | sngr.: *Meñkas klojìmasis (sù) tókia antklodė̀lė.*

klojinỹs dkt. (3ª)
1. sumontuota statinio ar jo dalies forma betonuoti: *Kolònos klojinỹs. Sijų klojinỹs. Surenkamàsis [išařdomasis, pérstatomasis, kilnójamasis, skỹdinis] klojinỹs. Stógo [síenų] klojiniaĩ. Montúoti klójinius. Klojinỹs betonúojamai konstrùkcijai suteĩkia projèktinius mãtmenis.*
2. kuo kas išklota: *Lentų klójinio liẽkanos.*
3. kas paklota: *Linų klojinỹs.*

4. vieno ar kelių sluoksnių sukirpti paruoštas audinys, mezginys ar neaustinė medžiaga: *Daugiasluõksnis [vienasluõksnis] klojinỹs. Veltìnio klojinỹs.*

klòmba dkt. (1)
paaukštintas simetriškas gėlynas vejoje: *Apskritìmo [ovãlo] fòrmos klòmbos. Įreñgti klòmbas. Sodìnti gėlės klòmbose. Apvaliojè klòmboje sõdo viduryjè bùvo prisodìnta raudónų iř geltónų tùlpių.*

klònas dkt. (2)
1. grupė genetiškai tapačių ląstelių arba individų, klonavimo būdu išaugintų iš bendro protėvio: *Aviẽs klònas. Laboratòrijoje gãlima atriñkti atspariáusius ląstẽlių klonùs. Klònų atrankõs metodù gẽrinamos sẽnos augalų̃ veĩslės iř ìšvedamos naũjos.*
2. identiška kopija: *Prekýboje pasiródė sẽnojo automobìlio klònas. Kompãnijos tùri bū́ti atsar̃gios, kàd šiõs vértinimo sistèmos neim̃tų gamìnti klònų.*

klonãvimas dkt. ppr. vns. (2)
organizmo, ląstelės, branduolio, molekulės, geno ir pan. dauginimas išsaugant pradinį jų genetinį tipą ar struktūrą: *Gyvū̃nų klonãvimas. Kùriamos naũjos augalų̃ klonãvimo technològijos. Vìsos Euròpos valstýbės draũdžia reprodùkcinį žmogaũs klonãvimą.*

klonẽlis dkt. (2)
dem. klonis: *Klonẽlis paleĩ ẽžerą. Mū̃šis vỹko klonẽlyje, netolì nuõ mū́sų klúono. Skríeja véjas peř kloneliùs.*

kloniaũ prv.
žemiau, labiau į klonį: *Kuř kloniaũ, sniẽgas dár nenutiř̃po. Piř̃tį kloniaũ pasistãtėme.*

klónis dkt. (1)
pailgas žemės paviršiaus pažemėjimas, įsiterpęs tarp kalvagūbrių: *Gilùs [dìdelis, ìlgas] klónis. Nusiléidome į̃ àpsnigtą klónį. Klóniuose sniẽgas ilgaĩ netiř̃psta. Keliãvome kalnaĩs iř klóniais. Sielvartìngų áimanų áidas rìtosi peř kálnus iř klónius.* | prk.: *Ãšarų klónis.* • plg. slėnis.

klonúoti, *klonúoja, klonãvo* vksm. (ką)
atlikti klonavimą: *Klonúoti gyvūnùs [áugalus]. Mókslininkai jaũ klonúoja iř triušiùs. Genètikai klonãvo aštúonis veršiukùs. Klonúojant áugalus gãlima išsáugoti retàs iř nỹkstančias rū́šis.*

klõstas dkt. (2)
1. KLOSTĖ 1: *Smulkiaĩs klõstais klostúotas júodas sijõnas. Kélnių príekyje – dvì dìdelės kišẽnės iř porà klóstų.*
2. KLODAS: *Mólio klõstas.*

klostãvimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klostuoti: *Užúolaidų [audinių̃] klostãvimas. Laikìkliai pàdeda sutvìrtinti užúolaidų klostãvimą iř papìldo interjèrą elegántiškais elemeñtais.*

klõstė dkt. (2)
1. vienodų matmenų taisyklingai dvigubai sudėtas arba krentantis banga audinio ir pan. ruožas: *Išardýti sudáigstytą klõstę. Kélnės sù klõstėmis. Drabùžis bè klõsčių. Lýginti suknẽlės klostès. Sarafãną puõšia siaũros [plãčios] klõstės. Gražiaĩ gùla sijõno klõstės. Siuvéja dygsniúoja palaidìnės klostès. Užúolaida kriñta klõstėmis.*
2. odos raukšlė: *Ríebios kãklo klõstės. Bal̃so klõstės – dvì gleivinè pàdengtos į̃ gérklų vìdų ìš šónų išsìkišančios raũkšlės. Nusvarìnti lū́pų kampaĩ iř gìlios klõstės apiẽ bùrną liùdijo výro skaũdžią prãeitį. Óda susìmetė į̃ klostès.*

klostẽlė dkt. (2)
dem. klostė 1: *Kišẽnė sù klostelė. Puošnių̃ marškinių̃ príekiai gãli bū̃ti siuvinė́jami, puošiamì smulkiomìs klostẽlėmis. Kélnių viršùs priglùdęs, viẽtoje klostẽlių – įsiuvai. Priẽš prìsiuvant rankógalį reĩkia sutvìrtinti klostelės arbà paraũkti rankóvės ãpačią.*

klostė́tas, klostė́ta bdv. (1)
su klostėmis; sin. klostuotas, klostytas: *Dėvė́ti klostė́tus drabužiùs. Ìlgos klostė́tos suknẽlės. Jìs vilkė́jo frãką ir márškinius sù klostė́tais raukinùkais.*

klóstymas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klostyti 1: *Kruopštùs mẽdžiagos [užúolaidų] klóstymas. Matãvimo ir klóstymo mašinà* (tekst.).
2. → klostyti 2: *Vaikų̃ klóstymas ir vyniójimas į̃ pledùs.*
3. → klostyti 3: *Linų̃ klóstymas pí́evoje [añt pí́evos].*
4. sngr. → klostyti 5 (sngr.): *Įvykių klóstymasis.*
5. → klostyti 7: *Núosėdų klóstymo zònos* (geol.). | sngr.: *Kalnų̃ ùpės núosėdų klóstymasis* (geol.). *Dùrpių slúoksnių klóstymasis* (geol).

klostinė́ti, *klostinė́ja, klostinė́jo* vksm. (ką)
pamažu klostyti, dangstyti: *Mamà šiltaĩ klostinė́jo vaĩką. Móteris rūpestìngai klostinė́jo ligónį.*

klõstinis, klõstinė bdv. (1)
su klostėmis: *Klõstinės užúolaidos. Klõstinis sijõnas.*

klóstytas, klóstyta bdv. (1)
su klostėmis; sin. klostuotas, klostėtas: *Klóstyti langúoti sijonùkai. Mergìnos ilgaĩs klóstytais drabùžiais. Aukštaĩčių liemẽnės bū́davo nuõ liemeñs pridurtaĩs klóstytais skvernaĩs.*

klóstyti, *klósto, klóstė* vksm.
1. (ką, kuo, ant ko) daryti klostes; sin. klostuoti: *Klóstyti áudinį nórimo ìlgio klõstėmis. Į̃ mãdą sugrį̃žusius klóstytus sijonùs dėrinkite sù marškiniaĩs, švarkaĩs ar raštúotais megztìniais. Pabaĩgus ãpdailą, audinỹs klóstomas añt padė̃klo* (tekst.).
2. (ką, kuo) rūpestingai dangstyti, gobstyti, ne kartą užkloti: *Šiltaĩ klóstyk vaĩką. Senẽlė vaikáitį klósto añtklode.* | sngr. (kuo): *Oraĩ vésta, vakaraĩs verándoje jaũ teñka plėdais klóstytis.*
3. (ką, ant ko, prieš ką, kame) eilėmis kloti, skleisti, tiesti, guldyti: *Linùs klóstyti añt pí́evos [pí́evoje]. Dróbes klóstydavo pí́evoje priẽš sáulę, kàd išbáltų.*
4. būti apgaubusiam, aptraukusiam (savimi): *Vãkaras klóstė gatvès ir kiemeliùs. Žẽmę klósto rūkaĩ.*
5. sngr. vykti, dėtis: *Aplinkýbės [įvykiai] klóstėsi palankiaĩ. Kaĩp klóstosi reikalaĩ? Sù kaimýninėmis šalimìs klóstėsi draũgiški sántykiai.*
6. (ką) pasakoti, dėstyti: *Klóstyk sàvo núomonę [rū́pesčius, vargùs].*
7. (ką, kame) formuoti, daryti (sluoksnius): *Ùpė klósto dugnė sąnašas* (geol.).

klóstytinis, klóstytinė bdv. (1)
su klostėmis; sin. klostytas, klostuotas: *Klóstytiniai sijõno prí́edurai. Klóstytinės užúolaidos.*

klostytùvas dkt. (2)
tech. įtaisas, skirtas audiniui klostyti: *Klostytùvo transpòrteris. Klostytùvas išklósto karštùvo pagamìntą slúoksnį į̃ reĩkiamo stõrio klódą. Gãminio klostytùvas – įvairių̃ apdailõs mašìnų įtaisas, skirtas sleñkančiam áudiniui suklóstyti* (tekst.).

klostúotas, klostúota bdv. (1)
su klostėmis; sin. klostytas, klostėtas: *Klostúotas sijõnas. Klostúota suknẽlė [prijuõstė]. Klostúotos užúolaidos.*

klostúoti, *klostúoja, klostãvo* vksm. (ką)
daryti klostes, su klostėmis: *Klostúoti sijõną [áudinį]. Šią žiẽmą segėsime klostúotus sijonùs. Pirkaũ palaidìnę sù klostúotomis rankóvėmis.*

klóti, *klója, klójo* vksm.
1. (ką, ant ko, kame, kuo) dėti, tiesti, skleisti ant paviršiaus: *Stáltiesę klóti añt stãlo. Kìlimus klója añt grindų. Mẽnės bũdavo žvėrių káiliais klótos. Močiùtė añt nubrózdintų kẽlių klója kopũsto lapùs. Mẽs klójame tvártą šiaudaĩs. Sãmanomis [pūkaĩs] paũkščiai klója lizdùs. Linùs klódavo pievose. Ìš jáujos išnẽšę pėdus klódavo eilėmìs añt móliu išplũkto laĩto ir kùldavo spragilaĩs.* | sngr. (ką, kuo): *Takaĩs klójasi grindìs.*
2. (ką) tvirtinti, guldyti ką (ppr. horizontaliai): *Klóti kãbelį [komunikãcijas] põ žemè [añt žẽmės]. Darbiniñkai klója vamzdžiùs. Meistraĩ klója parkètą.*
3. daryti ką tiesiant, dengiant, formuojant ir pan.: *Pãmatus [stógą] klóti. Šalìgatvį klója. Klója naũją griñdinį. Pìla skaĩdą [žvỹrą] – kẽlią klõs.*
4. (ką, kuo) dengti kieno paviršių: *Síenas plytẽlėmis [dailýlentėmis] klója. Jái bùvo nesvarbù, kàd méistras plytelès klójo kreivaĩ, kàd plỹtą añt pỹtos suñkiai nutáikydavo.*
5. (ką) dengti savimi: *Lãpai [sniẽgas] klója žẽmę. Dẽbesys klója padángę. Dáiktus klójo dùlkės ir vorãtinkliai.*
6. (ką, kam) taisyti lovą, patalą einant miegoti ar atsikėlus: *Nóriu miẽgo – klósiu lóvą. Klók sesùtei pãtalą.* | sngr. (ką): *Atsikẽlei ir klókis lóvą.*
7. (ką, kuo, su kuo) gaubti, dengti gulintįjį iš viršaus ar iš visų pusių: *Dukrýtę (sù) antklodėlè klók. Kám taĩp šiltaĩ klóji vaikùs?* | sngr. (kuo, su kuo): *Àš klójuosi (sù) patalaĩs. Žiẽmą šilčiaũ klójamės.*
8. (ką, kam, už ką) šnek. duoti, mokėti (pinigus): *Kíek klótum ùž tókį nãmą? Ùž gýdymą daktaráms šimtùs klója.*
9. (ką) tiesiai, atvirai sakyti, pasakoti; sin. drožti, rėžti: *Klójau vìską ìš eilẽs. Klók teisýbę. Móteris nesìruošė apsimetinéti, tuojaũ klójo tiẽsą.*
10. sngr. (kam, kame) vykti (ppr. sėkmingai); sin. sektis: *Mókslas mán klójasi geraĩ. Prekýba jíems neblogaĩ klójosi. Toliaũ vìskas klójosi dár blogiaũ.* | beasm. (kam): *Sakýk, kaĩp táu klójasi? Keliõnėje mùms klójosi puĩkiai. Jéi vìskas klõsis kaĩp sumanýta, turétume mẽtų pabaigojè baĩgti remòntą.*
11. (ant ko, ką) dėti (valgiais, gėrimais): *Klók añt stãlo, kã turì. Šeimininkė klójo añt stãlo mėsàs, sū́rius, saldumýnus.*
♦ **rõžėmis klótas** žr. rožė.

klotìnis, klotìnė bdv. (2)
klojamas, skleidžiamas lauke: *Klotìniai linaĩ – taĩ nè merktìniai. Klotìnių linų plúoštas minkštèsnis, plonèsnis.*

klotinỹs dkt. (3ª) stat.
neaukštas pastovas su paklotu darbininkui stovėti, medžiagoms sudėti: *Klotinių pérstatymas. Sumontúoti ãtskirus stùmdomus klótinius. Pãstato vidujè klotinỹs stãtomas paleĩ síenas. Klotiniaĩ naudójami mū́rijant ikì penkių mètrų aũkščio síenas, stulpùs.*

klotìs dkt. (4)
pasisekimas, sėkmė, laimė: *Tokià reikalų klotìs lémė dìdeles įmonės ìšlaidas. Linkiù kuõ geriáusios klotiẽs! Jì palinkéjo draũgui visokeriópos klotiẽs.*

klotùvas dkt. (2)
tech. klojimo mechanizmas: *Vaĩmzdžių [bẽgių, betòno, keliũ dangõs, asfálto] klotùvas. Įmonė įsigìjo dù moderniùs asfáltbetonio klotuvùs. Tẽko dìrbti sù trinkẽlių klotuvù.*

klounadà dkt. vns. (1)
cirko žanras, kuriame klounai kuria komišką personažą (kaukę): *Kaĩp savarañkiškas cìrko žánras klounadà susiklóstė XIX ámžiaus pradžiojè. Lietuvojè klounadà kìlo ìš káimo jaunìmo pasilìnksminimų, šveñčių personãžų. Klounãdoje dažnaĩ išjuokiamì tikróvės reiškiniaĩ.*

klòunas, klòunė dkt. (1)
1. cirko artistas, juokdarys, atliekantis humoristinius numerius: *Klòuno káukė. Gãtvės klòunai. Vaidìnti klòuną. Jì yrà profesionalì klòunė. Išleistà kòmiksų knygà apiẽ klòunus.*
2. žmogus, kuris nerimtai elgiasi, krečia juokus: *Jĩ visì vadìno klòunu. Sūnaũ, tù esì tìkras klòunas! Ir vẽl tiẽ klòunai añt suoliùko susédę kvailiója.*

klòuniškai prv.
taip kaip klounas (1 r.), taip, kaip būdinga klounams: *Jìs bùvo klòuniškai išsidãžęs. Gimtãdienį šveñtėme klòuniškai: bùvo daũg juõko, pérsirenginėjimų ir pókštų. Nóri išsiskìrti ìš kitų, bèt nepagalvóji, kàd dažnaĩ atródai taĩp klòuniškai.*

klòuniškas, klòuniška bdv. (1)
būdingas klounams: *Klòuniškas elgesỹs [triùkai, išsidirbinė́jimas]. Kvailà ir klòuniška ìšvaizda. Vakarẽlyje visùs sužavė́jo ãktoriaus klòuniški pókštai ir judesiaĩ.*

Klóvainiai dkt. dgs. (1)
miestelis Pakruojo rajono savivaldybėje: *Klóvainių dolomìto telkinỹs. XIX ámžiaus pabaigojè Klóvainiai dẽgė. Klóvainiuose yrà išlìkę dvãro sodýbos pastatų. Nuõ Pùmpėnų pasùkome į Klóvainius.*

klozètas dkt. (2)
1. šnek. UNITAZAS: *Priẽ síenos tvìrtinamas [pastãtomas] klozètas. Pakeĩsti [sumontúoti] klozètą. Užsikimšęs klozètas. Pirmiáusia prijùnkite klozètą priẽ núotekų kanalizãcijos vamzdžio.*
2. išvietė su kriaukle: *Výrų [móterų] klozètas. Rūkýti [skaitýti laĩkraštį] klozetè.* • plg. tualetas.

klubãkaulis dkt. (1)
vienas iš dviejų viršutinių dubens kaulų: *Klubãkaulio lũžis. Išsikìšę klubãkauliai. Spòrtininkas smarkiai susìtrenkė klubãkaulį. Kuprìnė labaĩ dìdelė, deñgia nèt klubãkaulius.*

klùbas[1] dkt. (2)
viršutinė dubens kaulų dalis: *Klùbo sąnario uždegìmas. Màno klùbai yrà plãtūs, õ tàvo siaurì. Šokéjos spràgsi pirštais ir siūbúoja klùbais. Móterims, tùrinčioms plačiùs klubùs, reikétų riñktis tamsių spalvų kélnes ar sijonùs.*

klùbas[2] dkt. (2)
1. įstaiga ar organizacija, jungianti žmones pagal pomėgius: *Žygeĩvių klùbas. Vaikų ir jaunìmo klùbai. Šõkių klùbo lankýtojai. Subùrti žūklės mėgė́jus į klùbą.* | jos patalpos: *Remontúoti knỹgų skaitýtojų klùbą. Džiãzo klubè vỹks garsaũs saksofònininko koncẽrtas.*
2. NAKTINIS KLUBAS: *Jaunuõliai peř nãktį šẽlo klubè. Daininiñkė dažnaĩ koncertuódavo keliuosè senãmiesčio klùbuose.*
3. organizacija, įsteigta rengti tam tikros sporto šakos varžybas: *Įkùrti krepšìnio [fùtbolo] klùbą. Klubè dìrba septynì fùtbolo trèneriai. Krẽpšininkai nóri pasirašýti sù klùbais kuõ pelningesnès sùtartis.*

klubẽlis dkt. (2)
dem. klubas² 1: *Užsùkti į̃ klubẽlį. Vãkar bùvo mū́sų klubẽlio valdžiõs rinkìmai. Klubẽlyje įkū́rėme kalẽdines dirbtuvės.*

klùbininkas, klùbininkė dkt. (1)
klubų² (1 r.) lankytojas, narys: *Į̃ klubeliùs reñkasi klùbininkai. Klùbininkės nóriai dalìjasi naujomìs idė́jomis ir̃ patirtimì.*

klùbinis, klùbinė bdv. (1)
1. atliekamas ir pan. naktiniuose klubuose: *Šì klùbinė mùzika skam̃ba garsiáusiuose naktìniuose klùbuose. Rãdijo laidojè kiekvíeną šeštãdienį skam̃ba naujáusi klùbinės mùzikos kūriniaĩ.*
2. susijęs su klubais² (1 r.): *Klùbinio dárbo metòdininkė. Klùbinės įstaigos.*
3. susijęs su klubais² (3 r.): *Tarptautìnės klùbinės rungtỹnės. Klùbinio pòkerio turnỹras. Klùbinė kománda. Klùbinėse Euròpos kikbòkso taurė̃s varžýbose dalyvãvo įvairių̃ šalių̃ spòrtininkai.*

klùika dkt. bendr. (1)
menk. apykvailis žmogus; sin. kluikis, kvaiša: *Šìs vaĩkis tìkras klùika! Klùika, kã čià sapalióji?! Tà klùika niẽko nesuprañta, kaĩp sù jà susitarti?!*

kluikinė́ti, *kluikinė́ja, kluikinė́jo* vksm. (po ką)
šnek. vaikštinėti be tikslo, lyg apdujus: *Vìsą nãktį kluikinė́jau põ senãmiestį. Ganà kluikinė́ti põ tą̃ turgų̃, vis tíek niẽko nèperki.*

kluĩkinti, *kluĩkina, kluĩkino* vksm. (per ką) šnek.
eiti kur nors, vaikščioti be tikslo, lyg apdujus; sin. žioplinti: *Kluĩkina peř mìšką kaĩp bè galvõs. Kluĩkina pùsgirtis, bandýdamas suvókti, kuř esą̃s.*

klùikis, klùikė dkt. (1)
šnek. kluika, kvaiša: *Manaũ, kàd tàs vyrùkas yrà tìkras klùikis. Kaĩp tù galė́jai tokíems klùikiams patikė́ti bùto remòntą?! Neturiù kantrýbės sù tà klùike.*

kluĩkšis, kluĩkšė dkt. (2)
šnek. kluikis, kvaiša: *Dár tàs kluĩkšis bañdo kažkã áiškinti. Kiekvienamè káime bùvo kluĩkšių.*

kluĩkti, *kluĩksta, kluĩko* vksm. (nuo ko) šnek.
pamesti protą, netekti nuovokos; sin. kvailėti, kvaišti: *Kluĩksta výrai nuõ gėrìmo [nuõ degtìnės]. Dė̃dė išė̃jo į̃ peñsiją ir̃ pradė́jo kluĩkti.*

klumpáitė dkt. (1)
1. įsispiriamas batelis, ppr. su mediniu ar medžio imitacijos padu: *Vienà klumpáitė põ stalù nuspirtà, kità – kam̃bario viduryjè.*
2. dgs. tokių batelių pora: *Odìnės klumpáitės sù dirželiù. Sù šiomìs klumpáitėmis kójos nepavařgsta vìsą dieñą. Pirkaũ klumpáites plãčiai pė́dai sù áukšta kelʼtimi.*
3. daugiametis žolinis augalas klumpės pavidalo dideliais spalvingais žiedais (*Cypripedium*): *Plačialãpė klumpáitė įrašýta į̃ Lietuvõs raudónąją knỹgą. Plačialãpė klumpáitė dár vadìnama lietùviškąja orchidė́ja. Klumpáičių apýžiedžio lapẽlis labaĩ išsipū̃tęs, maišẽlio arbà batẽlio fòrmos. Smùlkias klumpáičių sė́klas išnešiója vė́jas.*

klumpakõjis dkt. vns. (2)
etnogr. lietuvių liaudies greito tempo nuotaikingas porinis šokis, šokamas su klumpėmis: *Klumpakõjis bùvo šókamas visojè Lietuvojè. Kai kadà šókant klumpakõjį dainúojama. Šokdamì klumpakõjį šokė́jai klùmpių netausója.* | jo muzika: *Muzikántai užgrójo klumpakõjį.*

klumpdirbỹs, klumpdirbė̃ dkt. (3ª) etnogr.
žmogus, kuris dirba klumpes; sin. klumpius, klumpininkas: *Klùmpdirbio įrankiai. Patýręs klumpdirbỹs. Aplankýti Žemaitìjos klùmpdirbius. Kařtais klumpdirbiaĩ klùmpes papuõšdavo įvairiaĩs ornameñtais.*

klumpdirbỹstė dkt. vns. (2)
etnogr. klumpių ir panašaus apavo dirbimas: *Klumpdirbỹstės tradìcijų púoselėjimas. Klumpdirbỹstė – klùmpių, mẽdpadžių gamýba – ganà rẽtas ãmatas. Muziẽjuje amatiniñkai demonstruõs senúosius ãmatus: klumpdirbỹstę, púodų žiedìmą, kalvỹstę.*

klùmpė[1] dkt. (1)
1. batas mediniu padu ar visas iš medžio, dėvėtas senovėje: *Drožinė́ta klùmpė. Lýgi klùmpė, kaĩp nutẽkinta. Klùmpę išdrožti – taĩ nè kepùrę nukélti.* | tokio pavidalo įsispiriamas vasarinis batas: *Nutrū̃ko klùmpės diržẽlis.*
2. dgs. tokio apavo pora: *Jì apsìavė klùmpėmis [įsispýrė į̃ klùmpes]. Báltos odìnės mèdikų klùmpės. Klùmpes ìš glúosnių ir ãlksnių medìenos dróžė klumpdirbiaĩ. Móterims klùmpes dróždavo ìš drebulẽs.*
♦ **ìš klùmpių iškrìsti** žr. iškristi. **ìš klùmpių išvir̃sti** žr. išvirsti. **ìš klùmpių vir̃sti** žr. virsti. **klùmpių sunešìmas** žr. sunešimas.

klumpẽlė dkt. (2)
pailgas aptakus vienaląstis vandens organizmas, primenantis klumpės padą (*Paramaecium*): *Palýginkite klumpẽlės ir̃ amèbos sándarą. Klumpẽlės paplìtusios visamè pasáulyje. Klumpẽlės miñta baktèrijomis ir̃ kitaĩs mikroorganìzmais.*

klumpė́tas, klumpė́ta bdv. (1)
su klumpėmis: *Klumpė́tas vaĩkas. Klumpė́tos dvãro meř̃gos. Anuõmet ìš visų̃ Lietuvõs kampų̃ į̃ Kaũną tráukė vyžóti ir̃ klumpė́ti výrai.*

klùmpininkas, klùmpininkė dkt. (1)
etnogr. žmogus, kuris dirba klumpes; sin. klumpdirbys, klumpius: *Gìdė papãsakojo apiẽ batsiuvių̃ ir̃ klùmpininkų įrankius. Viekšniū̃ miestẽlio klùmpininkas ir̃ mẽdpadžių mė́istras. Klùmpininkai klùmpes pardavinė́davo tuř̃guose.*

kluñpinti, *kluñpina, kluñpino* vksm. (kuo, per ką, su kuo) šnek.
sunkiai eiti: *Kluñpindavau peř̃ pušýną [peř̃ pìevas, peř̃ pusnìs]. Kluñpina šiaip taĩp sù lazdelè. Kàs teñ tóks kluñpina keliù?*

kluñpius, kluñpė[2] dkt. (2)
1. žmogus, kuris dirba klumpes; sin. klumpdirbys, klumpininkas: *Móterims klùmpes kluñpiai padažýdavo. Patýręs kluñpius peř̃ dieñą padìrbdavo apiẽ dẽšimt porų̃ klùmpių.*
2. šnek. prasčiokas, prastuolis: *Tiẽ màno kaimýnai yrà tikrì kluñpiai. Negražù žmónes vadìnti avinaĩs ar̃ kluñpiais.*

klumpsė́ti, *klùmpsi, klumpsė́jo* vksm. (kuo, į ką, per ką) šnek.
kaukšint eiti (ppr. su klumpėmis): *Kažkàs keliù klùmpsi. Žmogystà sù dìdeliu maišù añt pečių̃ klumpsė́jo į̃ geležìnkelio stõtį. Suliñkusi móteris ganà vikriaĩ klumpsė́jo peř̃ gãtvę.*

klúonas dkt. (1)
1. medinis ūkinis pastatas javams laikyti ir kulti; sin. klojimas: *Suvèžti į̃ klúoną rugių̃ pédus. Klúonas stovė́davo atokiaũ nuõ kitų̃ trobesių̃. Visų̃ tìpų klúonai tùri dìdeles pastóges padárgams, málkoms ir̃ kitíems reikmenìms laikýti.*
2. KLUONIENA: *Dróbių rietimùs ištiẽsdavo añt klúono. Paléido kiaulès į̃ klúoną.*

kluonãvietė dkt. (1)
vieta, kur buvo kluonas: *Kluonãvietę užsodìnome bùlvėmis. Kluonãvietėje gãnėsi kárvė.*

kluonẽlis dkt. (2)
dem. kluonas 1: *Nedìdelis kluonẽlis, víeno gréndymo, dviejų šalìnių, bèt, kaĩ vìsas šiẽnas presúotas, – telpa. Výrai kluonẽlyje kū̃lė javùs.*

kluoníena dkt. (1)
aikštelė, pieva prie kluono; sin. žardiena: *Nušienáuti kluoníeną. Kluoníena aptvertà aštriaĩs kuolaĩs. Kiaũlės knìsa kluoníeną. Ū̃kininkas pririšo árklį kluoníenoje.*

klupčiójimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klupčioti 1: *Žìrgo klupčiójimas. Klupčiójimas eĩnant.*
2. → klupčioti 3: *Jáudino karių̃ príesaikos žõdžiai ir klupčiójimas priẽš vẽliavą.*
3. → klupčioti 5: *Klupčiójimas tiẽs svarbiáusiais darbaĩs jaũ pradẽjo kélti grẽsmę valstýbės interesams.*
4. → klupčioti 6: *Klupčiójimas priẽš vaĺdžią [galingesniùs].*

klū̃pčiojimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klūpčioti 2: *Klū̃pčiojimas priẽš põną. Nekenčiù veidmaĩniško pataikãvimo, pérdėto rū̃pinimosi ir paslaugùmo, klū̃pčiojimo priẽš galingèsnį.*

klupčióti, *klupčiója, klupčiójo* vksm.
1. ne kartą klupti, kluptelėti; sin. klupinėti: *Jéi kíetas baĺnas spáudžia tiẽs gogù, žìrgas nebegãli normaliaĩ judė́ti, taĩpa vangùs, ìma klupčióti. Eĩdamas jìs klupčiójo. Kójų neapsãkomai maũdė, ėmiaũ klupčióti ir galóp susmukaũ añt vėsaũs sãmanų kùpsto.*
2. (kuo, per ką, link ko) klupinėjant eiti: *Kàs veřtė jį̃ klupčióti nelýgiu mìško takeliù? Vaĩkas klupčiójo peř tánkią žõlę liñk namų̃.*
3. (kame, prieš ką) ne kartą klauptis; sin. klūpčioti: *Sunkù klupčióti bažnýčioje priẽš visùs šventųjų pavéikslus, sunkù atsistóti, kójos skaũda.*
4. (prie ko) ne kartą apsirikti, klysti, sutrikti: *Vienì šešiamẽčiai ateĩna į̃ mokýklą skaitýdami, kitì dár klupčiója priẽ ilgèsnio žõdžio. Sezòno pradžiojè sėkmìngai žaĩdusi kománda vėliaũ ẽmė klupčióti.*
5. (iš ko) būti nesklandžiam; sin. strigti: *Eilė́raščio rìtmas ir rìmas klupčiója. Ìš jaũdulio màno miñtys ìma klupčióti.*
6. (prieš ką) keliaklupsčiauti, klūpčioti, žemintis: *Nėrà kõ daĩlininkams priẽš žurnalistùs klupčióti, kàd jiẽ rašýtų apiẽ pãrodas. Gaĩla žiūrė́ti į̃ tuõs pastùmdėlius, kuriẽ klupčiója priẽš visùs viršininkus.*

klū̃pčioti, *klū̃pčioja, klū̃pčiojo* vksm.
1. (prieš ką) ne kartą klauptis; sin. klupčioti: *Kõ tù čià klū̃pčioji?! Evangèlijoje pãsakojama, kaĩp kareĩviai týčiodamiesi klū̃pčiojo priẽš Diẽvą.*
2. (prieš ką) keliaklupsčiauti, klupčioti, žemintis: *Neveřta klū̃pčioti priẽš galiūnùs. Gál jaũ ganà klū̃pčioti priẽš kiekvíeną valdininkẽlį?*

klùpdymas dkt. ppr. vns. (1)
1. → klupdyti: *Kadáise populiarì bausmẽ vaikáms bùvo klùpdymas.*
2. tiesaus konstrukcijos elemento centro gniuždymas: *Klùpdymo jėgà.*

klupdýti, *klùpdo, klùpdė* vksm.
1. (ką, ant ko, kame) daryti, kad klauptųsi, liepti, versti klauptis: *Tévas nemùšdavo mū́sų, tìk kampè klupdýdavo. Prasikaĺtusius vaikùs seniaũ klupdýdavo añt žìrnių.*
2. (ką) daryti, kad sutriktų, apsiriktų, klystų: *Rinktìnės krėpšininkai príešininkus dažnaĩ klùpdė*

kibià ir geraĩ organizúota gynýba. Lýgos debiutántai sėkmìngai klùpdė sénbūvius. Egzãminą laĩkančius būsimúosius vairúotojus klùpė ir teòrija.

klūpė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ klūpėti: *Klūpė́jimas añt kẽlių réiškia nuolankùmą, stovė́jimas – pãgarbą. Klūpė́jimas, mušìmasis į krūtìnę, stìgmos delnuosė yrà krikščionýbės vaizdiniaĩ. Visas jõ gyvẽnimas tebùvo bažnýčių ir vienuolýnų lañkymas, kasdiẽnė klūpė́jimo priẽ įvairių altõrių rutinà.*

klūpė́ti, *klūpi, klūpė́jo* vksm. (ant ko, prieš ką)
KLŪPOTI: *Klũpintis žmogùs. Añt víeno kẽlio klūpė́ti. Kõ klūpì vienà? Móteris ilgaĩ klūpė́jo priẽš nukryžiúotąjį.*

klupinė́ti, *klupinė́ja, klupinė́jo* vksm.
ne kartą klupti; sin. klupčioti: *Svirduliúodamas, klupinė́damas eĩna. Visái jėgų nebeturiù, klupinė́ju kàs kelĩ žiñgsniai.*

klupiniaĩs prv.
KLUPINIU: *Jì gyvẽno, vařgo, klupiniaĩs į dárbą, klupiniaĩs ìš dárbo. Klupiniaĩs lėkiaũ į ligóninę lankýti tė́vo.*

klùpiniu prv.
klupdamas, paskubomis: *Jìs klùpiniu išbė́go prõ durìs. Klùpiniu lẽkėme priẽ vandeñs.*

klūpójimas dkt. ppr. vns. (1), **klū́pojimas** (1)
→ klūpoti: *Imtỹnininko klūpójimas añt tatãmio rẽmiantis į jį delnaĩs. Skaũda kẽliai nuõ klūpójimo.*

klūpõm prv.
KLŪPOMIS: *Meĩstis klūpõm. Eĩti klūpõm apiẽ bažnýčią. Klūpõm ravė́jau daržùs.*

klūpomìs prv.
atsiklaupus; sin. klupsčiomis, klūpsčiomis: *Šiẽmet kasiaũ bùlves klūpomìs. Nusikaĩtėlis nukentė́jusiosios klūpomìs prãšė pasigailė́ti.*

klūpóti, *klū́po, klūpójo* vksm., **klū́poti,** *klū́po, klū́pojo* (prie ko, ties kuo, ant ko)
keliais remtis į žemę: *Klū́pantis kùnigas. Elgeta klū́po priẽ bažnýčios. Vařtininkas klūpójo añt vařtų lìnijos. Mergáitės klūpójo tiẽs šventõs Marìjos pavė́ikslu ir nuoširdžiaĩ melđėsi.*

klùpsčias, klupsčià bdv. (4)
KLŪPSČIAS: *Priẽ valdõvo, sėdinčio sóste, jiẽ priẽjo klupstì. Móteris kumpsčià plóvė grindìs.*

klū́psčias, klūpsčià bdv. (3)
atsiklaupęs: *Tarpùvartėje klū́psčias elgeta prãšo pinigų. Tetà klūpščià, pasiremdamà rañkomis, àtšliaužė priẽ lóvos. Jì valandomìs klūpsčià ravė́davo sàvo daržą.*

klupsčiõm prv.
KLUPSČIOMIS: *Sėdė́ti pusiáu klupsčiõm. Uogavaũ klupsčiõm, dabař skaũda vìsą júosmenį.*

klūpsčiõm prv.
atsiklaupus; sin. klūpomis, klupsčiomis: *Šaũlio padėtìs ir táikymo bũdai medžiõklėse: gulomìs, klūpsčiõm, sėdõm ir taĩp toliaũ. Sužeistàsis šliaũžė pusiáu klūpsčiõm liñk apkasų.*

klupsčiomìs prv.
atsiklaupus; sin. klūpomis, klūpsčiomis: *Ravéti daržą klupsčiomìs. Klupsčiomìs šliáužiojau põ kam̃barius ir̃ valiaũ visùs kampùs.*

klūpsčiomìs prv.
atsiklaupus; sin. klūpomis, klupsčiomis: *Senãtvėje jìs tegalėjo dìrbti klūpsčiomìs. Sù tėvaĩs jìs atsisvéikino klūpsčiomìs. Jì kasmẽt klūpsčiomìs apeĩna šveñtąjį Šìluvos ãkmenį.*

klùpsnis dkt. (2)
tarm. didžiojo piršto galas iki pirmojo sąnario: *Seniaũ keř̃pamą mėdžiagą siuvėjai matúodavo sprìndžiais ir̃ klùpsniais.*

klùpstis dkt. (2)
tarm. kelis: *Pasikaišýti sijõną aukščiaũ klùpsčių. Vanduõ síekia klupsčiùs. Turbũt jìs lìks plìkas kaĩp klùpstis* (praras visus turtus, nieko nebeturės).

klupstõm prv.
KLUPSTOMIS: *Jì klupstõm mazgójo virtùvės grindìs. Klupstõm rẽtinau morkàs.*

klupstomìs prv.
KLUPSČIOMIS: *Ravéti daržą klupstomìs. Klupstomìs šveičiaũ kiekvíeną trobõs kampẽlį.*

klùpt išt.
vartojamas kluptelėjimui, suklupimui pavaizduoti: *Àš tìk klùpt, jìs manè čiùpt! Gíesmei sukam̃bus visì tìk klùpt.*

klū́pt išt.
vartojamas stipresniam kluptelėjimui, suklupimui pavaizduoti: *Kója užkliùvo, tìk klū́pt añt kẽlių. Pamãtę šáutuvus belaĩsviai tìk klū́pt añt griñdinio.*

klùptelėjimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kluptelėti 1: *Klùptelėjimas lìpant láiptais. Klùptelėjimas añt slidaũs šalìgatvio.*
2. → kluptelėti 3: *Vicečempiònų klùptelėjimas ketvirtfinalyje.* | dgs.: *Rinktìnė įveikė japonùs ir̃ žeñgia bè klùptelėjimų.*

klùptelėti, *klùpteli (klùptelėja), klùptelėjo* vksm.
1. (ant ko) kiek suklupti: *Klùptelėjau añt slidaũs šalìgatvio. Arklỹs bė́gdamas klùptelėjo, todẽl dabar̃ šlubúoja.*
2. (ant ko) kiek priklaupti: *Praeidamà prõ altõrių klùptelėjau añt víeno kẽlio.*
3. (kame) kiek suklysti, nepadaryti ko tinkamai: *Krẽpšininkai pùsfinalyje klùptelėjo. Mergýtė susijáudino ir̃ deklamúodama eilė́raštį kelìs sykiùs klùptelėjo.*

klùpti, *klum̃pa, klùpo* vksm.
1. (iš ko, ant ko, kame) pulti, kniubti ant kelių: *Klumpù añt grindų̃ [sniegè]. Jìs dažnaĩ klùpdavo ìš silpnùmo. Žìrgas klùpo añt príekinių kójų. Mergáitė bė́go klupdamà.*
2. (per ką, kame) daryti klaidų, klysti, apsirikti: *Abiturieñtai klùpo peř ánglų kalbõs egzãminą. Mokinỹs atsakinė́jo neklùpdamas. Jauníeji tènisininkai klùpo finalè.*

klupùmas dkt. ppr. vns. (2)
pasidavimas klupdymui (2 r.): *Ceñtriškai gniùždomo elemeñto klupùmo koeficieñto skaičiãvimas.*

klupùs, klupì bdv. (4)
1. greitai klumpantis: *Klupùs arklỹs.*
2. toks, kuriame greitai suklumpama: *Klupùs kẽlias. Klupì gãtvė.*

klusčióti, *klusčiója, klusčiójo* vksm.
atsargiai klausinėti: *Vaĩkas vìs klusčiójo, kadà baĩgsis fìlmas.* | neig. (ko): *Neklusčiók manęs̃, vis tíek nesakýsiu.*

klusniaĩ prv.
greitai paklūstant: *Jiẽ klusniaĩ atliẽka jíems pàvestas pãreigas. Šùnys nesitráukė nuõ šeimininko ir̃ klusniaĩ tupéjo.* | aukšt.: *Klusniaĩ mókykis ir̃ dár klusniaũ el̀kis. Kuõ žemiaũ lenkì žmogaũs spránda, tuõ jìs klusniaũ ir̃ uoliaũ dėkója.* | aukšč.: *Kuõ klusniáusiai výkdyti nuródymus. Pavaldinỹs klusniáusiai výkdė prisì̃imtas pãreigas.*

klusnýbė dkt. vns. (1)
(ppr. didelis) klusnumas: *Pareikaláuti ìš pavaldinių klusnýbės. Šveñtojo laiškė kaĩbama apiẽ klusnýbę ir̃ pamaldùmą.*

klusnùmas dkt. ppr. vns. (2)
→ klusnus: *Besą̀lygiškas [ãklas, vérgiškas] klusnùmas. Išmókyti šùnį klusnùmo. Tėvai iš vaikų tikisi klusnumo.*

klusnùs, klusnì bdv. (4)
greitai paklūstantis: *Klùsnūs vaikaĩ. Klusnùs šuõ. Klùsnios žmónos. Klusnì minià. Įstãtymams klusnì tautà. Vaĩdžiai klusnì žiniãsklaida. Nórinčiam dominúoti žmõgui reĩkia klusnaũs výkdytojo. Výro pašauktà jì ateĩna kaĩp klusnì avẽlė. Jiẽ yrà klùsnūs sàvo są̀žinės reikalãvimams. Jìs síekė bū̃ti klusniù ir̃ dėkìngu Diẽvo kū̃riniu. Šì sistemà reñgė nè asmenýbes, õ klusniùs pãvaldinius.* | aukšt.: *Prezideñtui, matýt, norė́josi, kàd vyriausýbė bū̃tų klusnėsnė. Dirèktorius nepaklùsnią jám komìsiją pértvarkydavo, papìldydavo klusnesniaĩs nariaĩs.* | aukšč.: *Jìs tolì gražù nebùvo pàts klusniáusias ir̃ pavyzdingiáusias pacieñtas.* | būdingas greitai paklūstančiam žmogui ar gyvūnui: *Klusnùs nuolaidžiãvimas [reikalãvimų výkdymas]. Klusnùs įstãtymų výkdymas. Klusnaũs bū̃do [charãkterio] žmogùs.*

klùstelėti, *klùsteli (klùstelėja), klùstelėjo* vksm. (ko, apie ką)
atsargiai paklausti: *Jám rūpė́jo klùstelėti apiẽ brólio sveikãtą. Užeĩk į̃ šį̃ nãmą ir̃ klùstelėk, kaĩp nusigáuti ikì parduotùvės. Sutiktų̃ vaikìgalių klùstelėjau kẽlio.*

klùsti, *klū̃sta, klùso* vksm. (kam)
būti klusniam, klausyti ko: *Vaĩkas ẽmė klùsti tėváms. Jìs niẽkam neklū̃sta.*

klusùs, klusì bdv. (4)
1. gerai girdintis; sin. klausus: *Klùsios aũsys.*
2. turintis gerą klausą; sin. ausylas: *Dríežas – klusùs gyvūnė̃lis. Klusùs žvaĩgas girdi tyliáusius šnãbždesius.*

kmỹnai dkt. dgs. (2)
kvapios pailgos kmyno augalo sėklos, naudojamos kulinarijoje, konditerijoje ir kaip vaistai: *Sū̃ris [dúona, dešrà, žuviẽs konseřvai] sù kmỹnais. Kmỹnų arbatà. Kmỹnų eterìnis aliẽjus. Riñkti kmynùs. Pabarstýti kopūstùs [salotàs, tróškinį] kmỹnais. Užbeřti añt riestaĩnių [sausaĩnių, sriubõs] kmỹnų.*

kmỹnas dkt. (2)
vaistinis, prieskoninis pievų augalas baltų ar rausvų žiedelių skėčiais (ppr. paprastasis kmynas,

Carum carvi): *Kmỹnai áuga pakelėsè, pí́evose, sõduose, šlaĩtuose. Kmỹnai nemé́gsta rūgščiõs ir̃ smėlé́tos dir̃vos. Smùlkūs kmỹnų žiedaĩ susitel̃kę į̃ žiedýnus – sudėtiniùs skėčiùs.*

kmynáuti, *kmynáuja, kmynãvo* vksm.
rinkti kmynus: *Kmỹnai prinókę – gãlima kmynáuti. Lí́epos mé́nesį, kmỹnų sé́kloms parudãvus, kmynáujame.*

kmynìnė dkt. vns. (2)
kmynų trauktinė: *Kaimýnė vaišìno kárčia kmyninè. Įpìlk svẽčiui kmynìnės. Galiù pasiū́lyti spanguolìnės ir̃ kmynìnės. Kmynìnę laikýkite vėsiojè patalpojè.*

kmynỹnė dkt. (2)
vieta, kur auga daug kmynų: *Galè dar̃žo bùvo tikrà kmynỹnė. Kmynỹnėje prisiriñkome daũg kmỹnų. Pérnai tą̃ kmynỹnę àparė.*

kmynìnis, kmynìnė bdv. (2)
pagamintas su kmynų sėklomis: *Kmynìnė degtìnė. Kmynìnis añtpilas. Kepù kmyniniùs viští́enos sparneliùs. Vaikaĩ kramsnójo kmyniniùs sausainiùs.*

knabinė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → knabinėti 1: *Maĩsto [kõšės] knabinė́jimas.*
2. → knabinėti 2: *Siùvant bū̃na daũg knabinė́jimo.* | sngr.: *Per̃ daũg smùlkus knabinė́jimasis. Kaĩp daĩliai išsiuvinė́ta, kí́ek knabinė́jimosi!*

knabinė́ti, *knabinė́ja, knabinė́jo* vksm.
1. (ką, kuo) KNEBINĖTI 1: *Vaikùtis knabinė́ja šaukšteliù mãnų kõšę. Šnekučiúodamiesi knabinė́jome rūkýtą kar̃šį.* | neig. (ko): *Neknabinė́k dúonos.*
2. (ką, kame, prie ko) KNEBINĖTI 2: *Mótina kažką̃ knabinė́jo virtùvėje [priẽ lángo]. Ką̃ jìs teñ knabinė́ja tókiu susirū́pinusiu véidu?*
3. (ką, kame) KNEBINĖTI 4: *Giñtaro ieškótojai jū́ros pakrántėje knabinė́davo dumbliùs.*

knabìnti, *knabìna, knabìno* vksm. (ką)
daryti nulinkusį, nukabusį: *Knabìnti pjū́klo dantìs.*

knablỹs dkt. (4)
1. tarm. kablys su keliais nagais bulvėms kasti: *Kàsti bùlves knabliaĩs. Visùs knabliùs laukè palìkome. Jéi nėrà knablių̃, tèks rañkom bùlves raũsti.*
2. šnek. nagas, pirštas: *Nà ir̃ knabliaĩ* (ilgi nagai)! *Knabliùs nusikarpýk, kaĩp rãgana atródai!*

knabóti, *knabója, knabójo* vksm. (ką)
snapu kapoti, lesti; sin. kneboti: *Zýlė knabója lãšinius. Varné́nai sodè óbuolius kàd knabója.*

knabùs, knabì bdv. (4)
lenktas žemyn; sin. kumpas: *Knabùs vãnago [pelé́dos] snãpas. Knabì nósis.*

knaĩbymas dkt. ppr. vns. (1)
1. → knaibyti 1: *Plastilìno [mólio, tešlõs] knaĩbymas.*
2. → knaibyti 2: *Čià nè válgymas, õ knaĩbymas.*
3. → knaibyti 3: *Tóks rañkdarbio knaĩbymas úžima labaĩ daũg laĩko ir̃ reikaláuja ypatìngo kruopštùmo.*

knaibýti, *knaĩbo, knaĩbė* vksm. šnek.
1. (ką) (su) pirštais smulkinti, ne kartą gnybti; sin. gnaibyti: *Mamà knaĩbo tẽšlą – vir̃s kukuliẽnę.*

2. (ką, kuo) po truputį kneibiant, gnaibant valgyti: *Jì knaĩbė šakutė svogūnùs [žùvį, salotàs]. Knaĩbo mėsõs gabaliùką pùsvalandį. Móteris piršťais knaĩbė rūkýtą žùvį.* | neig. (ko): *Neknaibýk spirgų̃, válgyk vìską, kàs padė́ta añt stãlo.*
3. (ką, kame) pamažu, kruopščiai dirbti kokį smulkų (ppr. rankų) darbą; sin. knebinėti, knibinėti: *Močiùtė virtùvėje knaĩbo siùvinį.* | sngr. (prie ko): *Knaibýtis priẽ sugẽdusio laĩkrodžio. Vairúotojas knaĩbėsi priẽ automobìlio varìklio.*
4. (ką) skainioti, raškyti: *Knaibýti braškès [avietès].*

knáisiojimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → knaisioti 2: *Stálčių [kišẽnių] knáisiojimas.* | sngr.: *Knáisiojimasis põ svẽtimus stálčius.*
2. sngr. → knaisioti 3 (sngr.): *Knáisiojimasis põ dokumentùs [archyvùs].*

knáisioti, *knáisioja, knáisiojo* vksm.
1. (ką, po ką) po truputį knisti (1 r.), snukiu rausti: *Šernaĩ knáisioja želdýnus.* | (ką) knisant stengtis iškasti, išrausti: *Šernaĩ knáisioja bùlves.*
2. (kame, po ką) šnek. po truputį knisti (4 r.), ieškant rausti, versti: *Jõs bū́ta, lándžiota visuř, knáisiota spìnta [spìntoje, põ spìntą]. Paršiùkai knáisioja põ lóvį, íeško skanėsnio kąsnio.* | sngr. (kame, po ką): *Knáisiotis kišẽnėse [põ kišenės]. Mačiaũ fìlme, kaĩp sveikì výrai knáisiojasi põ šiukšlýnus. Mažỹlis knáisiojosi põ mamõs rañkinę. Knáisiojasi svetimuosè stálčiuose [põ svẽtimus stálčius].*
3. sngr. (kame, po ką) šnek. ieškant informacijos stengtis išsiaiškinti, geriau pažinti, suprasti: *Knáisiojasi archỹvuose [põ archyvùs, põ bylàs]. Inspèktoriai knáisiojosi põ põpierius, kažką̃ vìs tìkrino.*
4. šnek. kokiu įrankiu vartyti, kiloti valgį (ppr. ieškant geresnio kąsnio): *Įprãto knáisioti maĩstą! Kàs čià knáisioja tróškinį!* | neig. (ko): *Neknáisiok valgio.*

knaisýti, *knaĩso, knaĩsė* vksm.
1. (ką) KNAISIOTI 1: *Šernaĩ knaĩso bulvíeną.*
2. (ką, kame) šnek. KNAISIOTI 2: *Ė̃mė knaisýti põpierius [dokumentùs]. Greĩt bė́gu priẽ stálčiaus, knaisaũ teñ, íeškau pinigìnės.* | sngr. (kame, po ką): *Kõ tù knaisaĩsi màno kuprìnėje [põ kuprìnę]?*
3. (ką) šnek. ieškant informacijos stengtis išsiaiškinti, geriau pažinti, suprasti; sin. nagrinėti, tyrinėti: *Kaĩ pradė́jome knaisýti, ìš kuř tà ligà, paaiškė́jo, kàd nèt peř penkiàs kartàs pérsidavė. Žurnalìstai knaĩso tas pačiàs temàs.* | (ką) kritikuojant priekabiai nagrinėti: *Liáukis knaisýti šį̃ žodýną!*
4. (ką, kuo) šnek. KNAISIOTI 4: *Kám knaisaĩ valgiùs – jė́i nepatiñka, eĩk nuõ stãlo! Paauglỹs tiñgiai knaĩsė šakutė mišraĩnę. Mótina šáukšto galù knaĩsė skýstą kõšę.* | neig. (ko): *Vaikaĩ, neknaisýkit tróškinio.*

knaksóti, *knàkso, knaksójo* vksm. šnek. (kame, prie ko)
sėdėti ar stovėti nejudant ir nuleidus galvą: *Knaksójome priẽ ẽžero įmerkę mẽškeres į̃ vándenį. Pìevos galė knaksójo porà arklių̃. Knàkso ìt kumẽlė snausdamà.*

knapinė́ti, *knapinė́ja, knapinė́jo* vksm. (po ką)
nevikriai, nerangiai, kojomis už ko užkliūvant vaikštinėti; sin. klupinėti: *Senùtė knapinė́ja põ virtùvę. Kõ teñ patámsyje knapinė́ji?*

knapìnti, *knapìna, knapìno* vksm. šnek.
nevikriai, nerangiai eiti velkant kojas: *Knapìna lýg gìrtas. Kuř jìs dabař knapìna peř tókį líetų?*

knapsė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ knapsėti 1: *Knapsė́jimas skaĩtant [mẽzgant, priẽ televìzoriaus].*

knapsė́ti, *knàpsi, knapsė́jo* vksm.
1. (kame, prie ko) linkčioti galvą (ppr. snaudžiant): *Jìs knapsė́jo sàvo kambaryjè priẽ televìzoriaus [priẽ knỹgų]. Autobùso galè knapsė́jo porà pavařgusių výrų. Svečiaĩ ẽmė priẽ stãlo knapsė́ti. Eĩkit gulė̃ti, jùk mataũ, kàd pràdedat knapsė́ti.*
2. (kuo, iš ko) einant klupčioti: *Bėriùkas knàpsi keliù. Jaũ ìš alùdės výrai knàpsi.*

knapsóti, *knàpso, knapsójo* vksm. (kame, prie ko, ant ko)
susitraukus sėdėti, stovėti, tupėti, būti; sin. kiurksoti, murksoti: *Vaikìnas tìk knapsójo alùdėje ir gė́rė kitų sąskaita. Senùkas peř dienàs knapsójo añt krósnies. Vìsą diẽną tė́vas knapsójo priẽ ẽžero.*

knàpt išt.
vartojamas staigaus, ppr. nevalingo galvos linktelėjimo įspūdžiui pavaizduoti: *Sė́di priẽ stãlo, tìk knàpt nósim į̃ jį̃* (užsnūsta). *Vaĩko galvà knàpt – ir snáudžia. Mataũ, kàd nemiegójęs: pradė́jo žiūrė́ti fil̃mą ir knàpt.*

knàptelėjimas dkt. ppr. vns. (1)
→ knaptelėti 1: *Knàptelėjimas minkštamè fòtelyje. Knàptelėjimas priẽ žìdinio. Knàptelėjimas skaĩtant knỹgą.*

knàptelė́ti, *knàpteli (knàptelėja), knàptelėjo* vksm.
1. linktelėti, kinktelėti žemyn galva (ppr. užsnūdus); sin. suknapsėti: *Užė̃jo snaudulỹs ir knàptelėjau. Manè sùima miẽgas, knàptelėju. Výro galvà knàptelėjo, lýg vė̃l bū́tų užsnū́dęs.*
2. (ant ko) einant kiek suklupti (ppr. užkliuvus už ko nors); sin. kluptelėti: *Arklỹs, užkliùvęs ùž akmeñs, knàptelėjo. Knàptelėjau ir parkritaũ añt šaligatvio. Grybáutojas užkliùvo ùž mẽdžio šakniẽs ir knàptelėjo añt minkštų̃ sãmanų.*

knárkčioti, *knárkčioja, knárkčiojo* vksm.
tarpais suknarkti: *Màno výras kařtais knárkčioja. Jìs pùčia sáu į̃ ū̃są ir tỹliai knárkčioja.*

knarkìmas dkt. ppr. vns. (2)
→ knarkti 1: *Sãkoma, kàd dvìdešimt pròcentų výrų drẽbina síenas sàvo knarkimù. Dažnaĩ knarkìmą sùkelia gerklė̃s audinių raũkšlės arbà užsikimšusi nósis. Pabudaũ nuõ griausmìngo knarkìmo. Žmonà skùndžiasi, kàd negalė́jo užmìgti dė̃l výro knarkìmo.*

knarklỹs, knarklė̃ dkt. (4)
šnek. kas knarkia: *Miegójau vienamè kambaryjè sù knarkliù. Į̃ senãtvę pasidariaũ knarklė̃. Mū́sų šuõ tìkras knarklỹs. Kai kuriẽ knarkliaĩ taĩp kietaĩ miẽga ir nèt nesuprañta, kàd trùkdo aplinkìniams.*

knarksė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ knarksėti: *Už dùrų pasigiřdo knarksė́jimas.*

knarksė́ti, *knárksi, knarksė́jo* vksm.
(kame, ant ko) tarpais knarkti: *Vaĩkas peř miegùs knárksi. Kaĩ miegù añt nùgaros, knárksiu. Miegamãjame knarksė́jo pavařgęs tė́vas. Gretimamè kambaryjè añt sòfos knarksė́jo senẽlis.*

knarksóti, *knařkso, knarksójo* vksm. šnek.
1. būti nieko neveikiant; sin. murksoti, kiurksoti: *Eĩk dìrbti neknarksójęs! Ganà knarksóti, laĩkas vė̃ją pjáuti.*
2. (prie ko) būti apsnūdusiam; sin. snūduriuoti: *Eĩk gulė̃ti, kõ čià knarksaĩ? Knařkso priẽ knỹgų, nevà ruõšia pãmokas.*

knárkt išt.
vartojamas knarkimo garsui pamėgdžioti: *Výras knárkt kẽletą kařtų. Kažkàs ùž síenos taĩp gařsiai knárkt, knárkt. Vaĩkas peř miegùs knárkt knárkt ir vẽl tylà.*

knařkti, *knařkia, knařkė* vksm.
1. miegant iš burnos ar nosies skleisti nemalonius garsus: *Knařkiantys výrai [gyvũnai]. Tù labaĩ gařsiai knarkì.*
2. šnek. miegoti: *Atsìgulė ir knařkia. Taĩ jìs ir knařks dabař ikì pietų?!*

knebénti, *knebẽna, knebẽno* vksm.
1. (ką) po truputį knaibyti, atsignybti: *Vaĩkas dubenẽlyje knebẽno košýtę. Susédę kõpose knebẽnome rūkýtą žùvį.*
2. (ką) knibinėti, krapštinėti: *Mergáitė dėžùtę knebẽno, knebẽno ir atidãrė. Móteris nervìngai knebẽno añt stãlo pàtiestą kilimẽlį.*

knebinėjimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → knebinėti 1: *Valgio knebinėjimas.*
2. → knebinėti 2: *Variklio knebinėjimas.* | sngr.: *Knebinėjimasis sù laĩkrodžiais.*
3. → knebinėti 4: *Pušiẽs šakniẽs knebinėjimas.*

knebinéti, *knebinė́ja, knebinė́jo* vksm.
1. (ką, kuo) knaibant valgyti: *Jìs šakutė́ knebinė́jo salotàs. Stovykláutojai pirštais knebinė́jo maĩstą ir nepràtarė nẽ žõdžio. Mergáitė knebinė́jo svíestu àpteptą bandẽlę.*
2. (ką, kame) iš lėto, kruopščiai dirbti smulkų rankų darbą; sin. krapštyti, knibinėti: *Mán patìkdavo sukiótis brólio dirbtùvėje ir šį tą knebinéti. Výras garažė́ knebinė́jo sẽną júostinį magnetofõną. Sė́dime virtùvėje priẽ stãlo, knebinė́jame grybùs.* | sngr. (prie ko, su kuo): *Vairúotojas knebinė́jasi priẽ sugẽdusio automobìlio variklio. Jám patiñka knebinétis sù medžiù.*
3. sngr. iš lėto po truputį ką dirbant gaišti, palengva ruoštis; sin. krapštytis, čiupinėtis: *Kõ jì teñ taĩp ilgaĩ knebinė́jasi? Kiek dár knebinė́sies, jùk vėlúojame?!*
4. (ką, kuo) krapštinėti, čiupinėti: *Jìs ilgaĩ knebinė́ja kaklãraištį. Susikaũpęs knebinė́jau mãzgą. Vyrìškis negrabiaĩ knebinė́jo pirštais cigarètę. Vaikė́zas piktaĩ kė́ikdamasis knebinė́jo ùžraktą. Kám tù nešvariais pirštais knebinėji žaĩzdą?*

knebinỹs dkt. (3ᵇ)
smulkus ppr. rankų darbas; sin. knibinys: *Jì paliñko priẽ sàvo knẽbinio. Vìsą dieną sù tuõ knẽbiniu, jaũ ãkys įskaũdo.*

knebóti, *knebója, knebójo* vksm. (ką)
KNABOTI: *Vìštos dúonos plutelės knebója. Varnė́nai kaĩp pasiùtę vyšniàs knebója.*

knẽboti, *knẽboja, knẽbojo* vksm. (ką) šnek.
maigyti, terlioti, čiupinėti: *Vaĩkas tẽšlą [pyrãgą] knẽboja. Bjaurù žiūréti, kaĩp jìs tą mẽsą knẽboja.* | neig. (ko, kuo): *Neknẽbok kumpio murzinaĩs pirštais, nè víenas válgai.*

knébtelėti, *knébteli (knébtelėja), knébtelėjo* vksm. (ko) šnek.
kiek atsignybti (ko valgomo): *Jìs tìk mėsõs knébtelėjo, daugiaũ niẽko neválgė. Vaĩkas knébtelėjo pyrãgo kruopẽlę ir padė́jo šaukštẽlį.*

knèbti, *kneñba, knẽbo* vksm. (nuo ko)
linkti, svirti: *Nuõ lietaũs gẽlės kneñba. Nuõ kaitrõs ẽmė knèbti burõkų lãpai. Javų várpos kneñba žemỹn.*

knebùs, knebì bdv. (4)
šnek. KNIBUS 1: *Siuvinéti [rẽtinti morkàs] – knebùs dárbas.*

kneĩbti, *kneĩbia, kneĩbė* vksm. (ką, kuo, su kuo)
suėmus, suspaudus kuo traukti; sin. gnybti: *Kneĩbia (sù) piršťais pyrãgo minkštìmą. Kneĩbk gražiaĩ, šakutė.* | neig. (ko, kuo): *Nekneĩbk pirštù svíesto.*

knérkčioti, *knérkčioja, knérkčiojo* vksm. (per ką)
tarpais knerkti; sin. knerksėti, verkšlenti: *Vaĩkas [kūdikis] peř miegùs knérkčioja. Pasùpk vežimùką, mataĩ, kàd mažỹlis jaũ knérkčioja.*

knerkìmas dkt. ppr. vns. (2)
→ knerkti: *Vaĩko [naujãgimio] knerkìmas. Pérvagusį tévą érzino ir vaĩko knerkìmas, ĩr žmonõs bambėjimas.*

knerksė́ti, *knérksi, knerksė́jo* vksm. (kame)
tarpais knerkti; sin. knerkčioti, verkšlenti: *Vaĩkas knérksi lovėlėje. Vežimė̃lyje knerksė́jo keliũ saváičių kũdikis.*

knérktelėti, *knérkteli (knérktelėja), knérktelėjo* vksm. (per ką)
kiek suknerkti, suzirzėti; sin. knirktelėti: *Peř miegùs knérktelėjo vaĩkas. Võs vaĩkas knérkteli, tuõj kìša jám žindùką.*

kneřkti, *kneřkia, kneřkė* vksm. (kame)
tyliai verkti (apie vaiką); sin. ingzti: *Vežimė̃lyje kneřkiantis mažiùkas. Neramùs kũdikis kneřkia ir kneřkia. Nustók kneřkti!*

kneřpti, *kneřpia, kneřpė* vksm. (ką)
iš lėto, kruopščiai dirbti smulkų rankų darbą; sin. knyburiuoti, knebinėti: *Kã čià knerpì taĩp įsikniáubęs? Jì atsisédusi kažkã kneřpė. Priẽ tų siuvinių jì kneřpia nuõ pàt rýto.*

Knèsetas dkt. vns. (1)
Izraelio vienų rūmų parlamentas: *Knèseto narỹs. Izraèlyje vỹksta Knèseto rinkìmai. Knèsetas reñka prezideñtą ir žmogaũs téisių gynė́ją. Knèsetą sudãro šimtas dvìdešimt narių.*

knėžinti, *knėžina, knėžino* vksm. (ką, kame, su kuo)
daryti, kad skiltų į dalis, trupėtų, suknežtų; sin. triuškinti, traiškyti: *Kulkos knėžino gálvas. Výras sù pragróbtu suñkvežimiu gãtvėje knėžino automobiliùs. Pamaryjè vétra knėžino stógus, róvė medžiùs.*

knèžti, *knę̃žta, knėžo* vksm.
kiužti, dužti: *Daržinė̃ visái baĩgia knèžti. Ar mataĩ, kàd tvártas jaũ visái knę̃žta?*

kniáubti, *kniáubia, kniáubė* vksm.
1. (ką, į ką) narinti, kišti galvą į ką veidu žemyn: *Kniáubiau gálvą į príegalvį.* | sngr.: *Kniáubtis į pagálvę. Norédamas pabė́gti nuõ įkyrių minčių kniaubiausi į pagálvę, rausiaũsi į guõlį.*
2. (ką, kuo) slėpti veidą dengiant rankomis: *Veřkianti móteris delnaĩs kniáubė véidą.*
3. sngr. (kam, ant ko) lenktis galvą remiant ant rankų; sin. kvemptis: *Kniáubkis añt stãlo [mán į pẽtį] ir miegók.*

kniaukìmas[1] dkt. ppr. vns. (2)
→ kniaukti[1] 1: *Išgirdaũ šìrdį pléšiantį katės kniaukìmą. Katės murkìmas sumišęs sù kniaukimù. Nuõ benãmių kačių kniaukìmo pavařgusiems gyvéntojams savivaldýbė tùri gẽrą žìnią.*

kniaukìmas[2] dkt. ppr. vns. (2)
→ kniaukti[2]: *Jìs negãli atpràsti nuõ kniaukìmo. Paauglỹs turéjo pasiáiškinti dẽl smulkių daiktų kniaukìmo.*

kniauklỹs, kniauklẽ dkt. (4)
1. kas kniaukia (apie katę): *Kniauklỹs põ lángu kniáuksi. Põ balkonù ramýbės nèdavė įvairiakáiliai kniaukliaĩ. Kaimýnė priglóbė dù kniaukliùs* (katinus).
2. juok. vis nepatenkintas, nuolatos besibarantis, priekaištaujantis žmogus; sin. niurgzlys, zyzlys, niurneklis: *Tiẽ žmónės tikrì kniaukliaĩ! Nebũk tokià kniauklẽ! Neįmãnoma sù tókia kniauklẽ gyvénti, amžinaĩ nelaimìnga ir nepaténkinta.*

kniauksė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kniauksėti: *Kačių kniauksė́jimas. Patvoryjè išgirdaũ graũdų kniauksė́jimą. Kačiùkas gailiù kniauksė́jimu išsireikalãvo dár víeno kąsnẽlio mėsõs.*

kniauksė́ti, *kniáuksi, kniauksė́jo* vksm.
po truputį kniaukti; sin. miaukčioti: *Kačiùkai kniáuksi, ésti nóri. Sùžeistas katinẽlis, žveĩgdamas gýdytojui į̃ akìs, gaĩliai kniauksė́jo, tařsi prašýdamas padéti. Sutuoktiniai katę rado graudžiai kniauksinčią prie dirbtuvių durų.*

kniaũksmas dkt. (4)
kačių kniaukimo garsas; sin. kniaukimas: *Gailùs [šìrdį drãskantis] kãtino kniaũksmas. Baĩsūs kniauksmaĩ. Katė̃ išsiprãšė skanė̃sto gailiù kniauksmù. Nãktį negaliù užmìgti peř kačių kniauksmùs.*

kniáuktelėjimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kniauktelėti: *Tỹlą sutrìkdė graudùs katė̃s kniáuktelėjimas. Põ lángu išgirdome gaĩlų kniáuktelėjimą. Kàs galė́jo pagalvóti, kàd šì neįprastà istòrija prasidẽs tyliù kniáuktelėjimu?*

kniáuktelėti, *kniáukteli (kniáuktelėja), kniáuktelėjo* vksm.
kiek sukniaukti; sin. miauktelėti: *Kãtinas gaĩliai kniáuktelėjo. Kačiùkas kniáuktelėjo, bèt ìš kam̃po nesijùdino. Jì žiũri mán į̃ akìs, muřkia ir rẽtkarčiais tỹliai kniáukteli.*

kniaũkti[1], *kniaũkia, kniaũkė* vksm.
1. rėkti plonu balsu (apie katę); sin. miaukti: *Kniaũkiantys kačiùkai. Katė̃ be gãlo gaĩliai kniaũkė. Kãtinas kàs rýtą sukiójasi põ kiẽmą ir kniaũkia šiurpiù balsù, reikaláudamas sàvo daliẽs.*
2. įkyriai prašyti: *Galì nekniaũkti, vis víen nedúosiu. Vaikaĩ kniaũkia ir kniaũkia, kàd léisčiau priẽ ẽžero.*
3. nepatenkintam niurnėti; sin. niurgzti: *Anýta ir vẽl kniaũkia, kàd peř retaĩ atvažiúojame. Ař baĩgsi kniaũkti, vìs nepaténkinta ir nepaténkinta?!*

kniaũkti[2], *kniaũkia, kniaũkė* vksm. (ką, iš ko) šnek.
vogti (ppr. smulkius daiktus); sin. džiauti, gvelbti: *Kniaũkia óbuolius, cigaretès, kã tìk rañda. Miestẽlis gyvẽno įprastaĩ: výrai gérė, móterys bãrėsi, čigõnės bũrė, õ vaikaĩ kniaũkė padžiáutus sũrius. Atsìmenu, kaĩp ìš grẽtimo sõdo kniaũkdavome kriáušes.*

kniausìmas dkt. ppr. vns. (2), **kniausìmasis** sngr. (1)
→ kniausti: *Niẽko negaliù ràsti põ tàvo kniausìmo.* | sngr.: *Ùž kniausìmąsi põ mamõs stálčius gavaũ pylõs.*

kniaũsti, *kniãusia, kniaũsė* vksm. (kame, po ką) šnek.
naršyti ko ieškant; sin. knisti: *Kõ tù čià kniausì stálčiuje? Žmonã vìs kniaũsia põ spìntą, íešką, kã apsireñgti.* | sngr. (kame, po ką): *Jì kniaũsiasi rañkinėje [põ rañkinę].*

knìbčius dkt. bendr. (2)
šnek. žmogus, kuris atsidėjęs dirba smulkų darbą; sin. krapštukas: *Jìs tìkras knìbčius. Senẽlis tóks knìbčius, vìską sutaisỹs.*

knibinė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ knibinėti 1: *Smulkių karoliùkų knibinė́jimas pir̃štais. Daũg knibinė́jimo, kõl išsiuvinė́ji riešinès.* | prk.: *Literatū̃ros kū́rinio stilìstinis knibinė́jimas.*

knibinė́ti, *knibinė́ja, knibinė́jo* vksm.
1. (ką, kuo) ne kartą pir̃štais lytėti; sin. knebinėti, čiupinėti: *Vaĩkas knibinė́ja pir̃ščiùkais žaisliùką. Mẽs tỹlime, knibinė́jame kélnių siūlès, nežìnome, kuř dė́ti rankàs ir̃ akìs. Móters pir̃štai knibinė́ja kažkókį balsvą raĩzginį.* | prk.: *Knibinė́ti klaidàs.*
2. (ką) iš lėto kruopščiai dirbti smulkų rankų darbą; sin. krapštyti, knebinėti: *Mán būtinaĩ reĩkia ką nórs knibinė́ti – negaliù niẽko neveĩkti. Šalìkelėje vairúotojas knibinė́ja sugẽdusio automobìlio varìklį.* | sngr. (po ką): *Màno brólis ýpač mégsta knibinė́tis põ sudėtingiáusius laĩkrodžių mechanizmùs.*
3. (ką, kuo) knaibant valgyti: *Vyrìškis šakutė lėtaĩ knibinė́jo maĩstą. Senùkas mažù lenktiniù peiliukù knibinė́ja rūkýtos žuviẽs gálvą.* | neig. (ko, kuo): *Neknibinė́k peiliù káulo, susižeĩsi.*

knibinỹs dkt. (3ᵇ)
smulkus ppr. rankų darbas; sin. knebinys: *Rañkdarbiai – daũg knìbinio reikaláujantis dárbas.* | prk.: *Sù novėlėmis daugiaũ knìbinio.*

kniblùs, knibl̀ì bdv. (4)
reikalaujantis daug knibinėjimo; sin. knibus, knebus: *Kniblùs audìmas. Siuvinė́ti apýkakles – kniblùs dárbas.*

knìbti, *kniñba, knìbo* vksm.
1. (į ką) smarkiai imti ką daryti; sin. kibti, nikti: *Knibaũ į̃ margùčių dãžymą. Jìs knìbo tą̃ knỹgą skaitýti. Rašýtojas knìbo į̃ rañkraštį, kaskañ vìs jautriaũ reagúodamas į̃ spáusdinimo mašinė́lės tarškesį̃.*
2. KNEBTI: *Lietaũs nebùvo, augalaĩ kniñba.*

knỹburiuoti, *knỹburiuoja, knỹburiavo* vksm. (ką, prie ko)
iš lėto, kruopščiai dirbti smulkų rankų darbą; sin. knerpti, knebinėti: *Kã̃ tù čià knỹburiuoji? Jìs niekadà nebū̃na bè dárbo – knỹburiuoja ir̃ knỹburiuoja. Vakaraĩs priẽ lémpos jì vìs kažkã̃ knỹburiuoja.*

knibùs, knibì bdv. (4)
1. šnek. reikalaujantis daug knibinėjimo; sin. knebus, kniblus: *Taĩ yrà keliũ ménesių knibaũs dárbo vaĩsius. Ravė́ti morkàs – knibùs dárbas, neturiù tám kantrýbės.*
2. stipriai įsikabinantis, prikimbantis; sin. kabus, kibus: *Žìrniai susikabìna víenas sù kitù knibiaĩs ū̃sais, todė̃l pasė́liai neìšgula. Áugalo stíebas briaunúotas, šiurkštùs, sù knibiaĩs plaukẽliais.*

knibždė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ knibždėti: *Skruzdėlių knibždė́jimas. Žmonių̃ knibždė́jimas mùgėje.*

knibždėlýnas dkt. (1)
judanti, krutanti daugybė; sin. knibždynas, knibždynė, knibždėlynė: *Vabalų̃ [vìrusų, baktèrijų] knibždėlýnas. Pasimèsti žmonių̃ knibždėlýne.* | prk.: *Mokinių̃ dailės darbuosè – gamtõs motỹvų knibždėlýnas. Šiõs institùcijos rãštas – nesudėrinamų̃ teiginių̃ knibždėlýnas.*

knibždėlỹnė dkt. (2)
KNIBŽDĖLYNAS: *Poilsiáutojų knibždėlỹnė. Žmoniũ knibždėlỹnėje ieškójau pažį́stamo vė̃ido.* | prk.: *Knibždėlỹnė sumãnymų [nuogąstãvimų].*

knibždė́te prv.
→ knibždėti: *Balojè knibždė́te kni̇̀bžda varliũ. Kuròrto ceñtras knibždė́te knibždė́davo vasarótojų. Sõduose pavãsarį ir vãsarą knibždė́te knibždė́jo vabzdžiũ.*

knibždė́ti, *kni̇̀bžda, knibždė́jo* vksm. (ko, kame)
dideliu būriu judėti, krutėti: *Paežerė̃sė knibždė́jo poilsiáutojų. Gãtvės knibždė́te knibždė́jo žmoniũ.* | prk.: *Visì tiẽ núorašai knibždė́te kni̇̀bžda klaidų.*

knibždýnas dkt. (1)
judanti, krutanti daugybė; sin. knibždynė, knibždėlynas, knibždėlynė: *Vaikų̃ knibždýnas. Skruzdžių̃ [mažų̃ vabalė̃lių] knibždýnas. Prieplaukoje ãkį patráukė žmonių̃ knibždýnas.*

knibždỹnė dkt. (2)
KNIBŽDYNAS: *Kirmėlių̃ [gyvãčių, žalčių̃, parazì̃tų] knibždỹnė. Žmonių̃ knibždỹnėje jaučiaũsi svėtimas.*

kniedẽ dkt. (4)
1. tech. apvalus ar kitokios formos strypelis su galvute (ar be jos) viename gale, naudojamas neišardomai jungiant lakštinio metalo detales: *Kniedẽs galvùtė. Geležì̃nės kniẽdės. Jùngti [tvi̇̀rtinti] kniedėmì̃s. Kálti kniedès. Kniẽdės gami̇̀namos ìš apdoróto pliẽno, aliumi̇̀nio, vãrio, titãno lydinių.*
2. metalinė drabužių, avalynės puošybos arba tvirtinimo detalė: *Striùkė [aulinùkai, diržas] sù kniedėmì̃s.*
3. užspaudžiama žiedo pavidalo detalė skylutės kraštams sutvirtinti: *Dekoratỹvinis teñtas bè kniedžių̃. Žiedì̃nėmis kniedėmì̃s gãlima sutvi̇̀rtinti skylutės kartonė, põpieriuje, laminatė ar mẽdžiagoje.*

kniẽdijimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kniedyti: *Metãlo kniẽdijimas. Kniẽdijimo įrankiai ir mẽdžiagos. Polipropilèną gãlima sujùngti táikant įvairiùs būdùs: klijãvimą, kniẽdijimą, suvi̇̀rinimą.*

kniedi̇̀klis dkt. (2)
tech. prietaisas kniedyti; sin. kniedytuvas: *Akumuliatori̇̀nis kniedi̇̀klis. Kniedi̇̀klis plastikì̃nėms kniẽdėms. Pneumãtiniai kniedi̇̀kliai. Detãlėms tvi̇̀rtinti reikalì̃ngus kniedikliùs gãlite išsinúomoti nuomõs pùnktuose arbà internetù.*

kniedi̇̀nis, kniedi̇̀nė bdv. (2)
1. susijęs su kniede (1 r.), skirtas kniedėms: *Kniedi̇̀nis sujungi̇̀mas. Kniedi̇̀nė veržlẽ. Kniedi̇̀nės rẽplės.*
2. papuoštas daugybe kniedžių: *Kniedi̇̀nis diržas.*

kniẽdyti, *kniẽdija, kniẽdijo* vksm. (ką)
kniede (kniedėmis) jungti: *Kniẽdės tiñklui kniẽdyti. Kniẽdyti metãlą. Darbiniñkai pjóvė, litãvo, vi̇̀rino ir kniẽdijo metalinès dalì̃s.*

kniẽdytojas, kniẽdytoja dkt. (1)
darbininkas, kuris ką kniedija: *Dù kniẽdytojai kniẽdijo geležiẽs lãkštą.*

kniedytùvas dkt. (2)
tech. prietaisas kniedyti; sin. kniediklis: *Universalùs [pneumãtinis, rañkinis] kniedytùvas.*

Kniedytùvo akumuliãtorius. Metalìnių konstrùkcijų elemeñtų kniẽdijimas rañkiniu, mechãniniu būdù ar̃ pneumãtiniu kniedytuvù.

kniẽsti, *kniẽčia, kniẽtė* vksm. (kam)
labai rūpėti; sin. knietėti: *Mán kniẽtė mintìs, kàs bùs. Jám kniẽčia ir̃ kniẽčia tiẽ pinigaĩ. Vaikáms vìs kniẽčia pasiérzinti.* | beasm. (kam): *Kniẽčia dìrstelėti [parūkýti, išsipãsakoti]. Mán kniẽtė atplẽšti vóką.*

knietė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ knietėti 1: *Knietė́jimas rašýti [piẽšti].*

knietė́ti, *kniẽti, knietė́jo* vksm.
1. beasm. (kam) labai rūpėti, norėti; sin. kniesti: *Jám knietė́jo pasipãsakoti. Tėváms knietė́jo sàvo pãtirtį pérduoti vaikáms. Labaĩ kniẽti basomìs palakstýti. Mán knietė́tų sužinóti priẽžastis. Knietė́davo pasišnekučiúoti apiẽ literatū̃rą.*
2. (ką, kame) peršėti, niežėti, kutenti: *Kniẽti nósį [dėlną, aũsį]. Kažkàs gerklėjè kniẽti. Taĩp kniẽti ãkį, lýg dùlkių būtų prikrìtę.*

knietulỹs dkt. (3ᵇ)
didelis noras; sin. knietėjimas: *Vaĩkiškas knietulỹs. Jaũsti rãšymo kniẽtulį. Vẽl užẽjo knietulỹs nutapýti jū̃rą.*

knygà dkt. (2)
1. susiūti ar kitaip sujungti popieriaus lapai su spausdintu ar rašytu tekstu (apdengti viršeliu): *Nusipirkti [vartýti, atvẽrsti, užvẽrsti] knỹgą. Įdomì [rimtà, nuobodì, perkamiáusia] knygà. Knỹgos makètas. Knỹgų iliustrãcijos. Knỹgų saugyklà [leidýba, prekýba]. Knỹgų lentýnos. Priẽ knỹgų sėdė́ti* (daug skaityti). *Jì mė́gsta skaitýti knygàs. Šiojè knỹgoje yrà dù šimtaĩ pùslapių. Pirmóji lietùviška knygà išspáusdinta Karaliáučiuje.* | pats tekstas: *Rašýti [reñgti spaũdai] knỹgą.*
2. sujungti tušti popieriaus lapai ar blankai: *Svečių̃ knygà. Buhaltèrijos knygà. Namų̃ knygà. Palìkti įrašą atsiliepìmų knỹgoje.*
3. stambaus veikalo dalis: *Romãnas susìdeda ìš trijų̃ knỹgų. Civìlinio kòdekso antróji knygà.*
♦ **kaĩp ìš knỹgos** sklandžiai, aiškiai, gražiai (kalba): *Kalbà kaĩp ìš knỹgos. Gìdas apiẽ dvãrą pãsakojo kaĩp ìš knỹgos.* **knỹgų žiùrkė** žr. žiurkė.

knỹgdėtė dkt. (1)
nedidelis baldas, sudarytas iš atvirų, viena virš kitos esančių lentynėlių knygoms dėti: *Kampè stovė́jo knỹgdėtė sù keliomìs knỹgomis. Výras atsargiaĩ pagulḕdė albùmą į̃ knỹgdėtę. Priėjaũ priẽ klebõno knỹgdėtės ir̃ ėmiaũ žiūrinė́ti knygàs.*

knygẽlė dkt. (2)
1. nedidelė, ppr. vaikiška knyga; sin. knygutė: *Pãsakų [eilė́raščių] knygẽlės. Jì atsìvertė plóną žãlią knygẽlę ir̃ įnìko skaitýti. Áuklėtoja išdalìno darželinùkams užduočių̃ knygelès.*
2. nedidelė knyga tuščiais lapais ar blankais; sin. knygutė: *Čèkių [kvìtų, atsiskaĩtymo] knygẽlė. Stùdijų knygẽlė.*

knỹgenos dkt. dgs. (1)
atrajotojų skrandžio dalis, kurios raukšlės primena knygos lapus: *Knỹgenų gleivìnės raũkšlės. Skýstas pãšaras ìš knỹgenų pateñka į̃ šliùžą. Kárvei diagnozúotas knỹgenų užsikimšìmas.*

knygýnas dkt. (1)
knygų parduotuvė: *Elektròninis [internèto] knygýnas. Užsùkime į̃ šį̃ knygýną. Mégstu váikščioti [pasižvalgýti] põ knygýnus. Knygýnuose pasiródė naują knygà vaikáms.* | jos patalpos: *Knygýnas remontúojamas.*

knygynẽlis dkt. (2)
nedidelis knygynas: *Leidỹklos knygynẽlis. Taĩ mãžas, bèt jaukùs knygynẽlis sù senãmiesčio dvasià. Šiamè knygynẽlyje veĩkia grãfikos parodà.*

knỹgininkas, knỹgininkė dkt. (1)
1. knygų pardavėjas: *Tetà daũg mẽtų išdìrbo knỹgininke. Renginyjè knỹgininkai prekiãvo Lietuvõs iř ùžsienio áutorių knỹgomis.*
2. knygų leidėjas, rengėjas, spausdintojas: *Knỹgų mùgėje dalyvãvo įvairių̃ šalių̃ knỹgininkai.*
3. knygų mėgėjas; sin. knygius: *Jìs bùvo knỹgininkas iř kolekcioniẽrius. Nuõ mažeñs esù knỹgininkė – peř mẽnesį põ keliàs knygàs pérskaitau.*

knygininkỹstė dkt. vns. (2)
knygų leidyba, gamyba ir platinimas: *Elektròninė knygininkỹstė. Knygininkỹstės istòrija iř dabartìs. Knygininkỹstės tradìcijos. Pasáulyje veĩkia nè víenas knygininkỹstės muziẽjus.* • plg. knygotyra.

knỹginis, knỹginė bdv. (1)
1. įgytas ar įgyjamas tik iš knygų, atsijęs nuo gyvenimo: *Knỹginis išsilãvinimas [pažinìmas]. Knỹginė išmintìs. Víen knỹginių žinių̃ nepakañka.*
2. vartojamas knygose ir kituose raštuose: *Knỹginis palýginimas [pósakis]. Knỹginė siñtaksė. Déstytojos pãskaitos primìndavo knỹginį stìlių. Jõ kūriniaĩ parašýti daugiáusia knỹgine kalbà, kurì, suprañtama, gerókai skìriasi nuõ šnekamõsios.*
3. pažįstamas iš knygų, knygose pavaizduotas: *Realùs, nè knỹginis gyvẽnimas atnèš iř tìkrą, nè vìzijų, méilę. Dìdele patirtimì iř asmenìniais išgyvẽnimais pagrįstà išmintìs kur kàs reikšmingèsnė iř vertingèsnė negù knỹginės tiẽsos.*
4. naudojamas knygoms spausdinti: *Knỹginis põpierius [kartònas].*
5. išspausdintas, išleistas knygos pavidalu: *Knỹginis albùmas. Knỹginis žodýno variántas.*

knỹginis kompiùteris
nedidelį lagaminėlį ar knygą primenantis nešiojamasis kompiuteris: *Naũjo mòdelio knỹginis kompiùteris spalvótais apvadaĩs. Knỹginis kompiùteris svẽria apiẽ dù kilogramùs. Bendróvė pristãtė naujáusius knỹginius kompiùterius.* • plg. nešiojamasis kompiuteris.

knỹgiškai prv.
taip, kaip būdinga knyginei, norminei kalbai: *Knỹgiškai iškilmìngas pasãkymas. Knỹgiškai taisyklìnga dìkcija.*

knỹgiškas, knỹgiška bdv. (1)
1. būdingas raštams, knyginei kalbai: *Knỹgiški pasãkymai [sakiniaĩ]. Knỹgiškos konstrùkcijos [frãzės].*
2. atitrūkęs nuo gyvenimo, tikrovės: *Jõ idéjos mùms pasiródė knỹgiškos, negývos iř dogmãtiškos. Nèt iř puikiáusia metòdika tàps beveřtė, jéigu jì bùs víen knỹgiška, sausà.*

knygiškùmas dkt. ppr. vns. (2)
1. → knygiškas 1: *Šiõ áutoriaus poèzijai būdìngas knygiškùmas. Reikétų bandýti áiškintis bendrìnės kalbõs liaudiškùmo iř knygiškùmo ribàs. Lỹrikas poèzijos žõdį bañdė atgaivìnti, atnaũjinti, išláisvinti jį̃ ìš negývo knygiškùmo.*
2. → knygiškas 2: *Rašýtojas bùvo apkáltintas knygiškumù, atitrūkimù nuõ realaũs gyvẽnimo. Áutorius, kùrdamas pagrindìnio veikéjo pavéikslą, neišvéngė knygiškùmo.*

knygiū́kštė dkt. (1)
šnek. prasta knyga: *Jéi jū́sų namuosè tėrà vienà kità knygiū́kštė, nenuostabù, kàd jū́sų vaĩkas*

nejaũčia póreikio skaitýti. Atsitiktinaĩ aptikaũ tą nuplėštaĩs viršẽliais knygiũkštę tarp krūvõs kitų. Knygýne pìlna menkaverčių knygiũkščių.

knỹgius, knỹgė dkt. (2)
šnek. žmogus, mėgstantis skaityti knygas; sin. knygininkas: *Knỹgių klùbai populiãrūs visamè pasáulyje. Kviẽčiame visùs knygiùs į̃ naują leidỹklos knỹgų pristãtymą. Nuõ mažeñs esù dìdelė knỹgė.*

knygnešiáuti, *knygnešiáuja, knygnešiãvo* vksm.
būti knygnešiu: *Vienì knygnešiãvo ìš pašaukìmo, kitíems taĩ bùvo savótiškas veršlas. Výrą knygnešiáuti paskãtino Pùnsko klebõnas. Istòrikų duomenimìs, spaudõs draudìmo laikótarpiu mũsų šalyjè knygnešiãvo daugiaũ kaĩp šeši tũkstančiai žmoniũ.*

knygnešiãvimas dkt. ppr. vns. (1)
→ knygnešiauti: *Knygà apiẽ knygnešiãvimą. Ilgì knygnešiãvimo mẽtai. Ùž knygnešiãvimą bùvo baũdžiama tremtimì.*

knygnešỹs, knygnešẽ dkt. (3ᵇ)
Lietuvoje spaudos draudimo metu (1864–1904 m.) užsienyje spausdintų knygų gabentojas per sieną ir jų platintojas: *Kóvo šešióliktą diẽną švenčiamà Knỹgnešio dienà. Knỹgnešius gáudė žandãrai ir̃ polìcija. Knygnešių veiklà bùvo labaĩ pavojìnga. Aktyviáusiai knygnešiaĩ veĩkė pasíenio – Raséinių, Telšių, Vilkavíškio, Naũmiesčio apskritysè, aktyviaĩ – Marijámpolės, Pãnevėžio, Šiauliũ, Ukmergės apskritysè.* | spaudos (ppr. nelegalios, pogrindinės) platintojas: *Šalià partizãnų stójo naujųjų ámžių knygnešiaĩ. Sovietmečiu tapaũ katalìkiškos spaudõs knỹgneše.*

knygnešỹstė dkt. vns. (2)
Lietuvoje caro valdžios uždraustų knygų gabenimas per sieną ir platinimas (1864–1904 m.), knygnešio veikla: *Knygnešỹstė atsirãdo kaĩp pasipríešinimas cãro valdžiai. Knygnešỹstės muziẽjus veĩkia Pãnevėžio rajonè. Muziẽjuje výkdomos edukãcinės prográmos knygnešỹstės tèmomis.*

knygomãtas dkt. (2)
knygų išdavimo automatas: *Knygomãtas stóvi pirmamè bibliotèkos aukštè. Knygomãtas veĩkia vìsą pãrą. Pateĩkiame informãciją, kaĩp užsakýti ir̃ atsiim̃ti knygàs knygomatè. Atvỹkę priẽ knygomãto įvèskite telefonù gáutą kòdą ir̃ pasiim̃kite knygàs.*

knygótyra dkt. vns. (1)
mokslas, kompleksiškai tiriantis knygas, jų istoriją, leidybą, raštijos ir spaudos kūrimą, spaudinių platinimą ir kt.: *Studijúoti knygótyrą. Bibliogrãfijos ir̃ knygótyros ceñtras. Svarbiáusius knygótyros kláusimus nagrinė́ja knygótyros teòrija ir̃ metodològija. Lietuvojè knygótyros pradiniñkai bùvo XIX ámžiaus pradžiõs Vìlniaus universitèto mókslininkai.* • plg. knygininkystė.

knygótyrininkas, knygótyrininkė dkt. (1)
knygų leidimo, istorijos tyrinėtojas, knygotyros specialistas: *Lietuvõs knygótyrininkų darbaĩ. Knygótyrininkus subũrė tarptautìnė konfereñcija. Išleistà knygótyrininkės monogrãfija apiẽ senąsias Kaũno knygàs.*

knygotyrìnis, knygotyrìnė bdv. (2)
susijęs su knygotyra: *Knygotyrìnis aspèktas. Knygotyrìniai tyrìmai. Mókslininko asmenìnėje bibliotèkoje nemažaĩ knygotyrìnių leidinių, knỹgų apiẽ bibliotekàs, spaustuvès, įrišimùs.*

knỹgpalaikė dkt. (1)
menk. prasta knyga: *Šità knỹgpalaikė – tìkras šlamštas. Skaĩto visokiáusias knỹgpalaikes. Stálčiuje dulkė́jo kẽlios knỹgpalaikės.*

knygrišýba dkt. vns. (1)
knygų įrišimo amatas; sin. knygrišystė: *Veřstis knygrišýba. Tarptautìnis mėninės knygrišýbos simpòziumas. Turbūt sutìksite, kàd gyvẽname knygrišýbai nepalankiù metù.*

knygrišyklà dkt. (2)
knygų rišimo dirbtuvė: *Atidarýti knygrišỹklą. Magìstro dárbas įrišamas knygrišỹkloje. Miestẽlyje veĩkė spaustùvė ir kẽlios knygrišỹklos.* | jos patalpos: *Knygrišyklà remontúojama.*

knygrišỹs, knygrišė̃ dkt. (3ᵇ)
knygų rišėjas: *Kruopštùs knỹgrišio dárbas. Vìlniuje nuõ XVII ámžiaus veĩkė knygrišių cèchas. Dejà, Lietuvojè nėrà ceñtrų, universitètų, kuriẽ reñgtų knỹgrišius.*

knygrišỹstė dkt. vns. (2)
knygų įrišimo amatas; sin. knygrišyba: *Mėninė knygrišỹstė. Studijúoti odininkỹstę ir knygrišỹstę. Lietuvojè knygrišỹstė pradėtà plėtóti maždaũg XVI ámžiuje. Jìs bùvo baĩgęs knygrišỹstės stùdijas. Fotogrãfijų parodà apiẽ poligrãfijos ir knygrišỹstės raĩdą.*

knỹgų mùgė
renginys, skirtas parduoti knygoms, joms reklamuoti, knygų leidėjų komerciniams ir profesiniams ryšiams plėtoti: *Dalyváuti [lankýtis] Vìlniaus [Fránkfurto] knỹgų mùgėje. Reñgti knỹgų mùgę. Knỹgų mùgėse teikiamì ir įvaĩrūs apdovanójimai knỹgų áutoriams, leidỹkloms.*

knỹgų utėlė̃
visai mažytis baltas besparnis vabzdys, kurio lerva panaši į utėlę, mintantis mikroskopiniais pelėsiniais grybeliais (*Liposcelis divinatorius*): *Knỹgų utėlių atsirañda retaĩ vařtomose knỹgose. Gál žìnote, kaĩp išnaikìnti knỹgų ùtėles? Knỹgų utėlių gãlima ràsti bevéik visuř, todẽl jàs labaĩ sunkù išnaikìnti.*

knygùtė dkt. (2)
1. nedidelė knyga; sin. knygelė: *Plonýtė eilė́raščių knygùtė. Spaĺvinimo [lavinamóji] knygùtė. Pardúodame suvenỹrines knygutès. Puĩkios vaĩkiškų knygùčių iliustrãcijos. Tõ pósėdžio stenogramà bùvo išleistà ãtskira knygutė.*
2. nedidelė knyga tuščiais lapais ar blankais; sin. knygelė: *Atsiskaĩtymo knygùtė. Klieñtams išdúodame čèkių knygutès.*

knỹkti, *knỹkia, knỹkė* vksm. (dėl ko) menk.
verkšlenti, zyzti, ingzti: *Vaĩkas knỹkė vìsą nãktį. Knỹkia dẽl kiekvienõs smùlkmenos. Mažỹlis niẽko neválgo, tìk knỹkia. Àš tàvo kaprìzų neténkinsiu, galì knỹkti kõl pavařgsi.*

knióstelėti, *kniósteli (kniósteléja), knióstelėjo* vksm. šnek.
1. (kam, į ką) dingtelėti, toptelėti: *Abíem vienà mintìs knióstelėjo Į́ gálvą. Tėváms knióstelėjo įtarìmas, kàd sūnùs pradẽjo rūkýti. Jái knióstelėjo mintìs, kàd reikétų vaikáms suteĩkti daugiaũ láisvės.* | beasm. (kam): *Mán knióstelėjo, kàd lėktùvas ieškójo viẽtos nutū̃pti. Žurnalìstui knióstelėjo, kàd visì peř greĩtai pamiřšo tą istòriją.*
2. (iš ko) staiga atsipeikėti, pabusti (iš miego ar pan.): *Knióstelėjau ìš miẽgo [ìš snaũdulio]. Výras knióstelėjo ìš miẽgo, apsidairė apliñkui ir ẽmė kařštligiškai kažkõ ieškóti pataluosè.*

knýpava dkt. vns. (1)
knibždynas, daugybė: *Gyvãčių knýpava. Knýpava menkỹstų. Takù pasipýlė knýpava vaikų. Į́ mìtingą miẽsto centrìnėje aikštėjè susiriñko knýpava peñsininkų.*

knìrkčiojimas dkt. ppr. vns. (1)
→ knirkčioti: *Mótiną neramìno dukrýtės knìrkčiojimas.*

knìrkčioti, *knìrkčioja, knìrkčiojo* vksm.
tarpais knirkti; sin. knirksėti, verkšlenti: *Dukrýtė vìsą nãktį knìrkčiojo.*

knìrkinti, *knìrkina, knìrkino* vksm. šnek.
1. (ką) kirkinti, kibinti, erzinti, užkabinėti: *Prisìveda pùsberniai pùsmergių ir jàs knìrkina, õ tõs žvýgauja.* | sngr. (su kuo) glamonėtis, glėbėsčiuotis: *Párke kàs vãkarą pãauglės knìrkinasi sù bernaĩs.*
2. (ką, per ką) daryti ar leisti, kad knirktų; sin. virkdyti, rėkdyti: *Vaĩką knìrkinti. Knìrkino mažiùką peř visą nãktį, nèkvietė gýdytojo. Ar baĩgsit knìrkinti tą vaĩką, dúokit kã žadéję ir bùs ramù.*

knirksė́ti, *knìrksi, knirksė́jo* vksm. šnek.
tarpais knirkti; sin. knerksėti, verkšlenti: *Jì ramìno knìrksintį vaĩką. Mažỹlis vìs knìrksi, turbũt pilvẽlį dìegia. Kũdikis neramiaĩ knirksė́jo. Mergáitė vìs knirksė́jo, õ berniùkas bañdė jã ramìnti.*

knìrkt išt.
vartojamas suknerkimui, tyliam pravirkimui pavaizduoti: *Vaĩkas knìrkt – mamà prabuñda. Kũdikis tìk knìrkt – ir kìša čiulptùką. Vaĩkui tiek tereĩkia – mamà sùbarė ir jaũ knìrkt.*

knìrktelėjimas dkt. ppr. vns. (1)
→ knirktelėti: *Girdžiù kiekvíeną vaĩko knìrktelėjimą. Kũdikio knìrktelėjimas pažãdino mótiną. Ìš vežimẽlio pasigirdo knìrktelėjimas.*

knìrktelėti, *knìrkteli (knìrktelėja), knìrktelėjo* vksm.
kiek suknirkti; sin. knerktelėti: *Vaĩkas knìrktelėjo, ir nubudaũ. Võs mažỹlis knìrkteli, jì jaũ nerimáuja. Kũdikis knìrkteli, áuklė šóka žiūréti, kàs nutìko.*

knir̃kti, *knir̃kia, knir̃kė* vksm.
tyliai verkti; sin. knerkti: *Knir̃kiantis kũdikis. Mažỹlis nemiẽga, knir̃kia. Vaĩkas knir̃kia, pérvystyk. Norė́čiau, kàd mán kas nórs léistų sugrįžti atgaĩ į vaikỹstę ir vẽl galė́čiau knir̃kti lopšyjè. Ką tìk knir̃kęs kũdikis akìmirksniu nurìmo prìglaustas prie plačiõs tė́čio krūtìnės.*

knisė́jas, knisė́ja dkt. (1)
1. šnek. žmogus, kuris knisa, dirba žemę; sin. knisikas: *Kõ jùms reĩkia ìš žẽmės knisė́jo ir javų̃ pjovė́jo? Õ támsta ẽsat nè žẽmės knisė́jas, tą jaučiù. Dẽl sàvo tinginỹstės taĩp ir likaũ pàprastu žẽmės knisė́ju.*
2. šnek. žmogus, kuris stengiasi daugiau sužinoti, geriau suprasti; sin. knisikas: *Vìs víen kai kuriẽ mū́sų istòrijos knisė́jai negãli nusiramìnti. Palikaũ archỹvų knisė́jus bibliotèkoje, tegul̃ áiškinasi toliaũ.*
3. kas mėgsta knisti (apie kai kuriuos gyvūnus); sin. knisikas: *Kárpiai, karšiai, karõsai yrà tikrì dùgno knisė́jai. Kaĩ šernaĩ visái artì priẽjo prie medžiótojo, jìs šóvė į viršų̃ ir nubaĩdė bùlvių knisė́jus.*

knisìkas, knisìkė dkt. (2)
1. šnek. žmogus, kuris knisa, dirba žemę; sin. knisėjas: *Močiùtė vìsą gyvẽnimą bùvo tokià knisìkė: jái sõdas, daržaĩ svarbiáusia.*
2. šnek. žmogus, kuris stengiasi daugiau sužinoti, geriau suprasti; sin. knisėjas: *Tù dabař jaũ nebè istòrijos mókytojas, õ bylų̃ knisìkas.*
3. kas mėgsta knisti (apie kai kuriuos gyvūnus); sin. knisėjas: *Kai kuriẽ šunẽliai yrà labaĩ gerì knisìkai. Taĩ šernaĩ knisìkai taĩp laũką išknìso.*

knisyklà dkt. (2)
1. šernų ar ko kito išknista vieta: *Knisỹklų plótas miškuosè. Miškè mãtėme šernų̃ knisyklàs. Kóks čià mìškas: krū́mai, dìlgėlės, skruzdėlýnai ir šernų̃ knisỹklos. Põ kãro tàs kẽlias atródė kaĩp kiaũlių*

knisyklà. Jéi neaptìkote kaŕšių nuolatìnių knisỹklų, juõs priẽ eketẽs gãlite atvilióti jaukù.
2. bjauriai suarta, išdraskyta žemė: *Ar̃ tù nóri, kàd į̃ šìtą knisỹklą morkàs séčiau?!*

knisìmas dkt. ppr. vns. (2), **knisìmasis** sngr. (1)
1. → knisti 1: *Šernų̃ [kiaũlių] knisìmas.*
2. šnek. → knisti 2: *Iš žẽmės knisìmo niẽkas nepraturtéjo. Sù tokiaĩs plũgais nè arìmas, õ žẽmės knisìmas.*
3. šnek. → knisti 3: *Įkyréjo jõs nuolatìnis knisìmas põ stálčius.* | sngr.: *Knisìmasis põ lentýnas [spìntas].*
4. šnek. sngr. → knisti 4 (sngr.): *Knisìmasis archỹvuose [põ archyvùs]. Nè visíems patiñka knisìmasis senuõsiuose rãštuose.*

knisinė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ knisinėti 3: *Dokumeñtų [fãktų] knisinė́jimas. Prasidė́jo tyrinė́jimai, knisinė́jimai, nesibaĩgiantis áiškinimasis tar̃p tėvų̃ ir̃ mókytojų.* | sngr.: *Knisinė́jimasis põ knygàs [knỹgose]. Taĩ reikaláuja daũg pastangų̃ ir̃ knisinė́jimosi. Mán taĩ bùvo nè tìk faktogrãfinis knisinė́jimasis, bèt ir̃ labaĩ įdomùs pažinìmas.*

knisinė́ti, *knisinė́ja, knisinė́jo* vksm.
1. (ką) ne kartą, ne vienoje vietoje, po truputį snukiu knisti, rausti; sin. rausinėti: *Šernaĩ žẽmę knisinė́ja.*
2. (ką, kame) knisant stengtis iškasti, išrausti: *Šernaĩ knisinė́ja gilès [bùlves]. Kiaũlės bulvíenoje knisinė́ja. Kiaũlės daržùs knisinė́ja, õ jìs ramùs sė́di!*
3. (ką) šnek. po truputį stengtis daugiau sužinoti, geriau suprasti, gilintis: *Knisinė́jau trìs dienàs tą krū̃vą põpierių. Jìs jaũ keliñtą savaĩtę knisinė́ja tuõs tekstùs.* | sngr. (po ką, kame): *Knisinė́tis põ žodýnus [žodýnuose]. Jìs mė́go knisinė́tis põ bažnýtines knygàs.*

knyslẽ[1] dkt. (4)
1. snukio galas (ppr. kiaulės, šerno); sin. šnipas: *Paršiùko knyslẽ. Kiaũlės knyslẽs gãlas trupùtį ùžriestas į̃ viršų. Jaũ paršas kìša knỹslę į̃ lóvį. Virtàs knyslès, ausìs pjáusto į̃ šaltíeną.*
2. menk. nosis: *Knỹslę nusivalýk, nẽvala tù! Kaĩ gáusi peř knỹslę, taĩ daugiaũ nenorė́si lándžioti põ svẽtimus stálčius.*
♦ **knỹslę kìšti** žr. kišti.

knislỹs, knislẽ dkt. (4)
1. kas mėgsta knisti (ppr. apie šerną, kiaulę); sin. knyslys: *Šérnas knislỹs.*
2. šnek. žmogus, kuris mėgsta gilintis į smulkmenas, nori daugiau sužinoti, geriau ką suprasti; sin. knyslys: *Sàvo prigimtimì jìs bùvo grýnas mókslininko tìpas: namìsėda ir̃ knislỹs. Jaũ tóks knislỹs: archyvè gãli prasė́dėti vìsą diẽną neĩ válgęs, neĩ gė́ręs.*
3. šnek. žmogus, kuris mėgsta visur lįsti, kištis; sin. knyslys: *Knìsle tù, nelį̃sk į̃ svẽtimus reĩkalus!*

knyslỹs, knyslẽ[2] dkt. (4)
1. kas mėgsta knisti (ppr. apie šerną, kiaulę); sin. knislys: *Jéi žẽmės saviniñkas jõ laukùs niokójantį knỹslį bandýtų nušáuti, ùž taĩ jám tèktų sumokė́ti dìdelę baũdą.*
2. šnek. žmogus, kuris mėgsta gilintis į smulkmenas, nori daugiau sužinoti, geriau ką suprasti; sin. knislys: *Tóji mókslininkė bùvo tókia knyslẽ: knáisiojosi põ visókius šaltiniùs, knygàs, kruõpščiai riñko faktùs, lýgino, analizãvo.*
3. šnek. žmogus, kuris mėgsta visur lįsti, kištis; sin. knislys: *Jìs knyslỹs, kerštìngas knyslỹs.*

knysliùkas, knysliùkė dkt. (2)
dem. knyslys (1 r.): *Kaimýnas parsìvežė iš tuř̃gaus dù kriùksinčius knysliukùs. Ar̃ jū̃sų knysliùkai geraĩ éda?*

knislùmas dkt. ppr. vns. (2)
→ knislus 2: *Nórint susiràsti reikalìngą informãciją reĩkia turéti knislùmo. Tìkras tyrė́jas pasižỹmi smalsumù, knislumù ir kūrýbišku mąstymu.*

knislùs, knislì bdv. (4)
1. mėgstantis knisti (apie šerną, kiaulę): *Knislì kiaũlė. Knislùs paršas.*
2. mėgstantis viską tyrinėti, gilintis į smulkmenas: *Knislùs tìkrintojas [skaitýtojas]. Kaĩ atsiuñčia tókius knisliùs inspèktorius, gẽro neláuk.*

knýst išt.
vartojamas dingtelėjimui pavaizduoti; sin. topt, dingt: *Mán knýst mintìs, kàd neužrakinaũ dùrų. Jám tìk knýst, kàd dabař jaũ gãlas. Knýst, ir suprataũ, kàd pinigų jaũ nebùs.*

knýstelėti, *knýsteli, (knýstelėja), knýstelėjo* vksm. šnek.
1. krūptelėti išsigandus: *Nèt knýstelėjau, kaĩ netikė́tai manè užšnẽkinai. Visì knýstelėjome, išgirdę baĩsų sprogìmą.*
2. (į ką) dingtelėti, kniostelėti, toptelėti: *Knýstelėjo į̃ gálvą mintìs dùmti priẽ jū́ros. Knýstelėjo, kàd dabař jaũ ilgaĩ nepamatýsiu tėvų̃.*

knìsti, *knìsa, knìso* vksm.
1. snukiu rausti: *Kiaũlės mégsta knìsti.* | (ką, po ką, kuo) *Šernaĩ knìsa dařžą [põ pievą]. Kùrmiai príekinėmis letenė̃lėmis knìsa žẽmę.* | sngr. (kame) šnek.: *Šernaĩ knìsosi bùlvėse [šiauduosè].* | (ką) rausiant stengtis snukiu iškasti, išrausti: *Šernaĩ knìsa bùlves. Tylì kiaũlė gìlią šãknį knìsa* (flk.).
2. (ką) šnek. dirbti žemę: *Mẽs žẽmę knìsam, õ tù põ pasáulį važinė́ji. Padė́siu táu, kaimýne, žẽmę knìsiu, málkas skáldysiu. Neturiù sù kuõ knìsti žẽmės, tóks ìš manę̃s ir ū́kininkas.*
3. (kame, ką, po ką) šnek. ieškant rausti, naršyti, versti; sin. kniausti: *Kõ tù čia knisì stálčiuje? Jì knìsa sàvo kišenès, íeško rãktų. Žmonà knìsa põ spìntą, íeško, ką gražèsnio apsireñgti. Ė̀miaũ knìsti spintelės ieškódama cùkraus ir arbãtos. Knìso knìso ir išknìso ìš griuvė̃sių senóvinį rãktą.* | sngr. (kame, po ką): *Knìsasi spìntoje [põ spìntą]. Põ konteĩnerius knìsasi nè tìk kai kuriẽ paũkščiai, bèt ir žmónės.*
4. sngr. (po ką, į ką, kame) šnek. ieškant informacijos stengtis išsiaiškinti, geriau pažinti, suprasti: *Skaĩto, knìsasi, íeško atsãkymų. Knisúosi põ prãeitį [į̃ prãeitį, praeityjè]. Knìsomės põ kelìs mė́nesius archỹvuose, dãrė́me visókias statìstines lentelės.*
5. sngr. (prie ko) šnek. ieškoti priekabių; sin. kabinėtis: *Viršininkas knìsasi priẽ manę̃s. Liáukis knìstis priẽ žmogaũs! Kõ tù knisiẽsi priẽ tõ vaĩko, ką jìs táu padãrė?!*
6. šnek. erzinti, nervinti: *Tù manè knisì! Tiẽ valdininkė̃liai manè siaubìngai knìsa.*
♦ **knìsti põtą** (dėl ko) neduoti ramybės, nuolat įkyriai priminti: *Žmonà jám vìs knísa põtą, kàd nenùperka vardìnės rañkinės. Močiùtė vìs knìsdavo põtą dė̃l nenuravė́tų daržų̃.* **knìsti smẽgenis** (dėl ko) neduoti ramybės, nuolat įkyriai priminti: *Ar tù baĩgsi mán knìsti smẽgenis dė̃l tų̃ keliõnių?! Tė́vas ir vė̃l knìsa smẽgenis, kàd studijúočiau veterinãriją.*

kniùbas, kniubà bdv. (4)
tarm. palinkęs, nukniubęs: *Rãganos kniubà nósis.*

kniū́bčioti, *kniū́bčioja, kniū́bčiojo* vksm.
nuolat kniubti, klupti; sin. klūpčioti: *Kniū́bčiodamas pribė́go priẽ ùpės. Kniū́bčioja lė̀kdamà peř arìmą. Kaĩ peř dideĩ bãtai, taĩ ir kniū́bčioju nuõlat.*

kniubdýti, *kniùbdo, kniùbdė* vksm.
1. (ką) daryti, kad kniubtų (1 r.): *Võs galė́jo paeĩti, sunkì naštà jį̃ kniùbdė. Vargaĩ ir rūpesčiai kniùbdė jáuną výrą.*

2. (ką) lenkti prie žemės (javus ir kt. augalus); sin. guldyti: *Lietùs negailestìngai kniùbdo vasarójų. Šìtokios liū̃tys rapsùs kniùbdo, niẽko neprikùlsim.*

kniū́boti, *kniū́bo, kniū́bojo* vksm., **kniūbóti,** *kniū́bo, kniūbójo* (prie ko, ant ko, kame)
būti kniūbsčiam, sukniubusiam ar apsikniaubusiam; sin. kniūbsoti, kniūpsoti: *Kàs teñ kniū́bo priẽ upẽlio? Kniū́bo kampè susiriẽtęs, nesupràsi, ar ìš skaũsmo, ar dìrba ką̃. Skausmū̃ palaužtà móteris kniū́bojo priẽ altõriaus. Výras dár ilgaĩ kniū́bojo añt stãlo, gálvą įgrū́dęs tarp kailiniū̃ rankóvių.*

kniū́bsčia prv.
parpuolus ant kelių ir susilenkus iki žemės; sin. kniūbsčiom, kniūbsčiomis: *Pùlti kniū́bsčia priẽš altõrių. Jì nuvir̃to [griùvo] kniū́bsčia añt lóvos. Nusimẽtusi kuprìnę púolu kniū́bsčia priẽš šveñtojo statùlą.*

kniū́bsčiai prv.
dugnu į viršų: *Kniū́bsčiai àpverstos váltys. Kniū́bsčiai sustatýti púodai.*

kniū́bsčias, kniūbsčià bdv. (3)
(gulintis) ant pilvo, veidu žemyn; sin. kniūpsčias: *Visì negývėliai gulė́jo kniūbstì. Jì kẽliasi, pérlipa peř kniū́bsčio výro kójas, eĩna į̃ virtùvę. Aukštíelninkam ar̃ kniūbsčiám atsigul̃ti viẽtos neužtẽko, reikė́jo guléti añt šóno. Kareĩviai sugul̃dė juõs kniū́bsčius píevoje.* • ant. aukštielninkas.

kniūbsčiõm prv., **kniū́bsčiom**
parpuolus ant kelių ir susilenkus iki žemės; sin. kniūpsčiom, kniūpsčiomis, kniūbsčia, kniūbsčiomis: *Pùlti kniūbsčiõm añt žẽmės. Tenoréjau nugriū́ti lóvon kniūbsčiõm, prispáusti gur̃giančius vìdurius ir̃ užmìgti. Kareĩvis, nusimẽtęs švar̃ką, kniūbsčiõm nuvir̃to į̃ žolès.*

kniūbsčiomìs prv., **kniū́bsčiomis**
parpuolus ant kelių ir susilenkus iki žemės; sin. kniūpsčiom, kniūpsčiomis, kniūbsčia, kniūbsčiom: *Atsigul̃ti kniūbsčiomìs añt žẽmės. Samdýti darbiniñkai kambaryjè pamãtė kniūbsčiomìs susmùkusios móters kū̃ną. Užsirakìnęs kambaryjè griuvaũ kniūbsčiomìs į̃ lóvą ir̃ apsìverkiau.*

kniūbsóti, *kniū̃bso, kniūbsójo* vksm. (ant ko, prie ko, kame)
būti kniūbsčiam, sukniubusiam ar apsikniaubusiam; sin. kniūboti, kniūpsoti: *Kniūbsóti añt grindų̃ [priẽ tvorõs]. Výrai kniūbsójo purvè nepajėgdamì pasijùdinti. El̃geta kniū̃bso añt medìnio šal̃igatvio.*

kniùbt išt.
vartojamas sukniubimui pavaizduoti: *Užkliùvęs ùž sleñksčio kniùbt, võs neišsìtiesiau. Võs tìk atsisẽs priẽ stãlo, kniùbt ir̃ miẽga.*

kniùbti, *kniumba, kniùbo* vksm.
1. (po ko, po kuo, ant ko, prie ko, kam, ties kuo) ant kelių klupti susilenkiant: *Põ kójų [põ kójomis] kám kniùbti. Priẽ altõriaus [priẽ kãpo] kniùbti. Kniumba ir̃ stójasi. Žmogùs ẽjo kniùbdamas. Tiẽs duobėmìs, kupstaĩs žygeĩviai ẽmė kniùbti. Výras ketùrpėsčias kniumba añt grindų̃, rėpliója į̃ víeną pùsę, į̃ kìtą.* | prk.: *Mãrių bañgos kỹla, kniumba ir̃ sùpa váltis. Bė́ga kniùbdamas vãsaros ménuo* (poez.).
2. (nuo ko) linkti, svirti: *Meškerýkotis kniumba nuõ didelẽs žuviẽs. Javaĩ nuõ smarkaũs lietaũs kniumba.*

kniukšė́ti, *kniùksi, kniukšė́jo* vksm. šnek.
tyliai kukčiojant verkti ar verkšlenti traukant nosimi; sin. knerksėti, šniurkščioti, šniurkšėti:

Vaĩkas kniukséjo užsiẽmęs rañkomis véidą. Kõ tù čià dabař kniuksì?! Nuõ tõ vaĩzdo manè supỹkino, ėmiaũ kniukséti.

kniū́psčia prv.
parpuolus ant kelių ir susilenkus iki žemės; sin. kniūbsčiom, kniūbsčiomis: *Kniū́psčia ligónio padėtìs. Jìs veřčiasi kniū́psčia, raũsiasi gilỹn į̃ šiẽną. Mergáitė kniū́psčia tįsójo añt grindų̃.*

kniū́psčias, kniūpsčià bdv. (3)
(gulintis) ant pilvo, veidu žemyn; sin. kniūbsčias: *Jiẽ kr̀ito kniūpstì añt žẽmės. Neišlaĩkęs pusiáusvyros kniū́psčias virtaũ į̃ krū́mus. Gulė́jau kniū́psčia, bijódama krùstelėti.*

kniūpsčiõm prv., **kniū́psčiom**
parpuolus ant kelių ir susilenkus iki žemės; sin. kniūbsčiom, kniūbsčiomis: *Jìs prisileñkia priẽ šaltìnio kniūpsčiõm añt rañkų ir ilgaĩ gẽria. Gùlint kniūpsčiõm dãrėsi vìs sunkiaũ kvėpúoti.*

kniūpsčiomìs prv., **kniū́psčiomis**
parpuolus ant kelių ir susilenkus iki žemės; sin. kniūbsčiom, kniūbsčiomis: *Bėgliaĩ parkriñta kniūpsčiomìs. Výrai kniūpsčiomìs tįsójo añt žvỹro.*

kniūpsóti, *kniū̃pso, kniūpsójo* vksm.
būti kniūpsčiam, sukniubusiam ar apsikniaubusiam; sin. kniūboti, kniūbsoti: *Tařnas ilgaĩ kniūpsójo priẽ valdõvo kójų.* | prk.: *Kaimẽlyje užkaltaĩs langaĩs kniū̃pso kẽlios sodýbos.*

kniūpstõm prv., **kniū́pstom**
1. parpuolus ant kelių ir susilenkus iki žemės; sin. kniūpstomis, kniūbsčiom, kniūbsčiomis: *Staigà jìs griùvo kniūpstõm į̃ kẽlio dùlkes. Móteris kr̀ito kniūpstõm priẽ altõriaus.*
2. paskubomis, pakniopstomis: *Jìs bė́go kniūpstõm neatsisùkdamas.*

kniūpstomìs prv., **kniū́pstomis**
parpuolus ant kelių ir susilenkus iki žemės; sin. kniūpstom, kniūbsčiom, kniūbsčiomis: *Jì priẽjo priẽ kniūpstomìs gùlinčio výro. Kùnigas kniūpstomìs tỹliai meĩldėsi.*

kniurkìmas dkt. ppr. vns. (2)
→ kniurkti 1: *Pérvargusią mótiną érzino vaĩko kniurkìmas.*

kniuřkti, *kniuřkia, kniuřkė* vksm. šnek.
1. KNERKTI: *Diẽną nãktį kniuřkantys naujãgimiai. Vaĩkas kniuřkia – válgyti nóri. Išgirdaũ vaĩką kniuřkiant ir atsikė́liau.*
2. murkti, murkuoti, purkuoti: *Kãtinas kniuřkia. Trobõs kampè tỹliai kniuřkė katẽ.*

kniurzė́jimas dkt. ppr. vns. (1)
→ kniurzėti: *Kũdikio kniurzė́jimas peř miegùs.*

kniurzė́ti, *kniùrza, kniurzė́jo* vksm. šnek.
tyliai verkšlenti; sin. knerksėti, knirksėti: *Pabùdo kũdikis ir ẽmė kniurzė́ti. Vaĩkas kniùrza, jì tuõj kìša krũtį.*

knývė dkt. (1)
tarm. PEMPĖ: *Paežerėmìs lakiója knývės. Girdì, jaũ knývės parskr̀ido. Čià pavãsarį sùlekia daũg knývių.*

knõpinti, *knõpina, knõpino* vksm. šnek. (per ką, į ką)
eiti galvą nuleidus, nieko nepaisant; sin. žioplinti: *Kuř knõpini, nemataĩ, kàd žmogùs stóvi?! Knõpina peř liẽptą užsisvajójęs, dár įkrìs į̃ vándenį. Senùtė kàs rýtą knõpina į̃ bažnýčią.*

knopsóti, *knõpso, knopsojo* vksm.
stovėti galvą nuleidus, nieko neveikiant; sin. karksoti: *Kõ knopsaĩ, dárbo imkis! Arklỹs knõpso, neẽda.*

knóti, *knója, knójo* vksm.
1. (ką) lupti, plėšti: *Knóti dúonos plùtą [mėdžio žiẽvę].*
2. sngr. atšokti, luptis: *Pùspadis knójasi. Dúonos plutà knójasi. Seniaĩ dãžėme korìdorių, jaũ dažaĩ knójasi.*

kõ[1] įv. K., K. savyb.
žr. kas.

kõ[2] prv. šnek.
kodėl, dėl ko: *Kõ dabaĩ pùrkštauji? Kõ čià váikštai põ màno kiẽmą? Kõ tù tokià piktà? Kõ į̃ pãskaitas neinì, ar̃ sergì?*

kõ[3] dll.
1. vos (ne): *Vaikaĩ kõ nesusìpešė dė̃l žaislų̃. Mergáitė kõ nèverkė. Výrai kõ nepasiùto, kaĩ neléidau rūkýti balkonè.*
2. vartojama prieš aukščiausiojo laipsnio būdvardžių ir aukščiausiojo bei aukštesniojo laipsnio prieveiksmių formas pabrėžiant jų reiškiamą ypatybę: *Linkiù vìso kõ geriáusio. Kõ geriáusias žmogùs. Skam̃bink kõ greičiáusiai [kõ greičiaũ] į̃ policiją! Jùms kõ gražiáusių atóstogų!*

kõ[4] išt., **kò**
kartojant vartojamas vištos ar gaidžio kudakavimui pamėgdžioti; sin. kar: *Kõ kõ kõ kviẽčia vištàs gaidỹs. Kõ kõ kõ vištà, padė́jusi kiaušìnį.*

ko gẽro
galimas daiktas, tikriausiai, galbūt: *Ko gẽro, tèks imti pãskolą. Ko gẽro, ir̃ šiẽmet atóstogas léisime káime. Jū̃s, ko gẽro, nèt neį̃tariate, kàs mán nutìko.*

ko- priešd.
tarptautinė žodžio dalis, reiškianti buvimą kartu, abipusiškumą, proporcingumą, bendrą veikimą (pvz.: *koreferatas, korepetitorius*). • plg. kon-.

koalà dkt. (2)
nedidelę mešką primenantis Australijos sterblinis žinduolis pilku kailiu (*Phascolarctos cinereus*): *Koãlos dìdžiąją sàvo gyvẽnimo dãlį praléidžia mẽdžiuose. Koãlos dár vadìnamos sterblìnėmis meškomìs. Koalàs sáugo gamtõs apsaugõs įstãtymai.*

koalìcija dkt. (1) polit.
1. kelių politinių partijų susitarimas, bendradarbiavimas norint per rinkimus užsitikrinti daugumą arba sudaryti bendrą vyriausybę: *Formúojasi naują koalìcija. Sudarýti koalìciją sù konservãtoriais. Nesudarýti jokių koalìcijų. Telkti koalìciją. Koalìcija išìro. Vaivórykštės koalìciją sudãro įvaĩrios poli̇tinės pártijos, nèt nepanãšios sàvo ideològija.*
2. laikina karinė politinė kelių valstybių sąjunga, sudaryta bendriems veiksmams prieš kitą valstybę ar jų grupę: *Karìnė [antihitlerìnė] koalìcija.*

koalìcinis, koalìcinė bdv. (1)
sudarytas koalicijos (1 r.) pagrindais: *Koalìcinė vyriausýbė. Koalìcinės pãjėgos. Nuosaikióji koalìcinė pártija – liberaliaĩ konservatyviõs pakraipõs Švèdijos pártija.*

kòbaltas dkt. vns. (1)
cheminis elementas – sidabriškai pilkas, kietas magnetinis metalas (Co): *Kòbalto lydiniaĩ. Kòbalto rūdos. Kòbalto trąšos. Išgáuti kòbaltą. Kòbaltas naudójamas dažáms gamìnti.*

kobinỹs dkt. (3ᵇ)
kablys (įvairiausios paskirties): *Kobinỹs kãtilui pakabìnti. Nãščių kobiniaĩ. Jì kõbiniu prikabìno durìs priẽ síenos, kàd nedaužýtų véjas. Prisitráukti švartúojantis priẽ kitų laivų naudójami kobiniaĩ sù plastikìniais añtgaliais.*

kobrà, *kòbros* dkt. (2)
1. labai nuodinga Pietų Azijos ir Afrikos gyvatė, kuri išgąsdinta iškelia priekinę kūno dalį ir išpučia kaklą (*Naja*): *Karãliškoji kobrà – ilgiáusia pasáulyje nuodìnga gyvãtė. Ìndijos kobrà dár vadìnama akiniúotąja. Terãriume rañgosi kòbros, smaugliaĩ. Kai kurių rūšių kòbros išspjáuna nuodùs.*
2. menk. sakoma apie piktą, tulžingą moterį; sin. gyvatė, bjaurybė: *Atẽjo tà kobrà, àprėkė visùs ir vẽl išẽjo. Bék tù nuõ tõs kòbros, kaĩp sù tókia galì gyvénti?!*

kòbrinti, *kõbrina, kõbrino* vksm. šnek. (kuo)
sunkiai, nuvargusiam eiti; sin. kėblinti, vilktis: *Võs kõbrina didžiáusią nẽšulį užsiveřtęs. Sẽnis kõbrino žvỹrkeliu suñkiai vilkdamas kójas.*

kobriùkas dkt. (2)
kobrų jauniklis: *Abù tėvaĩ gìna dẽtį, ikì kobriùkai išsìrita.*

kočẽlas dkt. (2)
1. cilindro pavidalo medinis įrankis tešlai kočioti (1 r.): *Tešlõs kočẽlas. Ąžuolìnis [uosìnis] kočẽlas. Tẽšlą kočėlù paplóninau [iškočiójau].*
2. etnogr. cilindro pavidalo medinis įrankis skalbiniams lyginti: *Añt kočẽlo užvyniója skalbìnius ir prispáudę sù rantúota lentelè kočiója. Jéigu linkédavo suláukti dukteřs, jaunavedžiáms põ lóva dédavo kočẽlą, jéi sūnaũs – sprãgilą.*
3. dgs. etnogr. mediniai įrankiai skalbiniams lyginti (kočioti) – apvalus pagalys (kočėlas 2 r.) ir plokščia lentelė rantuota apačia: *Kočẽlai Lietuvõs káime naudóti ikì XX ámžiaus vìdurio. Kočėlùs gãlite pamatýti etnogrãfijos muziẽjuose.*

kočėliùkas dkt. (2)
dem. kočėlas 1: *Kočėliukù iškočiókite tẽšlą.*

kočiójimas dkt. ppr. vns. (1)
1. → kočioti 1: *Tešlõs kočiójimo mašinà.*
2. → kočioti 2: *Skalbinių kočiójimas.*

kočióti, *kočiója, kočiójo* vksm.
1. (ką, ant ko, kame) kuo lyginant, plojant daryti lakštą: *Plonaĩ kočióta tešlà. Kočiók tẽšlą – kèpsim sausainiùs. Darželinùkai nóriai žaĩdžia sù plastilinù: jį̃ lìpdo, mìnko, kočiója. Virtùvėje añt stãlo mamà kočiója tẽšlą.*
2. (ką, kame) su kočėlais (kočėlu) lyginti: *Jì iki šiõl lóvos skalbìnius patì skalbia ir kočiója. Móterys trobojè kočiójo paklodès ir rañkšluosčius.*
3. (ką, po ką) volioti, risti: *Didžiùlis avìganis pargrióvė vaĩką ir ẽmė kočióti jį̃ põ smẽlį. Šuõ kočiójo móterį põ žẽmę kõl pavařgo.*

kòdas dkt. (2)
1. simbolių (raidžių, skaitmenų ir kt. ženklų) sistema kam identifikuoti, informacijai atvaizduoti, perduoti, apdoroti, saugoti: *Raĩdinis valiùtos kòdas. Bánko kòdas. Skaitmenìnis*

kòdas. Telegrãfo kòdas. Šifrãvimo kòdas. Brūkšnìnis prẽkės kòdas. Įmokos kòdai. Įvèsti [suriñkti, nuródyti, naudóti] kodùs.
2. kultūros ar subkultūros reikšminių ženklų jungimo į prasminius vienetus ir vartojimo taisyklių sistema: *Pagrindìnis tèksto kòdas romántinis.*

kodãvimas dkt. ppr. vns. (1)
→ koduoti: *Duomenų kodãvimas. Kodãvimo sistèmos. Kodãvimo įtaisas.*

kodeìnas dkt. vns. (2)
iš opijaus gaunamas vaistas skausmui malšinti, sausam kosuliui slopinti: *Tablètės sù kodeinù. Kodeìną vartója ir kaĩp ramìnamąjį váistą. Kodeìnas ìš òpijaus išgáutas XIX ámžiuje Prancūzìjoje.*

kòdeksas dkt. (1)
1. teis. tam tikrą visuomeninių santykių sritį reguliuojančių įstatymų rinkinys: *Lietuvõs Respùblikos administrãcinių tẽisės pažeidìmų kòdeksas. Papìldyti kòdeksą naujù straipsniu. Kòdekso patvìrtinimas [įsigaliójimas].*
2. taisyklių, pažiūrų sistema: *Nerašýtas morãlinis kòdeksas. Garbẽs kòdeksas. Literatūros vertėjo ètikos kòdeksas. Laikýtis sąžinės kòdekso reikalãvimų.* • plg. baudžiamasis kodeksas, civilinis kodesas, darbo kodeksas.

kodẽl prv.
dėl ko, dėl kurios priežasties: *Kodẽl tù nebuvaĩ darbè? Kodẽl gì jùms neįsigìjus šuñs? Išsiáiškinta, kodẽl skreñdant užgẽso lėktùvo varìklis.*

kodifikãcija dkt. (1)
1. teis. įstatymų ir kitų norminių aktų, reguliuojančių tam tikras visuomeninių santykių sritis, sisteminimas: *Tarptautìnės tẽisės kodifikãcija. Kodifikãcija yrà įstãtymų leidýbos tóbulinimas, kurió rezultãtas dažniáusiai yrà kòdeksas. Tẽisės sistèmoje yrà įvairių kodifikãcijos rūšių: statùtai, núostatai, taisỹklės.*
2. kalbotyroje – oficialaus norminimo procese nustatytų pavyzdinių kalbos normų ir taisyklių įteisinimas raštu tam tikruose kalbinei bendruomenei prieinamuose prestižiniuose šaltiniuose: *Bendrìnės lietùvių kalbõs nòrmos ir jų kodifikãcija. Kodifikãcijos keitìmas. Remtis bendrìnės lietùvių kalbõs kirčiãvimo nòrmų kodifikãcija. Kodifikãcija – vienas ìš kalbõs planãvimo elemeñtų.*

kodifikãvimas dkt. ppr. vns. (1)
1. teis. įstatymų sisteminimas ir jungimas į visumą, kodekso sudarymas: *Tẽisės ãktų kodifikãvimas. Knỹgoje nemažaĩ dẽmesio skìriama tẽisės kodifikãvimo istòrinės raidõs anãlizei.*
2. → kodifikuoti 2: *Bendrìnės kalbõs nòrminimo ir kodifikãvimo prìncipai. Kodifikãvimas – procèsas, õ kodifikãcija yrà tõ procèso rezultãtas.* • plg. norminimas.

kodifikúoti, *kodifikúoja, kodifikãvo* vksm.
1. (ką) sisteminti įstatymus, sudaryti kodeksą: *Kodifikúoti tẽisės aktùs. Lietuvõs Statùtai – XVI ámžiuje galióję kodifikúoti tẽisės šaltìniai. Didelẽs apimtiẽs kodifikúoti tẽisės ãktai (kòdeksai) prireĩkus gãli būti skìrstomi į knygàs.*
2. (ką) nustatyti ir sisteminti bendrinės kalbos normas: *Kodifikúoti bendrìnės kalbõs nòrmas. Kodifikúotų nòrmų keitìmas. Paprastaĩ kalbai yrà būdìngos saváime susidãriusios ar kodifikúotos tartiẽs, kirčiãvimo, gramãtikos, žõdžių darýbos, žodýno ir kìtos nòrmos.* • plg. norminti.

kòdinis, kòdinė bdv. (1)
su kodu, veikiantis ir pan. surinkus kodą: *Kòdinė spynà. Kòdinis láiptinės ùžraktas. Sistemà, valdoma skaitmeniniù kòdiniu įrenginiu.*

kòdinis pavadìnimas
žodis, slaptumo ar patogumo sumetimais vartojamas vietoje tikrojo pavadinimo: *Operãcija kòdiniu pavadìnimu „X“.*

koduõtė dkt. (2)
ženklų kodavimas, vienareikšmiškai apibrėžiantis tam tikro rinkinio ženklų kodus: *Pagrindìnė kirčiúotų raĩdžių koduõtė. Nuródyti koduõtę. Koduõčių standártai.*

kodúoti, *kodúoja, kodãvo* vksm. (ką)
versti, keisti (informaciją) kodu arba vieno kodo simbolius (ar jų grupę) keisti kito kodo simboliais (ar jų grupe): *Kodúoti dúomenis [pérduodamus pranešimùs]. Dvìgubai kodúotas tyrìmas. Kodúoti gãlima rañkiniu būdù ir̃ tèchninėmis príemonėmis. Pagal̃ standártą šriftè ženklaĩ kodúojami dviẽm báitais.*

koedukãcija dkt. vns. (1)
bendras abiejų lyčių vaikų ir jaunuolių mokymas ir auklėjimas tose pačiose klasėse ar mokyklose taikant tuos pačius reikalavimus: *Koedukãcijos problèmos svar̃stymas pedagògų bendrúomenėse. Ilgaĩniui šalyjè įsigalė́jo mìšrios mokỹklos, õ koedukãcija tãpo saváime suprañtamu mókymo prìncipu.*

koeficieñtas dkt. (2)
1. mat. skaičiumi arba raide pažymėtas daugiklis algebros reiškinyje: *Tiesẽs kryptiẽs koeficieñtas. Lygtiẽs koeficieñtai.*
2. santykinis dydis, apibūdinantis ekonomikos, fizikos, statistikos ir kitų tyrimų reiškinius, procesus: *Táikyti pareigìnės algõs koeficieñtą. Apskaičiúoti koeficientùs. Bendràsis ìšlaidų koeficieñtas. Naudingùmo koeficieñtas. Proporcingùmo koeficieñtas. Mirtingùmo koeficieñtas. Spinduliuõtės sklaidõs koeficieñtas. Intelèkto koeficieñtas.*

kofeìnas dkt. vns. (2)
organinė medžiaga, esanti kavos pupelėse, arbatmedžio lapuose ir kai kuriuose kituose augaluose: *Kavà sù kofeinù. Kavà bè kofeìno. Kofeìnas stimuliúoja centrìnę ner̃vų sistèmą, dìdina fìzinį ir̃ prõtinį pajėgùmą, mãžina núovargį ir̃ mieguistùmą. Kofeìnas vartójamas váistams ir̃ stimuliúojamiesiems gérimams gamìnti.*

koftà dkt. (2)
Vidurinių Rytų, Rytų ir Pietų Azijos virtuvių valgis – smulkiai kapotos arba maltos mėsos kukuliai, pagardinti prieskoniais arba svogūnais: *Koftà dár vadìnama ìndiškais kukùliais. Kòftą tiẽkia sù įvairiaĩs padažaĩs. Kòftai ruõšti dažniáusiai naudójama jáutiena arbà avíena.*

kógalviai dkt. dgs. (1)
gyvulio (rečiau – paukščio) galūnių, uodegos, galvos ir kai kurių vidaus organų mėsa: *Kepenìnės ir̃ kraujìnės dẽšros gamìnamos ìš kógalvių ir̃ paskerstų̃ gyvulių̃ kraũjo. Kógalvius troškìnkite dideliamè púode sù daržóvėmis.*

– – –